

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-03/23-09/53

URBROJ: 65-24-5

Zagreb, 17. svibnja 2024.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvešće o radu i poslovanju Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2022. godinu*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 153. Zakona o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18, 62/18, 115/18, 102/19, 84/21 i 119/22), dostavio Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, aktom od 26. lipnja 2023. godine.

PREDSJEDNIK

Gordana Jandroković

Središnja služba

A. Mihanovića 3, 10000 Zagreb | T: +385 1 4595 401 | F: +385 1 4577 168 | E-mail: ravnatelj@mirovinsko.hr

KLASA: 041-01/23-02/6

URBROJ: 341-99-01/01-23-8

Zagreb, 26. lipnja 2023.

Hs**NP*021-03/23-09/53*341-23-1**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 04-07-2023			
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.		
021-03/23-09/53	65		
Uredbeni broj	Pril.	Vrij.	
341-23-1	9/15	9/1	

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Trg sv. Marka 6-7
10000 Zagreb

**PREDMET: Dostava Izvješća o radu i poslovanju
Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2022.**

U skladu s čl. 153. Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18, 62/18, 115/18, 102/19, 84/21 i 119/22) i čl. 74. Statuta Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (Narodne novine, br. 28/14, 24/15, 73/19 i 147/20), dostavlja se Izvješće o radu i poslovanju Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2022.

Navedeno Izvješće donijelo je Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje na sjednici održanoj 20. lipnja 2023.

Potrebna objašnjenja u vezi s navedenim Izvješćem, u slučaju potrebe, podnijet će ravnatelj Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

Ujedno, u prilogu dostavljamo Izvješće i na CD-u.

S poštovanjem

RAVNATELJ
Ivan Šardar

Na znanje

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike,
Uprava za mirovinski sustav - Meliti Čičak, ravnateljici i predsjednici Upravnog vijeća HZMO-a

IZVJEŠĆE

O RADU I POSLOVANJU
HRVATSKOG ZAVODA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE
ZA 2022.

2022.

Zagreb, lipanj 2023.

UVODNA RIJEČ

Poštovani,

drago mi je da vam mogu predstaviti Izvješće o radu i poslovanju Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2022., u kojoj smo uspješno ostvarili zadane poslovne ciljeve. Prije svega, istaknuo bih mjere **Unaprjeđenje rada Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Nove elektroničke usluge Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje**, koje su usmjerene na ostvarenje cilja **Učinkovita, transparentna i otporna država**, definiranog Provedbenim programom Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike za razdoblje 2021. – 2024.

Radi ostvarenja navedenog cilja, u skladu s *Godišnjim planom rada HZMO-a za 2022.* provodili su se projekti vezani uz zakonske izmjene i projekti za daljnju provedbu digitalizacije i nastavak transformacije Zavoda te aktivnosti u okviru redovitog poslovanja. Tijekom 2022. interni resursi bili su znatno angažirani u provedbi dva važna projekta u sklopu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026.: *Modernizacija IKT podrške HZMO-a (eHZMO)* i *Digitalizacija arhive HZMO-a (eArhiva)*, kojima će se poboljšati razina kvalitete usluga koje Zavod pruža korisnicima, dostupnost i kvaliteta javno dostupnih informacija te unaprijediti sustav zaštite i očuvanja arhivskog i dokumentarnog gradiva.

U skladu s vizijom Zavoda - *transformacije u modernu javnu ustanovu uz korištenje suvremene tehnologije i informatizacije*, digitalizacija poslovanja i u 2022. godini omogućila je brže ostvarivanje prava te olakšala i ubrzala dostupnost usluga Zavoda našim korisnicima, bez potrebe dolaska na šaltere. Osluškujući potrebe korisnika koji sa Zavodom žele komunicirati elektroničkim putem, u 2022. godini e-Usluge objedinjene su i dostupne na Portalu e-Usluga HZMO-a u sustavu e-Građani putem kojih je omogućeno podnošenje zahtjeva za ostvarivanje različitih prava iz mirovinskog osiguranja, doplatka za djecu i nacionalne naknade za starije osobe.

Nadalje, poslovanje Zavoda u 2022. godini obilježila je provedba aktivnosti prilagodbe poslovnih procesa za uvođenje eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, pripreme radi provedbe izmjena i dopuna Zakona o mirovinskom osiguranju i Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji te provedba pet odluka Vlade Republike Hrvatske o isplatama jednokratnih novčanih primanja korisnicima mirovine i korisnicima doplatka za djecu u sklopu paketa mjera pomoći radi ublažavanja rasta troškova života i cijena energenata.

Treba istaknuti da je u 2022. godini, unatoč izazovnim vremenima, zabilježen porast broja osiguranika za 2,3% te je premašen broj od 1 604 848 osiguranika evidentiranih u 2008. godini. Naime, od 2009. do 2014. broj osiguranika bio je u konstantnom padu, da bi taj broj od 2015. ponovo počeo rasti i na dan 31. prosinca 2022. evidentirana su ukupno 1 607 734 osiguranika.

Od brojnih aktivnosti u poslovima međunarodne suradnje istaknuo bih domaćinstvo Zavoda 12. Susreta direktora/ravnatelja fondova/zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje država nastalih na području bivše SFRJ u lipnju 2022. godine te (su)organizaciju savjetodavnih dana s inozemnim nositeljima osiguranja u državama članicama EU, kao i u RH.

Zadnje, ali ne i manje važno, u 2022. godini obilježili smo dvije velike obljetnice - 100 godina mirovinskog osiguranja u Hrvatskoj i 100 godina Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje na kojima smo na temelju tradicionalnih vrijednosti koje predstavlja Zavod, istaknuli ciljeve i smjer razvoja mirovinskog sustava u RH.

U nadolazećem razdoblju nastavljamo s digitalizacijom poslovanja i unaprjeđenjem interne učinkovitosti kako bi se poboljšalo korisničko iskustvo i kvaliteta usluga koje Zavod pruža. Nastavljamo u smjeru restrukturiranja administracije, uz primjenu različitih alata, standarda i metoda za mjerenje kvalitete u javnoj upravi.

Ivan Serdar

RAVNATELJ

MISIJA

Provedba mirovinskog osiguranja
generacijske solidarnosti
na zakonskoj osnovi,
u zakonom zadanim rokovima i
uz prihvatljiv trošak.

VIZIJA

Izgradnja HZMO-a u modernu
javnu ustanovu koja kao
javni servis građana, uz korištenje
suvremene tehnologije i
informatizacije, jamči zakonitost,
ažurnost i kvalitetu poslovanja.

	Središnja služba
	područne službe
	područni uredi
	ispostave

1

9 UVOD

2

14 STANJE SUSTAVA MIROVINSKOG
OSIGURANJA GENERACIJSKE SOLIDARNOSTI

3

34 USTROJSTVO, LJUDSKI POTENCIJALI I
INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA ZAVODA

36 Ustrojstvo zavoda

38 Ljudski potencijali

41 Informacijska i komunikacijska tehnologija Zavoda

4

43 UPRAVLJANJE ZAVODOM – RAD UPRAVNOG VIJEĆA

5

47 OSTVARIVANJE PRAVA I RAD STRUČNE SLUŽBE ZAVODA

48 Rješavanje o pravima iz mirovinskog osiguranja, o pravu na nacionalnu
naknadu za starije osobe i doplatak za djecu u upravnom postupku

60 Matična evidencija osiguranika i staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem

63 Imovinskopravno poslovanje

65 Javnost rada zavoda i odnosi s javnošću

6

70 FINANCIJSKO POSLOVANJE

71 Financijsko poslovanje Zavoda

82 Doplatak za djecu

7

86 PORTFELJ ZAVODA

87 Portfelj Zavoda na dan 31. prosinca 2022.

90 Hrvatsko mirovinsko investicijsko društvo d.o.o. i Kapitalni fond d.d.

8

94 OSVRT NA IZVRŠENJE GODIŠNJEG PLANA ZAVODA ZA 2022.

9

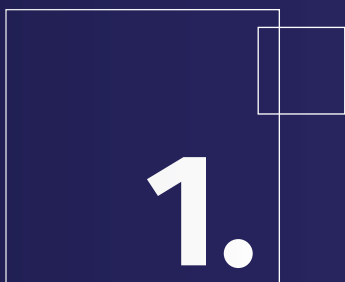
113 SAŽETAK

10

131 TABLIČNI PRILOG - POPIS TABLICA

HRVATSKI ZAVOD ZA
MIROVINSKO OSIGURANJE

UVOD

Sustav mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj uređen je i provodi se kao obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti te kao obvezno i dobrovoljno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje. Predmet ovoga Izvješća je obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i rad Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod). Poslovi iz mjerodavnosti Zavoda u 2022. godini obavljali su se u skladu s propisima i Financijskim planom Zavoda te prema Godišnjem planu rada Zavoda koje je donijelo Upravno vijeće.

Na dan 31. prosinca 2022. u Zavodu je bio evidentiran 1 227 671 korisnik i 1 607 734 osiguranika, tako da je omjer između te dvije skupine bio 1 : 1,31 (u 2020. godini omjer je bio 1 : 1,24, a u 2021. 1 : 1,28). U 2022. premašen je broj od 1.604.848 osiguranika evidentiranih u 2008. godini. Naime, od 2009. do 2014. broj osiguranika bio je u konstantnom padu, a od 2015. broj osiguranika ponovo je počeo rasti te je u 2022. prešao broj osiguranika dostignut u 2008.

Ukupni prihodi Zavoda iznosili su 48,892 mlrd. kn, a rashodi 48,877 mlrd. kn. Rashodi za mirovine i mirovinska primanja iznosili su 46,857 mlrd. kn, a u strukturi ostvarenih ukupnih rashoda čine 95,87%. U odnosu na 2021. godinu veći su za 7,7%.

Od 1. siječnja 2022. mirovine su usklađene za 2,24%, a od 1. srpnja 2022. za 6,18% (ukupna godišnja stopa usklađivanja mirovina bila je 8,56%).

Prosječna mirovina (ostvarena prema Zakonu o mirovinskom osiguranju¹ – u daljnjem tekstu: ZOMO) za prosinac 2022., umanjena za porez, prirez i doprinos za zdravstveno osiguranje, iznosila je 2.870,42 kn, a njen udio u prosječnoj netoplaći u RH za prosinac 2022. iznosio je 36,44%. Prosječna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, iznosila je 3.235,84 kn ili 41,07% prosječne netoplaće za prosinac 2022. (7.878,00 kn).

Prosječna starosna mirovina (ostvarena prema ZOMO-u) iznosila je 3.077,54 kn ili 39,07% prosječne netoplaće, a prosječna starosna mirovina, bez mirovina ostvarenih primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, iznosila je 3.508,00 kn ili 44,54% prosječne netoplaće.

U međunarodnim publikacijama kao prosječna mirovina najčešće se navodi prosječna starosna mirovina za puni radni vijek radnika i osoba koje samostalno obavljaju profesionalnu djelatnost. Prema navedenim kriterijima, starosna mirovina (ostvarena prema ZOMO-u) određena na temelju mirovinskog staža od 40 i više godina na dan 31. prosinca 2022. iznosila je 4.426,74 kn, odnosno 56,19% prosječne netoplaće za prosinac 2022., a prosječna starosna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, iznosila je 5.279,88 kn ili 67,02% prosječne netoplaće.

Na temelju Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe² (u daljnjem tekstu: Zakon) Zavod je od 1. siječnja 2021. nadležan za rješavanje zahtjeva za priznanje prava na nacionalnu naknadu za starije osobe, a u 2022. rashodi za nacionalnu naknadu za starije osobe iznosili su 59.918.192,00 kn. U odnosu na 2021. godinu veći su za 15.106.993,00 kn ili 33,7% zbog redovitog godišnjeg usklađivanja nacionalne naknade za starije osobe od 1. siječnja 2022., koje je iznosilo 2,6%, zbog povećanog broja korisnika

¹ Zakon o mirovinskom osiguranju – Narodne novine, br. 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18, 62/18, 115/18, 102/19, 84/21 i 119/22

² Zakon o nacionalnoj naknadi za starije osobe - Narodne novine, broj 62/20

nacionalne naknade za starije osobe i zbog primjene Zakona od 1. siječnja 2021. (odnosno prve isplate u veljači 2021.), što znači da je u 2021. godini bilo jedanaest redovnih isplata nacionalne naknade, a u 2022. godini bilo ih je dvanaest. Prosječan broj korisnika kojima je isplaćena nacionalna naknada u 2022. godini bio je 6 011.

Rashodi za doplatu za djecu za 2022. iznosili su 1,302 mlrd. kn, a u odnosu na 2021. godinu veći su za 4% zbog isplate jednokratnih novčanih primanja korisnicima doplatka za djecu radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata prema odlukama Vlade Republike Hrvatske. U 2022. doplatak za djecu koristila su prosječno 126 584 korisnika, za prosječno 248 546 djece, a doplatak za djecu iznosio je prosječno 395,90 kn po djetetu.

Tijekom 2022. Zavodu je podneseno ukupno 482 877 zahtjeva za ostvarivanje prava u prvom i drugom stupnju (tuzemno i inozemno osiguranje, matična evidencija, doplatak za djecu i nacionalna naknada za starije osobe), od toga je 474 867 zahtjeva u prvom, a 8010 zahtjeva u drugom stupnju. Zajedno s neriješenim predmetima iz prethodnog razdoblja, u Zavodu je u 2022. na rješavanju bio ukupno 525 431 zahtjev i od toga je riješeno 462 896 zahtjeva ili 88,10%.

Uz redovite poslove rješavanja o pravima iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu u prvom i drugom stupnju, obavljani su i prioritetni poslovi vezani uz izmjene i dopune Zakona o mirovinskom osiguranju i Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, te poslovi provedbe odluka Vlade Republike Hrvatske o isplatama jednokratnih novčanih primanja korisnicima mirovina ostvarenih u Republici Hrvatskoj u obveznom mirovinskom osiguranju koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj i korisnicima doplatka za djecu ostvarenog u Republici Hrvatskoj. Tijekom 2022. donesene su tri odluke o isplati jednokratnog novčanog primanja na temelju kojih je korisnicima mirovina isplaćeno ukupno 1.384.809.379,66 kn, te dvije odluke na temelju kojih su rashodi za korisnike doplatka za djecu iznosili ukupno 121.363.000,00 kn.

Na dan 31. prosinca 2022.

1 227 671
korisnik mirovine

1 607 734
osiguranika

1 : 1,31
omjer

48,892 mlrd. kn
ukupni prihodi Zavoda

48,877 mlrd. kn
ukupni rashodi Zavoda

46,857 mlrd. kn
rashodi za mirovine i
mirovinska primanja

2.870,42 kn
prosječna mirovina ostvarena
prema ZOMO-u za prosinac 2022.
(umanjena za porez, prizrez i
doprinos za zdravstveno
osiguranje)

36,44%
udio prosječne mirovine
u prosječnoj netoplaći u
RH za prosinac 2022.
(7.878,00 kn)

tijekom 2022. Zavodu je podneseno ukupno

482 877

zahtjeva za ostvarivanje prava (tuzemno i inozemno osiguranje, matična evidencija, doplatak za djecu i nacionalna naknada za starije osobe)

474 867

zahtjeva u prvom stupnju

8 010

zahtjeva u drugom stupnju

zajedno s neriješenim zahtjevima iz prethodnog razdoblja,
u Zavodu je u 2022. na rješavanju bilo ukupno

525 431

zahtjev za ostvarivanje prava (tuzemno i inozemno osiguranje, matična evidencija, doplatak za djecu i nacionalna naknada za starije osobe), od kojih je riješeno

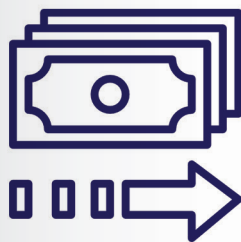
462 896 zahtjeva ili **88,10%**

prosječna starosna mirovina (ostvarena prema ZOMO-u)
3.077,54 kn ili 39,07%
prosječne netoplaće

prosječna starosna mirovina (ostvarena prema ZOMO-u)
bez mirovina ostvarenih primjenom međunarodnih
ugovora o socijalnom osiguranju
3.508 kn ili 44,54%
prosječne netoplaće

starosna mirovina (ostvarena prema ZOMO-u) određena
na temelju mirovinskog staža od 40 i više godina na dan
31. prosinca 2022. iznosila je
4.426,74 kn, odnosno 56,19%
prosječne netoplaće za prosinac 2022. (7.878,00 kn)

prosječna starosna mirovina na temelju mirovinskog staža
od 40 i više godina bez mirovina ostvarenih prema
međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju iznosila je
5.279,88 kn ili 67,02%
prosječne netoplaće

Ostvarivanje prava na doplatak za djecu i rad HZMO-a u 2022.

rashodi za doplatak za djecu za 2022. iznosili su
1,302 mlrd. kn

doplatak za djecu koristilo je prosječno
126 584 korisnika, za prosječno – **248 546 djece**

doplatak za djecu iznosio je prosječno
395,90 kn po djetetu

2.

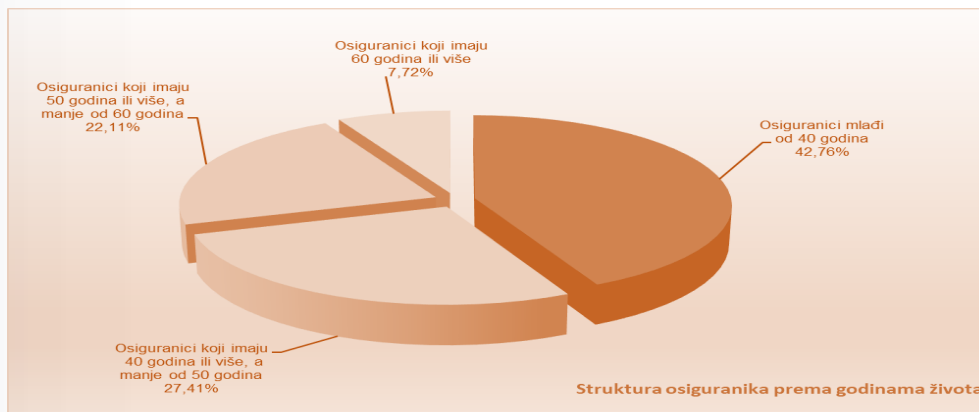
STANJE SUSTAVA MIROVINSKOG OSIGURANJA GENERACIJSKE SOLIDARNOSTI

Osiguranici na dan 31. prosinca 2022.

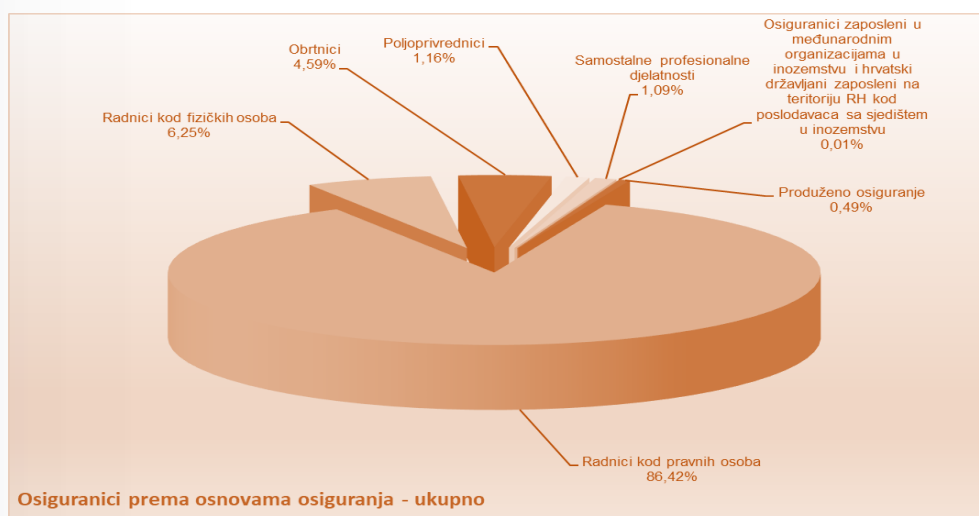
Na dan 31. prosinca 2022. u Zavodu su evidentirana 1 607 734 osiguranika. Od toga je evidentirano 687 505 (42,76%) osiguranika mlađih od 40 godina, 440 611 (27,41%) osiguranika u dobi od 40 do 49 godina, 355 521 (22,11%) osiguranik u dobi od 50 do 59 godina i 124 097 (7,72%) osiguranika u dobi od 60 i više godina.

Slika 1 - Osiguranici prema dobi na dan 31. prosinca 2022.

Prema osnovama osiguranja, evidentirano je 1 389 388 (86,42%) osiguranika zaposlenih kod pravnih osoba, 100 500 (6,25%) osiguranika zaposlenih kod fizičkih osoba, 73 742 (4,59%) obrtnika, 18 577 (1,16%) poljoprivrednika, 17 584 (1,09%) osiguranika koji obavljaju samostalnu profesionalnu djelatnost, 86 (0,01%) osiguranika zaposlenih u međunarodnim organizacijama u inozemstvu i hrvatskih državljana zaposlenih na teritoriju Republike Hrvatske kod poslodavaca sa sjedištem u inozemstvu i 7 857 (0,49%) osiguranika prijavljenih na produženo osiguranje.

Slika 2 - Osiguranici prema osnovi osiguranja na dan 31. prosinca 2022.

Odnos broja osiguranika i korisnika mirovina

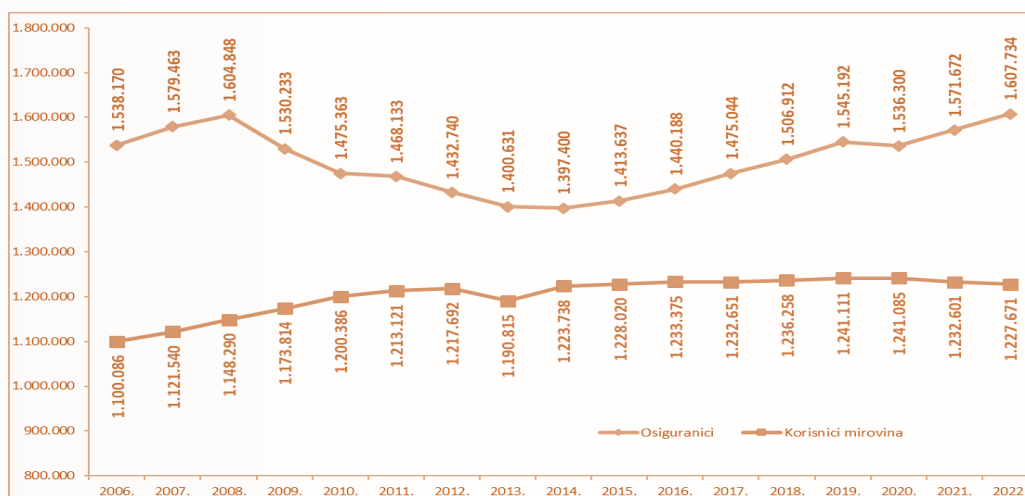
Nakon kontinuiranog rasta broja osiguranika u razdoblju od 2015. do 2019. godine, u 2020. godini zabilježen je blagi pad broja osiguranika, prvenstveno zbog usporavanja ekonomske aktivnosti povezane s pandemijom bolesti COVID-19, te je bilo evidentirano 1 536 300 osiguranih osoba. U 2021. godini uslijedio je gospodarski oporavak, te je broj osiguranika u toj godini porastao za 2,3% i iznosio je 1 571 672. U 2022. godini zabilježen je daljnji porast broja osiguranika za 2,3% te su na dan 31. prosinca 2022. bila evidentirana 1 607 734 osiguranika. U 2022. je premašen broj od 1.604.848 osiguranika evidentiranih u 2008. godini. Naime, od 2009. do 2014. broj osiguranika bio je u konstantnom padu, da bi taj broj od 2015. ponovo počeo rasti i u 2022. prešao broj osiguranika iz 2008.

U razdoblju 2006. - 2016. usporen je rast ukupnog broja korisnika mirovina, a u 2017. prvi put smanjen je broj korisnika. U 2018. godini broj korisnika blago se povećao, za 0,3%, a slična kretanja bila su i u 2019. godini, kada se broj korisnika mirovina povećao za 0,4% i iznosio je 1 241 111 korisnika. U 2020. zaustavljen je rast iz prethodnih godina te je broj korisnika mirovina ostao na razini 2019. godine. U 2021. broj korisnika mirovina pao je za 0,7% u odnosu na 2020. godinu, a u 2022. pao je za 0,4% u odnosu na 2021. te je na dan 31. prosinca 2022. bio evidentiran 1 227 671 korisnik mirovina (Slika 3).

U razdoblju od 2008. do 2014. odnos broja osiguranika i korisnika mirovina smanjio se, sa 1,40 : 1 u 2008. na 1,14 : 1 u 2014. godini, a nakon toga uslijedilo je razdoblje postupnog poboljšanja navedenog odnosa. Unatoč nepovoljnim demografskim kretanjima, kretanje odnosa broja osiguranika i korisnika mirovina pokazuje pozitivan trend u posljednjih nekoliko godina.

Na dan 31. prosinca 2020. evidentirano je ukupno 1 536 300 osiguranika i 1 241 085 korisnika mirovine te je omjer iznosio 1,24 : 1, a na dan 31. prosinca 2021. evidentirana su 1 571 672 osiguranika i 1 232 601 korisnik mirovine te je omjer iznosio 1,28 : 1. Na dan 31. prosinca 2022. evidentirana su 1 607 734 osiguranika i 1 227 671 korisnik mirovine te je omjer iznosio 1,31 : 1.

Slika 3 - Broj osiguranika i korisnika mirovine, stanje na dan 31. prosinca

Tablica 1. Broj osiguranika i korisnika mirovina u razdoblju od 2006. do 2022.

Stanje na dan 31. prosinca

Godine	Osiguranici	Korisnici mirovina	Odnos
0	1	2	3
2006.	1538170	1100086	1,40
2007.	1579463	1121540	1,41
2008.	1604848	1148290	1,40
2009.	1530233	1173814	1,30
2010.	1475363	1200386	1,23
2011.	1468133	1213121	1,21
2012.	1432740	1217692	1,18
2013.	1400631	1190815	1,18
2014.	1397400	1223738	1,14
2015.	1413637	1228020	1,15
2016.	1440188	1233375	1,17
2017.	1475044	1232651	1,20
2018.	1506912	1236258	1,22
2019.	1545192	1241111	1,25
2020.	1536300	1241085	1,24
2021.	1571672	1232601	1,28
2022.	1607734	1227671	1,31

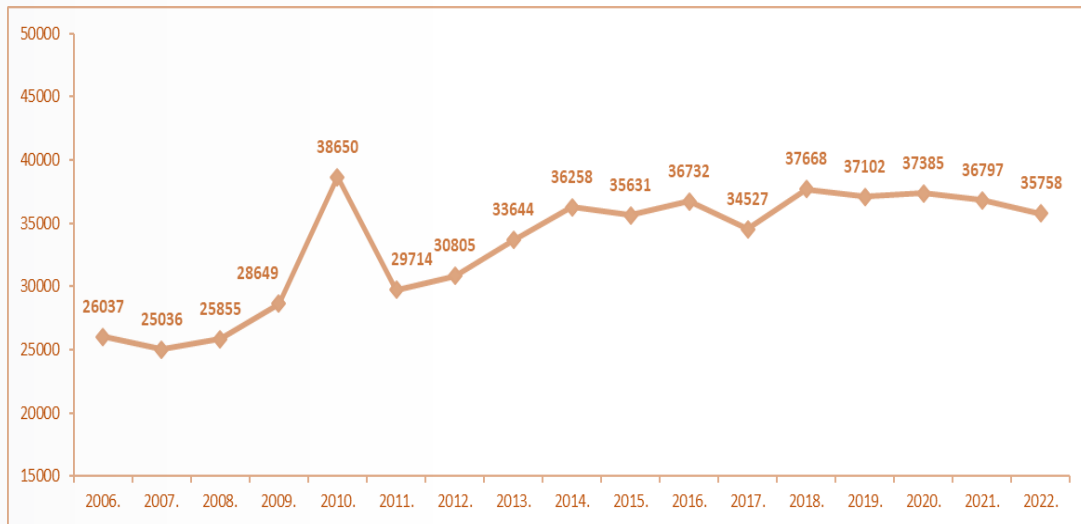
Kretanje broja korisnika mirovina

Nakon usporenog rasta broja novih korisnika mirovina u razdoblju 2000. - 2004., u razdoblju 2005. - 2010. povećao se priljev novih korisnika, koji je zbog gospodarske krize i povećane nezaposlenosti bio najizraženiji tijekom 2009. i 2010. godine, kada se broj novih korisnika povećao zbog stupanja na snagu novih, strožih odredbi koje se odnose na prijevremenu starosnu mirovinu. Nakon 2010. godine nepovoljan trend rasta broja novih korisnika mirovina ublažen je i relativno je bio stabilan do 2020. godine. Na povećanje broja korisnika mirovina u navedenom razdoblju utjecala je i činjenica da je u mirovinu odlazila najbrojnija, tzv. *baby-boom* generacija, rođena u prvom desetljeću nakon II. svjetskog rata. U 2021. i 2022. godini pada broj novih korisnika starosnih i prijevremenih starosnih mirovina, između ostalog, zbog demografskih promjena i činjenice da su generacije koje navršavaju dob za odlazak u mirovinu malobrojnije od generacija koje su odlazile u mirovinu u zadnja dva desetljeća. Na smanjenje priljeva novih korisnika starosnih mirovina utječe i povećana zakonska dob za odlazak u starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu za žene za 3 mjeseca svake godine, zbog čega sve veći broj korisnika odgađa odlazak u mirovinu.

U 2022. godini ukupno su evidentirana 50 604 korisnika koja su prvi put ostvarila pravo na mirovinu (35 758 starosnih i prijevremenih starosnih mirovina, 2 043 invalidske mirovine i 12 803 obiteljske mirovine), što je smanjenje od 1,90% u odnosu na 2021. godinu, kada su evidentirana 51 583 nova korisnika.

Na *Slici 4* prikazan je broj novih korisnika starosne i prijevremene starosne mirovine u razdoblju 2006. - 2022.

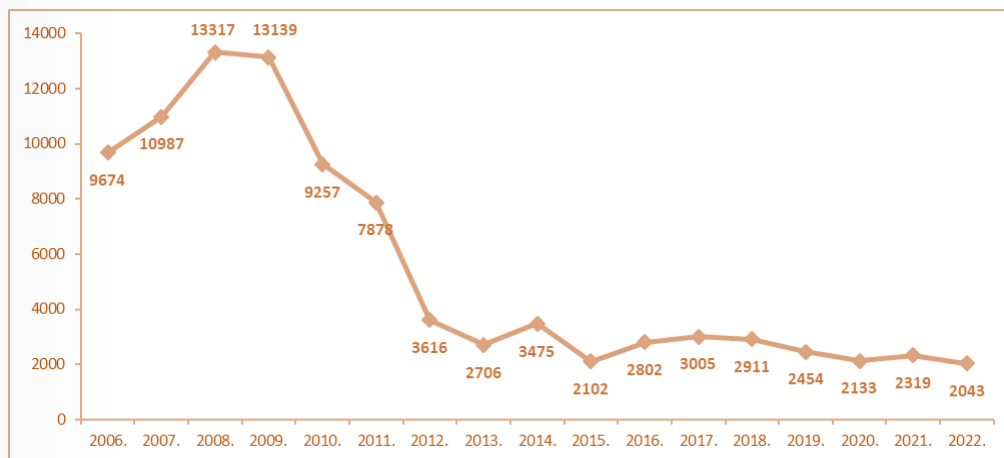
Slika 4 - Broj novih korisnika starosne i prijevremene starosne mirovine

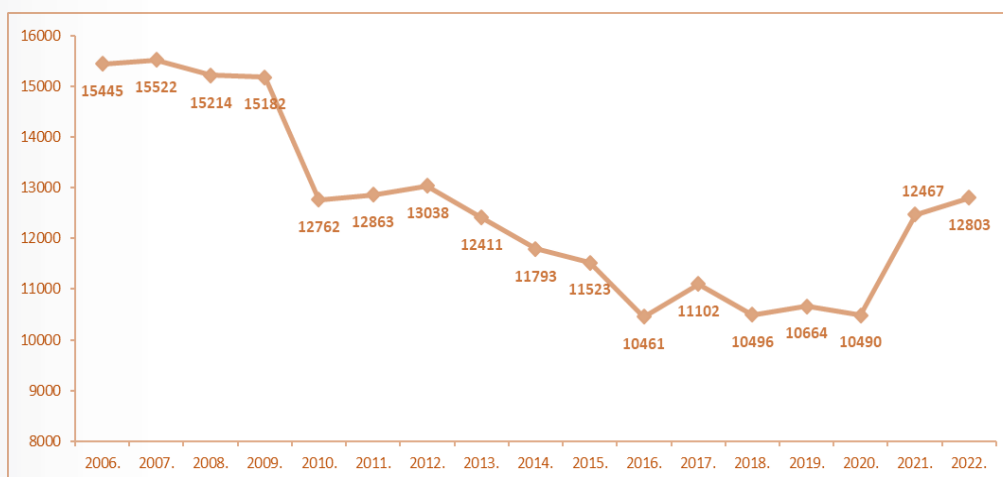
Broj novih korisnika *invalidske mirovine* (2 043) smanjio se u odnosu na 2021. godinu za 11,90% (2021. godine evidentirano je 2 319 novih korisnika invalidske mirovine). Priljev novih korisnika invalidske mirovine znatno se smanjio u odnosu na broj novih korisnika prije mirovinske reforme, s iznimkom u 1999. godini kada su dotadašnjim invalidima rada prevedena prava na invalidsku mirovinu. Zbog povećanja dobne granice za ostvarivanje prava na starosnu mirovinu i starije životne dobi osiguranika kod kojih češće nastaje smanjenje ili gubitak radne sposobnosti, nakon 2000. godine ponovno se ubrzano povećavao broj novih korisnika invalidske mirovine, što je kulminiralo krizne 2008. i 2009. godine.

Na povećani priljev invalidskih mirovina utjecali su i socijalni razlozi i nezaposlenost, što je osobito bilo izraženo tijekom gospodarske krize tijekom 2009. i 2010. godine, kao i činjenica da se invalidska mirovina povoljnije određuje od prijevremene starosne mirovine. Ovaj nepovoljni trend zaustavljen je 2010. godine, a naročito tijekom posljednjih nekoliko godina, kada se primjenom strožih kriterija za ocjenu radne sposobnosti priljev korisnika invalidske mirovine višestruko smanjio u odnosu na prethodno razdoblje.

Posljednjih osam godina broj novih korisnika invalidske mirovine znatno je smanjen (prosječno je bio 2 471 novi korisnik godišnje) te je nastavljen trend kontinuiranog smanjenja priljeva ove kategorije korisnika u mirovinski sustav (*Slika 5*).

Slika 5 - Broj novih korisnika *invalidske* mirovine

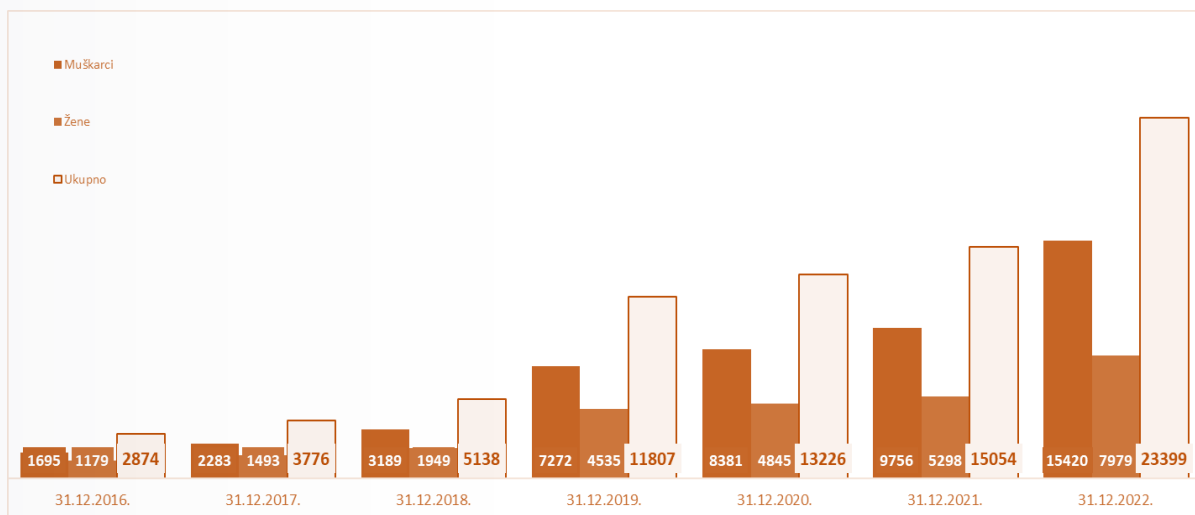
Kao posljedica povećanja ukupnog broja korisnika mirovina i povećanja prosječne životne dobi korisnika, do 2006. godine postupno se povećavao broj novih korisnika *obiteljske mirovine*. Posljednjih desetak godina broj novih korisnika obiteljske mirovine blago se smanjuje jer je određenom broju korisnika povoljnija osobna starosna, odnosno prijevremena starosna mirovina od obiteljske mirovine. Međutim, zbog povećanog broja smrti korisnika starosne mirovine, nakon koje članovi obitelji preminulog mogu ostvariti pravo na obiteljsku mirovinu, broj novih korisnika obiteljske mirovine značajnije se povećao u 2021. i 2022. godini u odnosu na prethodno razdoblje (*Slika 6*).

Slika 6 - Broj novih korisnika *obiteljske* mirovine

Izmjenama ZOMO-a od 1. siječnja 2014. korisnicima starosne mirovine omogućeno je zapošljavanje do polovice punog radnog vremena, a izmjenama ZOMO-a od 1. siječnja 2019. to je omogućeno i korisnicima starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika i korisnicima prijevremene starosne mirovine. Izmjenama ZOMO-a od 1. kolovoza 2021. zapošljavanje do polovice punog radnog vremena omogućeno je i korisnicima obiteljskih mirovina. Zbog navedenih izmjena ZOMO-a, u posljednjih nekoliko godina znatno je porastao broj korisnika koji rade do polovice punog radnog vremena.

Također, izmjenama ZOMO-a od 1. kolovoza 2021. zapošljavanje do polovice punog radnog vremena omogućeno je i korisnicima mirovina ostvarenih prema posebnim propisima o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba te korisnicima mirovina ostvarenih prema posebnim propisima o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji. Na dan 31. prosinca 2016. evidentirana su 2 874 korisnika starosne i prijevremene starosne mirovine ostvarene prema ZOMO-u koji rade do polovice punog radnog vremena, a na dan 31. prosinca 2022. evidentirano je 23 399 korisnika (u koji broj su uključeni svi korisnici mirovina koji rade do polovice punog radnog vremena), što je povećanje za 20 525 korisnika, odnosno za 714,16% u navedenom razdoblju.

Slika 7 – Osiguranici/korisnici mirovine koji rade do polovice punog radnog vremena

Napomena:

Od ožujka 2019. u podatke su uključeni korisnici prijevremenih starosnih mirovina ostvarenih prema ZOMO-u koji su tijekom korištenja prava zaposleni do polovice punog radnog vremena i primaju mirovinu.

Od prosinca 2021. u podatke su uključeni korisnici obiteljskih mirovina ostvarenih prema ZOMO-u koji su tijekom korištenja prava zaposleni do polovice punog radnog vremena i primaju mirovinu.

Od siječnja 2022. u podatke su uključeni korisnici mirovina ostvarenih prema DVO-u i ZOHBDR-u koji su tijekom korištenja prava zaposleni do polovice punog radnog vremena i primaju mirovinu.

Korisnici mirovina prema godinama mirovinskog staža i trajanju korištenja mirovine

Prosječan mirovinski staž korisnika starosne mirovine iznosi 32 godine, korisnika prijevremene starosne mirovine 36 godina, korisnika invalidske mirovine 22 godine, a prosječan mirovinski staž na temelju kojeg je određena obiteljska mirovina iznosi 29 godina.

Prosjek mirovinskog staža svih korisnika mirovina ostvarenih prema ZOMO-u iznosi 31 godinu, a u posljednjih deset godina prosječni mirovinski staž povećao se za dvije godine (Tablica 2.), na što je

поволжно utjecala činjenica da novi korisnici mirovina imaju u prosjeku duži mirovinski staž od prosječnog staža svih korisnika mirovine (prosječan mirovinski staž novih korisnika koji su ostvarili mirovinu u 2022. godini iznosi 32 godine i 11 mjeseci). Udio ukupnog broja korisnika s navršenim mirovinskim stažem od 40 i više godina u ukupnom broju korisnika mirovina ostvarenih prema ZOMO-u postupno se povećavao te je u 2014. iznosio 13,57%, a do 31. prosinca 2022. njihov udio povećao se na 19,29%.

Tablica 2. Broj korisnika prema vrstama mirovina i mirovinskom stažu – ZOMO

Stanje: 31. prosinca

Godina	V R S T E M I R O V I N A														
	Starosna			Prijevremena starosna			Invalidska			Obiteljska			UKUPNO		
	Broj korisnika mirovina	Lančani indeks	Prosječan staž, broj godina	Broj korisnika mirovina	Lančani indeks	Prosječan staž, broj godina	Broj korisnika mirovina	Lančani indeks	Prosječan staž, broj godina	Broj korisnika mirovina	Lančani indeks	Prosječan staž, broj godina	Broj korisnika mirovina	Lančani indeks	Prosječan staž, broj godina
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2006.	517523	100,4	32	55013	113,3	34	236847	100,9	23	233733	101,3	27	1043116	101,3	29
2007.	517317	100,0	32	61169	111,2	34	239972	101,3	23	235364	100,7	27	1053822	101,0	29
2008.	517626	100,1	32	69743	114,0	34	246566	102,7	23	237021	100,7	27	1070956	101,6	29
2009.	514501	99,4	32	83397	119,6	35	252345	102,3	24	237793	100,3	27	1088036	101,6	29
2010.	513895	99,9	32	105910	127,0	35	254555	100,9	23	237993	100,1	27	1112353	102,2	29
2011.	510704	99,4	32	119741	113,1	35	254437	100,0	23	239217	100,5	27	1124099	101,1	29
2012.	508132	99,5	32	132792	110,9	35	248537	97,7	23	238839	99,8	28	1128300	100,4	29
2013.	494377	97,3	32	146706	110,5	36	231498	93,1	23	226774	95,0	28	1099355	97,4	30
2014.	510159	103,2	32	160374	109,3	36	229191	99,0	23	231600	102,1	28	1131324	102,9	30
2015.	600186	117,6	32	170715	106,4	36	134665	58,8	22	229600	99,1	27	1135166	100,3	30
2016.	602802	100,4	31	179931	105,4	36	129613	96,2	22	227617	99,1	28	1140124	100,4	30
2017.	602982	100,0	32	186589	103,7	36	125510	96,8	22	225105	98,9	28	1140414	100,0	30
2018.	607022	100,7	31	193492	103,7	36	120101	95,7	22	222230	98,7	28	1142845	100,2	30
2019.	615224	101,4	31	199032	102,9	36	113127	94,2	22	219739	98,9	28	1147122	100,4	31
2020.	619657	100,7	31	203545	102,3	36	107357	94,9	22	216511	98,5	28	1147070	100,0	31
2021.	616956	99,6	32	206342	101,4	36	101888	94,9	22	213910	98,8	29	1139096	99,3	31
2022.	617351	100,1	32	207718	100,7	36	96878	95,1	22	211079	98,7	29	1133026	99,5	31

Napomena:

U broj korisnika mirovina nisu uključeni korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeća obrane.

U prijevremenu starosnu mirovinu nisu uključeni korisnici prema čl. 36. Zakona o mirovinskom osiguranju.

Za obiteljske mirovine staž se odnosi na staž umrlog korisnika od kojega je određeno pravo na mirovinu.

Iako se postupno povećava prosječna životna dob za odlazak u starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu, u razdoblju od 2006. - 2022. godine zabilježen je trend konstantnog povećanja prosječnog trajanja korištenja svih vrsta mirovina, prvenstveno zbog povećanja prosječnog trajanja života korisnika mirovina. U 2022. godini prosječno korištenje starosne mirovine iznosilo je 21 godinu i 8 mjeseci, invalidske mirovine 20 godina i 1 mjesec, a korištenje obiteljske mirovine iznosilo je 18 godina i 6 mjeseci (Tablica 3.).

Tablica 3. Prosječno korištenje mirovine (broj godina i mjeseci) – ZOMO

Stanje: 31. prosinca

Godina	Vrste mirovine						
	Starosna			Invalidska			Obiteljska
	Ukupno	Muškarci	Žene	Ukupno	Muškarci	Žene	Ukupno
0	1	2	3	4	5	6	7
2006.	16 11	15 10	19 02	19 03	17 06	24 05	16 05
2007.	17 02	16 00	19 10	19 04	17 06	24 04	16 05
2008.	17 06	16 04	20 00	19 00	17 05	23 10	16 06
2009.	17 11	16 08	20 07	19 02	17 04	24 04	16 08
2010.	18 01	16 10	20 09	19 04	17 07	24 03	16 10
2011.	18 07	17 04	21 02	19 01	17 00	24 06	17 00
2012.	19 00	17 07	21 10	19 05	17 08	24 05	17 03
2013.	19 07	18 01	22 02	20 04	18 05	25 03	17 03
2014.	19 04	17 09	21 11	20 08	18 06	26 00	17 07
2015.	20 05	18 06	23 03	19 08	17 03	23 07	17 10
2016.	20 07	18 09	23 05	17 11	16 10	22 03	17 09
2017.	20 11	18 11	24 00	18 03	17 02	22 03	18 00
2018.	21 01	18 11	24 03	18 08	17 05	23 04	18 02
2019.	21 02	18 11	24 05	18 06	17 08	22 02	18 03
2020.	21 03	18 10	24 08	19 03	18 01	23 04	18 08
2021.	21 03	18 10	24 09	19 06	18 08	23 00	18 03
2022.	21 08	19 00	25 04	20 01	19 03	23 02	18 06

Napomena: U broj korisnika mirovina **nisu uključeni** korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeća obrane.

Dobna struktura korisnika mirovina

Kao posljedica reforme mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti iz 1999. godine i promjena u mirovinskom sustavu u dosadašnjem razdoblju te postupnog povećanja prosječnog životnog vijeka, postupno se povećava prosječna životna dob umirovljenika.

U 2022. godini prosječna životna dob korisnika mirovina ostvarenih prema ZOMO-u je 72 godine i 1 mjesec (žene 71 godina i 6 mjeseci, muškarci 72 godine i 6 mjeseci).

Prosječna životna dob korisnika starosne mirovine je 72 godine i 11 mjeseci, korisnika invalidske mirovine 63 godine, a korisnika obiteljske mirovine 72 godine i 11 mjeseci.

U ukupnom broju korisnika mirovina prema ZOMO-u najveći broj korisnika je u dobnoj skupini od 65 do 69 godina (278 945 korisnika odnosno 24,61%), udio korisnika u mlađim dobnim skupinama blago se smanjuje, a istodobno se povećava udio korisnika u starijim dobnim skupinama. Takav trend očekuje se i ubuduće, zbog starenja stanovništva i smanjivanja broja stanovnika u mlađim dobnim skupinama.

Tablica 4. Korisnici mirovina prema dobnim skupinama (starosna, invalidska i obiteljska mirovina)

Stanje: 31. prosinca

Red. br.	Dobne skupine	Ukupno		Muškarci		Žene	
		Broj korisnika	%	Broj korisnika	%	Broj korisnika	%
0	1	2	3	4	5	6	7
1.	do 24	8546	0,75	3957	0,81	4589	0,71
2.	25-29	663	0,06	323	0,07	340	0,05
3.	30-34	600	0,05	380	0,08	220	0,03
4.	35-39	1505	0,13	988	0,20	517	0,08
5.	40-44	3327	0,29	2090	0,43	1237	0,19
6.	45-49	5997	0,53	3736	0,76	2261	0,35
7.	50-54	13520	1,19	7299	1,49	6221	0,97
8.	55-59	34495	3,04	13957	2,85	20538	3,19
9.	60-64	133286	11,76	50956	10,40	82330	12,79
10.	65-69	278945	24,61	131830	26,92	147115	22,86
11.	70-74	250324	22,09	116196	23,73	134128	20,84
12.	75-79	168648	14,88	72618	14,83	96030	14,92
13.	80-84	132644	11,70	52394	10,70	80250	12,47
14.	85 i više	100905	8,90	33019	6,74	67886	10,55
15.	Nepoznato	0		0		0	
UKUPNO		1133405	100,00	489743	100,00	643662	100,00

Napomena: U broj korisnika mirovina **nisu uključeni** korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeća obrane.

Slika 8 – Korisnici mirovina prema dobnim skupinama (starosna, invalidska i obiteljska mirovina)**Tablica 5.** Korisnici **starosne** mirovine prema dobnim skupinama i spolu

Stanje: 31. prosinca

Red. br.	Dobne skupine	Ukupno		Muškarci		Žene	
		Broj korisnika	%	Broj korisnika	%	Broj korisnika	%
0	1	2	3	4	5	6	7
1.	do 24	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2.	25-29	0	0,00	0	0,00	0	0,00
3.	30-34	0	0,00	0	0,00	0	0,00
4.	35-39	3	0,00	3	0,00	0	0,00
5.	40-44	85	0,01	84	0,02	1	0,00
6.	45-49	425	0,05	398	0,10	27	0,01
7.	50-54	1777	0,22	1680	0,41	97	0,02
8.	55-59	8568	1,04	3147	0,76	5421	1,32
9.	60-64	89199	10,81	33273	8,04	55926	13,58
10.	65-69	232293	28,14	118929	28,75	113364	27,53
11.	70-74	202236	24,50	105813	25,58	96423	23,42
12.	75-79	133187	16,14	68272	16,50	64915	15,77
13.	80-84	95811	11,61	50356	12,17	45455	11,04
14.	85 i više	61864	7,49	31729	7,67	30135	7,32
15.	Nepoznato	0		0		0	
UKUPNO		825448	100,00	413684	100,00	411764	100,00

Napomena: U broj korisnika starosnih mirovina uključeni su korisnici prijevremenih starosnih mirovina, a nisu uključeni korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i hrvatskog vijeća obrane.

Slika 9 - Struktura korisnika starosne mirovine prema dobnim skupinama i spolu

Stanje: 31. prosinca

Tablica 6. Korisnici *invalidske* mirovine prema dobnim skupinama i spolu

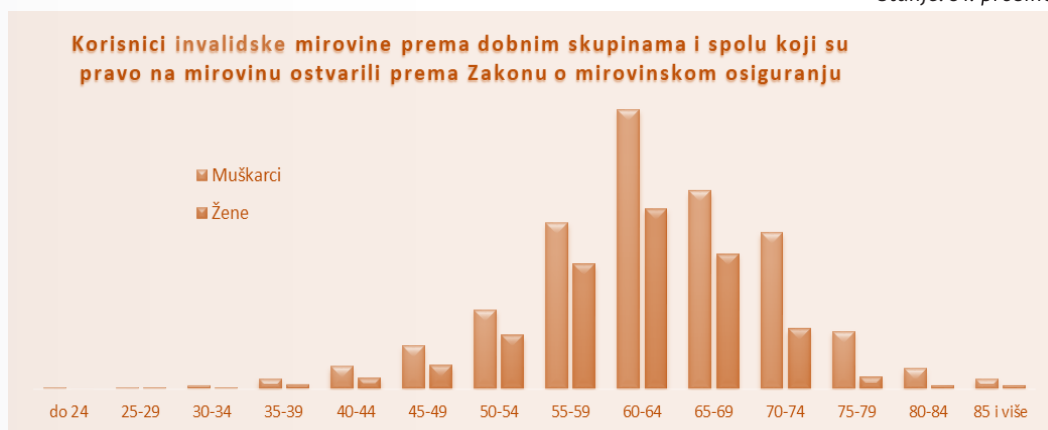
Stanje: 31. prosinca

Red. br.	Dobne skupine	Ukupno		Muškarci		Žene	
		Broj korisnika	%	Broj korisnika	%	Broj korisnika	%
0	1	2	3	4	5	6	7
1.	do 24	5	0,01	5	0,01	0	0,00
2.	25-29	50	0,05	37	0,06	13	0,04
3.	30-34	221	0,23	163	0,27	58	0,16
4.	35-39	802	0,83	575	0,94	227	0,63
5.	40-44	1983	2,05	1323	2,17	660	1,84
6.	45-49	3858	3,98	2498	4,09	1360	3,80
7.	50-54	7741	7,99	4600	7,53	3141	8,78
8.	55-59	17008	17,56	9712	15,89	7296	20,39
9.	60-64	26830	27,69	16317	26,70	10513	29,39
10.	65-69	19439	20,07	11573	18,94	7866	21,99
11.	70-74	12676	13,08	9154	14,98	3522	9,84
12.	75-79	4092	4,22	3368	5,51	724	2,02
13.	80-84	1382	1,43	1189	1,95	193	0,54
14.	85 i više	791	0,82	588	0,96	203	0,57
15.	Nepoznato	0		0		0	
UKUPNO		96878	100,00	61102	100,00	35776	100,00

Napomena: U broj korisnika mirovina **nisu uključeni** korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeća obrane.

Slika 10 – Struktura korisnika invalidske mirovine prema dobnim skupinama i spolu

Stanje: 31. prosinca

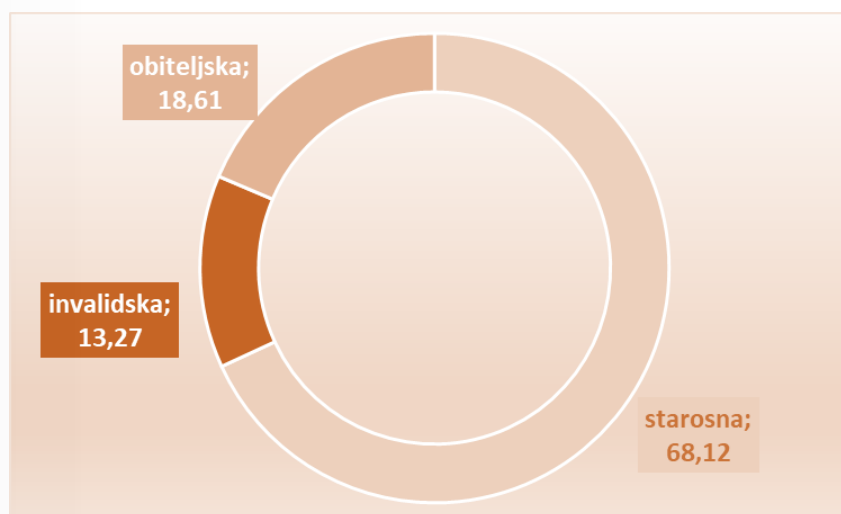

Korisnici mirovina prema vrstama mirovina na dan 31. prosinca 2022.

Od ukupno 1 227 671 korisnika mirovine na dan 31. prosinca 2022., u koji broj su uključeni i korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i Hrvatskog vijeća obrane, evidentirana su 836 273 (68,12%) korisnika starosne mirovine, u koji broj su uključena 78 923 korisnika kojima je s navršenom životnom dobi za starosnu mirovinu invalidska mirovina prevedena na starosnu mirovinu. Invalidsku mirovinu ostvario je 162 901 korisnik (13,27%), a obiteljsku mirovinu ostvarilo je 228 497 korisnika (18,61%).

Zbog smanjenog priljeva novih korisnika invalidske mirovine te prevedenih invalidskih mirovina na starosne mirovine, izražen je trend smanjenja broja korisnika invalidske mirovine i njihovog udjela u ukupnom broju korisnika mirovine. Također je blago smanjen udio korisnika obiteljskih mirovina u ukupnom broju korisnika.

Slika 11 – Korisnici prema vrstama mirovina (u %)

Ostala prava iz mirovinskog osiguranja

Prema propisima koji su bili na snazi do 31. prosinca 1998., u sustavu mirovinskog osiguranja ostvarivala su se, uz mirovinu, i druga prava: zaštitni dodatak uz mirovinu, novčana naknada zbog tjelesnog oštećenja te doplatka za tuđu pomoć i njegu. Od 1. siječnja 1999. u sustavu mirovinskog osiguranja od navedenih prava ostvaruje se samo pravo na novčanu naknadu zbog tjelesnog oštećenja nastalog kao posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti, a ostala navedena prava ukinuta su ili se ostvaruju u drugim sustavima. Stoga se broj korisnika ovih prava postupno smanjuje.

Na dan 31. prosinca 2022. evidentirana su 26 084 korisnika zaštitnog dodatka uz mirovinu, s prosječnom svotom od 593,27 kn, i 51 769 korisnika novčane naknade zbog tjelesnog oštećenja, te 4 011 korisnika doplatka za pomoć i njegu, s prosječnom svotom od 1.026,20 kn (Tablica 7.).

Tablica 7. Korisnici ostalih primanja iz mirovinskog osiguranja (stanje: 31. prosinca 2022.)

Redni broj	Vrste prava	Broj korisnika	Prosječna svota naknade u kunama
0	1	2	4
1.	Korisnici kojima se uz mirovinu isplaćuje zaštitni dodatak ostvaren prema zakonima koji su se primjenjivali do 31. prosinca 1998.		
	Starosna	15271	584,68
	Invalidska	1661	692,95
	Obiteljska	9152	589,65
	UKUPNO	26084	593,27
2.	Naknada zbog tjelesnog oštećenja ostvarena prema ZOMIO-u koji se primjenjivao do 31. prosinca 1998.		
	Pravo uz mirovinu	40118	164,60
	Samostalno pravo	5801	149,41
	UKUPNO	45919	162,67
3.	Naknada zbog tjelesnog oštećenja ostvarena prema ZOMO-u		
	Pravo uz mirovinu	3772	325,79
	Samostalno pravo	1980	264,84
	UKUPNO	5752	304,81
4.	Naknada zbog tjelesnog oštećenja ostvarena prema ZOMIO-u i ZOMO-u	98	426,68
5.	Doplatak za pomoć i njegu ostvaren prema ZOMIO-u koji se primjenjivao do 31. prosinca 1998.		
	a) Pravo uz mirovinu	3634	1.018,66
	b) Samostalno pravo - slijepi	149	1.341,59
	c) Samostalno pravo - ostali	228	940,61
	UKUPNO (b+c)	377	1.099,16
	UKUPNO (a+b+c)	4011	1.026,20

Za pokriće dijela obveza mirovinskog osiguranja, koje nastaju priznanjem i određivanjem mirovina prema uvjetima povoljnijim od uvjeta propisanih općim propisima, sredstva se osiguravaju u državnom proračunu. Na taj način financiraju se mirovine ili dijelovi mirovina za ukupno 184 775 korisnika: hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, sudionika NOR-a, pripadnika Hrvatske domovinske vojske 1941. - 1945., bivših političkih zatvorenika, pripadnika bivše JNA, zastupnika u Hrvatskom saboru i članova Vlade, pripadnika HV-a, ovlaštenih službenih osoba u tijelima unutarnjih poslova i drugih skupina korisnika mirovina (Tablica 8.).

Tablica 8. Korisnici mirovina koji su mirovinu ostvarili prema posebnim propisima (stanje 31. prosinca 2022.)

Red. br.	Kategorije korisnika kojima su mirovine priznate i/ili određene prema posebnim propisima	Broj korisnika	Prosječna netomirovina u kunama	Prosječan staž
0	1	2	3	4
1.	Radnici na poslovima ovlaštenih službenih osoba u tijelima unutarnjih poslova i pravosuđa, kao i na poslovima razminiranja:	17215	4.895,61	
	a) radnici na poslovima ovlaštenih službenih osoba u tijelima unutarnjih poslova i pravosuđa, kojima je pravo na mirovinu priznato prema propisima koji su bili na snazi do stupanja na snagu Zakona o pravima DVO, PS i OSO	7345	4.969,83	31 10 22
	b) radnici na poslovima policijskih službenika, ovlaštenih službenih osoba pravosuđa i službene osobe s posebnim dužnostima i ovlastima u sigurnosno-obavještajnom sustavu RH koji su pravo na mirovinu ostvarili prema Zakonu o pravima DVO, PS i OSO	9213	4.855,31	35 09 00
	c) radnici na poslovima razminiranja	657	4.630,93	31 04 21
2.	Korisnici koji pravo na mirovinu ostvaruju prema Zakonu o vatrogastvu (NN 125/19)	323	5.623,15	-
3.	Djelatne vojne osobe - DVO	16096	4.432,40	31 01 17
4.	Pripadnici Hrvatske domovinske vojske od 1941. do 1945. godine	2137	2.832,82	33 05 14
5.	Bivši politički zatvorenici	2193	4.423,20	33 02 27
6.	Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata - ZOHBDR	71407	6.648,44	18 08 15
7.	Mirovine priznate prema općim propisima, a određene prema ZOHBDR - u iz 2017. (čl. 27., 35., 36., 48. i 49. stavak 2.)	56920	3.250,99	30 00 01
8.	Pripadnici bivše Jugoslavenske narodne armije - JNA	3925	3.665,38	-
9.	Pripadnici bivše Jugoslavenske narodne armije - JNA - čl. 185. ZOMO	158	3.712,47	38 06 08
10.	Sudionici Narodnooslobodilačkog rata - NOR	5453	3.291,07	29 08 16
11.	Zastupnici u Hrvatskom saboru, članovi Vlade, suci Ustavnog suda i glavni državni revizor	684	11.266,49	32 10 09
12.	Članovi Izvršnog vijeća Sabora, Saveznog izvršnog vijeća i administrativno umirovljeni javni službenici	70	3.960,74	29 02 17
13.	Bivši službenici u savezima tijelima bivše SFRJ - članak 38. ZOMO	20	4.249,23	-
14.	Redoviti članovi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti - HAZU	128	9.991,05	42 00 05
15.	Radnici u Istarskim ugljenokopima "Tupljak" d.d. Labin	249	4.409,42	29 08 00
16.	Radnici profesionalno izloženi azbestu	832	3.620,40	27 09 18
17.	Osiguranci - članovi posade broda u međunarodnoj plovidbi i nacionalnoj plovidbi - članak 129.a stavak 2. Pomorskog zakonika	202	2.378,26	28 10 27
18.	Pripadnici Hrvatskog vijeća obrane - HVO	6763	3.806,58	06 06 25
UKUPNO		184775		-

Udio mirovine u plaći

U međunarodnim se publikacijama kao prosječna mirovina najčešće navodi prosječna starosna mirovina za puni radni vijek radnika i osoba koje samostalno obavljaju profesionalnu djelatnost. Prema navedenim kriterijima, starosna mirovina (ostvarena prema ZOMO-u) određena na temelju mirovinskog staža od 40 i više godina na dan 31. prosinca 2022. iznosila je 4.426,74 kn, odnosno 56,19% prosječne netoplaće za prosinac 2022. (7.878 kn), a prosječna starosna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema uredbama EU ili međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, iznosila je 5.279,88 kn ili 67,02% prosječne netoplaće.

Tablica 9. Pregled broja korisnika mirovina i prosječnih mirovina na dan 31. prosinca 2022.
(korisnici mirovina prema Zakonu o mirovinskom osiguranju)

Vrsta mirovine	Broj korisnika	Prosječna netomirovina u kunama	Udio prosječne mirovine umanjene za porez i prerez u netoplaći za prosinac 2022.	Bez međunarodnih ugovora		
				Broj korisnika	Prosječna netomirovina u kunama	Udio prosječne mirovine umanjene za porez i prerez u netoplaći za prosinac 2022.
0	1	2	3	4	5	6
Starosna mirovina	492166	3.078,45	39,08%	398945	3.590,34	45,57%
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35.	47912	4.041,13	51,30%	42211	4.245,77	53,89%
Starosna mirovina prevedena iz invalidske mirovine	77273	2.724,02	34,58%	66961	3.061,19	38,86%
Ukupno starosna mirovina	617351	3.108,81	39,46%	508117	3.575,04	45,38%
Prijevremena starosna mirovina	207718	2.984,34	37,88%	171757	3.312,24	42,04%
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36.	379	3.297,70	41,86%	371	3.300,26	41,89%
Sveukupno starosna mirovina	825448	3.077,54	39,07%	680245	3.508,52	44,54%
Invalidska mirovina	96878	2.326,13	29,53%	91532	2.429,57	30,84%
Obiteljska mirovina	211079	2.309,93	29,32%	178188	2.608,97	33,12%
UKUPNO korisnika koji su pravo na mirovinu ostvarili prema Zakonu o mirovinskom osiguranju	1133405	2870,42	36,44%	949965	3235,84	41,07%

Napomena: U broj korisnika mirovina **nisu uključeni** korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeća obrane.

Prosječna mirovina (ostvarena prema ZOMO-u) za prosinac 2022., umanjena za porez, prerez i doprinos za zdravstveno osiguranje, iznosila je 2.870,42 kn, a njen udio u prosječnoj netoplaći u RH za prosinac 2022. iznosio je 36,44%. Prosječna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema uredbama EU ili međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, iznosila je 3.235,84 kn ili 41,07% prosječne netoplaće.

Prosječna starosna mirovina (ostvarena prema ZOMO-u) iznosila je 3.077,54 kn ili 39,07% prosječne netoplaće, a prosječna starosna mirovina, bez mirovina ostvarenih primjenom uredbi EU ili međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, iznosila je 3.508 kn ili 44,54% prosječne netoplaće.

Najniži udio prosječne mirovine u prosječnoj plaći zabilježen je 2000. godine (37,62%). U 2001. godini udio se povećao nakon primjene Zakona o povećanju mirovina radi otklanjanja razlika u razini mirovina ostvarenih u različitim razdobljima, kada su mirovine ostvarene do 31. prosinca 1998. povećane od 0,5% do 20%. Nakon smanjenja u 2002. i 2003. godini, udio prosječne mirovine u prosječnoj plaći povećao se 2004. godine nakon uračunavanja u mirovinu dodatka od 100 kn i 6%. U studenome 2007. počeo se isplaćivati dodatak u iznosu od 4% na mirovine ostvarene u 1999. godini do 27% na mirovine ostvarene od 1. siječnja 2010. prema ZOMO-u, što je poboljšalo životni standard tzv. novih korisnika mirovina i ublažilo razlike među mirovinama ostvarenima u različitim razdobljima.

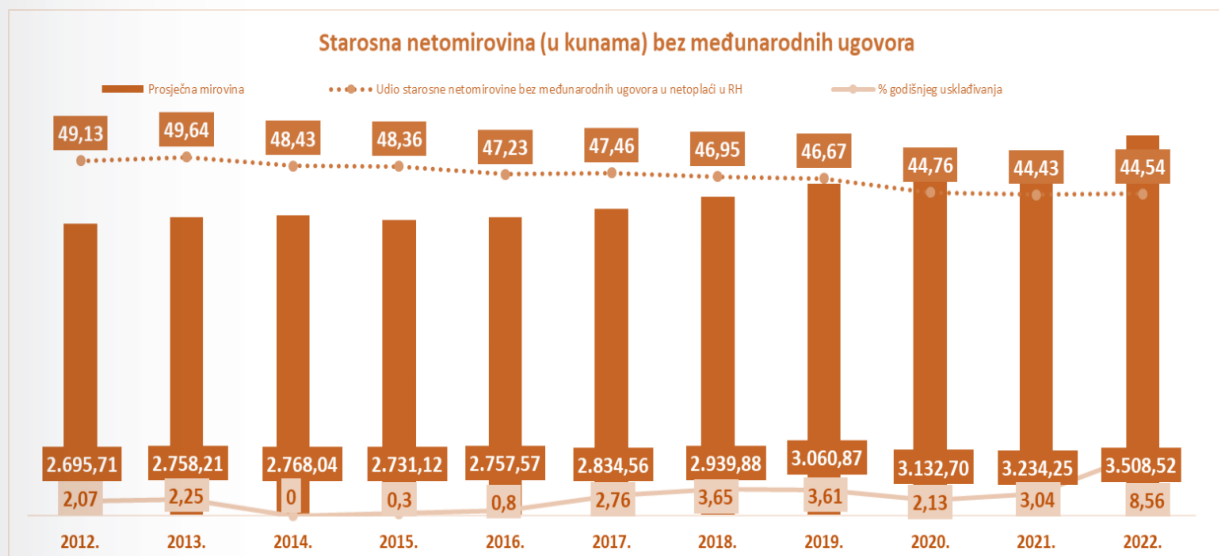
Tijekom 2010. i 2011. godine obustavljeno je usklađivanje mirovina, a od 1. siječnja 2012. mirovine se ponovno redovito usklađuju, u skladu s odredbama ZOMO-a. Međutim, zbog neznatnog, odnosno negativnog rasta plaća i potrošačkih cijena, mirovine se nisu usklađivale tijekom 2014. i u prvoj polovici 2015. godine, a od 1. srpnja 2015. usklađene su za 0,30%.

Od 1. siječnja 2016. mirovine su usklađene za 0,46%, a od 1. srpnja 2016. za 0,35%. Od 1. siječnja 2017. mirovine su usklađene za 0,65%, a od 1. srpnja 2017. za 2,1%. Od 1. siječnja 2018. mirovine su usklađene za 0,94%, a od 1. srpnja 2018. za 2,7%.

Od 1. siječnja 2019. mirovine su usklađene za 1,15%, a od 1. srpnja 2019. za 2,44%. Od 1. siječnja 2020. mirovine su usklađene za 0,70%, a od 1. srpnja 2020. za 1,41%. Od 1. siječnja 2021. mirovine su usklađene za 0,56%, a od 1. srpnja 2021. za 2,46%. Od 1. siječnja 2022. mirovine su usklađene za 2,24%, a od 1. srpnja 2022. za 6,18%.

Unatoč tome što je ukupna godišnja stopa usklađivanja mirovina u 2017. (2,8%), u 2018. (3,7%), u 2019. (3,6%) i u 2020. (2,1%) bila veća nego u prethodnim godinama, nastavljen je trend smanjivanja udjela prosječne mirovine u prosječnoj plaći, što je posljedica ubrzanog rasta plaća u tom razdoblju. U posljednje dvije godine zaustavljen je pad udjela prosječne starosne mirovine u prosječnoj plaći, te je ovaj udio u 2022. godini iznosio 44,54%, što je rezultat, između ostalog, usklađivanja mirovina u 2021. godini (3,0%) i 2022. godini (8,6%).

Slika 12 – Prosječna starosna mirovina ostvarena prema Zakonu o mirovinskom osiguranju bez međunarodnih ugovora

Na prosječnu svotu mirovine nepovoljno utječe činjenica da se posljednjih petnaestak godina, brže od povećanja ukupnog broja korisnika, povećava broj korisnika koji su mirovinu ostvarili primjenom uredbi EU ili međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, odnosno pravnih propisa Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti. Na dan 31. prosinca 2022. evidentirano je 183 440 korisnika s mirovinom ostvarenom primjenom uredbi EU ili međunarodnih ugovora i njihov udio u sveukupnom broju korisnika mirovina iznosio je 14,94%, a npr. 2006. bila su evidentirana 91 592 takva korisnika ili 8,3% od ukupnog broja korisnika. Prosječna mirovina navedenih korisnika iznosi 977,83 kn i određena je na temelju približno 11 godina mirovinskog staža ostvarenog u Republici Hrvatskoj, a uz tu mirovinu korisnici su ostvarili i mirovinu od inozemnog nositelja osiguranja.

Prema podacima o visini mirovina ostvarenih prema ZOMO-u navedenim u *Tablici 10.*, najveći broj korisnika prima mirovinu u svoti od 2.034 kn do 2.562 kn, ukupno 181 495 ili 16% korisnika. Mirovinu u svoti do 1.506,90 kn ostvarila su 231 829 ili 20% korisnika, što je posljedica kratkotrajnog mirovinskog staža i niskih plaća, odnosno niskih osnovica osiguranja tih korisnika, kao i činjenice da se u ovoj kategoriji nalazi većina korisnika mirovina ostvarenih primjenom uredbi EU ili međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju koji u prosjeku imaju relativno kratkotrajan mirovinski staž ostvaren u R Hrvatskoj.

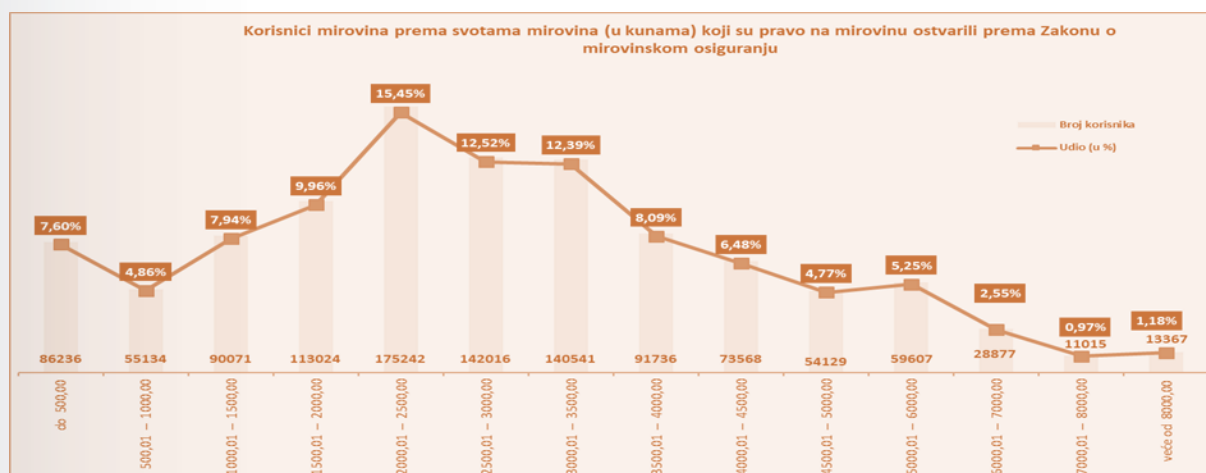
Među korisnicima mirovina kojima se mirovina isplaćuje u svoti do 1.506,90 kn najzastupljenije su sljedeće skupine korisnika:

- korisnici mirovina ostvarenih primjenom uredbi EU ili međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, koji primaju i mirovine od inozemnih nositelja osiguranja
- korisnici najniže mirovine s mirovinskim stažem kraćim od 20 godina, koji zbog najniže mirovine ostvaruju veću mirovinu od mirovine koju bi ostvarili na temelju svojih ostvarenih plaća, odnosno osnovica osiguranja
- poljoprivrednici koji su mirovinu ostvarili na temelju prosječno 21 godine mirovinskog staža, na temelju niskih osnovica, u visini najniže osnovice za obračun doprinosa
- zaposleni korisnici invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti, odnosno profesionalne nesposobnosti za rad, koji uz mirovinu primaju i plaću
- ostali korisnici koji su zbog kratkotrajnog mirovinskog staža i niskih plaća/osnovica ostvarili nisku mirovinu.

Tablica 10. Korisnici mirovina ostvarenih prema ZOMO-u i svote mirovina prema vrstama mirovina na dan 31. prosinca 2022.

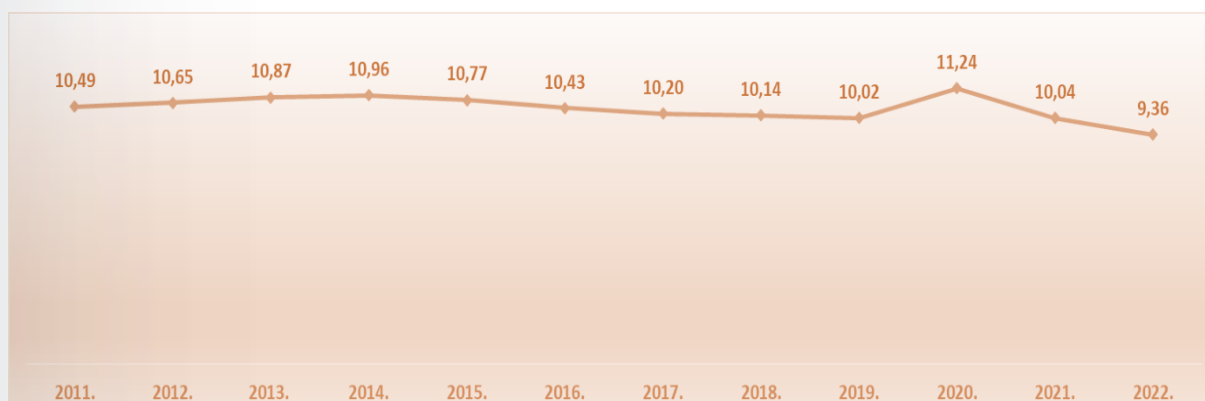
Razredi svota netomirovina u kunama	Ukupno			Starosna mirovina			Invalidska mirovina			Obiteljska mirovina		
	Broj korisnika	Prosječna mirovina	Prosječan staž	Broj korisnika	Prosječna mirovina	Prosječan staž	Broj korisnika	Prosječna mirovina	Prosječan staž	Broj korisnika	Prosječna mirovina	Prosječan staž
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
do 500,00	88509	247,06	30 10 02	63455	248,26	32 06 03	4534	290,68	19 01 08	20520	233,64	28 02 28
500,01 – 1000,00	58342	788,71	25 07 29	39654	783,06	28 06 22	4434	796,32	15 04 13	14254	801,97	20 10 00
1000,01 – 1500,00	84978	1.284,18	19 05 13	50396	1.288,10	21 05 27	8478	1.308,74	13 10 16	26104	1.268,58	17 04 06
1500,01 – 2000,00	122520	1.796,68	23 08 18	74067	1.803,83	24 03 16	19615	1.804,96	18 02 12	28838	1.772,49	25 11 24
2000,01 – 2500,00	181495	2.320,85	28 02 23	113957	2.323,49	29 02 00	24597	2.279,56	23 04 21	42941	2.337,58	28 06 14
2500,01 – 3000,00	128362	2.776,24	32 04 01	88392	2.778,20	33 05 03	13797	2.745,20	24 11 15	26173	2.786,03	32 06 26
3000,01 – 3500,00	145901	3.282,18	34 03 03	112986	3.284,82	35 00 08	12395	3.285,19	25 05 13	20520	3.265,68	35 03 28
3500,01 – 4000,00	94237	3.795,28	36 00 26	77776	3.797,46	36 05 28	4523	3.776,97	27 08 19	11938	3.788,12	36 05 06
4000,01 – 4500,00	64939	4.281,93	37 02 21	56115	4.283,36	37 07 00	2053	4.264,53	29 00 09	6771	4.275,38	36 07 26
4500,01 – 5000,00	55542	4.764,67	38 03 03	49334	4.767,30	38 07 03	1117	4.742,44	29 07 00	5091	4.743,42	36 09 05
5000,01 – 6000,00	56353	5.468,24	38 11 28	51076	5.467,86	39 03 06	766	5.452,42	29 02 19	4511	5.475,02	37 04 12
6000,01 – 7000,00	27989	6.474,85	38 10 17	25191	6.474,77	39 00 28	353	6.462,87	28 10 22	2445	6.477,26	38 01 24
7000,01 – 8000,00	11335	7.486,20	38 09 09	10602	7.486,13	38 09 25	139	7.445,52	29 02 03	594	7.496,68	40 02 28
veće od 8000,00	12903	9.697,73	40 04 28	12447	9.714,38	40 05 07	77	9.226,60	29 04 23	379	9.248,37	41 09 27
UKUPNO	1133405	2.870,42	31 01 01	825448	3.077,54	32 09 20	96878	2.326,13	21 10 12	211079	2.309,93	28 07 07

Napomena: U broj korisnika mirovina **nisu uključeni** korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeća obrane.

Slika 13 – Korisnici mirovina ostvarenih prema ZOMO-u prema svotama mirovina

Udio mirovinskih rashoda u bruto domaćem proizvodu

U razdoblju 2011. - 2014. postupno se povećavao udio mirovinskih rashoda (uključujući i rashode poslovanja) u bruto domaćem proizvodu (BDP), te je u 2014. godini iznosio 10,96%. U 2015. godini udio mirovinskih rashoda u BDP-u neznatno se smanjio, na 10,77%, a u 2016. smanjio se na 10,43%. U 2017. godini i dalje se bilježi pad udjela mirovinskih rashoda u BDP-u, i to na 10,20%, što je posljedica rasta BDP-a te stagnacije ukupnog broja korisnika mirovina tijekom 2017. godine. Sličan trend nastavljen je i u 2018. i 2019. godini. U 2020. godini udio mirovinskih rashoda u BDP-u znatno se povećao i iznosio je 11,24%, prvenstveno zbog pada nominalnog BDP-a u 2020. godini, kao posljedica krize izazvane pandemijom koronavirusa (COVID-19). U 2021. i 2022. godini nastupio je oporavak hrvatskog gospodarstva i značajniji rast BDP-a te je zabilježen osjetan pad ukupnog broja korisnika mirovina, što je rezultiralo smanjenjem udjela mirovinskih rashoda u BDP-u na 10,04% u 2021. godini i 9,36% u 2022. godini (Slika 14).

Slika 14 - Udio ukupnih mirovinskih rashoda u BDP-u (%)

Napomena: Izvor podataka - Državni zavod za statistiku i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

Udio mirovinskih rashoda u BDP-u bio je najveći u 2001. godini (11,84%), a sljedećih se godina postupno smanjivao te je u 2007. godini smanjen na 9,38%. U 2008. godini udio mirovinskih rashoda u BDP-u povećao se na 9,57%, na što je utjecala isplata dodatka na mirovine ostvarene od 1. siječnja 1999. prema ZOMO-u te povećanje broja korisnika prijevremene starosne mirovine i korisnika najniže mirovine nakon izmjena i dopuna ZOMO-a od 1. siječnja 2008. Udio mirovinskih rashoda u BDP-u povećao se na 10,48% u 2009. te na 10,64% u 2010. godini, što je posljedica povećanja ukupnog broja korisnika mirovine, isplate dodatka do 27% na mirovine i smanjenja BDP-a u tom kriznom razdoblju. Udio mirovinskih rashoda u BDP-u u 2011. godini blago se smanjio na 10,49%, što je posljedica neusklađivanja mirovina tijekom 2010. i 2011. godine.

Od 1. siječnja 2012. mirovine su se počele redovito usklađivati (2,06% u 2012. i 2,26% u 2013. godini), pa se unatoč usporavanju rasta broja korisnika mirovine udio mirovinskih rashoda u BDP-u povećao na 10,65% u 2012. te na 10,87% u 2013. godini. Zbog nastavka gospodarske krize, i u 2014. godini nastavljen je nepovoljan trend povećanja mirovinskih rashoda u BDP-u, iako se u 2014. mirovine nisu usklađivale zbog smanjenja potrošačkih cijena i prosječne plaće u R Hrvatskoj. U 2015. godini mirovine su usklađene za 0,30%, osim mirovina odnosno dijelova mirovina ostvarenih, odnosno određenih prema posebnim propisima pod povoljnijim uvjetima koje se financiraju iz državnog proračuna, usklađivanje kojih je bilo uvjetovano povoljnim gospodarskim kretanjima. Stoga, iako mirovinski rashodi nisu znatnije rasli posljednjih godina, udio rashoda u BDP-u povećavao se i zbog stagnacije BDP-a u tom razdoblju.

Od 1. siječnja 2017. mirovine ostvarene odnosno određene prema posebnim propisima počele su se ponovno usklađivati u istom postotku kao i mirovine ostvarene prema općim propisima o mirovinskom osiguranju te je nadoknađeno usklađivanje koje nije bilo provedeno u razdoblju 2014. - 2016. Također je, zbog povoljnijih gospodarskih kretanja i rasta plaća, stopa usklađivanja mirovina bila veća nego prethodnih godina, ali se zbog povećanja BDP-a, po stopi većoj od povećanja rashoda za mirovine, udio rashoda za mirovine u BDP-u smanjio na 10,20% u 2017., na 10,14% u 2018. te na 10,02% u 2019. godini. U 2020. godini udio rashoda za mirovine u BDP-u povećao se na 11,24%, što je posljedica pada BDP-a u 2020. godini, a u 2021. smanjio se na 10,04%, a u 2022. iznosio je 9,36%, zbog rasta BDP-a i smanjenja ukupnog broja korisnika mirovina.

Demografsko starenje stanovništva Republike Hrvatske dugoročno će nepovoljno utjecati na omjer broja osiguranika i korisnika mirovina i na financijsko stanje u sustavu obveznog mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti. Unatoč tome, sljedećih godina očekuje se usporavanje rasta mirovinskih rashoda s obzirom na to da se do 2030. godine postupno izjednačavaju uvjeti za starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu za žene i muškarce. Osim toga, uvjeti ostvarivanja i način određivanja mirovina potiču dulji ostanak u svijetu rada i kasniji odlazak u mirovinu, što je još izraženije nakon mirovinske reforme od 1. siječnja 2019.

Rast rashoda za mirovine i mirovinska primanja usporava se i zbog kontinuiranog smanjivanja broja korisnika prava koja se više ne ostvaruju prema ZOMO-u ili se ostvaruju kao druga, u prosjeku novčano manja prava – tjelesno oštećenje uzrokovano bolešću ili ozljedom, dodatak za pomoć i njegu, naknade iz invalidskog osiguranja te minimalna mirovina i zaštitni dodatak uz mirovinu.

Rast ukupnih rashoda posljednjih godina ublažen je racionalizacijom poslovanja Zavoda, kojom se postupno smanjio udio rashoda za administraciju mirovinskog sustava u ukupnim rashodima za mirovinsko osiguranje generacijske solidarnosti s 1,7% u 2008. na približno 1% u posljednjih nekoliko godina.

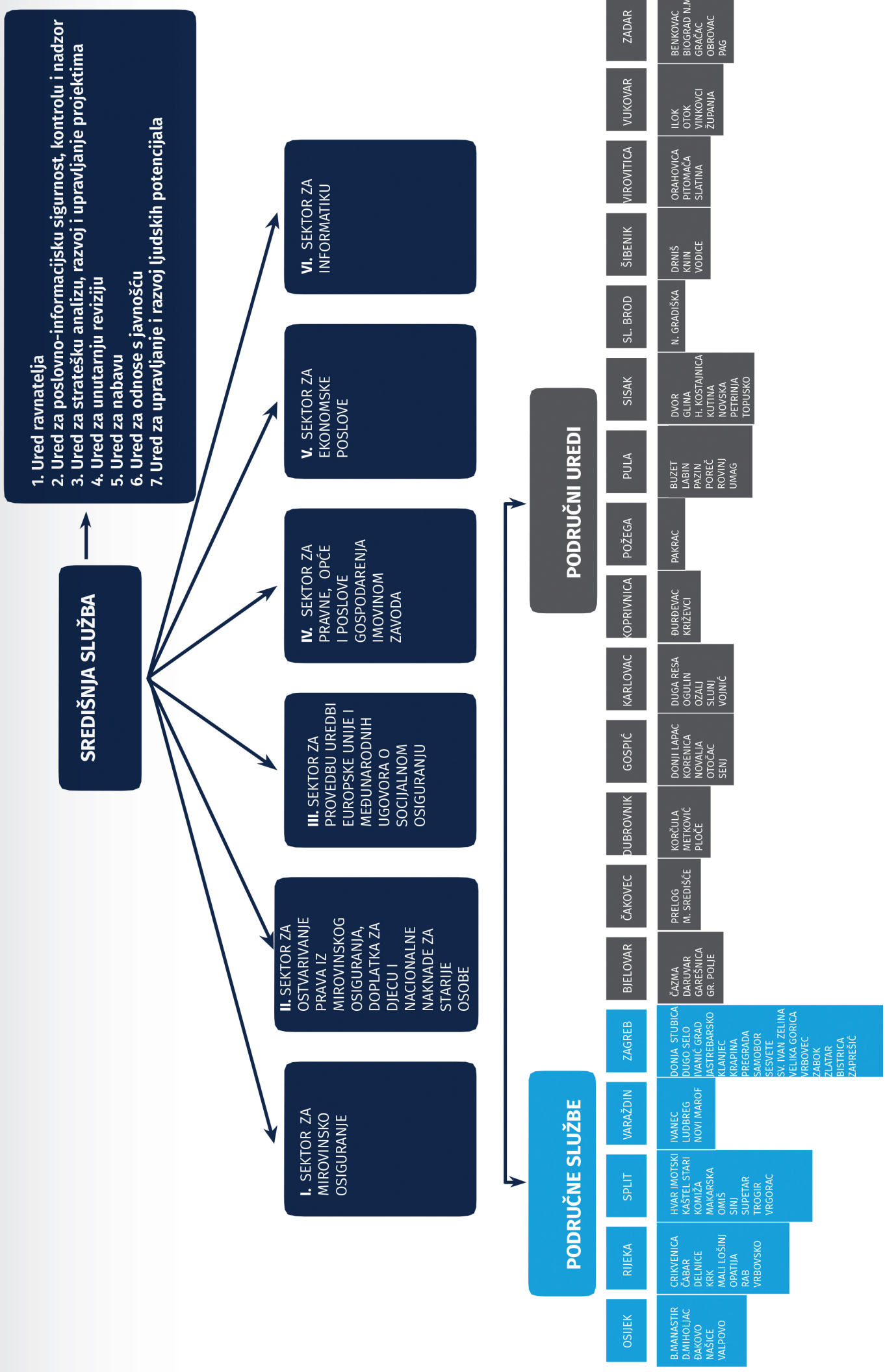

3.

USTROJSTVO, LJUDSKI POTENCIJALI I
INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA ZAVODA

HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

1. USTROJSTVO ZAVODA

Ustrojstvo Zavoda, prava, obveze i odgovornosti tijela upravljanja i vođenja Zavoda te obavljanje stručno-administrativnih, pravnih i ostalih poslova uređeno je ZOMO-om, Statutom Zavoda¹ te drugim aktima Zavoda. Zavod je javna ustanova koja ima javne ovlasti u rješavanju o pravima i obvezama iz mirovinskog osiguranja, doplatka za djecu i nacionalne naknade za starije osobe, u poslovima ostvarivanja prava osiguranih osoba, u provedbi uredbi Europske unije i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju te u provedbi i osiguravanju zakonitosti ostvarivanja prava osiguranih osoba. Zavod pruža stručnu pomoć pri ostvarivanju prava, provodi politiku razvitka i unaprjeđenja sustava mirovinskog osiguranja te obavlja druge poslove u vezi s provedbom i ostvarivanjem prava. U obavljanju svoje djelatnosti, surađuje i razmjenjuje podatke s povezanim institucijama (Središnji registar osiguranika, Ministarstvo financija – Porezna uprava, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, FINA itd.) i glavni je nositelj obrade statističkih podataka iz područja mirovinskog osiguranja.

Prema ZOMO-u, Zavodom upravlja Upravno vijeće sastavljeno od devet članova koje imenuje Vlada Republike Hrvatske. Djelokrug, ustrojstvo, ovlasti, odgovornosti i tijela Zavoda utvrđeni su Statutom koji donosi Upravno vijeće, a potvrđuje Vlada Republike Hrvatske.

Za zakonitost rada Zavoda odgovoran je ravnatelj. Ravnatelj rukovodi Zavodom i u okviru svoje mjerodavnosti organizira rad i poslovanje Zavoda, predstavlja i zastupa Zavod te poduzima sve pravne radnje u ime i za račun Zavoda. Ravnatelj predlaže osnovne poslovne politike, financijski plan i godišnji plan rada, donosi odluke vezane uz poslovanje Zavoda, osim onih odluka o kojima odlučuje Upravno vijeće. Donosi sve opće akte, osim onih akata za koje je prema Statutu HZMO-a nadležno Upravno vijeće, te obavlja druge poslove propisane ZOMO-om i Statutom. Ravnatelj ima zamjenike i šest pomoćnika (za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja, doplatka za djecu i nacionalne naknade za starije osobe, za mirovinsko osiguranje, za provedbu uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, za pravne, opće i poslove gospodarenja imovinom Zavoda, za ekonomske poslove i za informatiku) koji vode, koordiniraju, organiziraju i kontroliraju poslove sektora kojim rukovode, pružaju stručnu pomoć ravnatelju u obavljanju poslova iz svojega djelokruga i ovlaštteni su davati naloge i upute za rad iz svojega područja rada predstojnicima područnih službi/ureda, načelnicima i drugim radnicima Zavoda. Ravnatelja, zamjenike ravnatelja i pomoćnike ravnatelja Zavoda imenuje Vlada Republike Hrvatske na mandat od četiri godine.

U područnoj službi/područnom uredu poslove vodi i organizira predstojnik područne službe/područnog ureda u okviru prava i dužnosti utvrđenih Statutom. Predstojnika područne službe/područnog ureda imenuje ravnatelj Zavoda na temelju javnog natječaja i uz suglasnost ministra nadležnog za mirovinski sustav.

Zavod ima kolegijalno stručno tijelo - Stručno vijeće, sastavljeno od ravnatelja, zamjenika i pomoćnika ravnatelja, koje djeluje i u proširenom sastavu, s predstojnicima područnih službi i područnih ureda Zavoda. Stručno vijeće raspravlja o stručnim pitanjima vezanim uz rad Zavoda, daje Upravnom vijeću i ravnatelju stručna mišljenja i prijedloge rješenja iz područja organizacije rada i obavljanja djelatnosti Zavoda te utvrđuje prijedloge općih akata.

¹ Statut Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje – Narodne novine, br. 28/14, 24/15, 73/19 i 147/20

Radi obavljanja stručno-administrativnih, pravnih, ekonomskih i drugih poslova, Zavod je ustrojen tako da osigurava nesmetano, racionalno i uspješno obavljanje svoje djelatnosti, na način dostupan svim osiguranim osobama, korisnicima prava iz mirovinskog osiguranja, korisnicima doplatka za djecu i korisnicima nacionalne naknade za starije osobe. Osnovni zadatak Zavoda je da na zakonit način i u zakonom utvrđenim rokovima rješava o pravima osiguranika, tj. donosi rješenja o pravu te osigurava pretpostavke za redovitu isplatu mirovina i drugih primanja iz mirovinskog osiguranja, doplatka za djecu i nacionalne naknade za starije osobe. Zavod obavlja poslove u jedinstvenoj stručnoj službi koja je organizirana, prema teritorijalnom načelu, u Središnju službu, sa sjedištem u Zagrebu, područne službe (5), područne urede (14), uglavnom sa sjedištem u gradovima – sjedištima županija, i ispostave (92), sa sjedištem u gradovima i općinama u Republici Hrvatskoj.

U Središnjoj službi obavljaju se sljedeći poslovi: koordinacija i nadzor primjene zakona, Statuta i drugih općih akata Zavoda te uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, provedba politike razvoja i unaprjeđenja mirovinskog osiguranja, sudjelovanje u međudržavnim pregovorima i pregovorima s inozemnim nositeljima socijalnog osiguranja i pružanje međunarodne pravne pomoći, izrada prijedloga općih akata za provedbu mirovinskog osiguranja i drugih općih akata Zavoda, poslovi rješavanja u drugom stupnju o pravu na mirovinsko osiguranje, o pravima i obvezama iz mirovinskog osiguranja, o pravu na doplatka za djecu i o pravu na nacionalnu naknadu za starije osobe te o pravima primjenom uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti na području mirovina, obiteljskih davanja (doplatka za djecu) i određivanja mjerodavnog zakonodavstva te međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, poslovi revizije rješenja o svojstvu osiguranika i mirovinskom stažu, osiguravanje informatičke podrške poslovnom sustavu, provedba platnog prometa preko sustava Državne riznice i financijsko poslovanje, upravljanje i raspolaganje imovinom Zavoda, pravni poslovi u vezi s imovinom Zavoda i drugi imovinskopravni poslovi, poslovi upravljanja i razvoja ljudskih potencijala, poslovi unutarnje revizije te poslovi razvoja i koordinacije financijskog upravljanja i kontrole, poslovi javne nabave, informiranja javnosti, izdavanja stručno-informativnih publikacija o djelatnosti Zavoda i dr.

U područnim službama i područnim uredima, prema nadležnostima utvrđenima Statutom Zavoda, obavljaju se poslovi rješavanja u prvom stupnju o pravu na mirovinsko osiguranje, o pravima i obvezama iz mirovinskog osiguranja, o pravu na doplatka za djecu, o pravu na nacionalnu naknadu za starije osobe, o pravima primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju i uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti na području mirovinskog osiguranja, poslovi vođenja matične evidencije o osiguranicima i korisnicima prava, poslovi vezani uz isplatu mirovina te drugi poslovi.

U ispostavama, organiziranim u sklopu područnih službi i područnih ureda, obavljaju se poslovi prijama stranaka i rješavanja zahtjeva vezanih uz osiguranje (prijava, odjava, promjena) te poslovi pružanja pravne pomoći osiguranicima u vezi s provedbom mirovinskog osiguranja, doplatka za djecu, nacionalne naknade za starije osobe i ostvarivanjem prava.

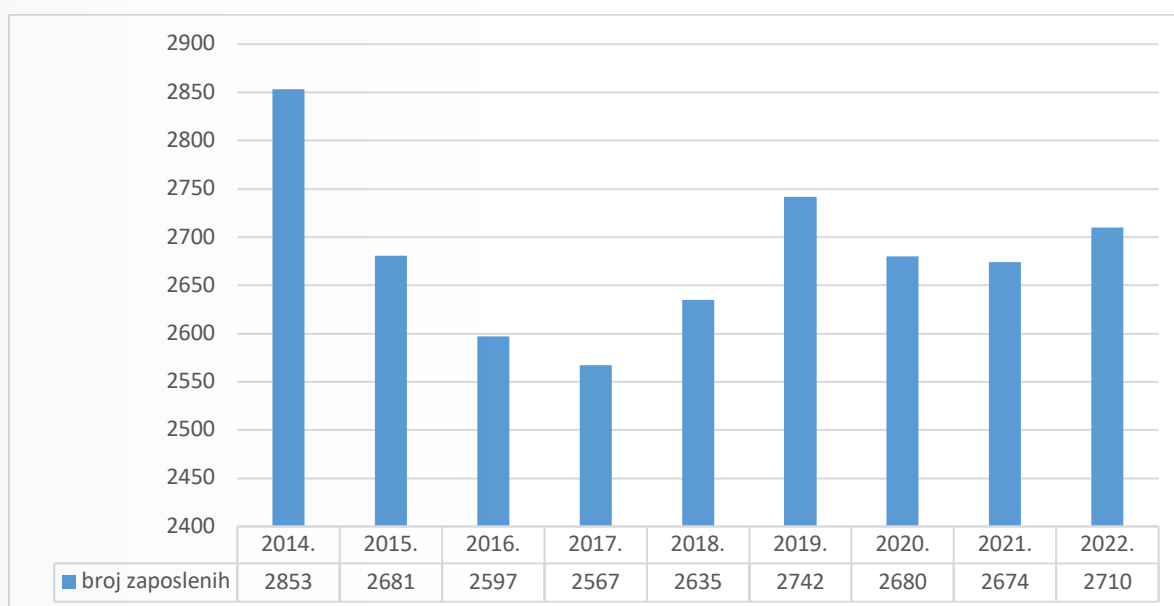
2. LJUDSKI POTENCIJALI

Struktura zaposlenih

Na kraju 2022. godine u Zavodu je bilo zaposleno 2710 radnika, 36 više nego na kraju 2021., odnosno broj zaposlenih povećan je za 1,3%. Tijekom 2022. godine radni odnos prestao je za ukupno 148 radnika, i to: za 62 radnika zbog odlaska u mirovinu, za 53 radnika zbog sporazumnog prestanka ugovora o radu, za 12 radnika zbog isteka rada na određeno vrijeme, za 17 radnika zbog drugih razloga prestanka ugovora o radu, a za 4 radnika zbog smrti. Radi održavanja kontinuiteta poslovanja Zavoda u 2022., zbog prestanka radnog odnosa navedenih radnika, prema javnim natječajima iz 2021. i 2022., na temelju suglasnosti Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, tijekom 2022. zaposleno je 180 radnika, i to: na poslovima VSS 82 radnika, na poslovima VŠS 39 radnika i 59 radnika na poslovima SSS. Također, u 2022. godini 3 radnika su zbog potrebe službe premještena iz tijela državne uprave na rad u Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

Raspisani su javni natječaji za imenovanje predstojnika područnih ustrojstvenih jedinica, i to za područne urede u Bjelovaru, Gospiću, Virovitici i Vukovaru.

Slika 1 - Pregled kretanja broja zaposlenih od 2014. do 2022.

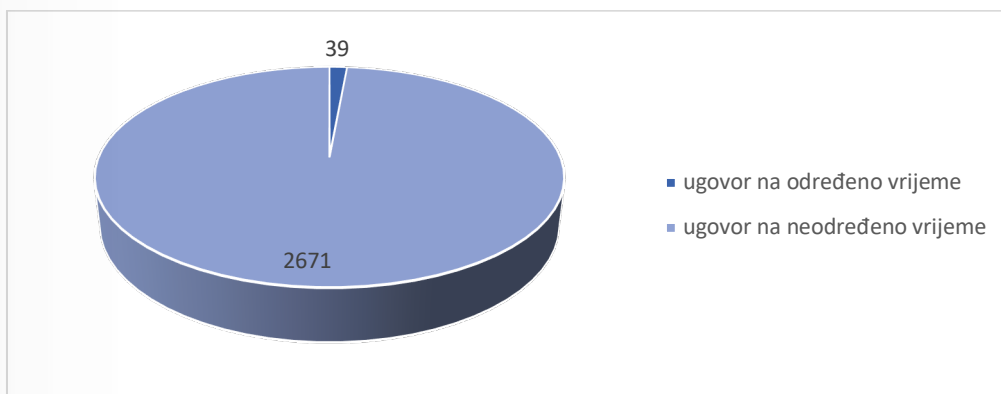
Na dan 31. prosinca 2022. u Zavodu je bilo zaposleno 70 radnika koji imaju potvrđen status osobe s invaliditetom, prema članku 4. Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom².

² Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom - Narodne novine, broj 75/18

Stanje zaposlenosti u stručnoj službi Zavoda

Na dan 31. prosinca 2022. u stručnoj službi Zavoda - područnim službama /uredima i Središnjoj službi, bio je zaposlen 2671 radnik na neodređeno vrijeme i 39 radnika na određeno vrijeme – 1,4% u odnosu prema ukupnom broju zaposlenih (ukupno 2710 radnika).

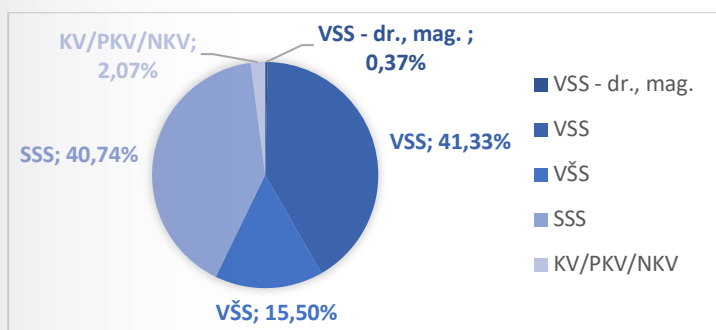
Slika 2 - Pregled broja zaposlenih u stručnoj službi Zavoda (stanje 31. prosinca 2022.)

Kvalifikacijska struktura radnika Zavoda

U Zavodu je u 2022. godini bilo 41,70% radnika s visokom stručnom spremom (uključujući doktorate i magisterije), 15,50% s višom stručnom spremom, 40,74% sa srednjom stručnom spremom te 2,07% radnika s nižim stupnjem stručne spreme.

Slika 3 - Pregled broja zaposlenih prema kvalifikacijskoj strukturi (stanje 31. prosinca 2022.)

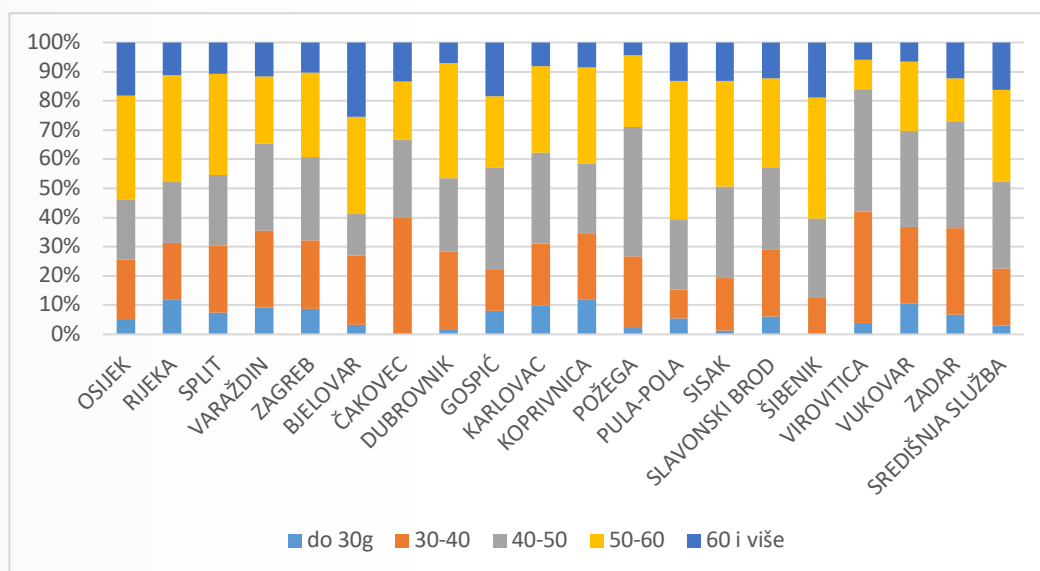
Stručna sprema	Broj radnika
VSS - dr., mag.	10
VSS	1120
VŠS	420
SSS	1104
KV/PKV/NKV	56
UKUPNO	2710

Struktura radnika stručne službe Zavoda prema životnoj dobi

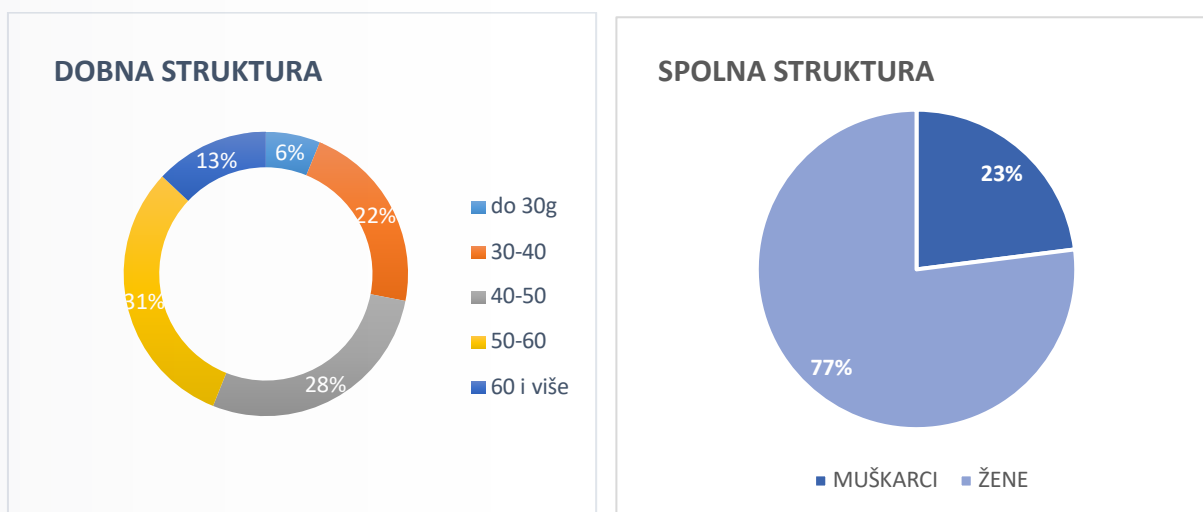
Podaci o strukturi radnika stručne službe Zavoda prema životnoj dobi potvrđuju da je većina radnika Zavoda starije životne dobi. Na dan 31. prosinca 2022., od 2710 radnika, u dobi do 30 godina života bilo je zaposleno 168 radnika ili 6%, između 30 i 40 godina života 593 radnika ili 22%, između 40 i 50 godina života 760 radnika ili 28%, između 50 i 60 godina života 841 radnik ili 31% te u dobi od 60 i više godina života 348 radnika ili 13%.

U Zavodu je postotak zaposlenih žena (77%) veći u odnosu na postotak zaposlenih muškaraca (23%).

Slika 4 - Pregled broja radnika Zavoda prema životnoj dobi u područnim ustrojstvenim jedinicama (stanje 31. prosinca 2022.)

Slika 5 - Dobna i spolna struktura radnika Zavoda (stanje 31. prosinca 2022.)

3. INFORMACIJSKA I KOMUNIKACIJSKA TEHNOLOGIJA ZAVODA

Informacijska i komunikacijska tehnologija Zavoda bitni je i sastavni dio provedbe mirovinskog osiguranja. Poslovi provedbe mirovinskog osiguranja, nacionalne naknade za starije osobe i doplatka za djecu u informatičkom sustavu Zavoda u 2022. ostvarivali su se u uvjetima pouzdanog informacijskog sustava kao podrške svim zahtjevima ovih poslovnih procesa. Tijekom 2022., informatički su podržavani postupci za primanja zahtjeva, kompletiranja spisa, izračuna mirovina, automatskog donošenja rješenja, automatske naknadne doznake i redovitih doznaka preko Hrvatske pošte i banaka. Informatička projektna rješenja usklađivala su se s informacijskim sustavom REGOS-a, Porezne uprave i ostalih povezanih institucija.

Podrška poslovnom sustavu

Tijekom 2022., poslovi upravljanja i podrške informacijskim sustavima Zavoda odvijali su se paralelno u području podrške informacijskim sustavima Zavoda i u području razmjene podataka s drugim institucijama u Republici Hrvatskoj i u državama s kojima Zavod ima sklopljen ugovor o razmjeni podataka.

U okviru poslova izrade novih i održavanja postojećih transakcija i skupnih obrada koje su podrška informacijskim sustavima Zavoda (podrška informacijskim sustavima radi poboljšanja informatiziranih poslovnih procesa zbog promjena u zakonodavstvu i u unutarnjem ustrojstvu Zavoda), kao najvažniji u 2022. godini ističu se:

- provedba Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju, u sklopu koje je automatskim putem izvršeno povećanje najnižih mirovina, prevođenje i povećanje obiteljskih mirovina i pripremljeni su temelji sustava za određivanje dijela obiteljske mirovine
- isplate jednokratnih novčanih primanja korisnicima mirovina na temelju odluka Vlade Republike Hrvatske radi ublažavanja posljedica porasta cijene energenata, inflacije i porasta troškova života, pri čemu je automatiziran proces prikupljanja i evidentiranja svota mirovina iz inozemstva
- ustrojavanje portala e-Usluge HZMO-a radi jednostavnijeg i bržeg ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja
- omogućavanje podnošenja zahtjeva za izdavanje prenosivog dokumenta A1 elektroničkim putem
- uspostava elektroničke razmjene podataka o činjenici smrti s inozemnim nositeljem osiguranja u Švicarskoj
- prilagodba poslovnih procesa uvođenju EUR kao službene valute u Republici Hrvatskoj
- stavljanje u produkciju e-usluge e-Kontrola, putem koje poslodavci (pravne i fizičke osobe) mogu dostavljati elektroničkim putem dokumentaciju potrebnu za postupak kontrole podataka o kojima ovisi ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja te preuzimati zapisnik o kontroli u elektroničkom obliku
- prilagodba sustava radi uvođenja plaćanja prema standardima SEPA
- nastavak rada na implementaciji novog sustava za neupravni postupak.

Tijekom 2022. u Sektoru za informatiku zaprimljeno je 4 175 pisanih korisničkih zahtjeva vezanih uz održavanje postojećih aplikacija i nove poslove/projekte.

Informatičko-komunikacijska oprema, računalna mreža i sistemska podrška

Prioritetni ciljevi u području sistemske podrške su osiguravanje pouzdanog i neprekidnog rada te održavanje svih komponenti informacijsko-komunikacijske mreže Zavoda, koja se sastoji od središnjeg računala, poslužitelja (fizičkih i virtualnih), osobnih i prijenosnih računala, sustava za upravljanje bazama podataka (IBM DB2, IMS, Oracle, Microsoft SQL), komunikacijskih uređaja, sustava izrade sigurnosnih kopija podataka - *backup*, antivirusne zaštite, sustava elektroničke pošte te aplikativno-kolaboracijske platforme/intraneta. Osim održavanja neprekinutog rada, neprestano se izvode aktivnosti za unaprjeđenje sustava te prilagodbe implementacija novim verzijama *softvera* i *hardvera*. Provedene su aktivnosti na području unaprjeđenja sustava informacijske sigurnosti (ISMS) Zavoda i provedbe kontrolnog audita prema ISO 27001 standardu, a dovršeni su i stavljani u produkciju sljedeći projekti:

- implementacija sustava za otkrivanje nepravilnosti (*SAS sustav*) koje mogu rezultirati prijevarama u vezi s podacima iz mirovinskog osiguranja. Sustav je u produkcijskom režimu rada od rujna 2022., a u tijeku izvedba druge faze implementacije
- implementacija sustava za upravljanje rizicima iz područja informacijske sigurnosti (aplikacija *theRisk*)
- uspostavljanje pričuvene DR (*Disaster recovery*) lokacije u okviru plana oporavka od katastrofe te njeno povezivanje sa središnjim računalnim sustavom
- implementacija sustava za automatizaciju skupnih obrada (*Control-M*) koji omogućuje povezivanje svih sustava na kojima se odvijaju obrade podataka te vremensko planiranje i pregled obrada iz jedinstvenog sučelja
- implementacija sustava za upravljanje digitalnom arhivom (DIAR) financiranog sredstvima iz Nacionalnog programa oporavka i otpornosti. Navedeni sustav predstavlja programsko rješenje kojim je obuhvaćeno upravljanje arhivskim i srodnim katalozima i digitalnim/digitaliziranim sadržajem.

Podrška korisnicima

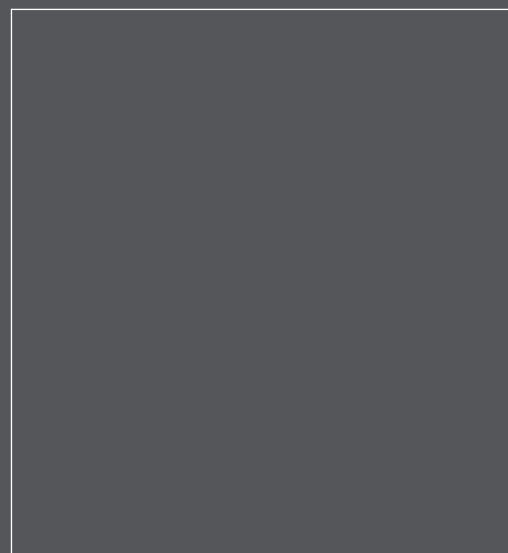
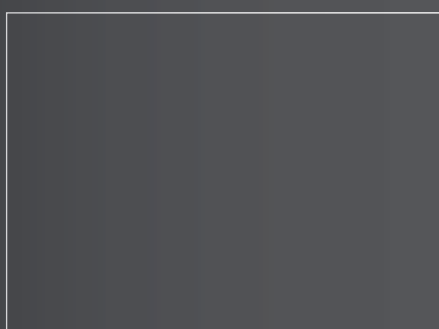
Odjel za podršku korisnicima pruža uslugu radnicima Zavoda u području održavanja informatičke opreme (popravci, zamjena i servis opreme), instalacije specifičnih *softvera*, podrške radnicima u radu s aplikacijama, preseljenje i rukovanje informatičkom opremom i druge servise. Radnici za prijavu zahtjeva koriste aplikaciju Servisni centar i tijekom 2022. godine je putem te aplikacije zaprimljen i uspješno riješen 35 551 zahtjev radnika Zavoda.

Osim prijave problema u radu s aplikacijama i informatičkom opremom, putem aplikacije ažuriraju se i podaci o smještaju informatičke opreme u Zavodu, koje ima 6 850 komada, od toga 3 159 osobnih i prijenosnih računala i 1 313 laserskih pisača u vlasništvu Zavoda.

Odjel za podršku korisnicima pruža i tehničku podršku za prijave osoba na mirovinsko osiguranje i odjave osoba s mirovinskog osiguranja (e-prijave), a u 2022. godini zaprimljeno je i obrađeno 6 728 zahtjeva.

UPRAVLJANJE ZAVODOM – RAD UPRAVNOG VIJEĆA

Sastav i način imenovanja Upravnog vijeća Zavoda uređen je člankom 146. Zakona o mirovinskom osiguranju. Upravno vijeće ima devet (9) članova, koji su imenovani rješenjima¹ Vlade Republike Hrvatske kojoj odgovaraju za svoj rad. Mandat članova Upravnog vijeća propisan je ZOMO-om i traje četiri godine, a djelokrug, ovlasti i odgovornosti uređeni su Statutom Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje te drugim općim aktima Zavoda, prema kojima Upravno vijeće:

- donosi Statut, druge opće akte za provedbu ZOMO-a te opće akte o unutarnjem nadzoru, imovinsko-pravnim tražbinama i o postupku s predstavkama i pritužbama
- donosi godišnji financijski plan i plan rada Zavoda, godišnje izvješće o radu i poslovanju, polugodišnje i godišnje financijsko izvješće Zavoda te nadzire izvršenje plana rada i financijskog plana Zavoda
- odlučuje o davanju prethodne suglasnosti ravnatelju Zavoda za stjecanje, opterećenje ili otuđenje imovine Zavoda u slučajevima utvrđenima Statutom, odnosno imovine pravne osobe čiji je Zavod osnivač, u skladu s aktom o osnivanju te pravne osobe
- odlučuje o osnivanju druge pravne osobe te o korištenju novčanih sredstava (dobiti) ostvarenih poslovanjem pravnih osoba koje je osnovao Zavod, za namjene utvrđene zakonom
- odlučuje o drugim pitanjima utvrđenima zakonom, Statutom i drugim općim aktima Zavoda.

Za provedbu obveznoga mirovinskog osiguranja Upravno vijeće donosi opće akte:

- o utvrđivanju aktualne vrijednosti mirovine
- o osnovici za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja i o usklađivanju novčanih naknada zbog tjelesnog oštećenja
- o načinu i postupku evidentiranja podataka o poslovima i osiguranicima iz članka 38. ZOMO-a
- o metodološkim načelima i kodeksu šifara za vođenje matične evidencije, nakon pribavljenog mišljenja Državnog zavoda za statistiku
- o vođenju matične evidencije o osiguranicima, korisnicima prava iz mirovinskog osiguranja i obveznicima doprinosa te o tajnosti podataka unesenih u matičnu evidenciju
- o postupku i načinu kontrole podataka o stažu osiguranja, osnovicama za obračun doprinosa i o uplaćenim doprinosima koji služe za ostvarivanje prava te o drugim pitanjima utvrđenima ZOMO-om, drugim propisima i općim aktima Zavoda.

Obavješćivanje javnosti o radu Upravnog vijeća također je uređeno Statutom Zavoda, a način rada i odlučivanja te obavješćivanje javnosti o radu Upravnog vijeća pobliže su uređeni Poslovníkom o radu Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.² Rad Upravnog vijeća odvija se na sjednicama, odluke donosi natpolovičnom većinom ukupnog broja članova, a u njegovu radu, bez prava odlučivanja, sudjeluje ravnatelj, zamjenici i pomoćnici ravnatelja.

¹ Rješenje Vlade Republike Hrvatske – Narodne novine, br. 124/19, 138/20, 147/20, 45/21, 26/22, 31/22 i 128/22

² Poslovník o radu Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje od 19. prosinca 2017. i od 19. studenoga 2020.

Važniji poslovi iz nadležnosti Upravnog vijeća

U 2022. Upravno vijeće održalo je 10 e-sjednica (devet sjednica putem Skypea i jedna elektroničkim putem), i razmotrilo je ukupno 61 točku dnevnog reda.

Tablica 1. Pregled rada Upravnog vijeća Zavoda u 2022.

Redni broj	Redni broj sjednice	Datum sjednice	Broj članova nazočnih na sjednici	Broj točaka dnevnog reda
0	1	2	3	4
1.	13.	2. veljače 2022.	6	4
2.	14.	28. veljače 2022.	6	8
3.	15.	7. lipnja 2022.	7	9
4.	16.	27. lipnja 2022.	5	6
5.	17.	13. srpnja 2022.	6	9
6.	18.	24. kolovoza 2022.	5	3
7.	19.	21. rujna 2022.*	7	3
8.	20.	29. rujna 2022.	5	3
9.	21.	16. studenoga 2022.	5	6
10.	22.	19. prosinca 2022.	7	10
UKUPNO				61

* sjednica održana elektroničkim putem

Vezano uz opća pitanja, Upravno vijeće donijelo je *Godišnji plan rada Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2023. te Izvješće o radu i poslovanju Zavoda za 2021.*, koje je dostavljeno Hrvatskom saboru, nadležnom ministarstvu te umirovljeničkim udrugama.

U sklopu problematike *financijskog poslovanja Zavoda*, Upravno vijeće donijelo je *Odluku o usvajanju Izmjena i dopuna Financijskog plana Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2022.* (27. lipnja 2022. i 16. studenoga 2022.), *Odluku o usvajanju Prijedloga financijskog plana Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2023. s projekcijama za 2024. i 2025. godinu* (29. rujna 2022.) te *Odluku o usvajanju Financijskog plana Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2023. godinu i Projekcije za 2024. i 2025. godinu* (19. prosinca 2022.). Razmotrilo je i prihvatilo *Izvješće o financijskom poslovanju Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2021. godinu*. Upravno vijeće kontinuirano je nadziralo financijsko poslovanje Zavoda te je ocijenilo da se financijsko poslovanje odvijalo u skladu i u okvirima financijskog plana, planiranih mjera štednje i u skladu s mjerama smanjenja materijalnih rashoda Zavoda.

Upravno vijeće donijelo je odluke o usklađivanju mirovina od 1. siječnja 2022. i 1. srpnja 2022., odluke o najnižoj mirovini za jednu godinu mirovinskog staža od 1. siječnja 2022. i 1. srpnja 2022., odluke o osnovici za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja i o usklađivanju novčanih naknada zbog tjelesnog oštećenja od 1. siječnja 2022. i 1. srpnja 2022., *Odluku o visini najniže mirovine hrvatskom branitelju*

iz Domovinskog rata za godinu 2022., Odluku o osnovicama za utvrđivanje vrijednosnog boda prema osobnom činu, ustrojbenom mjestu i zvanju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata za godinu 2021., Odluku o faktoru osnovne mirovine od 1. siječnja 2022. te Odluku o usklađivanju svote nacionalne naknade za starije osobe od 1. siječnja 2022.

Također, Upravno vijeće donijelo je *Pravilnik o postupku unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o vođenju matične evidencije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.*

Razmatralo je i donijelo odluke (29) o davanju prethodne suglasnosti ravnatelju Zavoda za sklapanje ugovora, odluku (1) o davanju prethodne suglasnosti ravnatelju Zavoda o otpisu nenaplative tražbine, odluke (5) o davanju prethodne suglasnosti ravnatelju Zavoda za prodaju nekretnina – poslovnih prostora i stanova i odluke (2) o davanju prethodne suglasnosti ravnatelju Zavoda za prijenos prava vlasništva.

Donijelo je i *Odluku o uplati u rezerve kapitala Hrvatskog mirovinskog osiguravajućeg društva d.d. (27. lipnja 2022. i 21. rujna 2022.).*

Također, Upravno vijeće primilo je na znanje informaciju vezanu uz Dom za starije i nemoćne osobe Knin te usmeno izvješće o poslovanju Hrvatskog mirovinskog osiguravajućeg društva d.d. (HRMOD).

Sjednice Upravnog vijeća prezentirane su javnosti priopćenjima sredstvima javnog priopćavanja (medijima) te objavom donesenih općih akata na internetskoj stranici Zavoda.

5.

OSTVARIVANJE PRAVA I RAD STRUČNE SLUŽBE ZAVODA

1. RJEŠAVANJE O PRAVIMA IZ MIROVINSKOG OSIGURANJA, O PRAVU NA NACIONALNU NAKNADU ZA STARIJE OSOBE I DOPLATAK ZA DJECU U UPRAVNOM POSTUPKU

Djelatnost Zavoda je provedba obveznog mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti (tuzemno osiguranje i prava iz mirovinskog osiguranja primjenom uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju), provedba postupaka za ostvarivanje prava na doplatak za djecu i postupaka za ostvarivanje prava na nacionalnu naknadu za starije osobe.

Tablica 1. Pregled ukupnog broja vođenih postupaka prema vrstama postupaka (prvi i drugi stupanj)

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Mirovinsko osiguranje - tuzemno	166 136	186 816	146 912	78,64	39 904
2.	Mirovinsko osiguranje - inozemno	125 548	140 346	125 918	89,72	14 428
3.	Doplatak za djecu	188 131	194 958	187 048	95,94	7 910
4.	Nacionalna naknada za starije osobe	3 062	3 311	3 018	91,15	293
UKUPNO		482 877	525 431	462 896	88,10	62 535
5.	Mirovinsko osiguranje - tuzemno + inozemno	291 684	327 162	272 830	83,39	54 332

U tuzemnom osiguranju, u izvještajnom razdoblju, u prvom i drugom stupnju podneseno je 166 136 novih zahtjeva, što je značajno povećanje (15,51%) u odnosu na 2021. godinu, kada je bilo podneseno 143 830 zahtjeva, te je sa zahtjevima prenesenim iz prethodne godine na rješavanju bilo ukupno 186 816 zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja. Od toga je riješeno 146 912 zahtjeva (2956 više nego prethodne godine), a na kraju 2022. ostala su neriješena 39 904 zahtjeva.

U poslovima provedbe uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju u izvještajnom razdoblju je u prvom i drugom stupnju podneseno 125 548 zahtjeva tako da je ukupno sa zahtjevima prenesenima iz prethodne godine na rješavanju bilo 140 346 zahtjeva. Od toga je riješeno 125 918 zahtjeva ili 89,72%, a neriješenih zahtjeva bilo je 14 428. U navedene podatke, osim zahtjeva za ostvarivanje prava na mirovinu, uključeni su i zahtjevi za određivanje mjerodavnog zakonodavstva primjenom uredbi Europske unije, odstupanje primjenom članka 16. Uredbe 883/2004 i stavljanje izvan snage potvrde A1, poništavanjem ili ukidanjem.

Vlada Republike Hrvatske omogućila je starijim osobama koje si, zbog objektivnih ili subjektivnih razloga, u radno-sposobnom razdoblju nisu osigurale prihod za starost odgovarajuće davanje te je, u skladu sa Strategijom socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2017. do 2020. godine donesen Zakon o nacionalnoj naknadi za starije osobe¹.

Od 1. siječnja 2021., kada je navedeni Zakon stupio na snagu, Zavod je nadležan i za provedbu postupaka za rješavanje još jednog prava – nacionalne naknade za starije osobe (dalje u tekstu: nacionalna naknada). Nacionalna naknada je novčano primanje koje može ostvariti hrvatski državljanin koji je navršio 65 godina života s prebivalištem na području Republike Hrvatske u neprekidnom trajanju od 20 godina neposredno prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava i pod uvjetima propisanim člankom 5. navedenoga Zakona.

Tijekom druge godine primjene navedenoga Zakona, u Zavodu je ukupno na rješavanju bilo 3 311 zahtjeva za priznanje prava na nacionalnu naknadu (u prvom i drugom stupnju), od kojih je riješeno 3 018 zahtjeva ili 91,15%, a na kraju 2022. neriješena su ostala 293 zahtjeva.

Tablica 2. Pregled ukupnog broja vođenih postupaka u Zavodu – upravni postupak (prvi i drugi stupanj)

Stanje: 31. prosinca 2022.

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prvi stupanj	474 867	514 513	454 217	88,28	60 296
2.	Drugi stupanj	8 010	10 918	8 679	79,49	2 239
UKUPNO		482 877	525 431	462 896	88,10	62 535

Tijekom 2022. u Zavodu je na rješavanju bio ukupno 525 431 zahtjev za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja (tuzemno i inozemno osiguranje, matična evidencija, doplatak za djecu i nacionalna naknada, prvi i drugi stupanj), a ukupno je riješeno 462 896 zahtjeva ili 88,10%.

S obzirom na uobičajenu praksu raskida radnog odnosa i odlaska u mirovinu s 30. ili 31. prosinca tekuće godine, u Zavodu se tijekom studenoga i prosinca zaprimi veći broj zahtjeva koji se zbog objektivnih razloga ne mogu svi riješiti do kraja kalendarske godine, što bitno utječe na prikazivanje ukupnog radnog rezultata na kraju izvještajnog razdoblja. Također, zbog činjenice da dio postupaka rješavanja o pravima uključuje i postupak vještačenja, koji obavlja Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, kao i zbog činjenice da se prema odredbi članka 37. stavka 2. ZOMO-a zahtjev za priznanje prava na starosnu mirovinu i prijevremenu starosnu mirovinu može podnijeti najranije jedan mjesec prije prestanka osiguranja, na kraju izvještajnog razdoblja uvijek postoji određeni broj predmeta koji zbog objektivnih razloga nisu mogli biti riješeni.

¹ Zakon o nacionalnoj naknadi za starije osobe – Narodne novine br. 62/20

U razdoblju od siječnja do rujna 2022. određeni broj radnika zaposlenih na poslovima rješavanja o pravima iz mirovinskog osiguranja privremeno je obavljao i poslove rješavanja zahtjeva za ostvarivanje prava na doplatak za djecu. Bez ovakve organizacije poslovanja najveći dio poslova vezanih uz rješavanje novih zahtjeva za priznanje prava na doplatak za djecu i zahtjeva za prevođenje prava korisnicima doplatka za djecu od 1. ožujka 2022. ne bi se mogao obaviti u najkraćem mogućem roku. Navedenom preraspodjelom poslova (uz referente doplatka za djecu, poslove rješavanja o pravu na doplatak za djecu obavljao je i dio referenata koji obavljaju poslove rješavanja o pravima iz mirovinskog osiguranja u prvom stupnju) povećana je ažurnost u rješavanju predmeta doplatka za djecu te je s obzirom na udio ovih predmeta u ukupnom broju predmeta i znatno veći ukupan broj riješenih zahtjeva u izvještajnom razdoblju.

Naknadna kontrola i instruktža

Poslovi kontrole rada i instruktža područnih službi obavljani su prema planu rada. Stručni suradnici specijalisti za mirovinsko osiguranje obavili su instruktžu u onim područnim službama Zavoda u kojima je bila potrebna pomoć u rješavanju o pravima iz tuzemnog osiguranja i u rješavanju o pravima primjenom uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju.

Rješavanje o pravima iz mirovinskog osiguranja

Tablica 3. Pregled rješavanja o pravima iz mirovinskog osiguranja (tuzemno osiguranje)

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prvi stupanj TUZ	160 176	178 655	140 570	78,68	38 085
2.	Drugi stupanj TUZ	5 960	8 161	6 342	77,71	1 819
	UKUPNO	166 136	186 816	146 912	78,64	39 904

Iz podataka u *Tablici 3.* vidi se da je u izvještajnom razdoblju, zajedno s neriješenim zahtjevima iz prethodne godine, na rješavanju u tuzemnom osiguranju, u prvom i drugom stupnju (bez doplatka za djecu i nacionalne naknade) bilo ukupno 186 816 predmeta, što je čak 22 196 predmeta više na rješavanju nego u 2021. godini (164 620). Od ukupnog broja predmeta riješeno je 146 912 ili 78,64%.

Rješavanje o pravima u drugom stupnju

Tablica 4. Pregled rješavanja o pravima u drugom stupnju

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	
0	1	2	3	4	5	8
1.	Mirovinsko osiguranje - tuzemno	5 960	8 161	6 342	77,71	1 819
2.	Mirovinsko osiguranje - inozemno	1 341	1 867	1 581	84,68	286
3.	Doplatak za djecu	575	734	619	84,33	115
4.	Nacionalna naknada za starije osobe	134	156	137	87,82	19
UKUPNO		8 010	10 918	8 679	79,49	2 239

Tijekom 2022. u Zavodu je vođeno ukupno 10 918 drugostupanjskih postupaka, u koje su uključeni i postupci prema zahtjevima za određivanje mjerodavnog zakonodavstva primjenom uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, a u podatke o doplatku za djecu uključeni su i podaci o žalbama na rješenja o priznanju prava na doplatku za djecu primjenom uredbi Europske unije i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju. Od ukupnog broja predmeta riješeno je 8 679 predmeta ili 79,49%.

U 2022. je na rješavanju bilo 156 žalbi podnesenih na prvostupanjska rješenja donesena u povodu zahtjeva za priznanje prava na nacionalnu naknadu za starije osobe, od kojih je riješeno 137 žalbi ili 87,82%.

Postupanje prema presudama Visokog upravnog suda Republike Hrvatske i regionalnih upravnih sudova

Presude upravnih sudova kojima su uvažene tužbe protiv drugostupanjskih rješenja Zavoda uglavnom su se odnosile na postupanje u rješavanju zahtjeva o pravima prema ZOMO-u, s tim da je malo veći broj tužbi bio u vezi s ostvarivanjem prava na invalidsku mirovinu.

Sve presude Visokog upravnog suda Republike Hrvatske i regionalnih upravnih sudova kojima su poništena drugostupanjska rješenja Zavoda imaju prioritetan status u rješavanju te je njihovo brzo rješavanje uobičajena praksa Zavoda. U tim predmetima, a i u svim drugima u kojima se odmah može postupiti prema sudskoj odluci, žalbe se uvažavaju, a predmeti se ili meritorno rješavaju u Središnjoj službi ili se dostavljaju područnim službama / uredima radi upotpunjavanja postupka i izvršenja presude.

Tablica 5. Pregled odgovora na tužbe (tuzemno osiguranje)

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Odgovori na tužbe (MIO, DD i NN tuzemni)	468	533	483	90,62	50

Tijekom 2022., na rješavanju su bile ukupno 533 tužbe podnesene na drugostupanjska tuzemna rješenja Zavoda. Od toga je riješeno, tj. odgovoreno je na tužbu i spis je upućen na regionalne upravne sudove radi donošenja presude, odnosno Visokom upravnom sudu radi rješavanja žalbe na prvostupanjsku presudu u ukupno 483 predmeta ili 90,62%. Na kraju 2022. ostalo je svega 50 predmeta u kojima nije odgovoreno na tužbu kojom je pokrenut upravni spor.

Medicinsko vještačenje u mirovinskom osiguranju (tuzemno i inozemno, prvi i drugi stupanj)

U skladu sa Zakonom o jedinstvenom tijelu vještačenja², svi poslovi vještačenja od 1. siječnja 2015. prešli su u nadležnost Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Rokovi za rješavanje zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja u kojima je potrebno prethodno pribaviti nalaz i mišljenje Vijeća vještaka odnosno Vijeća viših vještaka dulji su jer uključuju cjelokupni postupak vještačenja, kao i postupke u mjerodavnim revizijskim tijelima (Povjerenstvo za reviziju ocjene radne sposobnosti Ministarstva hrvatskih branitelja i Samostalni sektor za reviziju i nadzor medicinskog vještačenja Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike).

Tablica 6. Pregled medicinskog vještačenja

Stanje: 31. prosinca 2022.

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prvi stupanj	46 884	58 944	40 675	69,01	18 269
2.	Drugi stupanj	3 328	4 861	3 774	77,64	1 087
	UKUPNO	50 212	63 805	44 449	69,66	19 356

Napomena: Odnosi se na vještačenje u tuzemnom i inozemnom osiguranju te vještačenje u predmetima doplatka za djecu

² Zakon o jedinstvenom tijelu vještačenja - Narodne novine, broj 85/14 i 95/15

Rješavanje o pravima na doplatak za djecu (tuzemno osiguranje)

U provedbi Zakona o doplatku za djecu u 2022. godini na rješavanju je u prvom i drugom stupnju u tuzemnom osiguranju zajedno s neriješenim zahtjevima iz prethodne godine bilo ukupno 182 249 zahtjeva. Od toga je ukupno riješeno 176 987 zahtjeva ili 97,11%, što pokazuje nastavak trenda visokog postotka rješavanja ove vrste zahtjeva.

Tablica 7. Pregled rješavanja o pravima na doplatak za djecu (tuzemno osiguranje)

Stanje: 31. prosinca 2022.

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prvi stupanj	177 567	181 566	176 407	97,16	5 159
2.	Drugi stupanj	542	683	580	84,92	103
UKUPNO		178 109	182 249	176 987	97,11	5 262

S obzirom na socijalno-zaštitni karakter ovoga davanja, i dalje prioritet i posebnu važnost imaju poslovi vezani uz provedbu Zakona o doplatku za djecu, što se vidi iz prikazanih podataka u *Tablici 7.*

Pregled rješavanja o pravima u prvom stupnju

U izvještajnom razdoblju, u prvom stupnju na rješavanju je bilo 181 566 zahtjeva za priznanje prava na doplatak za djecu. Od toga je riješeno 176 407 zahtjeva ili 97,16%, što pokazuje postojanu ažurnost u rješavanju zahtjeva za priznanje prava na doplatak za djecu.

Pregled rješavanja o pravima u drugom stupnju

Tijekom 2022. ukupno su na rješavanju bile 683 žalbe na tuzemna prvostupanjska rješenja o pravu na doplatak za djecu. Od toga je riješeno 580 žalbi ili 84,92%, što je također nastavak trenda ažurnog rješavanja o pravu na doplatak za djecu i u drugostupanjskim postupcima.

Provedba uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju

Pregled rješavanja o pravima na mirovinu u prvom stupnju

U 2022. godini zaprimljeno je 41 318 novih zahtjeva za priznanje prava na mirovinu iz hrvatskog mirovinskog osiguranja primjenom pravnih propisa EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, što je 1,64% manje nego u 2021. godini. Na rješavanju su bila ukupno 54 482 zahtjeva, od toga su riješena 41 262 zahtjeva, odnosno 75,74%, a neriješeno je ostalo 13 220 zahtjeva, odnosno 0,51% više nego na kraju 2021. godine.

Tablica 8. Pregled rješavanja o pravima na mirovinu primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora u 2022.

Redni broj	Vrste postupaka	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Mirovine - prvi stupanj	41 318	54 482	41 262	75,74	13 220

Postupci za priznanje prava na mirovinu primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju traju znatno dulje od postupaka u tuzemnom osiguranju jer je trajanje ovih postupaka uvjetovano i duljinom trajanja postupaka koje vodi inozemni nositelj osiguranja. Prema članku 124. stavku 1. ZOMO-a, zahtjev za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja primjenom uredbi EU ili međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju smatra se urednim kada Zavod od nadležnog inozemnog nositelja osiguranja zaprimi kompletirane podatke za ostvarivanje prava.

Provedba Zakona o prijenosu mirovinskih prava u 2022. godini

Tijekom 2022. godine zaprimljeno je 18 zahtjeva za prijenos mirovinskih prava iz sustava obveznog mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj u sustav mirovinskog osiguranja EU, na temelju Zakona o prijenosu mirovinskih prava³. U svih 18 predmeta doneseno je rješenje o prijenosnoj vrijednosti mirovinskih prava. Riješeni su i svi zahtjevi iz 2021. godine. U 24 predmeta, u kojima su rješenja donesena u 2021. i 2022. godini, a u kojima je zaprimljena obavijest tijela EU o pristanku osiguranika na prijenos mirovinskih prava, izrađeni su nalozi REGOS-u i Ministarstvu financija te je realizirana isplata ukupne vrijednosti mirovinskih prava (ukupno I. i II. stup) u Europsku uniju. U 5 predmeta osiguranici su nakon provedenog postupka odustali od prijenosa mirovinskih prava u Europsku uniju.

Uz to, u 2022. godini, nakon prestanka službe u Europskoj komisiji nije bilo zaprimljenih novih zahtjeva za prihvrat mirovinskih prava stečenih u sustavu mirovinskog osiguranja EU u sustav obveznog mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj. Od 5 riješenih zahtjeva iz 2021. godine u jednom predmetu je zaprimljena uplata sredstava iz Europske unije, a u ostalim predmetima je postupak u tijeku.

³ Zakon o prijenosu mirovinskih prava - Narodne novine, br. 117/17

Pregled rješavanja zahtjeva za određivanje mjerodavnog zakonodavstva

Od ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju (1. srpnja 2013.) Zavod je postao nadležan za poslove koji se odnose na primjenu uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti vezano uz određivanje zakonodavstva koje se primjenjuje na osiguranika.

Tijekom 2022. Zavod je zaprimio 82 889 zahtjeva za određivanje mjerodavnog zakonodavstva (izdavanje potvrde A1 - izaslani radnici te čl. 13. i 16. Uredbe EU 883/2004), što je 3,48% više nego u 2021. godini (80 099). Ukupno je na rješavanju bilo 83 997 zahtjeva. Od toga su riješena 83 075 zahtjeva, odnosno 98,90%, s tim da je od tog broja njih 81 260 (97,82%) riješeno u roku do dva mjeseca (u pravilu se zahtjevi za određivanje zakonodavstva koje se primjenjuje na osiguranika rješavaju u najkraćem mogućem roku, često i u roku 24 sata). Na kraju godine neriješena su ostala 922 zahtjeva.

Tablica 9. Pregled rješavanja zahtjeva za određivanje mjerodavnog zakonodavstva primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora u 2022.

Redni broj	Vrste postupaka	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Mjerodavno zakonodavstvo prema propisima EU – izaslani radnici te čl. 13. i čl. 16. Uredbe 883/2004	82 889	83 997	83 075	98,90	922

Rješavanje o pravima na doplatak za djecu (prema uredbama EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju)

Tijekom 2022. zaprimljeno je 9 989 zahtjeva za ostvarivanje prava na doplatak za djecu primjenom uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju u upravnom postupku, što je 8,02% više nego u prethodnoj godini. Ukupno je na rješavanju bilo 12 658 zahtjeva. Od toga su riješena 10 022 zahtjeva (79,18%), odnosno 8,56% je više riješenih predmeta u upravnom postupku nego u 2021. godini (9 233). Na kraju 2022. godine bilo je 2 636 neriješenih zahtjeva, što znači da je unatoč povećanju broja zaprimljenih zahtjeva broj neriješenih zahtjeva zadržan na razini kraja prethodne kalendarske godine (2 667).

Uz zahtjeve za priznanje prava na doplatak za djecu u Republici Hrvatskoj (upravni postupci), u Zavodu se u skladu s uredbama EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti vode i nepravni postupci kada je zahtjev za obiteljsko davanje podnesen u nekoj drugoj državi članici EU, a članovi obitelji imaju prebivalište ili uobičajeno boravište u Republici Hrvatskoj. Nakon što je iz godine u godinu u Zavodu zabilježen porast broja takvih postupaka, u 2022. godini zaprimljeno je 10 929 zahtjeva, odnosno nešto manje nego u prethodnoj godini. Ukupno su na rješavanju bila 17 983 predmeta. Riješeno ih je 11 910, te su na kraju 2022. neriješena ostala 6 073 predmeta (13,92% manje nego na kraju 2021. godine).

Neriješenih zahtjeva/predmeta doplatka za djecu prema uredbama EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju ukupno je na kraju 2022. bilo 8 709, što je 10,28% manje nego na kraju prethodne 2021. godine (9 720).

Tablica 10. Pregled rješavanja o pravima na doplatka za djecu primjenom uredbi EU (upravni postupak, prvi stupanj i nepravni postupak)

Redni broj	Vrste postupaka	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Upravni postupak DD-INZ EU - prvi stupanj	9 989	12 658	10 022	79,18	2 636
2.	Nepravni postupak DD-INZ EU	10 929	17 983	11 910	66,23	6 073
UKUPNO		20 918	30 641	21 932	71,58	8 709

Iz navedenih podataka može se uočiti da je nastavljen trend smanjivanja broja neriješenih zahtjeva. Nakon što je nadležnost za ove postupke, početkom 2021. godine, s Područne službe u Zagrebu proširena na sve područne službe i urede, osim PU u Karlovcu i Sisku, u 2022. godini u rješavanje ovih predmeta uključen je i PU u Karlovcu. Kako bi se decentralizacija obavljanja ovih poslova realizirala u potpunosti, u 2023. planira se u obavljanje poslova INZ doplatka za djecu uključiti i PU u Sisku.

Pregled rješavanja o pravima u drugom stupnju

Na rješenja donesena primjenom pravnih propisa EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju (mirovine, određivanje mjerodavnog zakonodavstva i doplatka za djecu), tijekom 2022. godine, zaprimljene su ukupno 1 374 žalbe, što je 9,66% manje nego 2021. godine.

Na rješavanju je u 2022. godini ukupno bilo 1 918 žalbi, od toga je riješeno 1 620, što je 84,46% od ukupnog broja žalbi na rješavanju. Neriješeno je ostalo 298 žalbi, što je gotovo za polovicu manje od broja neriješenih žalbi na kraju prethodne godine (544).

Tablica 11. Pregled rješavanja o pravima u drugom stupnju primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora

Redni broj	Vrste postupaka	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Mirovine i mjerodavno zakonodavstvo	1 341	1 867	1 581	84,68	286
2.	Doplatka za djecu	33	51	39	76,47	12
UKUPNO		1 374	1 918	1 620	84,46	298

U odnosu prema ukupnom broju od 134 359 riješenih zahtjeva u prvom stupnju (41 262 za mirovine, 83 075 za mjerodavna zakonodavstva i 10 022 za doplatu za djecu – upravni postupak), relativno je mali postotak podnesenih žalbi (1 374) - svega 1,02%.

Isplata mirovina u inozemstvo i razmjena podataka s inozemnim nositeljima osiguranja

Zavod je tijekom 2022. isplatio mirovine za 173 728 korisnika s prebivalištem u 50 država, što je 1,98% više nego u 2021. godini (170 361). Najveći broj korisnika prebiva u državama bivše SFRJ, njih 139 917 (u Bosni i Hercegovini 64 996, Srbiji 60 957, Sloveniji 9 967, Crnoj Gori 2 128 i Sjevernoj Makedoniji 1 869), što je 85,46% svih isplata u inozemstvo.

Od drugih država, ističemo SR Njemačku u koju su isplaćene mirovine za 15 539 korisnika, Australiju u koju su isplaćene za 6 196 korisnika te Republiku Austriju u koju su isplaćene mirovine za 4 057 korisnika.

Radi sprječavanja neprikladnih isplata, Zavod je uspostavio redovitu elektroničku razmjenu podataka o činjenici smrti s R Slovenijom, SR Njemačkom, R Poljskom, Bosnom i Hercegovinom, R Srbijom, Crnom Gorom, R Sjevernom Makedonijom, Australijom, R Austrijom i Švicarskom Konfederacijom.

Uz prethodno navedeno, tijekom 2022. godine obavljali su se i sljedeći poslovi:

- priprema i davanje suglasnosti za izuzeća primjenom članka 16. Uredbe Europske unije br. 883/2004 te davanje suglasnosti na negativna rješenja u povodu zahtjeva za izdavanje potvrde A1
- sudjelovanje u radu Radne skupine za analizu stanja mirovinskog sustava
- posredovanje - HZMO - Porezna uprava – HZMO - nadležna ustanova u inozemstvu, odnosno vođenje postupaka u okviru ovlasti tijela za vezu koji se odnose na prisilnu provedbu ovršnih odluka (sudskih i upravnih tijela) vezano uz naplatu doprinosa, kamata i drugih troškova iz svih sektora socijalne sigurnosti, tzv. *recovery*
- sudjelovanje u radu Radne skupine (u svojstvu člana) za izradu Nacrta prijedloga Nacionalnog plana razvoja odnosa Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske do 2027. godine
- pružanje pravne pomoći inozemnim nositeljima mirovinskog osiguranja, osiguranicima, korisnicima i poslodavcima te Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom
- administriranje e-adresa: hzmo-EU@mirovinsko.hr, hzmo-inz@mirovinsko.hr i oib.hzmo@mirovinsko.hr

U poslovima provedbe uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju na području mirovina, prijenosa mirovinskih prava, određivanja mjerodavnog zakonodavstva (izaslani radnici, obavljanje djelatnosti u dvije ili više država) i obiteljskih davanja (doplata za djecu), uz rješavanje o pravima, od osobitog su značaja i poslovi bilateralne i multilateralne međunarodne suradnje te pružanje pravne pomoći nositeljima osiguranja i odgovarajućim srodnim institucijama u drugim državama. U okviru međunarodne suradnje obavljali su se sljedeći poslovi:

- kontinuirana suradnja s inozemnim nositeljima osiguranja (rješavanje spornih pitanja u konkretnim slučajevima, razmjena požurnica radi okončanja postupaka rješavanja o pravu, razmjena informacija između nositelja mirovinskih osiguranja i dr.)
- sudjelovanje na virtualnim sjednicama Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti Europske unije i na sastancima odgovarajućih radnih skupina (vezano uz mirovine, mjerodavno zakonodavstvo i obiteljska davanja)
- sudjelovanje na nizu sastanaka AD HOC grupe vezano uz primopredaju aplikacije RINA državama članicama na upravljanje, a u okviru sustava EESSI (*Electronic Exchange of Social Security Informations*)
- sudjelovanje na većem broju *webinara* (seminari putem *weba*) vezanih uz tematiku sustava EESSI (poslovni procesi - EESSI BUC smjernice), osposobljavanje trenera, objedinjavanje sadržaja samoučenja i pružanje smjernica o korištenju dostupnih materijala za nacionalnu poduku, zatim poslovnih procesa nadoknade troškova za područja *Recovery* (Povrati), *Sickness* (Bolest), *AWOD* (Nesreće na poslu) i dr.
- sudjelovanje na *online* sastancima Radne grupe za zakonodavstvo Europskog foruma za osiguranje od nesreća na radu i profesionalnih bolesti (predstavnik Zavoda je imenovan član Radne grupe). Na *online* sastanku *Founding Working Group ESIP-a* (*European Social Insurance Platform*), koja obuhvaća više od 50 nositelja iz područja socijalne sigurnosti u 15 država (s više od 240 milijuna stanovnika), raspravljalo se o pitanjima izaslanja radnika u EU te o pitanjima povrata nepripadno isplaćenih davanja i naplata doprinosa (*Recovery*).
- u rujnu i prosincu 2022. održani su radni sastanci s predstavnicima Federalnog zavoda za MIO/PIO vezano uz okončanje neriješenih predmeta preračuna mirovine i naplatu potraživanja prema članku 43. i 45. Ugovora o socijalnom osiguranju između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine
- u studenome 2022. održan je dvodnevni radni sastanak s predstavnicima Fonda PIO Republike Srpske na temu okončanja postupaka ponovnog određivanja mirovine prema članku 43. Ugovora o socijalnom osiguranju između R Hrvatske i Bosne i Hercegovine te rješavanja spornih situacija u primjeni međunarodnog ugovora
- u organizaciji njemačke ustanove - *Deutsche Rentenversicherung Bund*, u Nürnbergu su 5. i 6. srpnja 2022. održani Međunarodni savjetodavni dani na kojima su sudjelovali predstavnici Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i predstavnici *Deutsche Rentenversicherung Bund* iz Berlina, *Deutsche Rentenversicherung Bayern Süd* iz Landshuta te predstavnica službe za informacije i savjetovanje *Deutsche Rentenversicherung Bund - Nürnberg* (*Auskunfts- und Beratungsstelle in Nürnberg*)
- u organizaciji Zavoda od 18. do 20. listopada 2022. održani su Međunarodni savjetodavni dani u Splitu, na kojima su sudjelovali predstavnici Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, predstavnici *Deutsche Rentenversicherung Bund* iz Berlina i *Deutsche Rentenversicherung Bayern Süd* iz Landshuta
- od 8. do 10. lipnja održan je 12. susret direktora/ravnatelja fondova / zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje država nastalih na području bivše SFRJ

- u organizaciji austrijske ustanove – *Pensionsversicherungsanstalt*, u Beču i Grazu su 20. i 21. rujna 2022. održani Međunarodni savjetodavni dani na kojima su sudjelovali predstavnici Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i predstavnici *Pensionsversicherungsanstalta*
- Međunarodni savjetodavni dani, u organizaciji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, s predstavnicima austrijske ustanove održani su 28. rujna 2022. u Središnjoj službi i 29. rujna 2022. u Područnoj službi u Varaždinu
- sudjelovanje na seminaru 29. rujna 2022. godine u Budimpešti, u konferencijskoj dvorani mađarske državne riznice na temu *Fizički i ljudski kapital u društvu koje stari*
- sudjelovanje na 12. Europskom kolokviju Saveza njemačkih mirovinskih osiguranja u Berlinu 4. i 5. listopada 2022.
- sudjelovanje na konferenciji u Beču 17. i 18. studenoga 2022. - pripremna misija stručnjaka Svjetske banke pod nazivom *Digitalizacija u doba krize*
- sudjelovanje na konferenciji ELA-e pod nazivom *Neprijavljeni rad u Republici Hrvatskoj* 15. studenoga 2022.
- sudjelovanje na sastancima *Management Boarda*, upravljačkog tijela osnovanog međunarodnim Sporazumom o javnoj nabavi za primopredaju softvera RINA-e na upravljanje i razvoj državama članicama
- sudjelovanje na sastancima Europskog foruma za osiguranje od ozljeda na radu i profesionalnih bolesti i Radne grupe za zakonodavstvo.

U koordinaciji s Ministarstvom rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (MRMSOSP), tijekom 2022. provedene su sljedeće aktivnosti:

- sudjelovanje u radu Stalne međuresorne radne skupine za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti
- sudjelovanje u pregovorima za sklapanje dvostranih ugovora o socijalnoj sigurnosti s Albanijom (pregovori uspješno okončani), Ukrajinom i Izraelom (održan prvi krug pregovora)
- sudjelovanje u radu Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti
- sudjelovanje u pripremi nota za Administrativnu komisiju
- izrada stajališta R Hrvatske u vezi s izmjenom uredbi EU 883/2004 i 987/2009 – priprema materijala iz nadležnosti Zavoda
- izrada očitovanja na upite mreže SOLVIT (mreža SOLVIT je usluga koju pružaju tijela državne uprave u svim državama članicama EU te na Islandu, u Lihtenštajnu i Norveškoj)
- ažuriranje podataka za Međunarodnu organizaciju za socijalnu sigurnost (ISSA) – opis sustava mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu te za tablice MISSOC-a
- popunjavanje upitnika za potrebe Administrativne komisije (*Questionnaire on cross border old age, survivors' and invalidity pensions, Questionnaire on the export of family benefits, Questionnaire on the recovery procedures i Fraud and Error*).

2. MATIČNA EVIDENCIJA OSIGURANIKA I STAŽ OSIGURANJA KOJI SE RAČUNA S POVEĆANIM TRAJANJEM

Na temelju Zakona o mirovinskom osiguranju i Pravilnika o vođenju matične evidencije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje⁴, Zavod je obvezan voditi matičnu evidenciju o osiguranicima, obveznicima plaćanja doprinosa i korisnicima prava iz mirovinskog osiguranja. Na dan 31. prosinca 2022. u matičnoj evidenciji evidentirana su 1 607 734 aktivna osiguranika.

Podaci koji se obrađuju u matičnoj evidenciji odnose se na:

- početak, prestanak i promjene tijekom poslovanja obveznika plaćanja doprinosa
- početak, prestanak i promjene podataka tijekom osiguranja
- podatke o utvrđenom stažu osiguranja, plaći, osnovici osiguranja, naknadi plaće za vrijeme bolovanja na teret zdravstvenog osiguranja i stažu osiguranja nakon prestanka zaposlenja
- promjene podataka o stažu osiguranja i plaći te osnovici osiguranja i naknadi plaće za vrijeme bolovanja iz zdravstvenog osiguranja
- podatke o invalidima rada s pravom na profesionalnu rehabilitaciju.

Obveznici podnošenja prijava dužni su Zavodu dostavljati podatke za vođenje matične evidencije u propisanim zakonskim rokovima.

U prvom stupnju obavljaju se poslovi koji obuhvaćaju kontrolu i obradu prijave na osiguranje, donošenje rješenja o stažu i svojstvu osiguranika, kontrolu podataka o stažu osiguranja i plaćama osiguranika zaposlenih kod pravnih i fizičkih osoba, utvrđivanje staža osiguranja za samostalne obveznike na temelju plaćenih doprinosa, utvrđivanje staža osiguranja s povećanim trajanjem, pripremu dokumentacije za snimanje na mikrofilm i korištenje snimljene dokumentacije, izdavanje potvrda osiguranicima i stranim nositeljima osiguranja, kompletiranje spisa s podacima o utvrđenom stažu osiguranja, plaći, osnovicama osiguranja i naknadama plaće.

Kontinuirano se obavljaju poslovi prikupljanja podataka i ažuriranja Baze podataka aktivnih osiguranika radi skraćivanja postupaka ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja.

Podaci evidentirani u matičnoj evidenciji Zavoda koriste se za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja, odnosno u razmjenama s povezanim institucijama, REGOS-om i Poreznom upravom. O pravodobno prikupljenim podacima ovise gotovo sve daljnje aktivnosti u provedbi osiguranja, kao što su priznanje svojstva osiguranika, zaduženje i kontrola doprinosa u Poreznoj upravi, utvrđivanje staža i plaća koje služe za izračun mirovine, pregledi i potvrde o stažu koje se izdaju na zahtjev osiguranika te na zahtjev stranih nositelja osiguranja, kao i podataka potrebnih za statistiku i druge strateške odluke vezane uz broj aktivnih osiguranika i osnove osiguranja.

⁴ Pravilnik o vođenju matične evidencije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje – Narodne novine, broj 159/13, 22/15, 57/15, 125/15, 19/17, 22/19 i 145/20

Mirovinsko osiguranje

Sustav e-Prijava kontinuirano se unaprjeđuje te je omogućena uspostava svih prijava za vođenje matične evidencije elektroničkim putem. Tijekom 2022. godine obrađeno je ukupno 1 984 225 prijava, od toga je 1 879 297 e-prijava. Udio e-prijava u ukupnom broju prijava je 94,71%.

Zavod je svojim korisnicima omogućio i uvid u osobne podatke, podatke o radno-pravnom statusu, izdavanje ERPS potvrda, potvrda o stažu osiguranja i plaći te obavijesti o ostvarenom drugom dohotku putem sustava e-Građani.

Poslovi unaprjeđenja i proširenja e-Usluge HZMO Lana nastavljeni su te je uvedena nova digitalna usluga za poslodavce e-Kontrola, kojom je radnicima Zavoda omogućena kontrola podataka o kojima ovise prava iz mirovinskog osiguranja elektroničkim putem. E-Kontrola korisnicima osigurava jedinstven način obavještanja o provedbi kontrole obveznika elektroničkim putem, digitalno prikupljanje i obradu propisane dokumentacije za kontrolu obveznika (rekapitulacije, popis radnika kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem i popratna financijska dokumentacija) te izradu i dostavu zapisnika o kontroli obveznika u elektroničkom obliku – e-Zapisnik. Time se cjelokupan postupak kontrole u potpunosti obavlja u digitalnom okruženju. Već u prvoj godini produkcije nova e-usluga unaprijedila je suradnju Zavoda s poslodavcima, pri čemu su sastavljena ukupno 8504 e-Zapisnika.

Tijekom 2022. redovito su se i u propisanim rokovima obrađivale sve vrste prijava koje se odnose na mirovinsko osiguranje. Prosječni obuhvat prijava o utvrđenom stažu osiguranja i plaći za zaposlene radnike u odnosu na prijave na osiguranje je 98,10% za razdoblje od 1970. do 2019. Također, izvedeni su podaci o stažu osiguranja i osnovicama za 2021. za 97,55% radnika zaposlenih kod pravnih i fizičkih osoba te podaci o stažu i osnovicama na temelju godišnjeg obračuna za 98,01% pomoraca za 2021. godinu.

U postupcima kontrole podataka o kojima ovise prava iz mirovinskog osiguranja, redovitom kontrolom obuhvaćen je 881 521 osiguranik zaposlen kod 16 417 obveznika (pravnih i fizičkih osoba) te je izrađeno 18 107 zapisnika o obavljenoj kontroli. Od toga je 545 zapisnika dostavljeno Poreznoj upravi na daljnju nadležnost zbog utvrđenih nepravilnosti. Za kontrolirane godine ukupno je izvedeno 823 165 prijava MPP-1, a prikupljeno je 62 300 MPP-1 prijava.

U okviru poslova matične evidencije ažurno su vođeni postupci utvrđivanja staža i svojstva osiguranika. Tijekom 2022. riješena su ukupno 21 974 zahtjeva za utvrđivanje staža i svojstva osiguranika te 1 137 zahtjeva za utvrđivanje staža osiguranja sezonskih radnika u poljoprivredi.

Tablica 12. Pregled rješavanja zahtjeva u prvom stupnju

Redni broj	Postupak	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Utvrđivanje svojstva osiguranika i staža	22 061	23 025	21 974	95,43	1 051

U okviru poslova matične evidencije redovito su se obavljali i poslovi kompletiranja podataka u područnim službama i područnim uredima. Kompletiranje se obavljalo za potrebe tuzemnog i inozemnog osiguranja u povodu zahtjeva za priznanje prava na mirovinu ili u povodu zahtjeva inozemnih nositelja osiguranja za izdavanje potvrda o navršenom stažu osiguranja u Republici Hrvatskoj. Također, obavljali su se i poslovi kompletiranja podataka na temelju obavijesti osiguranika o namjeri podnošenja zahtjeva za priznanje prava na starosnu odnosno prijevremenu starosnu mirovinu te je tijekom 2022. zaprimljeno 22 928 novih zahtjeva (obavijesti), a na rješavanju je bilo ukupno 27 735 zahtjeva, od toga je riješeno 23 648 zahtjeva.

U nadležnosti područnih službi/područnih ureda tijekom izvještajnog razdoblja izdane su ukupno 98 262 potvrde za potrebe ovršnog postupka, 152 692 potvrde o stažu osiguranja i plaći, od toga 151 198 potvrda u elektroničkom obliku, i 16 557 obavijesti o ostvarenom drugom dohotku, od toga 15 935 u elektroničkom obliku. Također, izdano je 1 035 940 potvrda o radno-pravnom statusu osiguranika, od toga je 581 221 potvrda izdana u elektroničkom obliku.

Tablica 13. Podaci o izdanim potvrdama

Vrsta potvrde	Broj izdanih potvrda		
Potvrda za potrebe ovršnog postupka	98 262		
		Potvrde izdane u elektroničkom obliku	Udio potvrda u elektroničkom obliku
Potvrda o stažu osiguranja i plaći	152 692	151 198	99,02
Potvrda o radno-pravnom statusu	1 035 940	581 221	56,11
Obavijest o drugom dohotku	16 557	15 935	96,24

Osiguranici - poljoprivrednici

Na dan 31. prosinca 2022. u matičnoj evidenciji bilo je zabilježeno 18 577 osiguranika poljoprivrednika, što je približno broju zabilježenom u 2021. godini, kada je u osiguranju bilo 18 697 osiguranika poljoprivrednika.

Osiguranici - obrtnici

U Bazi podataka osiguranika na dan 31. prosinca 2022. evidentirana su 73 742 aktivna osiguranika obrtnika te se bilježi porast broja ovih osiguranika u odnosu na prethodnu godinu kada je bilo evidentirano 70 411 osiguranika obrtnika. Tijekom 2022. godine redovito su za ovu kategoriju osiguranika obrađivane različite prijave na osiguranje te su se vodili postupci utvrđivanja, stjecanja, odnosno prestanka svojstva osiguranika. Valja napomenuti da je u ovoj kategoriji, uspoređujući podatke iz prethodnih godina, od 2016. nadalje, kontinuirano prisutan porast broja osiguranika.

Samostalne profesionalne djelatnosti i ostale kategorije osiguranika

Na dan 31. prosinca 2022. evidentirana su 17 584 aktivna osiguranika samostalnih profesionalnih djelatnosti, 86 osiguranika bilo je zaposleno u međunarodnim organizacijama u inozemstvu odnosno hrvatskih državljana zaposlenih na teritoriju RH kod poslodavaca sa sjedištem u inozemstvu, i u produženom osiguranju bilo je zabilježeno 7 857 osiguranika.

Rješavanje zahtjeva u drugom stupnju

U 2022., u drugostupanjskom postupku u matičnoj evidenciji riješena je 871 žalba, a u postupku revizije predmeta o prizatom svojstvu osiguranika odnosno mirovinskom stažu, koja se obavljala u skladu s člankom 136. ZOMO-a, revidirano je ukupno 16 766 predmeta, od toga je u 151 predmetu odlučeno rješenjem.

Tablica 14. Pregled rješavanja zahtjeva u drugom stupnju

Redni broj	Postupak	
0	1	2
1.	Rješavanje u povodu žalbe	871
2.	Revizija rješenja	16 766
3.	Rješenja donesena u postupku revizije	151

Naknadna kontrola i instruktaža

Tijekom 2022. godine obavljene su sve naknadne kontrole i instruktaže predviđene godišnjim programom, a obuhvaćeni su postupci kontrole podataka o kojima ovise prava iz mirovinskog osiguranja, unos prijava za vođenje matične evidencije, upravni postupci utvrđivanja svojstva osiguranika i staža te postupci kompletiranja.

3. IMOVINSKOPRAVNO POSLOVANJE

Imovinskopravno poslovanje Zavoda u pretežnom dijelu obuhvaća rješavanje predmeta naknade štete i stjecanja bez osnove, u skladu s člankom 161. i člankom 166. ZOMO-a, raskide ugovora i povrat neopravdanih sredstava dodijeljenih za zapošljavanje invalida rada, sudske sporove u vezi s nekretninama Zavoda, zastupanje Zavoda u svim postupcima koji se vode protiv Zavoda (tzv. pasivni sporovi), pružanje pravne pomoći inozemnim nositeljima osiguranja, postupke u vezi sa Zakonom o nastavku isplate dokupljenih mirovina⁵ itd.

Tijekom 2022. godine nastavljen je rad na predmetima prisilne naplate tražbina u inozemstvu preko angažiranih odvjetničkih ureda u BiH i R Sloveniji, a s obzirom na to da pravni zastupnici koji zastupaju Zavod nemaju ovlasti odnosno zakonske mogućnosti za zastupanje Zavoda pred stranim sudovima.

⁵ Zakon o nastavku isplate dokupljenih mirovina – Narodne novine, broj 130/17

Najznačajniji dio imovinskopravnog poslovanja i nadalje se odnosi na naknadu štete koja je nanesena Zavodu isplatom invalidske mirovine, obiteljske mirovine i naknade zbog tjelesnog oštećenja kada je invalidnost ili smrt osiguranika nastala štetnom radnjom treće osobe (npr. ozljedom na radu, prometnom nesrećom i slično). Ovu štetu Zavod potražuje na osnovi isplata mirovinskih primanja koja se odnose na određeno razdoblje ili potražuje ukupnu odnosno kapitaliziranu štetu u mirnom postupku podnošenjem odštetnog zahtjeva, a u slučaju neuspjeha, ako se šteta ne podmiri u mirnom postupku, pokreću se sudski postupci prema odgovornima za štetu (osiguravajućim društvima, poslodavcima ili fizičkim osobama).

U predmetima naknade štete s inozemnom oznakom (INZ) rješavaju se odštetni zahtjevi uz postojanje inozemnog elementa u slučajevima kada se ozljeda dogodila u inozemstvu ili je ozljedu u Republici Hrvatskoj uzrokovao strani državljanin – osiguranik inozemnog osiguravajućeg društva. Odštetni zahtjev tada se podnosi izravno inozemnom osiguravajućem društvu ili poslodavcu, odnosno Hrvatskom uredu za osiguranje ili nekom hrvatskom osiguravajućem društvu (ovisno o Zakonu o osiguranju).

Pasivni sporovi su sporovi koji se vode protiv Zavoda i u kojima je Zavod tuženik ili ovršenik. To su, primjerice, radni sporovi, sporovi zbog neisplaćenih mirovina za vrijeme ratnih zbivanja na okupiranim područjima Republike Hrvatske, sporovi zbog neisplaćenih mirovina zbog prekida platnog prometa s republikama bivše SFRJ, sporovi u vezi s isplatom mirovina zbog neusklađenosti mirovina prema Odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske od 12. svibnja 1998., sporovi zbog isplate razlike mirovine hrvatskim braniteljima, sporovi zbog isplate razlike mirovine pripadnicima HVO te drugi sporovi i postupci u kojima je Zavod tužena strana.

U svim sudskim postupcima pravni zastupnici Zavoda otpremaju podneske sudu putem sustava e-Komunikacija sa sudovima.

U predmetima pružanja pravne pomoći inozemnim nositeljima socijalnog osiguranja (najčešće njemačkog i slovenskog nositelja) provodi se postupak naplate tražbina na temelju zahtjeva inozemnih nositelja socijalnog osiguranja prema uredbama EU, i to prema Uredbi (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (skraćeno: Osnovna uredba) i Uredbi (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (skraćeno: Provedbena uredba), kojima je uređen postupak provedbe ovršnih odluka upravnih tijela koje se odnose na povrat nepripadnih mirovinskih primanja, kamata i troškova. Pravna se pomoć, osim državama članicama EU, pruža i drugim državama ugovornicama na temelju sklopljenih međunarodnih ugovora.

U 2022. za Zavod je u predmetima naknade štete i nepripadnih isplata mirovinskih primanja i doplatka za djecu **naplaćen** iznos od **ukupno 57.668.961,11 kn**, od toga:

- naplaćena potraživanja nepripadnih isplata mirovinskih primanja iznose 19.510.220,19 kn
- naplaćena potraživanja nepripadnih isplata doplatka za djecu iznose 6.013.941,30 kn
- naplaćena potraživanja za naknadu štete iznose 32.144.799,62 kn.

Tablica 15. Pregled imovinskopravnog poslovanja

Redni broj	VRSTE POSTUPAKA	Broj primljenih predmeta tijekom godine	Ukupno predmeta na rješavanju u godini	Ukupno riješeno		Ukupno predmeta na rješavanju krajem godine
				Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Naknada štete	1661	2610	1380	52,87	1230
2.	Nepripadne isplate	3531	3908	3448	88,23	460
3.	Pasivni i ostali sporovi	892	968	866	89,46	102
UKUPNO		6048	7486	5694	76,06	1792

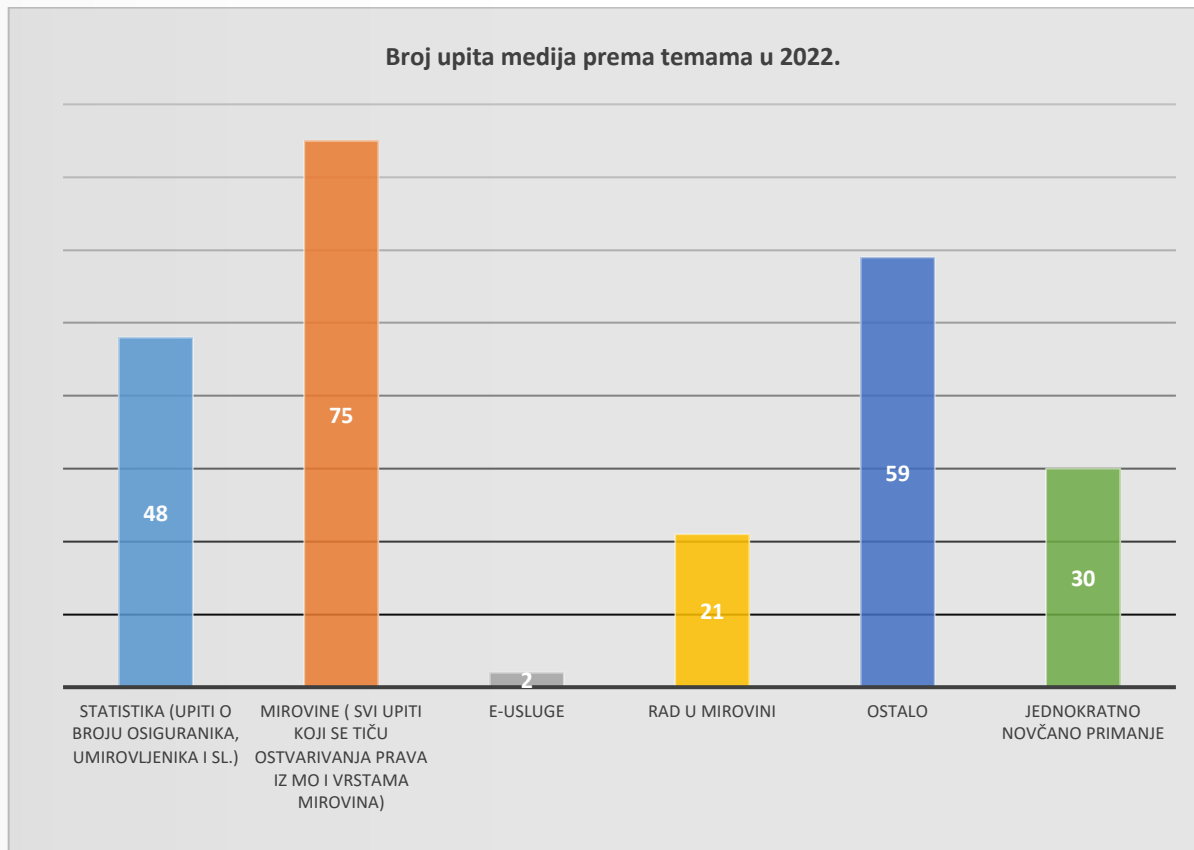
Specifičnosti imovinskopravnog poslovanja

U *Tablici 15.* prikazan je broj zaprimljenih i riješenih imovinskopravnih predmeta u 2022. godini, iako su zbog specifičnosti imovinskopravnog poslovanja i dugotrajnosti sudskih postupaka predmeti u postupku više godina. Potraživanja Zavoda s osnove naknade štete naplaćuju se sukcesivno, prema isplatama pojedinih davanja u određenom razdoblju (u pravilu, kalendarska godina), sve dok korisnik ostvaruje pravo na mirovinu ili drugo primanje, što znači da nakon naplate štete za proteklo obračunsko razdoblje Zavod pokreće novi postupak i podnosi novi odštetni zahtjev, odnosno tužbu za naplatu potraživanja u sljedećem obračunskom razdoblju.

4. JAVNOST RADA ZAVODA I ODNOSI S JAVNOŠĆU

Uređena zakonom i Statutom Zavoda, javnost rada Zavoda osigurava se obvezom izvješćivanja Hrvatskog sabora, osiguranika i korisnika prava o njegovu radu te dostupnošću podataka sredstvima javnog priopćavanja i objavom Statuta i općih akata Zavoda u Narodnim novinama. Poslovi koji proizlaze iz javnosti rada Zavoda u 2022. godini obuhvaćali su suradnju s medijima, komunikaciju s osiguranicima i korisnicima prava putem infotelefona i elektroničke pošte, objave općih akata u Narodnim novinama, objave podataka i informacija u publikacijama i na internetskoj stranici Zavoda, rješavanje zahtjeva za pristup informacijama te izdavanje stručno-informativnih publikacija Zavoda (pisanih i elektroničkih). Interno obavješćivanje radnika Zavoda provodilo se objavom na oglasnim pločama i na intranetskoj mreži Zavoda.

U sklopu odnosa s *medijima*, Zavod je javnosti davao priopćenja o aktualnim informacijama o radu i poslovanju, o radu tijela Zavoda te o radu stručne službe. U 2022. poslano je 60 priopćenja za medije te je odgovoreno na 236 upita novinara. Na svakodnevne upite iz medija odgovaralo se u najkraćem mogućem roku, odnosno prema traženju, organizirani su nastupi čelnika i stručnjaka iz Zavoda u medijima (TV i radijske emisije) itd. Medijske objave kontinuirano se prate radi bolje pripreme tema važnih za javnost te zbog ocjene medijske uspješnosti predstavljanja rada Zavoda javnosti. Prema analizama, Zavod je i u 2022. postigao pozitivan medijski (PR) učinak.

Godina 2022. protekla je u znaku obilježavanja **100 godina mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj i 100 godina Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje**. Promotivne aktivnosti odvijale su se tijekom cijele godine, pa je tako pripremljena i **100.mirovinsko.hr** – internetska podstranica koja prikazuje bogatu povijest mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj i HZMO-a, a na kojoj su objavljeni prigodni tekstovi, fotografije i vremenska crta s prikazom najvažnijih događaja kroz povijest. Također, u povodu obilježavanja ove velike obljetnice, Hrvatska pošta pustila je 22. travnja 2022. u optjecaj novu Komercijalnu poštansku marku s privjeskom, naklade 100 000 primjeraka i omotnica prvog dana (FDC) sa žigom, naklade od 700 primjeraka. Dvije velike obljetnice: 100 godina mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj i 100 godina Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, bile su povod i prilika osvrnuti se na protekle godine i na ono što je obilježilo mirovinski sustav, zbog čega je puno truda uloženo u pripremu prigodne **monografije** *Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje – 100 godina s vama*. Središnji događaj bilo je svečano obilježavanje 100 godina mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj i 100 godina Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 13. svibnja 2022. u Hotelu Esplanade, na kojem je održan panel *Razvoj i budućnost mirovinskog osiguranja u Hrvatskoj* i dodijeljena su priznanja za izniman doprinos razvoju mirovinskog sustava Republike Hrvatske i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje predstavnicima stručne i akademske zajednice. Za ovu prigodu pripremljen je i video *HZMO – 100 godina s vama* te prigodna izložba fotografija.

U drugoj polovici 2022. pojačane su bile (promotivne) aktivnosti vezane uz isplatu jednokratnog novčanog primanja (JNP) korisnicima mirovina i korisnicima doplatka za djecu, a u prosincu je započela informativna kampanja vezano uz *Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju*, s naglaskom na novi model obiteljskih mirovina, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2023.

U Područnoj službi u Osijeku u prosincu 2022. godine obilježeno je svečano otvorenje obnovljene poslovne zgrade Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, čija obnova je sufinancirana sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj.

Naglasak je i dalje na elektroničkim uslugama Zavoda, u sklopu sustava e-Građani, putem kojeg su korisnicima (fizičkim i/ili pravnim osobama) dostupne sljedeće e-Usluge: elektronički zapis o radno-pravnom statusu (ERPS), informativni izračun mirovine, e-Prijave, eMPP-1, e-Kontrola, Prijavno-odjavni podaci, izdavanje prenosivog dokumenta A1, e-Zahtjev za odstupanje od pravila koja se primjenjuju pri određivanju mjerodavnog zakonodavstva prema članku 16. Uredbe EU 883/2014 za pomorce, uvid u podatke o stažu, plaći i osnovici koje je za pojedine godine prijavio poslodavac, uvid u podatke o drugom dohotku na koji se plaća doprinos za mirovinsko osiguranje, e-Potvrde iz mirovinskog sustava (Potvrda o stažu i plaći, Obavijest o ostvarenom drugom dohotku i Potvrda o korištenju prava iz mirovinskog osiguranja), Kalkulator doplatka za djecu, e-Zahtjev za ostvarivanje prava na doplatak za djecu, e-Zahtjev za starosnu/prijevremenu starosnu mirovinu, e-Zahtjev za invalidsku mirovinu, e-Zahtjev za privremenu invalidsku mirovinu, e-Zahtjev za obiteljsku mirovinu iza osiguranika, e-Zahtjev za obiteljsku mirovinu iza korisnika i e-Zahtjev za nacionalnu naknadu za starije osobe, dostava obavijesti u Osobni korisnički pretinac te uvid u podatke o školovanju radi ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu.

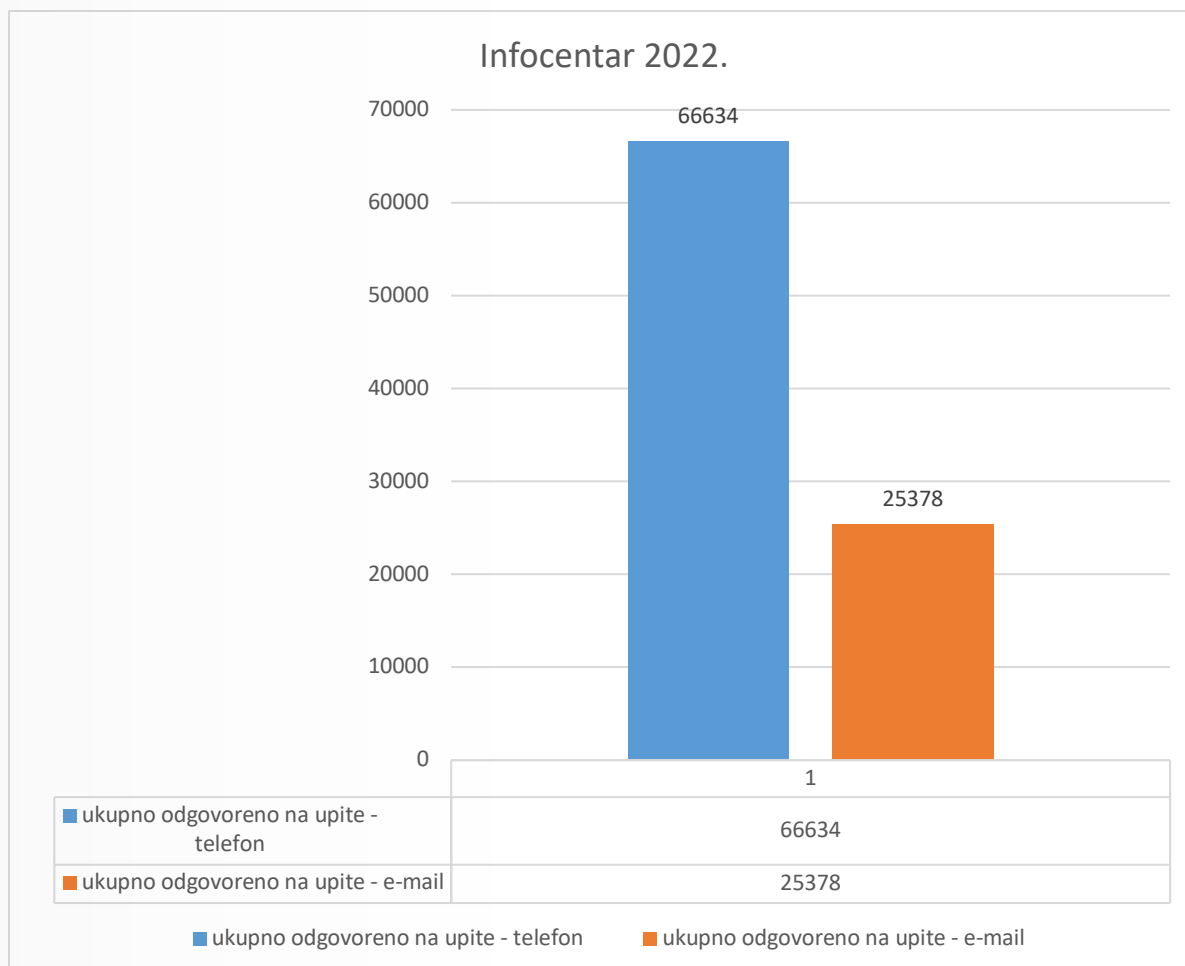
Komunikacija s osiguranicima odvijala se putem redovitih komunikacijskih kanala Zavoda, tj. infotelefona, internetskih stranica Zavoda te pisanim i elektroničkim putem, a dinamika i intenzitet bili su vezani uz aktualnost problematike. U 2022. su putem infotelefona (dostupni svakog radnog dana od 8 do 16 sati) preuzeta 66 634 poziva. Na najveći broj pitanja odgovoreno je u izravnom kontaktu telefonom, a kada je trebalo provjeriti i utvrditi činjenično stanje, odgovori su dani u kratkom roku. Osnovni cilj komunikacije putem infotelefona, primjenom suvremenih tehničkih i informatičkih rješenja, jačanje je otvorenosti institucije prema javnosti.

Na internetskoj stranici, kao jednom od bitnih komunikacijskih kanala, putem koje se najšira javnost informira o radu Zavoda te o aktualnim događajima vezanim uz mirovinsko osiguranje, doplatak za djecu i nacionalnu naknadu za starije osobe, objavljuju se osnovne informacije i podatci o Zavodu te pružaju usluge web-servisa korisnicima koji posjeduju korisničko ime i lozinku (vjerodajnice e-Pass). U sklopu sustava e-Građani, uz postojeće e-Usluge, od siječnja 2022. godine novom uslugom e-Kontrola poslodavci (pravne i fizičke osobe) mogu elektroničkim putem dostavljati dokumentaciju potrebnu za postupak kontrole podataka o kojima ovisi ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja, te preuzimati zapisnik o kontroli u elektroničkom obliku. Od studenoga 2022. godine dostupne su dvije e-Usluge: e-Zahtjev za izdavanje prenosivog dokumenta (potvrde) A1 za osobe koje rade u dvije ili više država članica EU i e-Zahtjev za odstupanje od pravila koja se primjenjuju pri određivanju mjerodavnog zakonodavstva prema članku 16. Uredbe EU 883/2014 za pomorce, koje korisnicima olakšavaju i ubrzavaju postupak podnošenja zahtjeva i izdavanja prenosivog dokumenta A1. Također, u sustavu e-Građani kreiran je portal e-Usluga Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje putem kojeg je omogućeno podno-

šenje zahtjeva za ostvarivanje različitih prava iz mirovinskog osiguranja, doplatka za djecu i nacionalne naknade za starije osobe.

Podatci o posjetima korisnika više nisu usporedivi s ranijim godinama jer je od 2019. obvezna privola (tzv. politika kolačića) za prikupljanje podataka. Od tada se „prikupljaju“ podatci samo o posjetiteljima koji nam to dopuste, tj. daju privolu (traka kolačića), zbog čega ne raspolažemo relevantnim podacima niti o broju posjeta korisnika ni o broju pregledanih stranica.

O radu Zavoda javnost je informirana i preko profila Zavoda na društvenim mrežama: LinkedIn (87 objava), Facebook (146 objava), Instagram (134 objave) i YouTube (videozapisi tijekom 2022. godine ostvarili su 9 637 pregleda, vrijeme gledanja je 176,7 sati i 33 nova pretplatnika). U rubrici *Postavite pitanje* (web-obrazac), elektroničkim putem u 2022. odgovoreno je na 25 378 upita. Najveći broj pitanja odnosio se na ostvarivanje prava na doplatku za djecu (tuzemni i inozemni), mirovine, rad uz mirovinu, staž i prijave na osiguranje, isplatu jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovine i korisnicima doplatka za djecu, izmjene i dopune Zakona o mirovinskom osiguranju, a posebno novi model obiteljskih mirovina.

Pisanim putem odgovaralo se na *zahtjeve za pristup informacijama*. Zavodu je u 2022. podnesen 41 zahtjev *prema Zakonu o pravu na pristup informacijama*. Svi zahtjevi su riješeni, a odgovoreno je na način i u roku (15 dana) utvrđenim Zakonom.

U ostvarivanju javnosti rada važno mjesto i u 2022. godini imalo je *izdavanje stručno-informativnih publikacija* Zavoda. Uz digitalnu publikaciju *Statističke informacije HZMO-a* (koja se objavljuje mjesečno), redovito je objavljivani i mjesečni prilog *Mirovinski vodič HZMO u Hrvatskom umirovljeničkom listu i info.HZMO* u publikaciji SUH-a *Glas umirovljenika*. Nadalje, izrađeno je 14 informativnih brošura/letaka/plakata iz različitih područja rada Zavoda koji su dostupni na infošalterima u područnim službama/uredima/ispostavama, Središnjoj službi i MIC-evima te na internetskoj stranici Zavoda te publikacija *Mirovinski vodič za građane*, koja na sveobuhvatan i razumljiv način prikazuje sustav mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj.

Na *intranetu HZMO-a*, koji je temeljni interni komunikacijski kanal, radnicima se na jednom mjestu pravodobno daju sve relevantne i aktualne informacije, objavljuju interni akti, natječaji i dr., a radnici svoje prijedloge, primjedbe ili pitanja mogu dostaviti e-poštom, što pridonosi dvosmjernoj komunikaciji. Tijekom 2022. godine zabilježena je 138 281 korisnička posjeta stranicama intraneta.

FINANCIJSKO POSLOVANJE

1. FINACIJSKO POSLOVANJE ZAVODA

Poslovanje Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u 2022. godini odvijalo se u skladu s Financijskim planom Zavoda za 2022. godinu¹, koji je sastavni dio Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu i projekcija za 2023. i 2024. godinu, u skladu s preraspodjelama sredstava na temelju Suglasnosti ministra financija od 3. veljače, 16. ožujka, 12. rujna, 6., 16. i 22. prosinca 2022., te na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o preraspodjeli sredstava planiranih u Državnom proračunu za 2022. godinu od 22. prosinca 2022².

Izvješće o financijskom poslovanju Zavoda za 2022. godinu prikazuje prihode koji su sastavni dio prihoda Državnog proračuna i rashode Zavoda unutar Razdjela 086 Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike - Glava 20. Prihodi Zavoda uplaćuju se na račun državnog proračuna, odnosno rashodi se izvršavaju s računa državnog proračuna.

Financijsko poslovanje Zavoda za 2022. godinu odvijalo se u skladu sa sljedećim propisima:

- Zakonom o proračunu³
- Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu⁴
- Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu⁵
- Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu⁶.

PRIHODI I PRIMICI, RASHODI I IZDACI

Ukupni prihodi i primici Zavoda za 2022. godinu ostvareni su u iznosu od **48.892.273.930** kn, a ukupni rashodi i izdaci u iznosu od **48.877.445.746** kn. Višak prihoda i primitaka iznosi 14.828.184 kn.

U *Tablici 1.* prikazani su podaci o ostvarenim prihodima i primicima, rashodima i izdacima za 2022. i 2021. godinu.

¹ Državni proračun Republike Hrvatske za 2022. godinu i projekcije za 2022. i 2023. godinu - Narodne novine, br. 140/21, 62/22 i 131/22

² Odluka Vlade Republike Hrvatske o preraspodjeli sredstava planiranih u Državnom proračunu za 2022. godinu - Narodne novine, br. 154/22

³ Zakon o proračunu - Narodne novine, br. 144/21

⁴ Zakon o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu - Narodne novine, br. 62/22 i 131/22

⁵ Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu - Narodne novine, br. 37/22

⁶ Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu - Narodne novine, br. 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20

Tablica 1. Prihodi i primici, rashodi i izdaci Zavoda za 2022. i 2021. godinu

u kn

Naziv	2022.	Struktura u%	2021.	Struktura u%	Indeks
1	2	3	4	5	6 (2/4)
PRIHODI I PRIMICI					
1. Prihodi od doprinosa za mirovinsko osiguranje	28.644.866.936	58,59	25.240.268.169	55,69	113,5
2. Prihodi iz proračuna	20.141.930.012	41,20	20.053.468.638	44,25	100,4
- opći prihodi i primici iz proračuna	20.140.883.664	41,19	20.052.975.177	44,25	100,4
- sredstva učešća za pomoći	1.046.348	0,00	493.461	0,00	212,0
3. Vlastiti prihodi	2.850.393	0,01	2.932.558	0,01	97,2
4. Tekuće i kapitalne pomoći od institucija i tijela EU	10.680.292	0,02	3.000.029	0,01	356,0
5. Prihodi od financijske imovine	80.037.087	0,16	54.486	0,00	-
6. Ostali prihodi za posebne namjene	767.592	0,00	291.120	0,00	263,7
7. Prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i naknade s naslova osiguranja	11.141.619	0,02	9.052.999	0,02	123,1
8. Primici od zaduživanja	0	0,00	9.095.591	0,02	0,0
UKUPNI PRIHODI I PRIMICI (1.- 8.)	48.892.273.930	100,00	45.318.163.590	100,00	107,9
RASHODI I IZDACI					
1. Mirovine i mirovinska primanja	46.856.792.937	95,87	43.499.971.058	96,01	107,7
2. Financijski rashodi	19.657.767	0,04	19.928.407	0,05	98,6
3. Osiguranje sredstava za doprinose na temelju individualne kapitalizirane štednje za pojedine kategorije osiguranika	14.700.686	0,03	10.148.729	0,02	144,9
4. Prijenos mirovinskih prava iz RH u EU	1.351.127	0,00	3.919.971	0,01	34,5
5. Ostali rashodi	158.000	0,00	298.625	0,00	52,9
6. Doplatak za djecu	1.302.517.906	2,66	1.252.173.835	2,76	104,0
7. Nacionalna naknada za starije osobe	59.918.192	0,12	44.811.199	0,10	133,7
8. Izdaci	85.639.298	0,18	6.327.898	0,01	-
9. Rashodi za zaposlene	353.268.328	0,72	335.073.222	0,74	105,4
10. Materijalni rashodi	120.740.412	0,25	94.630.827	0,21	127,6
11. Nabava nefinancijske imovine	62.701.093	0,13	41.646.308	0,09	150,6
UKUPNI RASHODI I IZDACI (1.- 11.)	48.877.445.746	100,0	45.308.930.079	100,00	107,9
Višak prihoda i primitaka	14.828.184		9.233.511		
Višak prihoda i primitaka - preneseni	115.479.579		106.006.156		
Višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju	130.307.763		115.239.667		

1. Prihodi i primici

Ukupni prihodi i primici Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2022. godinu ostvareni su u iznosu od **48.892.273.930 kn** i namijenjeni su financiranju rashoda mirovinskog osiguranja, doplatka za djecu te nacionalne naknade za starije osobe. U odnosu na 2021. godinu veći su za 3.574.110.341 kn ili 7,9%. Odnose se na prihode od doprinosa za mirovinsko osiguranje, prihode iz proračuna, vlastite prihode, tekuće pomoći od institucija i tijela EU-a, prihode od financijske imovine, ostale prihode za posebne namjene te prihode od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i naknade s naslova osiguranja.

Prihodima od doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti financiraju se mirovine, novčane naknade i druga primanja iz mirovinskog osiguranja na temelju priznatih prava, troškovi provedbe osiguranja i troškovi administracije Zavoda. Ostvareni su u iznosu od **28.644.866.936 kn**, čine 58,59% ukupnih prihoda, a u odnosu na 2021. veći su za **3.404.598.767 kn ili 13,5%**. U ukupne doprinose uključeni su i kapitalizirani doprinosi u iznosu od 1.151.979.876 kn.

Prihodi iz proračuna odnose se na opće prihode i primitke te sredstva učešća za pomoći. U 2022. godini ostvareni su u iznosu od **20.141.930.012 kn i veći su za 88.461.375 kn ili za 0,4%** u odnosu na 2021. godinu.

- *Općim приходima i primicima proračuna* financira se dio obveza mirovinskog osiguranja koje nastaju priznavanjem i određivanjem mirovina pod povoljnijim uvjetima prema posebnim propisima, dodaci odnosno povećanje mirovina prema posebnim zakonima koji uređuju ta prava, nedostatak prihoda koji je posljedica uvođenja obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje, nedostatak prihoda po osnovi smanjene stope doprinosa za poljoprivrednike, doprinosi za pojedine kategorije osiguranika, sve u skladu s člankom 155. ZOMO-a, odredbe Zakona o stažu osiguranja s povećanim trajanjem⁷, nedostatak planiranih prihoda od doprinosa, u skladu s člankom 156. stavkom 4. ZOMO-a, doplatak za djecu i nacionalna naknada za starije osobe. Opći prihodi i primici ostvareni su u iznosu od **20.140.883.664 kn** i čine **41,19%** ukupnih prihoda. U odnosu na 2021. godinu veći su za **87.908.488 kn ili 0,4%**.
- *Sredstva učešća za pomoći* ostvarena su u iznosu od **1.046.348 kn**, a odnose se na učešće Republike Hrvatske u projektima sufinanciranim sredstvima Europske unije za troškove u sklopu Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.

⁷ Zakon o stažu osiguranja s povećanim trajanjem – Narodne novine, br. 71/99, 46/07, 41/08 i 61/11 te Zakon o stažu osiguranja s povećanim trajanjem - Narodne novine, br. 115/18 i 34/21

Tablica 2. Opći prihodi i primici iz proračuna za 2022 i 2021. godinu

u kn

Prihodi - namjena	2022.	Struktura u %	2021.	Indeks
1	2	3	4	5 (2/4)
1. Dodatak od 100 kn i 6%	738.441.645	3,67	769.254.355	96,0
2. Prihodi za pokrivanje nedostatka prihoda koji je posljedica uvođenja obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje te ostala nedostatna sredstva od doprinosa	5.285.207.024	26,24	6.683.418.109	79,1
3. Mirovine ostvarene prema posebnim propisima pod povoljnijim uvjetima, bez dodataka iz točke 1., 4. i 5.	6.441.321.551	31,98	6.113.985.574	105,4
4. Zakon o povećanju mirovina radi otklanjanja razlika u razini mirovina ostvarenih u različitim razdobljima	1.373.726.600	6,82	1.432.319.225	95,9
5. Zakon o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju	3.554.795.111	17,65	3.287.653.916	108,1
6. Jednokratno novčano primanje korisnicima mirovinskih primanja	1.384.848.800	6,88	469.465.800	295,0
UKUPNO (1. - 6.)	18.778.340.731	93,23	18.756.096.979	100,8
7. Doplatak za djecu	1.181.261.741	5,86	1.252.066.999	94,3
8. Jednokratno novčano primanje korisnicima doplatka za djecu	121.363.000	0,60	0	0,0
9. Nacionalna naknada za starije osobe	59.918.192	0,30	44.811.199	133,7
SVEUKUPNO (1. - 9.)	20.140.883.664	100,00	20.052.975.177	100,4

Ad 1) Prihodi za dodatak od 100 kn i 6% manji su za 30.812.710 kn ili 4,0% u odnosu na 2021. godinu zbog manjeg broja korisnika mirovina kojima se ovaj dodatak isplaćuje u skladu sa Zakonom o prenošenju sredstava Državnog proračuna fondovima mirovinskog i invalidskog osiguranja te usklađivanju mirovina⁸ i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju⁹, a odnosi se na dug korisnicima mirovina za razdoblje od 1. rujna 1993. do 30. lipnja 1998.

Ad 2) Prihodi za pokrivanje nedostatka prihoda zbog uvođenja obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje te ostala nedostatna sredstva od doprinosa smanjeni su za 1.398.211.085 kn ili 20,9% u odnosu na 2021. godinu.

Ad 3) Prihodi za mirovine prema posebnim propisima pod povoljnijim uvjetima veći su za 327.335.976 kn ili 5,4% u odnosu na prethodnu godinu prvenstveno radi redovitog usklađivanja mirovina prema članku 88. ZOMO-a (povećanje od 1. siječnja 2022. za 2,24% i od 1. srpnja 2022. za 6,18%).

Ad 4) Prihodi za povećanje mirovina radi otklanjanja razlika u razini mirovina ostvarenih u različitim razdobljima manji su za 58.592.625 kn ili 4,1% u odnosu na 2021. Navedeno povećanje mirovina isplaćuje se u skladu sa Zakonom o povećanju mirovina radi otklanjanja razlika u razini mirovina ostvarenih u različitim razdobljima¹⁰, a odnosi se na mirovine koje su ostvarene do 31. prosinca 1998.

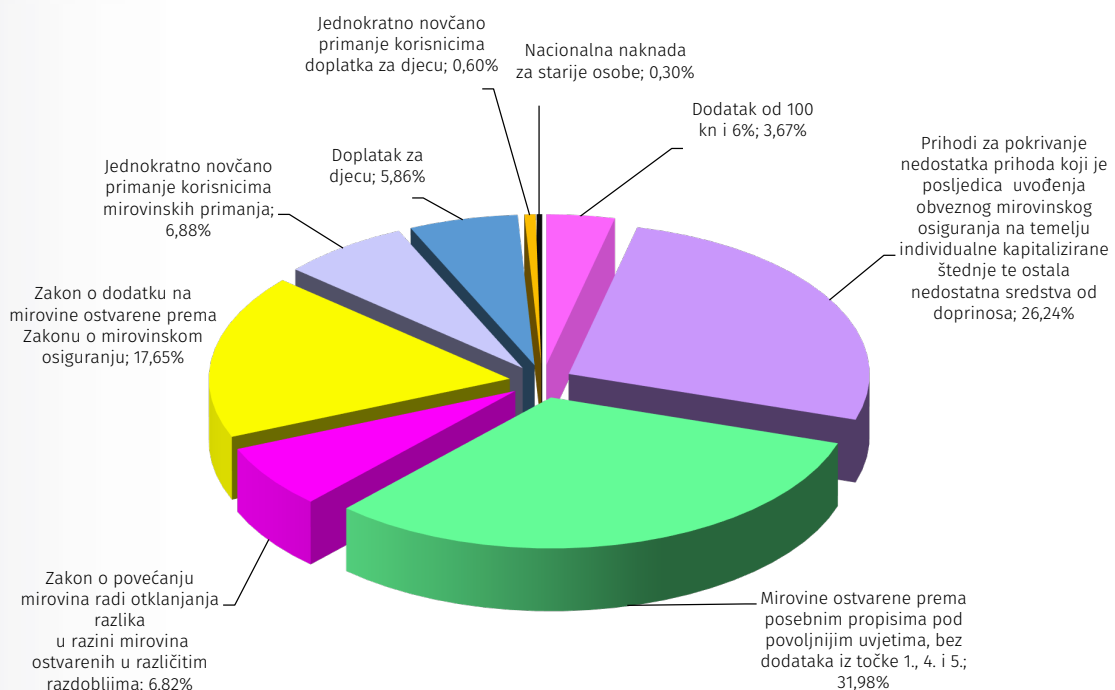
⁸ Zakon o prenošenju sredstava Državnog proračuna fondovima mirovinskog i invalidskog osiguranja te usklađivanju mirovina - Narodne novine, br. 102/98

⁹ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju - Narodne novine, br. 30/04

¹⁰ Zakon o povećanju mirovina radi otklanjanja razlika u razini mirovina ostvarenih u različitim razdobljima - Narodne novine, br. 127/00

- Ad 5) Prihodi za dodatak na mirovinu koji se isplaćuje u skladu sa Zakonom o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju¹¹ veći su za 267.141.196 kn ili 8,1% u odnosu na prethodnu godinu zbog povećanja broja korisnika.
- Ad 6) Prihodi ostvareni za isplatu jednokratnih novčanih primanja korisnicima mirovinskih primanja radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata, porasta cijena i rasta troškova života iznosili su 1.384.848.800 kn, a prema odlukama Vlade Republike Hrvatske¹².
- Ad 7) Prihodi za doplatku za djecu manji su za 70.805.258 kn ili 5,7% u odnosu na 2021. godinu zbog smanjenog prosječnog broja korisnika doplatka za djecu za 6,4% i prosječnog broja djece za 6,1%, dok je prosječni iznos doplatka za djecu veći za 0,5%.
- Ad 8) Prihodi ostvareni za isplatu jednokratnih novčanih primanja korisnicima doplatka za djecu radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata iznosili su 121.363.000 kn, a prema odlukama Vlade Republike Hrvatske¹³.
- Ad 9) Prihodi za nacionalnu naknadu za starije osobe prema Zakonu o nacionalnoj naknadi za starije osobe¹⁴ u 2022. godini iznosili su 59.918.192 kn.

Slika 1. Struktura općih prihoda i primitaka iz proračuna

¹¹ Zakon o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - Narodne novine, br. 79/07, 114/11 i 115/18

¹² Odluka o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata - Narodne novine, br. 31/22; Odluka o izmjenama Odluke o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata - Narodne novine br. 53/22; Odluka o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedica porasta cijena - Narodne novine, br. 104/22 i Odluka o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedica rasta troškova života - Narodne novine, br. 152/22

¹³ Odluka o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima doplatka za djecu radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata - Narodne novine, br. 104/22 i 152/22

¹⁴ Zakon o nacionalnoj naknadi za starije osobe - Narodne novine, br. 62/20

Vlastiti prihodi ostvareni su u iznosu od 2.850.393 kn, u odnosu na 2021. godinu manji su za 82.165 kn ili 2,8%, a odnose se na prihode od zakupnina, u iznosu od 2.098.613 kn, prihode od najma stanova, u iznosu od 730.779 kn i prihode od pruženih računovodstvenih usluga, u iznosu od 21.000 kn.

Tekuće pomoći od institucija i tijela EU ostvarene su u iznosu od 10.680.292 kn, od toga se iznos od 5.929.306 kn odnosi na financiranje projekata Uspostava sustava za upravljanje ljudskim potencijalima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Moja mirovina unutar Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020., iznos od 4.747.415 kn na financiranje projekata Digitalizacija arhive HZMO-a (eArhiva) i Modernizacija ICT sustava Zavoda (eHZMO) unutar Nacionalnog programa oporavka i otpornosti – NPOO te iznos od 3.571 kn na refundaciju troškova službenih putovanja radnika Zavoda sudionika sastanaka Europske komisije.

Prihodi od financijske imovine ostvareni su u iznosu od 80.037.087 kn, od toga iznos od 18.454 kn odnosi se na pozitivne tečajne razlike, a iznos od 80.018.633 kn na prihode iz dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija po posebnim propisima (isplata dividende Zavodu kao dioničaru Kapitalnog fonda d.d.).

Ostali prihodi za posebne namjene ostvareni su u iznosu od 767.592 kn, a najvećim dijelom odnose se na povrat naknade po sudskoj presudi za ekspropiriranu nekretninu u Slavanskom Brodu ostvarenu u iznosu od 585.000 kn, na prihode s naslova osiguranja, refundacije štete i totalne štete ostvarene u iznosu od 26.039 kn te prihode za isplatu preuzetih obveza Umirovljeničkog fonda ostvarene u iznosu od 156.407 kn. Stupanjem na snagu Zakona o prestanku važenja Zakona o Umirovljeničkom fondu¹⁵ Zavod je preuzeo imovinu, prava i preostale obveze bivšeg Umirovljeničkog fonda proizašle iz Zakona o provođenju Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske od 12. svibnja 1998. radi isplate obeštećenja korisnicima mirovina i obveza iz sudskih sporova.

Prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i naknade s naslova osiguranja odnose se na prihode od prodaje stambenih i poslovnih objekata. Ostvareni su u iznosu od 11.141.619 kn i veći su za 2.088.620 kn ili 23,1% od ostvarenih u 2021. godini zbog većeg broja prodanih stanova putem natječaja. Prema članku 158. stavku 2. ZOMO-a, prihodi od prodaje nekretnina u vlasništvu Zavoda namjenski su prihodi Zavoda za kapitalne rashode i kao takvi evidentiraju se u poslovnim knjigama.

¹⁵ Zakon o prestanku važenja Zakona o Umirovljeničkom fondu - Narodne novine, br. 127/17

2. Rashodi i izdaci

Ukupni rashodi i izdaci za 2022. godinu ostvareni su u iznosu od **48.877.445.746 kn** i u odnosu na 2021. godinu veći su za 3.568.515.667 kn ili 7,9%.

Mirovine i mirovinska primanja

Rashodi za mirovine i mirovinska primanja iznosili su 46.856.792.937 kn, što čini 95,87% ukupnih rashoda, i u odnosu na 2021. godinu veći su za 3.356.821.879 kn ili 7,7%.

Rashodi za mirovine i mirovinska primanja veći su najvećim dijelom zbog:

- redovitog usklađivanja mirovina koje je u 2022. godini iznosilo 8,56%, i to od 1. siječnja za 2,24% i od 1. srpnja za 6,18%
- prenesenog kumuliranog učinka promjene broja i strukture korisnika mirovina te usklađivanja mirovina iz 2021. godine
- isplate jednokratnih novčanih primanja korisnicima mirovinskih primanja prema odlukama koje je Vlada Republike Hrvatske donijela radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata, porasta cijena i rasta troškova života.

Financijski rashodi

Financijski rashodi za 2022. godinu iznosili su 19.657.767 kn, od toga se 18.105.647 kn odnosi na financijske rashode za isplatu mirovina i mirovinskih primanja, a 1.552.120 kn na ostale financijske rashode Zavoda (bankarske usluge, usluge platnog prometa, zatezne kamate i kamate za primljene kredite i zajmove). U strukturi ukupnih rashoda, financijski rashodi čine 0,04%, a u odnosu na 2021. godinu manji su za 270.640 kn ili 1,4%. Financijski rashodi za isplatu mirovina i mirovinskih primanja u odnosu na 2021. godinu manji su za 978.599 kn ili 5,1% zbog smanjenog broja korisnika kojima se mirovina isplaćuje preko Hrvatske pošte.

Osiguranje sredstava za doprinose na temelju individualne kapitalizirane štednje za pojedine kategorije osiguranika

Rashodi za doprinose na temelju individualne kapitalizirane štednje za pojedine kategorije osiguranika (II. stup) iznosili su 14.700.686 kn i čine 0,03% ukupnih rashoda. U odnosu na 2021. godinu veći su za 4.551.957 kn ili 44,9% zbog većeg broja osiguranika, povećanih osnovica te zbog stupanja na snagu Zakona o dopunama Zakona o stažu osiguranja s povećanim trajanjem¹⁶ kojim je proširen krug osiguranika kojima se može utvrditi svojstvo osiguranika – osobe s invaliditetom.

¹⁶ Zakon o dopunama Zakona o stažu osiguranja s povećanim trajanjem – Narodne novine, br. 34/21

Prijenos mirovinskih prava iz RH u EU

Prijenos mirovinskih prava iz RH u EU ostvaren je u iznosu od 1.351.127 kn prema Zakonu o prijenosu mirovinskih prava¹⁷. Osiguranicima koji stupe u službu, odnosno koji se zaposle u tijelu EU-a omogućen je prijenos mirovinskih prava stečenih u sustavu obveznog mirovinskog osiguranja u RH prije stupanja u službu institucije, tijela, ureda ili agencije EU-a u sustav mirovinskog osiguranja EU.

Ostali rashodi

Ostali rashodi ostvareni su u iznosu od 158.000 kn, odnose se na školarine prema Planu školovanja, obrazovanja, osposobljavanja i stručnog osposobljavanja radnika Zavoda.

Doplatak za djecu

Rashodi za doplatku za djecu za 2022. iznosili su 1.302.517.906 kn, a u strukturi ukupnih rashoda čine 2,66%. U odnosu na 2021. godinu veći su za 50.344.071 kn ili 4,0% zbog isplate jednokratnih novčanih primanja korisnicima doplatka za djecu radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata, prema odlukama Vlade Republike Hrvatske, u ukupnom iznosu od 121.363.000 kn.

Nacionalna naknada za starije osobe

Rashodi za nacionalnu naknadu za starije osobe iznosili su 59.918.192 kn, a isplaćuju se prema Zakonu o nacionalnoj naknadi za starije osobe od 1. siječnja 2021.

U odnosu na 2021. godinu veći su za 15.106.993 kn ili 33,7% zbog:

- redovitog godišnjeg usklađivanja nacionalne naknade za starije osobe od 1. siječnja 2022. koje je iznosilo 2,6%
- povećanog broja korisnika nacionalne naknade za starije osobe
- primjene Zakona od 1. siječnja 2021., odnosno prve isplate u veljači 2021., što znači da je u 2021. godini bilo jedanaest redovnih isplata nacionalne naknade, a u 2022. godini bilo je dvanaest isplata.

Prosječan broj korisnika kojima je isplaćena nacionalna naknada u 2022. godini bio je 6 011.

Izdaci

Izdaci u iznosu od 85.639.298 kn najvećim dijelom odnose se na uplatu u rezerve kapitala Hrvatskog mirovinskog osiguravajućeg društva d.d. iz dividende Kapitalnog fonda d.d. u iznosu od 80.018.633 kn prema odlukama Upravnog vijeća Zavoda od 27. lipnja i 21. rujna 2022., a preostali iznos od 5.620.665 kn odnosi se na otplatu glavnica financijskih lizinga za nabavu informatičke i infrastrukturne opreme te financijskog lizinga za nabavu osobnih automobila i kombija.

¹⁷ Zakon o prijenosu mirovinskih prava - Narodne novine, br. 117/17

3. Rashodi poslovanja

Rashodi poslovanja (rashodi za zaposlene i materijalni rashodi) za 2022. godinu iznosili su **474.008.740 kn**, a u odnosu na 2021. godinu veći su za 10,3%.

Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene za 2022. godinu iznosili su 353.268.328 kn, čine 0,72% ukupnih rashoda Zavoda, a u odnosu na 2021. godinu veći su za 18.195.106 kn ili 5,4%.

Rashodi za bruto plaće¹⁸ iznosili su 293.693.794 kn, veći su za 14.941.031 kn ili 5,4% u odnosu na 2021. godinu zbog povećanja osnovice za plaće za 4,04% od isplate u veljači 2021. godine¹⁹, povećanja osnovice za plaće za 4% od isplate u lipnju 2022. godine²⁰ i povećanja osnovice za 6% od isplate u studenome 2022. godine²¹.

Ostali rashodi za zaposlene iznosili su 14.160.573 kn. U odnosu na 2021. godinu veći su za 927.823 kn ili 7,0%, najvećim dijelom zbog povećanog iznosa godišnje nagrade za božićne blagdane za 2022. godinu, s 1.500 kn na 1.750 kn, i zbog povećanog iznosa za dar u prigodi dana Sv. Nikole za 2022. godinu, sa 600 kn na 753,45 kn.

Rashodi za doprinose na plaće iznosili su 45.413.961 kn i povećani su za 2.326.252 kn ili 5,4% u odnosu na 2021. godinu zbog povećanih rashoda za bruto plaću.

¹⁸ U 2022. godini plaće radnicima Zavoda isplaćivane su u skladu s:

1. Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, KLASA: 140-01/19-07/4 od 23. listopada 2019., KLASA: 140-01/19-07/4 od 12. veljače 2021. i KLASA: 140-01/19-07/4 od 21. rujna 2021.
2. Zakonom o plaćama u javnim službama (Narodne novine, br. 27/01 i 39/09)
3. Uredbom o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama (Narodne novine, br. 25/13, 72/13, 151/13, 9/14, 40/14, 51/14, 77/14, 83/14, 87/14, 120/14, 147/14, 151/14, 11/15, 32/15, 38/15, 60/15, 83/15, 112/15, 122/15, 10/17, 40/17, 74/17, 122/17, 9/18, 57/18, 59/19, 79/19, 119/19, 50/20, 128/20, 141/20, 17/21, 26/21, 78/21, 138/21, 9/22, 31/22, 72/22, 82/22 i 99/22)
4. Pravilnikom o radu, KLASA: 140-13/04-02/857 od 26. siječnja 2004., KLASA: 140-13/04-02/5710 od 18. studenoga 2004., KLASA: 140-01/05-01/21 od 15. veljače 2005., KLASA: 140-01/09-07/4 od 16. prosinca 2009., KLASA: 140-01/10-07/3 od 18. lipnja 2010., KLASA: 140-01/10-07/3 od 14. prosinca 2010., KLASA: 140-01/12-07/2 od 31. prosinca 2012., KLASA: 140-01/14-07/5 od 8. svibnja 2014., KLASA: 140-01/15-07/5 od 6. veljače 2015., KLASA: 140-01/21-07/2 od 6. rujna 2021. i KLASA: 140-01/21-07/2 od 22. travnja 2022.
5. Temeljnim kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike u javnim službama (Narodne novine, br. 128/17 i 47/18) i Dodacima Temeljnom kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama (Narodne novine, br. 123/19 i 66/20)
6. Temeljnim kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike u javnim službama (Narodne novine, br. 56/22) i Dodatkom I. Temeljnom kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama (Narodne novine, br. 127/22)
7. Kolektivnim ugovorom za Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje od 29. siječnja 2018.
8. Kolektivnim ugovorom za Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje od 20. lipnja 2022. i Dodatkom Kolektivnom ugovoru za Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje od 28. lipnja 2022.
9. Zakonom o obvezama i pravima državnih dužnosnika (Narodne novine, br. 101/98, 135/98, 105/99, 25/00, 73/00, 30/01, 59/01, 114/01, 153/02, 163/03, 16/04, 30/04, 121/05, 151/05, 141/06, 17/07, 34/07, 107/07, 60/08, 38/09, 150/11, 22/13, 102/14, 103/14, 03/15, 93/16, 44/17 i 66/19)
10. Zakonom o sprječavanju sukoba interesa (Narodne novine, broj 143/21)
11. Zakonom o porezu na dohodak (Narodne novine, br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20 i 151/22)
12. Pravilnikom o porezu na dohodak (Narodne novine, br. 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20, 1/21, 102/22, i 112/22)

¹⁹ Dodatak II. Temeljnom kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama - Narodne novine, br. 66/20

²⁰ Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama - Narodne novine, br. 56/22

²¹ Dodatak I. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike - Narodne novine, br. 127/22

Tablica 3. Rashodi za zaposlene za 2022. i 2021. godinu

u kn

Vrsta rashoda	2022.	2021.	Indeks
1	2	3	4 (2/3)
1. Bruto plaće	293.693.794	278.752.763	105,4
2. Ostali rashodi za zaposlene	14.160.573	13.232.750	107,0
3. Doprinosi na plaće	45.413.961	43.087.709	105,4
UKUPNO	353.268.328	335.073.222	105,4
Prosječan broj zaposlenih	2713	2704	100,3

Materijalni rashodi

Materijalni rashodi u 2022. godini iznosili su 120.740.412 kn i u odnosu na 2021. godinu veći su za 26.109.585 kn ili 27,6%, a u strukturi ukupnih rashoda čine 0,25%.

Naknade troškova zaposlenima u 2022. godini iznosile su 10.094.043 kn i u odnosu na 2021. godinu veće su za 1.266.797 kn ili 14,4%, najvećim dijelom zbog povećanih troškova naknade prijevoza radnika na posao i s posla, na temelju Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama²² koji se primjenjuje od 1. svibnja 2022. (naknada troškova prijevoza po prijeđenom kilometru usklađuje se s rastom cijene goriva).

Rashodi za materijal i energiju u 2022. godini iznosili su 16.965.466 kn i u odnosu na 2021. godinu veći su za 5.274.123 kn ili 45,1%, najvećim dijelom zbog povećanih rashoda za energiju, što je uzrokovano povećanjem cijena energenata na tržištu, kao i rashoda za uredski materijal.

Rashodi za usluge koji čine najveći dio materijalnih rashoda u 2022. godini iznosili su 88.459.551 kn i u odnosu na 2021. godinu veći su za 18.705.708 ili 26,8% zbog:

- rashoda za usluge promidžbe i informiranja, koji su povećani najvećim dijelom zbog usluge izrade informativnog materijala "Mirovinski vodič za građane" i organizacije konferencije za 100. obljetnicu HZMO-a te promidžbene aktivnosti povezane s obljetnicom (npr. izdavanje komercijalne poštanske marke)
- rashoda za zakupnine i najamnine, koji su povećani najvećim dijelom zbog povećanja rashoda za unajmljivanje poslovnih prostora (privremeni smještaj područnih ureda za vrijeme uređenja poslovnih prostora u vlasništvu Zavoda) i povećanih rashoda za licencije s rokom korištenja do jedne godine
- rashoda za računalne usluge, koji su povećani najvećim dijelom zbog niza nabava kojima se razvija i održava informatički sustav Zavoda, od kojih su financijski značajniji sustav za automatizaciju batch obrada, sustav za upravljanje privilegiranim računima, sustav stambenog fonda, sustav za detekciju prevara te prilagodbe IT sustava Zavoda za uvođenje eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj.

²² Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama - Narodne novine, broj 56/22

Ostali nespomenuti rashodi poslovanja u 2022. godini iznosili su 5.212.294 kn i u odnosu na 2021. godinu veći su za 876.024 kn ili 20,2%, najvećim dijelom zbog povećanih troškova sudskih postupaka zbog radnih sporova vezanih uz isplatu razlike plaća 6% koje su pokrenuli radnici Zavoda protiv Zavoda.

Tablica 4. Materijalni rashodi za 2022. i 2021. godinu

u kn

Vrsta rashod	2022.	2021.	Indeks
1	2	3	4 (2/3)
1. Naknade troškova zaposlenima	10.094.043	8.827.246	114,4
2. Rashodi za materijal i energiju	16.965.466	11.691.343	145,1
3. Rashodi za usluge	88.459.551	69.753.843	126,8
4. Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa (polaznici stručnog osposobljavanja)	9.058	22.125	40,9
5. Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	5.212.294	4.336.270	120,2
UKUPNO	120.740.412	94.630.827	127,6

Nabava nefinancijske imovine

Ukupni rashodi za nabavu nefinancijske imovine u 2022. godini iznosili su 62.701.093 kn i u odnosu na 2021. godinu veći su za 21.054.785 kn ili 50,6%, najvećim dijelom zbog:

- rashoda za nematerijalnu imovinu, koji su povećani zbog većih rashoda za licencije (*Passport Advantage* licencija, licencija za HRM, sustav za detekciju prevara, *Oracle* licencije) i rashoda za ostala prava koji se odnose na ulaganja na tuđoj imovini, odnosno izvođenje radova na uređenju i kabliranju prostora za privremeni smještaj područnih ureda, s uključenim projektima i stručnim nadzorom (najvećim dijelom PU Bjelovar i Šibenik)
- rashoda za nematerijalnu proizvedenu imovinu, koji su povećani zbog nabave IBM softvera, novog IT sustava za upravljanje ljudskim potencijalima te razvoja servera za podršku e-poslovanju Zavoda
- rashoda za dodatna ulaganja na građevinskim objektima, povećanih zbog radova na sanaciji i adaptaciji zgrada područnih službi u Zagrebu i Osijeku, područnih ureda u Gospiću i Vukovaru te sanacije zgrada domova umirovljenika u Petrinji, Sisku i Požegi.

2. DOPLATAK ZA DJECU

Poslovi vezani uz ostvarivanje prava i isplate doplatka za djecu za 2022. godinu odvijali su se u skladu sa sljedećim propisima:

- Zakonom o doplatku za djecu²³
- Zakonom o proračunu
- Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu
- Financijskim planom Zavoda za 2022. godinu i projekcijama za 2023. i 2024. godinu koji je sastavni dio Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. i projekcija za 2023. i 2024. godinu
- Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu
- Zakonom o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji
- Zakonom o provedbi uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti²⁴.

Zakonom o doplatku za djecu propisani su uvjeti za stjecanje prava na doplatku za djecu i visina doplatka za djecu.

Pravnim propisima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti uređena je nadležnost za isplatu obiteljskog davanja (doplatka za djecu), odnosno određeno je koja država je u skladu s pravilima prednosti primarno, a koja sekundarno nadležna za isplatu obiteljskog davanja.

Obiteljska davanja su grana socijalne sigurnosti obuhvaćena koordinacijom sustava socijalne sigurnosti između država članica Europske unije, Europskog gospodarskog prostora i Švicarske Konfederacije. Uredbe EU koje se primjenjuju na području koordinacije sustava socijalne sigurnosti su:

- Uredba (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti
- Uredba (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti
- Uredba (EZ) br. 1231/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o proširenju primjene Uredbe (EZ) broj 883/2004 i Uredbe (EZ) broj 987/2009 na državljane trećih država.

Međunarodni ugovori o socijalnom osiguranju čijim je područjem primjene obuhvaćen i doplatku za djecu su:

- Ugovor između Republike Hrvatske i Republike Makedonije o socijalnom osiguranju²⁵
- Ugovor između Republike Hrvatske i Crne Gore o socijalnom osiguranju²⁶.

²³ Zakon o doplatku za djecu – Narodne novine, br. 94/01, 138/06, 107/07, 37/08, 61/11, 112/12, 82/15 i 58/18

²⁴ Zakon o provedbi uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti – Narodne novine, br. 54/13

²⁵ Ugovor između Republike Hrvatske i Republike Makedonije o socijalnom osiguranju - Narodne novine, Međunarodni ugovori, br. 16/97

²⁶ Ugovor između Republike Hrvatske i Crne Gore o socijalnom osiguranju – Narodne novine, Međunarodni ugovori, br. 1/14

Opći podaci

Osnovica za obračun naknada i drugih primanja za 2022. godinu je 3.326,00 kn (članak 35. stavak 2. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu). Prema odredbama članka 31. Zakona o doplatku za djecu, sredstva za financiranje doplatka za djecu osiguravaju se u državnom proračunu. Sredstva za doplatka za djecu za 2022. godinu ostvarena su u iznosu 1.302.517.906 kn i u odnosu na 2021. godinu veća su za 4,0%.

Unutar ukupnih rashoda doplatka za djecu uključena su i sredstva za isplatu pronatalitetnog dodatka (prema članku 18. Zakona o doplatku za djecu) koja su za 2022. godinu iznosila 256.707.000 kn. Pravo na doplatka za djecu stječe korisnik pod uvjetom:

1. da mu ukupni dohodak ostvaren u prethodnoj kalendarskoj godini po članu kućanstva mjesečno ne prelazi 70% proračunske osnovice
2. da živi u kućanstvu s djetetom te
 - ako ukupni dohodak po članu kućanstva korisnika mjesečno ne prelazi 16,33% proračunske osnovice, korisniku pripada doplatka za djecu u visini od 9% proračunske osnovice po djetetu
 - ako ukupni dohodak po članu kućanstva korisnika mjesečno iznosi između 16,34% i 33,66% proračunske osnovice, korisniku pripada doplatka za djecu u visini od 7,5% proračunske osnovice po djetetu
 - ako ukupni dohodak po članu kućanstva korisnika mjesečno iznosi između 33,67% i 50% proračunske osnovice do 30. lipnja 2018., a od 1. srpnja 2018. 70% proračunske osnovice, korisniku pripada doplatka za djecu u visini od 6% proračunske osnovice po djetetu.

Prema članku 18. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doplatku za djecu, korisniku uz utvrđeni iznos doplatka za djecu pripada i dodatak u iznosu po 500,00 kn za treće i za četvrto dijete.

Za dijete bez oba roditelja ili ako su oba roditelja nepoznata ili nepoznatog prebivališta ili potpuno i trajno nesposobna za samostalan život i rad ili im je oduzeta poslovna sposobnost i za dijete s oštećenjem zdravlja prema propisima iz socijalne skrbi, iznos doplatka za djecu povećava se za 25%.

Za dijete bez jednog roditelja ili za dijete čiji je jedan roditelj nepoznat ili nepoznatog prebivališta ili potpuno nesposoban za samostalan život i rad ili mu je oduzeta poslovna sposobnost, iznos doplatka za djecu povećava se za 15%.

Za dijete s težim ili teškim oštećenjem zdravlja, prema propisima iz socijalne skrbi, doplatka za djecu određuje se u iznosu od 25% od proračunske osnovice, neovisno o ukupnom dohotku po članu kućanstva mjesečno.

Za dijete smrtno stradalog ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata korisniku pripada doplatka za djecu u visini od 9% od proračunske osnovice i taj iznos doplatka za djecu povećava se za 25%.

Tablica 5. Dohodovni cenzus i iznos doplatka za djecu u 2022. godini

u kn

PRORAČUNSKA OSNOVICA ZA 2022. GODINU		3.326,00
DOHODOVNI CENZUS u 2022. godini		
prvi cenzus	16,33% proračunske osnovice	543,14
drugi cenzus	16,33% - 33,66% proračunske osnovice	543,15 - 1.119,53
treći cenzus	33,66% - 70% proračunske osnovice	1.119,54 - 2.328,20

Tablica 6. Iznosi doplatka za djecu u 2022. godinu

u kn

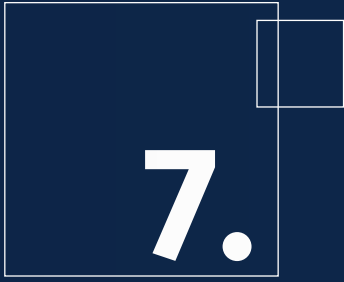
IZNOS DOPLATKA		u 2022.
za prvi cenzus	9% proračunske osnovice	299,34
za drugi cenzus	7,5% proračunske osnovice	249,45
za treći cenzus	6% proračunske osnovice	199,56
za dijete s težim ili teškim invaliditetom	25%	831,50
za dijete smrtno stradalog ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata	299,34 kn + 25%	374,18
za dijete s oštećenjem zdravlja ili bez oba roditelja	299,34 kn + 25%	374,18
	249,45 kn + 25%	311,81
	199,56 kn + 25%	249,45
za dijete s jednim roditeljem	299,34 kn + 15%	344,24
	249,45 kn + 15%	286,87
	199,56 kn + 15%	229,49
ZA TREĆE I ZA ČETVRTO DIJETE DOPLATAK SE POVEĆAVA PO 500,00 kn		

Tablica 7. Prosječan broj korisnika doplatka za djecu, broja djece i prosječni iznos doplatka za djecu za 2022. i 2021. godinu

Kategorija	2022.	2021.	Indeks
1	2	3	4 (2/3)
Prosječan broj korisnika doplatka za djecu	126 584	135 280	93,6
Prosječan broj djece koja primaju doplatku za djecu	248 546	264 801	93,9
Prosječna svota doplatka za djecu (u kn)	395,90	393,76	100,5

Izvor: Administrativni izvor podataka doplatka za djecu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje

U 2022. godini smanjen je prosječan broj korisnika doplatka za djecu za 6,4% i prosječan broj djece za 6,1%, a prosječni iznos doplatka za djecu veći je za 0,5%.

PORTFELJ ZAVODA

1. PORTFELJ ZAVODA NA DAN 31. PROSINCA 2022.

Dionice i udjeli u trgovačkim društvima čiji je imatelj Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje dio su državne imovine kojom upravlja u svojstvu zakonskog zastupnika Centar za restrukturiranje i prodaju (CERP). CERP je osnovan Zakonom o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske¹ kao pravna osoba s javnim ovlastima, a nastavio je s radom u skladu s odredbama Zakona o upravljanju državnom imovinom².

Djelatnost CERP-a je, između ostaloga, upravljanje u svojstvu zakonskog zastupnika dionicama i poslovnim udjelima u trgovačkim društvima čiji je imatelj ili ovlaštenik Republika Hrvatska, a koja nisu utvrđena kao društva od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, te dionicama i poslovnim udjelima čiji su imatelji Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, ako ih je stekla u postupku sanacije i privatizacije banaka te ako upravljanje tom imovinom nije povjereno drugom tijelu posebnim zakonom.

Društvima iz portfelja Zavoda koja su na popisu društava od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku tijekom 2022. upravljalo je Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine na temelju Zakona o upravljanju državnom imovinom i Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave³.

Administrativno tehničke poslove vezane uz gospodarenje i upravljanje dionicama i poslovnim udjelima trgovačkih društava čiji je imatelj Zavod obavlja Hrvatsko mirovinsko osiguranje d.o.o. za poslovno savjetovanje.

Društva iz portfelja Zavoda koja su na popisu pravnih osoba od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku⁴ su:

- ACI za djelatnost marina d.d. Rijeka
- Hrvatska poštanska banka d.d. Zagreb
- Janaf d.d. Zagreb.

Struktura i vrijednost portfelja

Na dan 31. prosinca 2022. godine ukupna nominalna vrijednost portfelja Zavoda koji obuhvaća 28 trgovačkih društava iznosila je 1.465.708.361,00 kuna, od toga 8 društava iz portfelja Zavoda je uvršteno na listu Zagrebačke burze.

¹ Zakon o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske - Narodne novine, br. 94/13, 18/16, 89/17 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske

² Zakon o upravljanju državnom imovinom – Narodne novine, br. 52/18

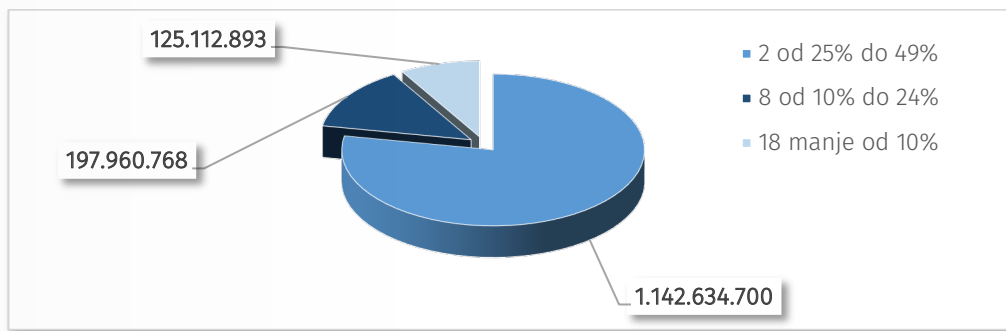
³ Zakon o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave – Narodne novine, br. 85/20

⁴ Odluka o pravnim osobama od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku – Narodne novine, br. 147/21

Tablica 1. Struktura vlasništva Zavoda na dan 31. prosinca 2022.

u kn

Redni broj	% vlasništva Zavoda	Broj društava	Nominalna vrijednost	%
0	1	2	3	4
1.	od 25 do 49%	2	1.142.634.700	77,96
2.	od 10 do 24%	8	197.960.768	13,51
3.	manje od 10%	18	125.112.893	8,54
UKUPNO		28	1.465.708.361	100,00

Slika 1 - Struktura vlasništva Zavoda

Vrijednost ukupnog portfelja Zavoda u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. godine smanjena je za 17.674.810,00 kuna.

Tablica 2. Struktura promjena u portfelju Zavoda u 2022.

u kn

Red. br.	Opis	Nominalna vrijednost
0	1	2
A	Smanjenje temeljnog kapitala	
1.	ĐURO ĐAKOVIĆ GRUPA d.d. Slavonski Brod	13.134.000,00
	UKUPNO SMANJENJE TEMELJNOG KAPITALA	13.134.000,00
	B	
	Povećanje temeljnog kapitala-okončan stečaj	
1.	BELVEDERE d.d. Dubrovnik	1.658.790,00
	UKUPNO POVEĆANJE TEMELJNOG KAPITALA	1.658.790,00
C	Prodana društva	
1.	AMD d.o.o. Gospić	249.900,00
2.	LUKA TRANZIT OSIJEK d.o.o. Osijek	5.759.400,00
3.	PRECIZNA MEHANIKA ZAGREB d.o.o. Zagreb	95.700,00
4.	TVIN d.o.o. Virovitica	84.600,00
5.	MEDORA HOTELI I LJETOVALIŠTA d.d. Podgora	10.000,00
	UKUPNO PRODANA DRUŠTVA	6.199.600,00
	SVEUKUPNO	17.674.810,00

U 2022. godini od gospodarenja portfeljem naplaćeno je ukupno 52.490.885,17 kn, od toga s osnove naplate dividende 38.450.478,82 kn te od prodaje portfelja 14.040.406,35 kuna.

2. HRVATSKO MIROVINSKO INVESTICIJSKO DRUŠTVO d.o.o. i Kapitalni fond d.d.

Hrvatsko mirovinsko investicijsko društvo d.o.o. za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima (HMID) je tvrtka u 100%-tnom vlasništvu Zavoda. Osnovano je 1997., a posluje od 1998. godine. Od 1. srpnja 2013. djeluje u skladu sa *Zakonom o alternativnim investicijskim fondovima*⁵, a od 25. srpnja 2014. ima suglasnost Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (HANFA) za osnivanje i upravljanje alternativnim investicijskim fondovima. Svrha i djelatnost Društva je osnivanje i upravljanje investicijskim, odnosno alternativnim investicijskim fondom u koji je prenesen dio portfelja Zavoda. HMID upravlja s dva alternativna investicijska fonda, a to su Kapitalni fond d. d. zatvoreni alternativni investicijski fond s privatnom ponudom i od studenoga 2018. HMID PLUS otvoreni alternativni investicijski fond s privatnom ponudom. Nadzor nad radom HMID-a kao i nad fondovima pod upravljanjem (Kapitalni fond i HMID PLUS) obavlja HANFA.

HMID PLUS je otvoreni alternativni investicijski fond s privatnom ponudom, čije je osnivanje odobrila HANFA 17. listopada 2018. Fond je s operativnim poslovanjem započeo 21. studenoga 2018. Ulagatelji u Fond mogu biti pravne osobe i/ili poslovni subjekti pod uvjetom da su kvalificirani odnosno profesionalni ulagatelji. Fond nije namijenjen malim ulagateljima.

Ukupno djelovanje HMID-a u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. može se definirati kao nastavak provedbe investicijskog cilja fondova pod upravljanjem, a to je povećanje vrijednosti imovine koja je u njegovom portfelju na dulji rok. Investicijski cilj ostvaruje se ulaganjem imovine pretežito u uvrštene vlasničke vrijednosne papire (dionice), prilagođavajući pritom strukturu ulaganja tržišnim uvjetima.

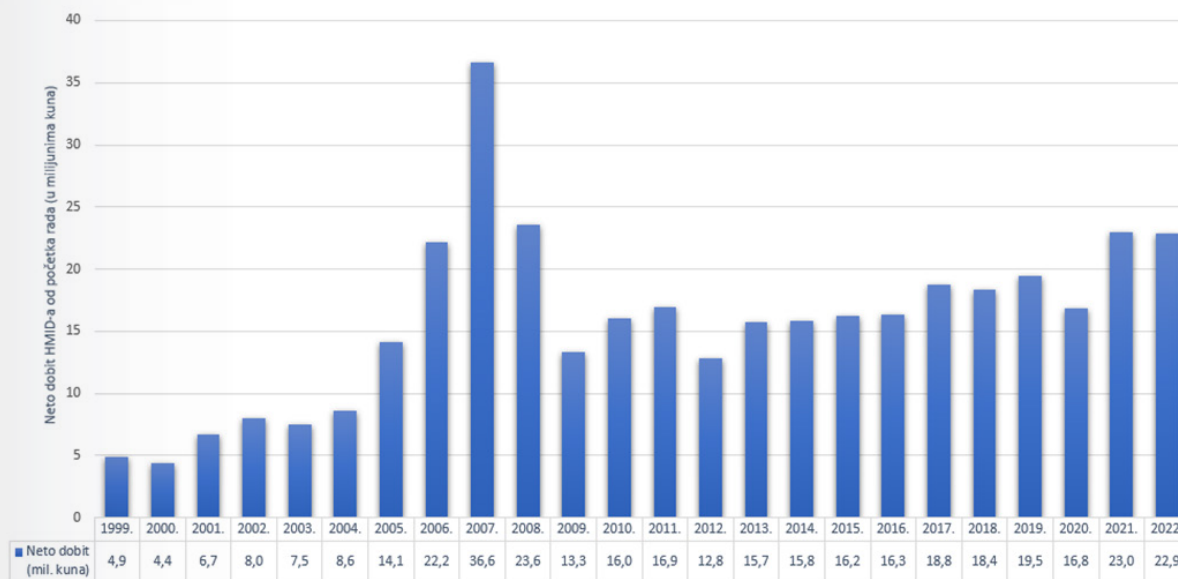
Osnovni prihod HMID-a je naknada za upravljanje fondovima, koja iznosi 2% godišnje od prosječne vrijednosti imovine fondova pod upravljanjem, smanjena za financijske obveze.

Tablica 3. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti HMID-a za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. (u kunama)

	31.12.2021.	31.12.2022.	2021/2022 (promjena u %)
UKUPNI PRIHODI	37.721.076	39.421.750	4,51%
UKUPNI RASHODI	9.646.241	11.367.723	17,58%
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	28.074.835	28.054.027	-0,07%
Porez na dobit	5.078.281	5.077.092	-0,02%
Neto dobit ili gubitak	22.996.554	22.976.935	-0,09%
Ostala sveobuhvatna dobit	23.350	-12.078	-151,73%
UKUPNA SVEOBUHVATNA DOBIT	23.019.904	22.964.857	-0,24%

U 2022. HMID je ostvario neto dobit u iznosu od 22.964.857 kuna.

⁵ *Zakon o alternativnim investicijskim fondovima - Narodne novine, br. 16/13 i 143/14 – prestao važiti 10. ožujka 2018., od kada je na snazi novi Zakon o alternativnim investicijskim fondovima – Narodne novine, br. 21/18, i 126/19 i 110/21*

Slika 2 – Neto dobit HMID-a od početka rada (u milijunima kuna)

Od početka rada HMID-a do danas, vlasniku (Zavodu) je isplaćeno sveukupno 269,7 milijuna kuna dobiti iz poslovanja HMID-a.

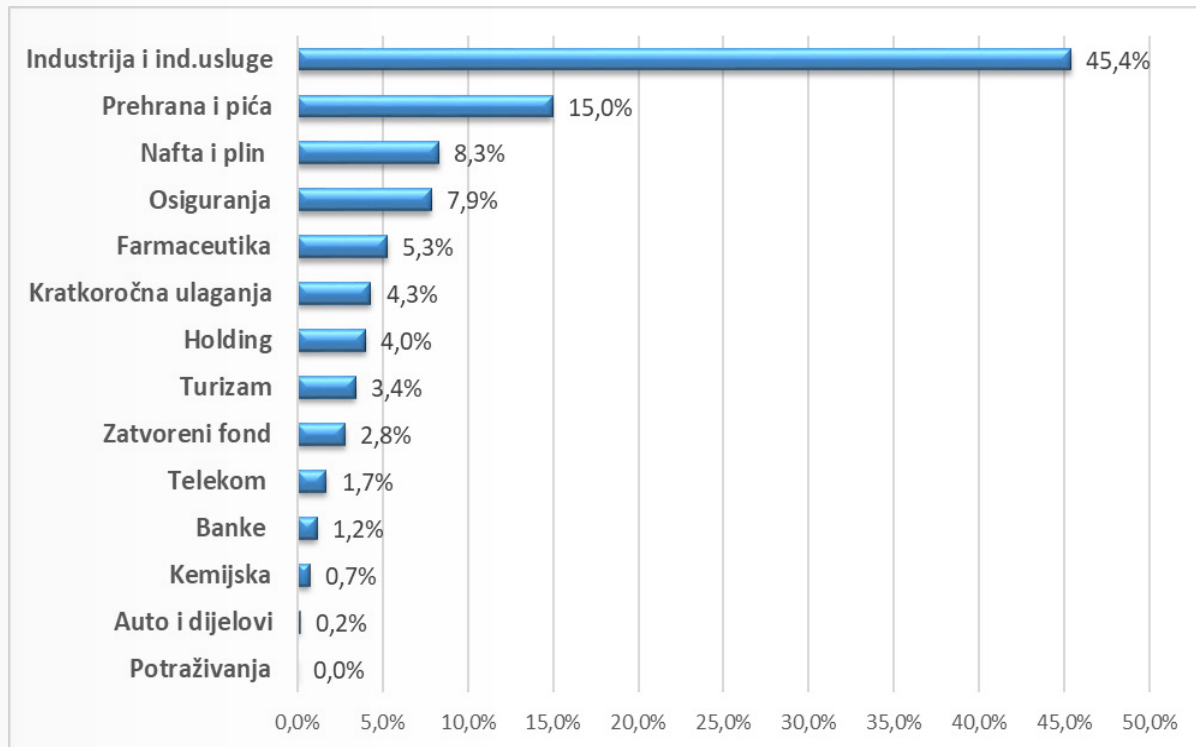
Kapitalni fond d. d. je zatvoreni alternativni investicijski fond, osnovan 26. ožujka 1999. prijenosom dijela dionica iz portfelja Zavoda, koji je Zavodu pripao na temelju Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća. Stoga je Zavod 100%-tni vlasnik Kapitalnog fonda. U skladu sa Zakonom o alternativnim investicijskim fondovima, na temelju odobrenja HANFA-e od 5. studenoga 2014., Kapitalni fond posluje kao *zatvoreni alternativni investicijski fond s javnom ponudom*, a na temelju odobrenja iste Agencije od 2. listopada 2015. kao *zatvoreni alternativni investicijski fond s privatnom ponudom*. Investicijski cilj Fonda je povećanje vrijednosti imovine koja je u njegovom portfelju na dulji rok. Investicijski cilj ostvaruje se ulaganjem imovine pretežito u uvrštene vlasničke vrijednosne papire (dionice), prilagođavajući pritom strukturu ulaganja tržišnim uvjetima.

Neto imovinska vrijednost (NIV) Kapitalnog fonda na dan 31. prosinca 2022. iznosila je 1.511.141.858 kuna. U 2022. godini Kapitalni fond ostvario je dobitak nakon oporezivanja od 25.329.069 kuna. Ostali sveobuhvatni gubitak iznosi -145.632.714 kuna, a odnosi se na smanjenje fer vrijednosti dionica u portfelju. Ukupni sveobuhvatni gubitak u 2022. godini iznosi -120.303.644 kuna, a dobiven je kao zbroj dobiti nakon oporezivanja i ostale sveobuhvatne dobiti. Vrijednost neto imovine Fonda u 2022. godini je za 198.871.344 kuna ili 11,63% niža nego prethodne godine.

Tablica 4. Rezultati Kapitalnog fonda od početka rada

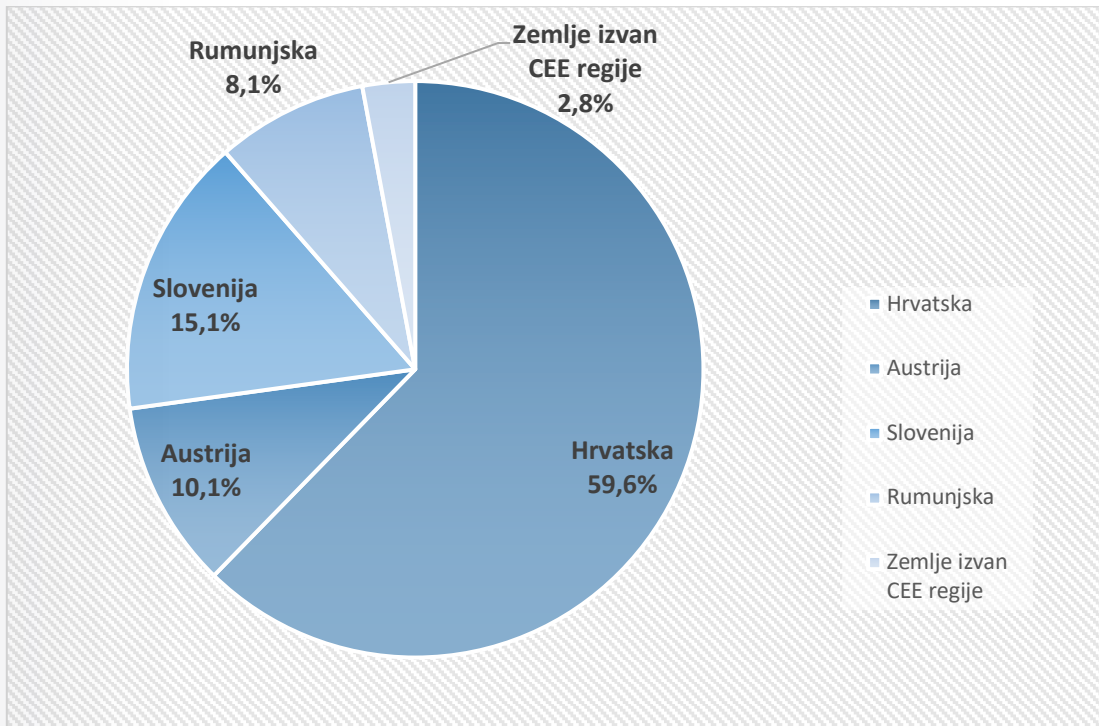
Odnosi se na razdoblje od 26.3.1999. do 31.12.2022.	
Rast neto imovine Fonda	308,61%
Prosječan godišnji rast neto imovine Fonda, uključujući isplaćenu dividendu	7,44%
Rast neto imovine Fonda (mil. kn)	1.141,3
Isplaćena dividenda (mil. kn)	246,4
Starost Fonda u godinama	23,8

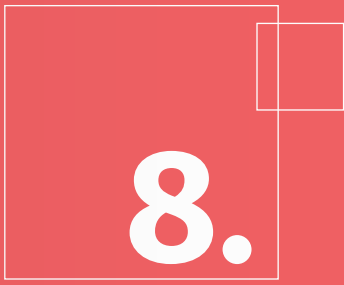
Od početka poslovanja neto imovina Kapitalnog fonda rasla je po prosječnoj godišnjoj stopi (CAGR) od 7,40%. Ukupno je od početka rada Kapitalni fond povećao svoju imovinu za **308,61%** ili za **1.340,2 milijuna kuna** i **isplatio dioničaru 246,4 milijuna kuna dividende**.

Slika 3 - Struktura portfelja Kapitalnog fonda prema djelatnostima na dan 31. prosinca 2022.

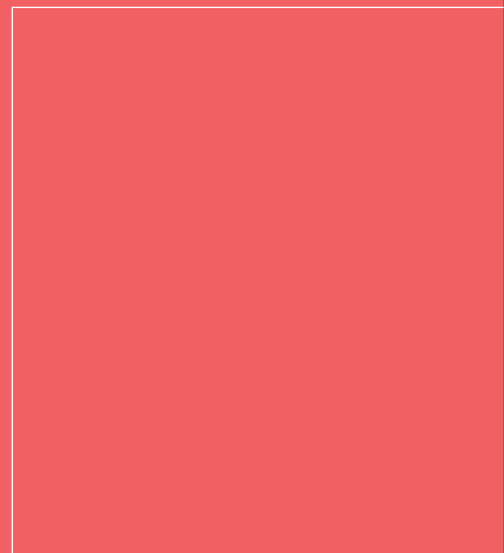
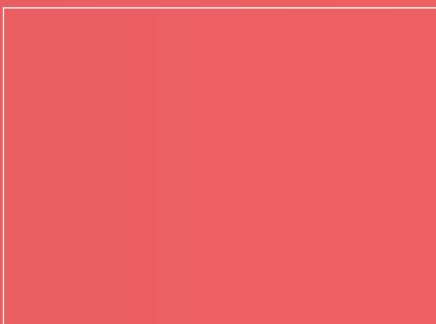
Napomena: U sektoru Holding nalaze se dionice Adris Grupe, a kratkoročna ulaganja čine novac na transakcijskom računu

Slika 4 - Struktura portfelja Kapitalnog fonda prema državama na dan 31. prosinca 2022.

OSVRT NA IZVRŠENJE GODIŠNJEG PLANA ZAVODA ZA 2022.

Provedbenim programom Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike za razdoblje 2021. – 2024. kao jedan od ciljeva definiran je:

CILJ 1.2. ODRŽIV ZDRAVSTVENI I MIROVINSKI SUSTAV,

a kao jedna od mjera usmjerenih na njegovo ostvarenje definirana je:

16. Osiguranje osnovnog socijalno-zaštitnog prihoda na nacionalno definiranoj minimalnoj razini za starije osobe.

Također, Provedbenim programom definiran je i:

CILJ 4.1. UČINKOVITA, TRANSPARENTNA I OTPORNA DRŽAVA,

a mjere za njegovo ostvarenje koje su u mjerodavnosti Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje su:

20. Unaprjeđenje rada Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje

21. Nove elektroničke usluge Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

U okviru CILJA 4.1. definirane su i mjere koje se odnose na potporne procese:

23. Upravljanje promjenama i inovacijama kroz oblikovanje, razvoj i praćenje strateških i operativnih planova te učinkovitim upravljanjem procesima

24. Djelotvorno upravljanje ljudskim resursima

25. Djelotvorno upravljanje resursima te odnosima s partnerima i građanima i ostalim korisnicima usluga.

Planom rada Zavoda za 2022. razrađene su mjere i aktivnosti radi postizanja ciljeva definiranih Provedbenim programom Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike za razdoblje 2021. – 2024. Radi ostvarenja navedenih ciljeva, Godišnjim planom rada Zavoda za 2022. planirana je provedba projekata vezanih uz zakonske izmjene i projekata za unaprjeđenje rada i poslovanja Zavoda te aktivnosti u okviru redovitog poslovanja (mirovinsko osiguranje, ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja, doplatka za djecu i nacionalne naknade za starije osobe, provedba međunarodnih ugovora i propisa Europske unije koji se odnose na mirovinsko osiguranje i doplatka za djecu, pravni poslovi, uredsko poslovanje i normativna djelatnost u mjerodavnosti Zavoda, kadrovska politika i ljudski potencijali, upravljanje i gospodarenje imovinom Zavoda, ekonomsko-financijsko poslovanje Zavoda i financijsko upravljanje, nabava i investicije te održavanje i zaštita na radu, unutarnja revizija, kontrola i nadzor, informatički sustav Zavoda, javnost rada Zavoda).

Svi ključni, planirani poslovi obavljani su planiranom dinamikom i u utvrđenim rokovima.

I. Provedba ciljeva ODRŽIV ZDRAVSTVENI I MIROVINSKI SUSTAV te UČINKOVITA, TRANSPARENTNA I OTPORNA DRŽAVA

a) Provedba mjere *Osiguranje osnovnog socijalno zaštitnog prihoda na nacionalno definiranoj minimalnoj razini za starije osobe*

Provedba Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe - Zakon o nacionalnoj naknadi za starije osobe¹ stupio je na snagu 1. siječnja 2021. Zbog obuhvatnosti, projekt provedbe toga Zakona podijeljen je u dvije faze. U prvoj fazi projekta utvrđen je novi poslovni proces i određeni su sudionici u postupku, formirana je baza podataka, potpisani sporazumi i/ili tehnički protokoli o razmjeni podataka s nizom povezanih institucija, izrađena je aplikacija nacionalne naknade za starije osobe te je omogućena isplata nacionalne naknade. Navedene aktivnosti završene su 28. veljače 2021. Druga faza projekta je u tijeku, a obuhvaća, između ostaloga, uspostavu *web*-servisa za dostavu rješenja iz sustava socijalne skrbi, uspostavu procesa povrata nepripadne isplate, godišnjih kontrola, izradu pomoćne knjiga regresa te nadogradnju Baze imovinskopravnih poslova.

b) Provedba mjera *Unaprjeđenje rada Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Nove elektroničke usluge Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje te mjera koje se odnose na potporne procese*

Projekti u tijeku sufinancirani sredstvima europskih fondova:

Uspostava sustava za upravljanje ljudskim potencijalima Zavoda – Ovaj projekt provodi se korištenjem sredstava Europskog socijalnog fonda (link: www.esf.hr) kroz provedbu *Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020., Prioritetne osi: 1. Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage, Specifičnog cilja: 8.vii.2 Povećanje dostupnosti i kvalitete javno dostupnih informacija i usluga na tržištu rada, uključujući mjere APZ*. Njime se planira unaprijediti procese i procedure za upravljanje ljudskim potencijalima, odnosno planira se provesti modernizacija, optimizacija i automatizacija toga procesa na platformi novog IT alata koji će biti podrška za postizanje strateških ciljeva. To znači uspostavu cjelovitog sustava za upravljanje ljudskim potencijalima Zavoda, odnosno uvođenje tzv. HRM sustava (engl. *Human Resource Management*). Prostori za Centre za razvoj karijera i selekciju u područnim ustrojstvenim jedinicama Zavoda u Zagrebu, Rijeci, Osijeku, Varaždinu i Splitu osigurani su te je u tijeku njihovo opremanje. Prostor u Rijeci i Osijeku iznajmljen je, a na drugim lokacijama Centri će biti smješteni u poslovnim prostorima Zavoda i za njihov rad nabavit će se moderna ICT i prezentacijska oprema. Ukupna vrijednost projekta je 2.633.884,15 € / 19.845.000,15 kuna. Zbog nepredviđenih okolnosti, sve planirane aktivnosti nisu se odvijale prema terminskom planu te je aneksom ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava kroz Europski socijalni fond trajanje projekta produženo do 17. srpnja 2023.

¹ Zakon o nacionalnoj naknadi za starije osobe - Narodne novine, broj 62/20

Modernizacija IKT podrške Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje – eHZMO – Ovaj projekt započeo je potpisivanjem Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava kroz Europski socijalni fond (ESF) 7. veljače 2020. Međutim, zbog toga što je provedba projekta eHZMO započela na kraju proračunskog razdoblja ESF-a 2014. - 2020., kao i zbog složenosti nabavnih procesa, opsega i kompleksnosti projekta te činjenice da ESF ne omogućuje provedbu projekta u nastavnim fazama, cjelokupni projekt prihvaćen je za financiranje kroz Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO) donošenjem Provedbene odluke Vijeća Europske unije o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Republike Hrvatske od 20. srpnja 2021., a Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za financiranje kroz ESF raskinut je 11. listopada 2021. Cilj ove investicije je povećati razinu kvalitete usluga koje se pružaju korisnicima te osigurati veću učinkovitost rada Zavoda modernizacijom informatičkog sustava i temeljnih poslovnih procesa. Za uspješan završetak investicije potrebno je da su informacijski sustav i osnovni poslovni procesi Zavoda operativni. U projektu je predviđeno šest aktivnosti, od kojih je tijekom 2022. završena aktivnost *Unaprjeđenje procesa razvoja IKT sustava i procesa upravljanja IKT projektima o promjenama*, te su pokrenuti postupci javne nabave za pružanje usluga u ostalim aktivnostima. Vrijednost investicije je 17.081.504,01 € / 128.700.592 kn, a razdoblje provedbe je siječanj 2021. – lipanj 2026.

Digitalizacija arhive Zavoda – Ova investicija sastavni je dio Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, a njezin cilj je povećanje dostupnosti i kvalitete javno dostupnih informacija i usluga korisnicima na tržištu rada uvođenjem digitalne arhive i racionalizacije administrativnih postupaka u upravljanju arhivskim gradivom te unaprjeđenje sustava zaštite i očuvanja arhivskog i dokumentarnog gradiva. Dodatno, uspostavom sustava za upravljanje digitalnom arhivom povećat će se broj novih ili poboljšanih usluga koje pružaju institucije na tržištu rada, a edukacijom će se povećati broj zaposlenika u institucijama na tržištu rada osposobljenih za pružanje novih ili poboljšanih usluga. Projektom je predviđeno pet aktivnosti, od kojih je u 2022. završena aktivnost *Nabava sustava za upravljanje digitalnom arhivom*, što ujedno predstavlja i ostvarenje jednog od postavljenih ciljeva. Za uspješan završetak investicije potrebno je implementirati modul za upravljanje digitalnom dokumentacijom te digitalizirati 50 mil. stranica, odnosno približno 1 mil. aktivnih spisa. Vrijednost investicije je 6.199.082,09 € / 46.706.984 kn, a razdoblje provedbe je lipanj 2021. – lipanj 2026.

Osim što provodi navedene projekte sufinancirane sredstvima Europskog socijalnog fonda i Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, Zavod sudjeluje kao projektni partner na projektu **MOJA MIROVINA – Unaprjeđenje usluga REGOS-a** na tržištu rada, čiji je nositelj Središnji registar osiguranika (REGOS). Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava potpisan je u svibnju 2020., a Zavod sudjeluje u elementu projekta *Uspostavljanje i opremanje Mirovinskih informativnih centara (MIC-evi)*. MIC-evi su uspostavljeni kao značajna poslovna infrastruktura u četiri regionalna centra (Zagreb, Osijek, Rijeka i Split) i time je povećana otvorenost mirovinskog sustava prema javnosti, stvoreno mjesto za jačanje znanja i vještina zaposlenika REGOS-a i Zavoda, za pružanje novih i unaprijeđenih usluga na tržištu rada te, u konačnici, za poboljšanje mirovinske pismenosti građana. MIC-evi su prostor otvoren za građane i poduzetnike koji se žele na kvalitetan način i uz pomoć stručnih i posebno osposobljenih radnika informirati o sustavu mirovinskog osiguranja iz djelokruga REGOS-a i Zavoda. Tijekom 2022. završene su planirane edukacije radnika Zavoda u kontekstu jačanja kapaciteta za prenošenje znanja o mirovinskoj pismenosti.

Završeni su i stavljeni u produkciju sljedeći projekti financirani sredstvima osiguranima u Financijskom planu Zavoda:

Standardizacija rješenja koja se donose automatskim putem te omogućavanje donošenja automatskim putem tzv. drugih rješenja – U III. fazi ovoga projekta omogućeno je donošenje automatskim putem tzv. drugih rješenja, tj. rješenja koja se donose nakon rješenja kojim se priznaje pravo iz mirovinskog osiguranja te određuje svota predujma (obuhvaćena su rješenja koja se donose nakon rješenja o predujmu mirovine, i to nakon što se utvrdi prosječna plaća u RH za godinu koja prethodi godini priznanja prava na mirovinu). Navedene funkcionalnosti su u produkciji od lipnja 2022.

Omogućavanje obveznicima uvida u prijavno-odjavne podatke osiguranika - Ovim projektom obveznicima je omogućen neposredan uvid u podatke njihovih radnika evidentirane u matičnoj evidenciji Zavoda. Eliminirani su papirnati izlazi i potreba izrade zasebnih tablica, čime je unaprijeđena i ubrzana komunikacija i dostava podataka. Putem postojeće usluge elektroničkog poslovanja Zavoda *Lana mirovinsko* omogućeno je: proširenje aplikacije za registraciju obveznika za uvid u podatke putem Pristupnog lista ili neposredno putem aplikacije *Lana mirovinsko*; proširenje aplikacije za podnošenje zahtjeva za prikaz podataka; pristup podacima putem novog izbornika; prikaz podataka, preuzimanje podataka u Excel tablici i/ili PDF formatu, mogućnost ispisa i spremanja dokumenta na računalo korisnika; podrška krajnjim korisnicima e-prijava u Zavodu (informatička podrška, korisničke upute, Pozivni centar). Projekt je uspješno završen u prosincu 2022.

Od 5. siječnja 2022. u produkciji je **digitaliziran postupak kontrole podataka za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja**, tj. postupak kontrole podataka elektroničkim putem (poslovni proces obavlja se korištenjem elektroničke dokumentacije: e-obavijest o kontroli, e-rekapitulacija, e-popis radnika sa stažem osiguranja s povećanim trajanjem, e-Zapisnik), što je pridonijelo smanjenju troškova obveznicima vezano uz nabavu papirnatih tiskanica te poštanskih troškova dostave dokumentacije Zavodu.

Sistemska otpis doprinosa zbog zastare – Projektom je uspostavljen proces prihvata i evidentiranja podataka o sistemskom otpisu doprinosa (koji provodi Porezna uprava) u novoj bazi podataka te je omogućeno korištenje evidentiranih podataka u postupku utvrđivanja razdoblja osiguranja za koji se staž ne računa i ne utvrđuje. Omogućeno je automatsko otvaranje predmeta u BPUP-u i ESUD-u, zaduživanje referenata, formiranje potvrde i obavijesti, te pregled razdoblja osiguranja za koji se staž ne računa i ne utvrđuje. Projekt je započeo u siječnju 2018. te je zbog svoje kompleksnosti uspješno završen u lipnju 2022.

Dogradnja Pomoćne knjige stambenog fonda – Pomoćnu knjigu stambenog fonda u vlasništvu Zavoda trebalo je nadograditi kako bi se omogućilo kontinuirano obračunavanje zateznih kamata i raspolaganje podacima o stanju potraživanja po svakom kupcu stana. Projekt je uspješno završio u prosincu 2022. i time je ostvaren cilj da se automatski mjesečno obračunavaju zatezne kamate za kašnjenja u plaćanju te dostavljaju kupcu na sljedećem mjesečnom računu. Time je onemogućeno izbjegavanje zastare potraživanja zbog neredovitog obračuna zateznih kamata.

Rad na ostalim projektima za unaprjeđenje rada i poslovanja Zavoda je u tijeku, odnosno završene su pojedine planirane faze projekta. Planirana faza završena je u sljedećim projektima:

Podnošenje zahtjeva za izdavanje prenosivog dokumenta A1 elektroničkim putem - Realizacijom projekta omogućit će se podnošenje zahtjeva za izdavanje prenosivog dokumenta A1 elektroničkim putem te će se time ispuniti jedna od obveza Zavoda prema članku 6. Uredbe (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. Nakon dovršetka projekta, usluga podnošenja zahtjeva elektroničkim putem i usluga dostavljanja prenosivog dokumenta (PD) A1 elektroničkim putem (ako je to podnositelj zahtjeva zatražio) bit će dostupne kroz dva sustava: sustav e-Građani (za fizičke osobe) i sustav LANA (za pravne osobe). Provjera autentičnosti dokumenta (PD A1) izdanog u elektroničkom obliku bit će omogućena putem interneta. Tijekom 2022., puštanjem u produkciju, korisnicima-građanima omogućeno je podnošenje zahtjeva za izdavanje prenosivog dokumenta elektronički, i to putem sustava e-Građani. Do kraja godine dovršene su i sve izmjene, dogradnje i testiranja sustava LANA kako bi početkom 2023. i taj dio sustava bio pušten u produkciju, čime će se poslodavcima omogućiti da podnose zahtjeve za izdavanje prenosivog dokumenta A1 za svoje zaposlenike.

Prilagodba poslovnih procesa uvođenju EUR-a kao službene valute u Republici Hrvatskoj – Projektom će se prilagoditi poslovni i financijski sustav Zavoda za uvođenje EUR kao službene valute u Republici Hrvatskoj. U skladu s odredbama Zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj projekt je podijeljen u dvije faze. S danom 5. rujna 2022. završena je prva faza projekta, kojom je uvedeno dvojno iskazivanje valuta (kune i eura) u poslovanje Zavoda. Drugom fazom projekta svi poslovni procesi Zavoda bit će prilagođeni uvođenju EUR kao službenoj valuti u Republici Hrvatskoj. Iako je najveći dio posla za prilagodbu prelaska na EUR odrađen, u 2023. nastavit će se s aktivnostima vezanim uz prilagodbu popratnih poslovnih procesa Zavoda.

Projekti u kojima su aktivnosti u tijeku i čiji rad se iz prethodnih razdoblja nastavlja i u 2023. su:

Automatizacija izrade potvrde o razdobljima osiguranja - Projektom će se omogućiti da se obrasci potvrde o razdobljima osiguranja odnosno strukturirani elektronički dokumenti (SED-ovi) u sustavu za elektroničku razmjenu podataka iz područja socijalne sigurnosti EU automatski popunjavaju podacima koje Zavod vodi u svojim bazama. Na taj će se način povećati brzina njihove izrade i točnost te smanjiti vrijeme potrebno za rad referenta. Tijekom projekta, za koji je u 2022. pripremljena natječajna dokumentacija, izradit će se aplikacija u koju će se iz dostupnih izvora odnosno baza podataka Zavoda preuzimati podaci potrebni za pravilno popunjavanje potvrde o razdobljima osiguranja. Korisnicima će aplikacija omogućiti dopunu i izmjenu tih podataka, kako bi se na temelju njih potom formirala odgovarajuća potvrda (ako je riječ o primjeni međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju), odnosno SED (ako je riječ o razmjeni podataka između nadležnih ustanova država članica EU putem sustava elektroničke razmjene podataka iz područja socijalne sigurnosti - EESSI). Potvrda će se moći importirati u odgovarajući predmet u Elektroničkom sustavu za upravljanje dokumentima (ESUD), kako bi se potom mogla otpremiti stranom nositelju osiguranja. Ako je riječ o razmjeni podataka u EESSI sustavu, pripremljenim podacima popunit će se odgovarajući SED P5000, koji će se odgovarajućoj nadležnoj ustanovi slati korištenjem određenih komponenti aplikacije RINA, koja se koristi za pristup EESSI sustavu.

Usluga razvoja servisa za podršku e-poslovanju HZMO-a (IPP) - Projektom je planirano unaprjeđenje postojećih poslovnih procesa imovinskopravnih poslova kroz digitalizaciju spisa koji obuhvaćaju imovinskopravne poslove te njihovu integraciju s postojećim podsustavima Zavoda.

Implementacija informacijskog sustava za nepravni postupak - Digitalnom transformacijom nepravno postupka zamijenit će se dosadašnji papirni oblik poslovanja, što će unaprijediti poslovne procese nepravno postupka.

Implementacija poslovnog procesa nepripadnih isplata mirovinskih primanja u ESUD-u - Cilj projekta je implementirati poslovni proces povrata nepripadnih isplata mirovinskih primanja u ESUD (do slanja obavijesti pravnoj službi o potrebi pokretanja postupka prisilne naplate) te automatizirati pojedine faze poslovnog procesa i ugraditi nove ili poboljšane kontrole. Obuhvatit će se postupak od donošenja rješenja o promjeni opsega prava, odnosno prestanka prava zbog smrti korisnika, preko postupka povrata, utvrđivanja nepripadne isplate rješenjem, do obavijesti pravnoj službi o potraživanju.

Uvođenje novog sustava plaćanja prema SEPA standardima – Realizacijom projekta uspostaviti će se isplata doplatka za djecu / obiteljskih davanja u skladu sa SEPA pravilima, što će zahtijevati izmjene u obradama podataka i dokumentaciji nastaloj u obradi, izmjene načina dostave podataka o doznakama iz obrada, izmjene načina evidentiranja povrata u bazama Zavoda te izmjene u načinu knjiženja u Glavnoj knjizi i pomoćnim evidencijama Zavoda.

Provedba Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju² – Navedeni Zakon stupio je na snagu 1. siječnja 2023., a tijekom 2022. završene su sve planirane aktivnosti kojima je omogućena isplata povećanih obiteljskih mirovina i povećanih najnižih mirovina. U 2023. nastavljen je rad na aktivnostima kojima će se implementirati izmjene vezane uz prošireni krug korisnika koji se mogu zaposliti bez obustave mirovine te na izradi aplikacije za izračun dijela obiteljske mirovine.

Tijekom 2022. sklopljeni su sporazumi i/ili tehnički protokoli s drugim institucijama kojima su uspostavljene nove ili proširene postojeće elektroničke usluge razmjene podataka, i to:

- Aneks 2. Sporazumu o suradnji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje s Državnim zavodom za statistiku
- Sporazum o suradnji Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje
- Sporazum o poslovnoj suradnji između Financijske agencije i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje
- Memorandum o razumijevanju i Ugovor o povjerljivosti između Međunarodne banke za obnovu i razvoj, Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Središnjeg registra osiguranika

² Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju – Narodne novine, br. 119/22

- Protokol o razmjeni podataka Ministarstva financija, Porezne uprave i Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
- Ugovor o usluzi izdavanja dokumenata iz službene evidencije koju vodi Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje s HP – Hrvatskom poštom d.d.

II. REDOVITO POSLOVANJE

Mirovinsko osiguranje

Zavod redovito razmjenjuje podatke s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje o prijavama na mirovinsko osiguranje / odjavama s mirovinskog osiguranja, koje su ujedno i prijave na obvezno zdravstveno osiguranje /odjave s obveznog zdravstvenog osiguranja. Podaci se razmjenjuju i s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje radi praćenja posljednjeg statusa osoba prijavljenih u tom Zavodu, zatim sa Središnjim registrom osiguranika (REGOS), s Poreznom upravom radi kontrole uspostavljanja Obrasca JOPPD i radi ostalih poslova vezanih uz evidentiranje, kontrolu i naplatu doprinosa, s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo radi vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom te s Hrvatskom liječničkom komorom. Putem *web*-servisa radnicima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje omogućen je izravan pristup podacima Zavoda. Inspektorima rada u provedbi inspekcijskog nadzora omogućen je izravan uvid u podatke o prijavljenim osiguranicima pojedinih obveznika, uz postavljene parametre za razdoblja za koja se traže podaci putem posebne *web*-aplikacije te uvid u podatke po pojedinom osiguraniku putem *web*-servisa. Zavodu je omogućen izravan pristup OIB sustavu putem *web*-servisa, pa je na taj način unaprijeđeno poslovanje Zavoda (preuzimanje podataka o datumu smrti osiguranika i korisnika te datumu brisanja pravnih osoba iz sudskog registra).

U okviru poslova mirovinskog osiguranja i matične evidencije obavljani su planirani poslovi kontrole staža, plaća i osnovica za zaposlene kod pravnih i fizičkih osoba. Digitalizacijom postupka kontrole omogućena je dostava dokumentacije za kontrolu elektroničkim putem te izrada e-Zapisnika. Tijekom 2022. godine izrađena su ukupno 8 504 zapisnika.

Digitalizacijom postupka prikupljanja prijave omogućeno je obveznicima, pravnim i fizičkim osobama podnošenje prijave o utvrđenom stažu osiguranja i plaći elektroničkim putem (eMPP-1) prema zahtjevu Zavoda u svim postupcima prikupljanja nedostajućih prijava. Tijekom 2022. godine ukupno je prikupljena 47 051 elektronička prijava o utvrđenom stažu osiguranja i plaći (eMPP-1).

U Akcijskom planu Vlade RH iskazana je procjena financijskog rasterećenja za poslovne subjekte od 67% digitalizacijom postupka prikupljanja prijave o utvrđenom stažu osiguranja i plaći (eMPP-1) i kontrole podataka (e-Zapisnik). Unaprijeđeno je statističko praćenje te je postignuta ažurnost podataka od 98,79% za razdoblje 1970. - 2002. te 97,41% za razdoblje 2003. - 2019. Dovršena je obrada podataka o stažu i plaći za 2021. godinu, a izvedeni su i podaci prema konačnom obračunu za 2021. godinu za pomorce.

Ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja, doplatka za djecu i nacionalne naknade za starije osobe

Uz redovite poslove rješavanja o pravima iz mirovinskog osiguranja, doplatka za djecu i nacionalne naknade za starije osobe, u prvom i drugom stupnju, obavljani su i prioritetni poslovi provedbe izmjena i dopuna Zakona o mirovinskom osiguranju i Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji te poslovi provedbe odluka Vlade Republike Hrvatske o isplata jednodratnih novčanih primanja korisnicima mirovine ostvarene u Republici Hrvatskoj u obveznom mirovinskom osiguranju koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj i korisnicima doplatka za djecu ostvarenog u Republici Hrvatskoj.

- **Odluka Vlade Republike Hrvatske o isplati jednodratnog novčanog primanja korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata**³ - Prva automatska obrada podataka za isplatu jednodratnog novčanog primanja provedena je 6. svibnja 2022. za korisnike s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji su prema podacima Zavoda na dan 31. ožujka 2022. zatečeni u isplati u Republici Hrvatskoj te im je jednodratno novčano primanje isplaćeno 13. svibnja 2022. Korisnicima mirovine kojima se uz mirovinu ostvarenu u Republici Hrvatskoj isplaćuje i mirovina iz država s kojima Republika Hrvatska ima sklopljen međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju ili koje primjenjuju uredbe Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i kojima ukupno mirovinsko primanje ostvareno u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu nije prelazilo netoiznos od 4.100,00 kuna (morali su dostaviti do 30. lipnja 2022. dokaze o netoiznosu inozemne mirovine za mjesec ožujak 2021. godine) jednodratno novčano primanje isplaćeno je u srpnju 2022. U srpnju je isplaćeno i jednodratno novčano primanje korisnicima kojima su postupci ostvarivanja prava na mirovinu bili u tijeku, a priznato im je pravo na isplatu mirovine na dan 31. ožujak 2022. ili ranije te su zatečeni u isplati na dan 15. lipnja 2022. Ukupni rashodi za jednodratno novčano primanje iznosili su 449.423.900,00 kn, a isplaćeno je za 690 055 korisnika.
- **Odluka Vlade Republike Hrvatske o isplati jednodratnog novčanog primanja korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedica porasta cijena**⁴ - Prva automatska obrada podataka za isplatu jednodratnog novčanog primanja provedena je 6. listopada 2022. za korisnike s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji su prema podacima Zavoda na dan 31. kolovoza 2022. zatečeni u isplati u Republici Hrvatskoj te im je jednodratno novčano primanje isplaćeno 14. listopada 2022. Korisnicima mirovine kojima se uz mirovinu ostvarenu u Republici Hrvatskoj isplaćuje i mirovina iz država s kojima Republika Hrvatska ima sklopljen međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju ili koje primjenjuju uredbe Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i kojima ukupno mirovinsko primanje ostvareno u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu nije prelazilo netoiznos od 4.360,00 kuna (morali su do 30. studenoga 2022. dostaviti dokaze o netoiznosu inozemne mirovine za mjesec kolovoz 2022. godine), jednodratno novčano primanje isplaćeno je u prosincu 2022. U prosincu je isplaćeno i jednodratno novčano primanje korisnicima kojima su postupci ostvarivanja prava na mirovinu bili u tijeku, a priznato im je pravo na isplatu mirovine na dan 31. kolovoza 2022. ili ranije te su zatečeni u isplati na dan 15. studenoga 2022. Ukupni rashodi za jednodratno novčano primanje iznosili su 470.298.179,66 kn, a isplaćeno je za 693 542 korisnika.

³ Odluka Vlade Republike Hrvatske o isplati jednodratnog novčanog primanja korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata - Narodne novine, br. 31/22 i 53/22

⁴ Odluka Vlade Republike Hrvatske o isplati jednodratnog novčanog primanja korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedica porasta cijena - Narodne novine, br. 104/22

- **Odluka Vlade Republike Hrvatske o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedica rasta troškova života**⁵ - Prva automatska obrada podataka za isplatu jednokratnog novčanog primanja provedena je 22. prosinca 2022. za korisnike s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji su prema podacima Zavoda na dan 31. kolovoza 2022. zatečeni u isplati u Republici Hrvatskoj te im je jednokratno novčano primanje isplaćeno 29. prosinca 2022. Korisnicima mirovine kojima se uz mirovinu ostvarenu u Republici Hrvatskoj isplaćuje i mirovina iz država s kojima Republika Hrvatska ima sklopljen međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju ili koje primjenjuju uredbe Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i kojima ukupno mirovinsko primanje ostvareno u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu nije prelazilo netoiznos od 4.360,00 kuna (morali su do 30. studenoga 2022. dostaviti dokaze o netoiznosu inozemne mirovine za mjesec kolovoz 2022. godine) jednokratno novčano primanje isplaćeno je u prosincu 2022. U ožujku 2023. isplaćeno je i jednokratno novčano primanje korisnicima koji su pravo na mirovinu i isplatu mirovine ostvarili do 31. prosinca 2022. te su zatečeni u isplati za mjesec prosinac 2022. godine, najkasnije na dan 15. veljače 2023. Korisnicima mirovine kojima se uz mirovinu ostvarenu u Republici Hrvatskoj isplaćuje i mirovina iz država s kojima Republika Hrvatska ima sklopljen međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju ili koje primjenjuju uredbe Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti bili su obvezni Zavodu do 28. veljače 2023. dostaviti dokaz o iznosu mirovine koju je isplatio inozemni nositelj osiguranja za mjesec prosinac 2022. Ukupni rashodi za jednokratno novčano primanje iznosili su 465.087.300,00 kn, a isplaćeno je za 685 887 korisnika.
- **Odluka Vlade Republike Hrvatske o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima doplatka za djecu radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata**⁶ od 8. rujna 2022. - Automatska obrada podatka za isplatu navedenog jednokratnog novčanog primanja provedena je 14. listopada 2022. za sve korisnike doplatka za djecu koji su prema podacima Zavoda zatečeni u isplati doplatka za djecu za mjesec rujna 2022., a jednokratno novčano primanje isplaćeno je 19. listopada 2022. U prosincu je isplaćeno i jednokratno novčano primanje korisnicima kojima su postupci ostvarivanja prava na doplatku za djecu bili u tijeku, a pravo na isplatu doplatka za djecu im je priznato do dana 30. rujna 2022. Ukupni rashodi za jednokratno novčano primanje iznosili su 60.694.500,00 kn, a isplaćeno je za 125 502 korisnika, odnosno za 242 663 djece.
- **Odluka Vlade Republike Hrvatske o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima doplatka za djecu radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata**⁷ od 22. prosinca 2022. - Automatska obrada podatka za isplatu jednokratnog novčanog primanja korisnicima doplatka za djecu provedena je 23. prosinca 2022. za sve korisnike doplatka za djecu koji su ostvarili pravo na isplatu u skladu s navedenom Odlukom i koji su zatečeni u isplati doplatka za djecu za mjesec rujna 2022., a jednokratno novčano primanje isplaćeno je 29. prosinca 2022. Korisnicima doplatka za djecu zatečenima u isplati doplatka za djecu u mjesecu listopadu, studenome i prosincu 2022. i korisnicima kojima su postupci ostvarivanja prava na doplatku za djecu bila u tijeku, a pravo

⁵ Odluka Vlade Republike Hrvatske o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedica rasta troškova života - Narodne novine, br. 152/22

⁶ Odluka Vlade Republike Hrvatske o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima doplatka za djecu radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata - Narodne novine, br. 104/22

⁷ Odluka Vlade Republike Hrvatske o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima doplatka za djecu radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata - Narodne novine, br. 152/22

na isplatu doplatka za djecu im je priznato do 31. prosinca 2022., jednokratno novčano primanje isplaćeno je u mjesecu veljači 2023. Ukupni rashodi za jednokratno novčano primanje iznosili su 60.668.500,00 kn, a isplaćeno je za 125 114 korisnika, odnosno 242 712 djece.

Zakonom o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj⁸ propisano je da od 1. siječnja 2023. službena valuta u Republici Hrvatskoj postaje euro i da je obvezno dvojno iskazivanje novčanih iznosa mirovinskih primanja. Obvezno dvojno iskazivanje započelo je 5. rujna 2022. i završava protekom 12 mjeseci od dana uvođenja eura (31. prosinca 2023.). Uredbom Vijeća EU utvrđeno je da se stopa konverzije određuje na 7,53450 kuna za jedan euro. Slijedom navedenoga, od 5. rujna 2022. do 31. prosinca 2022. novčani iznosi mirovinskih primanja iskazivani su u kunama, a krajnja svota se preračunavala i iskazivala u kunama i eurima (uz navođenje fiksnog tečaja konverzije). Zbog toga je bilo potrebno provesti brojne izmjene i prilagodbe u bazama podataka umirovljenika, doplatka za djecu i nacionalne naknade za starije osobe te u tiskanicama ručnih i automatskih rješenja. Izrađena je i nova aplikacija *Konvertirane svote mirovinskih primanja u BPU*, koja sadrži sve svote mirovina i mirovinskih primanja u eurima i kunama. Grupnom obradom na dan 31. prosinca 2022. za sve slogove (aktivne i pasivne) zatečene u Banci podataka umirovljenika (BPU) na dan 31. prosinca 2022. izvršena je konverzija svota mirovina u euro.

Zakon o izmjena i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju⁹ stupio je na snagu 1. siječnja 2023. Ovim izmjenama ZOMO-a dodatno je proširen krug korisnika mirovina koji mogu raditi do polovice punog radnog vremena i istovremeno primati mirovinu, s ciljem da se i tim korisnicima omogući dodatni prihod i smanji rizik od siromaštva zbog malih mirovina, a ujedno i omogući dodatna radna snaga na tržištu rada koja će stečena znanja prenijeti na mlađe radnike.

Navedenim Zakonom također je propisano da se najniža mirovina određuje za svaku godinu mirovinskog staža u visini 103% aktualne vrijednosti mirovine na dan određivanja mirovine te da se zatečenim korisnicima najniže mirovine, po službenoj dužnosti, od 1. siječnja 2023. odredi nova svota najniže mirovine prema članku 10. ZID ZOMO-a, bez donošenja rješenja. Grupnom obradom krajem prosinca 2022. automatskim putem izdvojeni su aktivni i pasivni slogovi najnižih mirovina priznatih prema odredbama ZOMO-a i ostvarenih do 31. prosinca 2022. te je od 1. siječnja 2023. korisnicima određena nova svota najniže mirovine. Automatskim putem prevedeno je 256 209 slogova korisnika najniže mirovine.

Također, navedenim izmjenama ZOMO-a od 1. siječnja 2023. propisani su novi, povoljniji mirovinski faktori za:

- određivanje obiteljske mirovine u slučaju ako mirovina pripada samo udovici, odnosno udovcu i djeci osiguranika, ili samo roditeljima, ili braći, sestrama i drugoj djeci bez roditelja uzetoj na uzdržavanje. Grupnom obradom krajem prosinca 2022. automatskim putem izdvojeni su aktivni i pasivni slogovi obiteljskih mirovina priznatih prema odredbama ZOMO-a i ostvarenih do

⁸ Zakon o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj – Narodne novine, br. 57/22

⁹ Zakon o izmjena i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju – Narodne novine, br. 119/22

31. prosinca 2022. te je od 1. siječnja 2023. korisnicima određena nova svota obiteljske mirovine. Automatskim putem prevedeno je 219 712 slogova korisnika obiteljske mirovine.

- korisnike koji prvi put stječu pravo na mirovinu nakon navršene starosne dobi propisane za stjecanje prava na starosnu mirovinu prema ZOMO-u i imaju 35 godina mirovinskog staža
- određivanje starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika koji prvi put stječe pravo na mirovinu nakon navršene 60. godine života i ima 41 godinu staža osiguranja u efektivnom trajanju
- određivanje starosne mirovine za osiguranika koji prvi put stječe pravo na mirovinu i koji je navršio 41 godinu staža osiguranja u efektivnom trajanju prije navršene starosne dobi propisane za stjecanje prava na starosnu mirovinu prema ZOMO-u.

Osim toga:

- Korisniku starosne mirovine kojemu je bila obustavljena isplata starosne mirovine za vrijeme zaposlenja i koji ima 35 godina mirovinskog staža povećava se polazni faktor na temelju kojeg je bila određena prijašnja starosna mirovina.
- Pri određivanju nove starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika, korisniku kojemu je bila obustavljena isplata mirovine zbog zaposlenja, povećava se polazni faktor na temelju kojeg je bila određena prijašnja starosna mirovina.
- Korisniku starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika koji je navršio uvjete godina života iz članka 33. ZOMO-a (starosna mirovina) povećava se polazni faktor za svaki mjesec obustave isplate mirovine zbog zaposlenja.

Izmjenama ZOMO-a uvedena je i jedna novina u mirovinski sustav Republike Hrvatske - omogućeno je da se udovici/udovcu uz starosnu, prijevremenu starosnu ili invalidsku mirovinu isplaćuje i dio obiteljske mirovine.

Radi provedbe svih navedenih zakonskih izmjena bile su neophodne brojne izmjene i prilagodbe u Banci izračuna mirovina, izrađene su pravne i provedbene upute te su prilagođene tiskanice ručnih i automatskih rješenja.

U provedbi **Zakona o doplatku za djecu** izvršeno je prevođenje doplatka za djecu počevši od 1. ožujka 2022., izrađena su automatska rješenja te su prilagođene postojeće transakcije u BPDD-u za unos prevođenja. U sklopu SEPA standarda (jedinственog područja plaćanja u eurima) izvršene su izmjene u BPDD-u, počevši od 1. siječnja 2023. tako da je isplata doplatka omogućena samo na tekuće račune korisnika (ne više na žiroračune ili štedne račune korisnika) te je u skladu s tim izmijenjen program automatskog preuzimanja podataka o računima korisnika iz FINA-e. Provedene su aktivnosti vezane uz naknadu plaće za vrijeme korištenja očinskog dopusta kao novog prava u sustavu roditeljskih potpora, propisanog člankom 9. stavkom 1. točke 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljskim i roditeljskim potporama (Narodne novine, 85/22), koja se ubraja u dohodovni cenzus kao drugi primitak u ukupno ostvarenom dohotku kućanstva za izračun doplatka za djecu.

Provedba propisa Europske unije i međunarodnih ugovora koji se odnose na mirovinsko osiguranje, određivanje mjerodavnog zakonodavstva i doplatka za djecu te međunarodne aktivnosti

Uz uobičajene poslove provedbe uredbi Europske unije i međunarodnih ugovora koji se odnose na mirovinsko osiguranje, određivanje mjerodavnog zakonodavstva i doplatka za djecu, koji su detaljnije prikazani u poglavlju V. ovoga Izvješća, tijekom 2022. godine na ovom su području provedene i razne aktivnosti vezane uz razvoj i unapređivanje organizacije poslovanja, a Zavod je bio i aktivan sudionik međunarodnih zbivanja u području svoje mjerodavnosti.

Nastavljena je daljnja decentralizacija poslova vezanih uz doplatka za djecu koji se rješava primjenom uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju te su radnici Područnog ureda u Karlovcu educirani i osposobljeni za njihovo obavljanje te je time i taj Područni ured uključen u obavljanje tih poslova. Provedeni proces decentralizacije, uz dodatno jačanje kompetencija i znanja radnika na ovim poslovima kroz nekoliko ciklusa dodatnih edukacija tijekom 2022., nastavio je davati pozitivne rezultate, što se očituje daljnjim smanjivanjem broja neriješenih zahtjeva i skraćivanjem trajanja postupka.

Elektronička razmjena podataka o činjenici smrti, već ranije uspostavljena sa susjednim državama te Njemačkom, Poljskom, Austrijom i Australijom, u 2022. je proširena uspostavom takve razmjene i sa Švicarskom.

Zavod je u 2022. dovršio svoje uključivanje u sustav za elektroničku razmjenu podataka na području socijalne sigurnosti (engl. *Electronic Exchange of Social Security Informations – EESSI*) te su time znatno poboljšani i unaprijeđeni njegovi administrativni kapaciteti za provedbu postupaka primjenom uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti. Umjesto papirnateg oblika komunikacije s ustanovama koje su u državama članicama nadležne za provedbu postupaka priznanja prava na mirovine, obiteljska davanja, određivanje mjerodavnog zakonodavstva i povrata nepripadno isplaćenih primanja, elektroničkom razmjenom podataka građanima je omogućeno brže, efikasnije i sigurnije ostvarivanje prava iz sustava socijalne sigurnosti, a time i korištenje prava na slobodu kretanja.

Velik se dio aktivnosti tijekom epidemioloških mjera odvijao *online*, a postupno ublažavanje tih mjera tijekom 2022. omogućilo je obnavljanje redovnih aktivnosti Zavoda na polju suradnje s inozemnim nositeljima osiguranja. Održani su sastanci i razgovori tijela za vezu s državama članicama EU i državama s kojima se primjenjuju međunarodni ugovori o socijalnom osiguranju, na kojima su se rješavala sporna pitanja u konkretnim slučajevima, razmijenile požurnice radi ubrzavanja postupaka rješavanja o pravima, razmijenile informacije između nositelja mirovinskih osiguranja i dr., kao i savjetodavni dani za osiguranike i korisnike prava (Austrija, Njemačka).

Organiziran je i održan u Dubrovniku 12. Susret direktora/ravnatelja fondova/zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje država nastalih na području bivše SFRJ.

U sklopu međunarodnih aktivnosti predstavnici Zavoda sudjelovali su, virtualno ili osobno, na sjednicama Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti Europske unije i odgovarajućih radnih skupina, *AD HOC* grupa za mirovine, mjerodavno zakonodavstvo i obiteljska davanja i *AD HOC* grupe vezane za primopredaju aplikacije RINA državama članicama na upravljanje (u okviru sustava EESSI) kao i na sastancima Upravljačkog odbora (*Management Board*), uspostavljenog Sporazumom o

zajedničkoj nabavi između država članica radi budućeg razvoja i održavanja aplikacije RINA. Predstavnici Zavoda sudjelovali su i u radu pripremnog sastanka Europskog foruma za osiguranje od ozljeda na radu i profesionalnih bolesti održanog u Helsinkiju i na Međunarodnom simpoziju o digitalizaciji u vrijeme krize u Beču.

Ekonomsko-financijsko poslovanje Zavoda i financijsko upravljanje

Aktivnosti za unaprjeđenje sustava unutarnjeg upravljanja i kontrola provodile su se tijekom 2022. prema Godišnjem planu rada Zavoda za 2022., prema Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti za proračunsku godinu 2021. te prema preporukama unutarnje revizije.

U prosincu 2022. donesen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o računovodstvu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje radi usklađivanja s izmjenama u iskazivanju imovine nastalim zbog primjene Upute o evidentiranju prihoda od doprinosa za mirovinsko osiguranje Ministarstva financija, na temelju koje je Zavod dužan prihode od doprinosa za obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti iskazivati u svojoj Glavnoj knjizi i u financijskim izvještajima. Radi usklađivanja s izmijenjenim općim aktom o unutarnjem ustrojstvu i općim aktom o sistematizaciji radnih mjesta u Zavodu, promijenjene su i nadležnosti rukovoditelja ustrojstvenih jedinica za vođenje i održavanje pojedinih pomoćnih poslovnih knjiga.

U srpnju 2022. donesena je uputa Postupak obračuna i isplate plaće, naknada plaće i drugih materijalnih prava radnika kojom se detaljno opisuju aktivnosti, redoslijed izvođenja, odgovornosti, pripadajući dokumenti i baze podataka te određuju rokovi za postupanje radnika koji sudjeluju u procesu obračuna i isplate plaće, naknada plaće i drugih materijalnih prava radnika, kako bi se osigurao točan i pravodoban obračun i isplata, spriječilo kašnjenje u isplati i eventualne pogreške u obračunu.

U rujnu 2022. donesena je Uputa o postupanju pri kontroli obračuna i uplata doprinosa za obvezno mirovinsko osiguranje II. stupa za kategorije osiguranika za koje je obveznik doprinosa i plaćanja doprinosa Republika Hrvatska, a Zavod je obveznik obračunavanja i uplate doprinosa, kojom se detaljno uređuje postupanje svih sudionika radi otklanjanja rizika netočnog ili zakašnjelog obračuna i plaćanja doprinosa za obvezno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje za pojedine kategorije osiguranika.

U listopadu 2022. donesena je uputa kojom se uređuju kriteriji za raspodjelu proračunskih sredstava unutar Zavoda tako da se utvrđuje koja vrsta rashoda i na koji način se raspoređuje pojedinim ustrojstvenim jedinicama kao nositeljima odgovornosti i mjestu troška. U skladu s općim aktima Zavoda i kriterijima koji su utvrđeni uputom, ravnatelj donosi odluku kojom se ovlasti i odgovornosti za upravljanje i kontrolu proračunskih sredstava prenose na rukovoditelje koji za poslovne procese i projekte koji su u njihovoj mjerodavnosti odgovaraju za zakonito, svrhovito, učinkovito i ekonomično korištenje i kontrolu sredstava. Kao mjesto troška u poslovnim knjigama evidentira se ustrojstvena jedinica koja je mjerodavna za realizaciju programa, projekata i poslova iz njene nadležnosti te se mjesečnim izvještajima prati ostvarenje financijskog plana.

U lipnju 2022. izmijenjena je i dopunjena uputa vezano uz postupak izdavanja računa za najamnine / naknade za korištenje stanova u vlasništvu Zavoda te je radi otklanjanja rizika netočnog evidentiranja, pogrešne / nejasne uplate, odnosno otklanjanja rizika nepravodobnog evidentiranja uplate za obvezu

koju je dužnik podmirio, detaljno opisano postupanje u slučaju kada je dužnik pogrešno usmjerio nalog za plaćanje najamnine.

U listopadu 2022., dopunom Upute za provjeru i plaćanje računa materijalnog poslovanja i ostalih obveza u uvjetima korištenja aplikacije za obradu dokumenata e-Račun za račune za dodatna ulaganja na nekretninama koji su iskazani u ukupnom iznosu, a u prilogu je privremena / konačna situacija, neovisno o ovjeri koju provodi ugovoreni stručni nadzor i ovlaštena osoba, omogućena je efikasna provedba cjelovite računske kontrole svih stavki, na način da se u postupku ugovaranja od izvođača traži dostava dodatne dokumentacije.

U 2022. godini, radi obračuna dodatnog doprinosa za zdravstveno osiguranje iz mirovine u skladu sa Zakonom o doprinosima, za kategoriju korisnika čije mirovine podliježu obračunu tog doprinosa, osigurano je preuzimanje podataka o statusu osiguranika e-razmjenom između Zavoda i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, čime je otklonjen rizik obračuna dodatnog doprinosa za zdravstveno osiguranje u slučajevima gubitka statusa osiguranika prema Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju.

U okviru provedbe Zakona o prestanku važenja Zakona o matičnom broju ukinuto je iskazivanje matičnog broja, koji je zamijenjen OIB-om, u datotekama za isplatu koje Zavod dostavlja bankama, kao i na potvrdama koje izdaje na zahtjev korisnika.

Tijekom 2022. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je više odluka o jednokratnim novčanim primanjima kako bi se korisnicima mirovinskih primanja i korisnicima prava na doplatak za djecu ublažile posljedice porasta troškova života, inflacije i rasta cijena energenata, za provedbu kojih je zadužila Zavod. Radi pravodobne isplate jednokratnih novčanih primanja prema navedenim odlukama, Zavod je o danu isplate redovito obavještavao banke, preko Hrvatske udruge banaka, te im je u rokovima dostavljao datoteke s podacima korisnika za isplatu, a radi isplate jednokratnih novčanih primanja korisnicima kojima se mirovina isplaćuje na kućne adrese preko Hrvatske pošte d.d., sklopio je s Hrvatskom poštom posebne ugovore te je prema rokovima iz ugovora, Hrvatskoj pošti dostavljao urednu dokumentaciju za isplatu i obavijest o danu početka isplate, odnosno o osiguranju sredstava za isplatu. Domovima za starije i centrima za socijalnu skrb, Zavod je uz obavijest o danu isplate dostavljao potrebnu dokumentaciju za isplatu s posebnom obavijesti da su jednokratna novčana primanja namijenjena korisnicima, a ne za pokriće troškova smještaja prema važećim ugovorima koji su s domovima sklopljeni. S obzirom na to da je prema odlukama Vlade Republike Hrvatske jednokratno novčano primanje izuzeto od ovrhe, Zavod je i FINA-u prije svake isplate obavještavao o danu isplate kako bi se otklonio eventualni rizik ovrhe uplaćenih sredstava na blokiranom računu korisnika.

Projekti u kojima su aktivnosti u tijeku i čiji rad se iz prethodnih razdoblja nastavlja i u 2022. godini:

Prilagodba poslovnih procesa uvođenju EUR-a kao službene valute u Republici Hrvatskoj - U skladu sa Zakonom o uvođenju eura kao službene valute u RH te uputama Ministarstva financija, u suradnji s vanjskim konzultantima provedena su testiranja i potrebne prilagodbe u EBS-u (financijskom sustavu) za prelazak na euro, kako bi s 1. siječnja 2023. sve bilo spremno za kontinuitet poslovanja i kako ni u jednom trenutku ne bi nastao prekid u izvršenju obveza Zavoda. Stoga su radi dvojnog iskazivanja cijena, u kunama i eurima, od 5. rujna 2022. do 31. prosinca 2022., na računima koje Zavod ispostavlja za prihode koje ostvaruje u tržišnim uvjetima, provedene sve potrebne izmjene u Pomoćnoj knjizi izlaznih računa

te su provedene pripremne aktivnosti za prilagodbu Pomoćne knjige za izlazne račune kako bi se od 1. siječnja 2023. računi izdavali u eurima. Također, provedene su aktivnosti kako bi se u razdoblju od 5. rujna do 31. prosinca 2022. netoiznos mirovinskog primanja koji se isplaćuje korisniku, odnosno na obavijesti o mirovinskom primanju dvojno iskazao, u kunama i eurima, uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i u skladu s pravilima za preračunavanje i zaokruživanje. Prilagođen je poslovni i financijski sustav obračuna i isplate mirovinskih primanja, nacionalne naknade i doplatka za djecu iz kune u euro kako bi se od 1. siječnja 2023. omogućila isplata primitaka i naknada korisnicima u eurima. Također, radi prilagodbe poslovnog procesa računovodstva uvođenju eura kao službene valute, provedena su testiranja evidentiranja poslovnih promjena u Glavnoj knjizi i obavljene su sve potrebne pripremne aktivnosti za prilagodbu evidentiranja analitičkih podataka u pomoćnim poslovnim knjigama.

Uvođenje novog sustava plaćanja prema SEPA standardima EKO.2. - U okviru mjere *Unaprijeđenje rada Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje*, tijekom 2022. godine u projektu pod nazivom *Uvođenje novog sustava plaćanja prema SEPA (EKO 2)*, koji je u završnoj fazi, provedene su aktivnosti potrebne za uspostavu isplate doplatka za djecu, prilagođene novom sustavu plaćanja prema SEPA standardima - izravno na račune korisnika. Povećana je funkcionalnost plaćanja jer je smanjen broj radnih dana od obrade doznaka do isplate krajnjem korisniku. Također, smanjen je broj povrata isplaćenih primanja banaka, u slučaju zatvaranja računa od strane korisnika usluga Zavoda, jer je skraćeno razdoblje od obrade do isplate primanja, čime će se postići racionalnije raspolaganje proračunskim sredstvima. Uspostavljena je integracija podataka Zavoda za isplatu doplatka za djecu sa sustavom za masovne isplate, čime je omogućena izrada novih aplikativnih sučelja te pravodobna i točna informiranost posloводства o planiranim i provedenim isplatama kroz izvještajni sustav. Sustav je na dan 31. prosinca 2022. bio spreman za prve isplate u siječnju 2023.

U sklopu istog projekta, u 2023. godini očekuje se integracija sustava za masovne isplate i sustava Državne riznice, odnosno automatski prijenos podataka iz sustava za masovne isplate u sustav Državne riznice, čime će se ukinuti ispis zahtjeva za plaćanje iz sustava za masovne isplate i ručni unos u sustav Državne riznice.

BI projekt - IV. faza

U okviru mjere Upravljanje promjenama i inovacijama kroz oblikovanje, razvoj i praćenje strateških i operativnih planova te učinkovitim upravljanjem procesima unutar projekta Nadogradnja izvještajnog sustava za poslovno izvještavanje (*Business Intelligence - BI*) faza IV., kojem je svrha uspostava vremenski postojanog i višedimenzionalnog praćenja operativnih procesa, obavljene su pripreme, provedena su testiranja, odobreni i stavljeni u produkciju novi izvještaji (Izvještaj o rezervacijama i Izvještaj o obvezama prema grupi za plaćanje), čime su poslovodu osigurani podaci za brže i kvalitetnije donošenje odluka. Nakon testiranja, u produkciji su novi izvještaji za potrebe knjigovodstva i upravljačkog računovodstva (izvještaj o doprinosima s prikazom iznosa naplaćenih doprinosa za mirovinsko osiguranje i kapitaliziranih doprinosa te izvršenje ukupnih doprinosa za referentno razdoblje, izvještaj o preračunima s prikazom ukupnih iznosa potraživanja i uplata po odštetnim zahtjevima za referentno razdoblje prema nositeljima socijalnog osiguranja u državama na području bivše Jugoslavije, izvještaj o troškovima po projektima koji prikazuje prihode i rashode prema šifri i nazivu projekta za referentno razdoblje, izvještaj o regresima koji prikazuje naplaćene regrese za mirovine i doplatka za djecu za re-

ferentno razdoblje, izvještaj o štetama s prikazom zaduženja odštetnih zahtjeva i naplatu prema šifri partnera (osiguraniku) te izvještaj o provedenim kontrolama (prema *User ID-u*) koji prikazuje dinamiku aktivnosti radnika u financijskom sustavu za referentno razdoblje).

Unutarnja revizija

Tijekom 2022. godine Ured za unutarnju reviziju obavljao je pet unutarnjih revizija te završio rad na tri revizije i izradio tri revizijska izvještaja. Ostale tri revizije planirane Godišnjim planom za 2022. nisu završene zbog rada na revizijama prenesenim iz 2021. te zbog kadrovskih promjena unutar Ureda. U postupku izrade *Strateškog plana rada Ureda za unutarnju reviziju za razdoblje 2023. - 2025.* izvršena je procjena rizika i potvrđena potreba da se nezavršene revizije iz 2022. godine privedu kraju u idućoj godini te su slijedom toga uključene u *Godišnji plan rada za 2023.* Tijekom 2022. godine, Ured je pratio provedbu aktivnosti za 40 revizijskih preporuka koje potječu iz revizija završenih u 2022. te iz revizija završenih u ranijim godinama. Slijedom toga, sastavljeni su izvještaji o provedbi preporuka i učincima provedenih i neprovedenih preporuka na poslovanje Zavoda. Savjetodavna funkcija unutarnje revizije realizirana je sudjelovanjem ovlaštenih unutarnjih revizora u radnim skupinama i projektnim timovima, koji su osnovani odlukama ravnatelja radi unaprjeđenja poslovanja Zavoda, te putem davanja primjedbi i prijedloga na nacрте i prijedloge internih općih akata i pisanih procedura izrađenih tijekom 2022. Savjetodavne usluge pružene su i pri provedbi revizijskih preporuka, u dogovoru s revidiranom jedinicom, a odnosile su se na uspostavu kontrolnih i izvještajnih procesa u određenom području poslovanja.

Radilo se na osiguranju kvalitete rada unutarnje revizije, u skladu s *Programom osiguranja kvalitete i unaprjeđenja aktivnosti Ureda za unutarnju reviziju HZMO-a*, KLASA: 140-01/19-05/8, URBROJ: 341-99-01/5-19-1 iz rujna 2019., kao i na poboljšanju funkcionalnosti IT sustava kojim se u svakodnevnom radu koristi ovaj Ured.

Poslovno-informacijska sigurnost, kontrola i nadzor

Poslovna sigurnost - Tijekom 2022. implementiran je sustav za otkrivanje nepravilnosti – SAS sustav, što je, uz pokretanje odgovarajućih postupaka za otklanjanje nepravilnosti, rezultiralo i povećanjem svijesti o potrebi za naknadnim kontrolama u poslovnim procesima. U skladu s procjenama o stupnju ugroženosti, započeta je ugradnja opreme tehničke zaštite na objektima Središnje službe i područnih službi u Osijeku i Splitu. Modernizirana je oprema tehničke zaštite arhivskog prostora u objektu Područnog ureda u Karlovcu i izdvojenim objektima arhivskih prostora Zavoda u područnim službama u Osijeku i Rijeci te Područnom uredu u Sisku. Nastavljen je postupak procjene ugroženosti i izrade sigurnosnih elaborata te izrade izvedbenih projekata sustava tehničke zaštite za područne urede. Pratilo se izvršenje ugovora o pružanju usluge tjelesne i tehničke zaštite na svim objektima Zavoda.

Informacijska sigurnost - Aktivnosti usklađivanja organizacijskog okvira i kontrola informacijske sigurnosti u 2022. godini rezultirale su uspješno provedenim procesom recertifikacije Zavoda prema međunarodnom standardu ISO 27001:2013. Djelotvornim i dosljednim pristupom upravljanju incidentima putem dodijeljenih uloga i odgovornosti u sklopu aplikativne podrške stvoreni su preduvjeti za provedbu postupaka učinkovitog upravljanja događajima i incidentima, a kako se relevantne informaci-

je prikupljaju iz različitih izvora, osim redovnog operativnog rada na sustavima, uspostavljene su i mjesečne koordinacije Sigurnosno-operativnog centra (SOC sustav) te redovno kvartalno izvještavanje posloводства Zavoda o najznačajnijim incidentima koji mogu imati implikacije na redovno poslovanje. Prepoznata su i područja za poboljšanje u zahtjevima koji se odnose na upravljanje rizicima te informacijsku imovinu, a u svrhu jačanja procesa upravljanja sigurnosnim rizicima implementirana je aplikativna podrška kojom će se zamijeniti postojeći višestruki registri rizika.

Edukacija radnika o zahtjevima informacijske sigurnosti, ali i ugrozama povezanim s korištenjem informacijsko-komunikacijske tehnologije, redovito se provodila putem predviđenih komunikacijskih kanala (elektronička pošta, intranet portal), što je rezultiralo povećanjem svijesti radnika o informacijskoj sigurnosti u Zavodu, ali i povećanim brojem prijava sigurnosnih incidenata i događaja kroz aplikativna rješenja.

Osim aktivnosti koje zahtijeva sustav upravljanja informacijskom sigurnošću prema međunarodnoj normi ISO/IEC 27001:2013, u 2022. godini nastavljena je suradnja uspostavljena s državnim tijelima nadležnima za informacijsku sigurnost, što je rezultiralo dosljednom primjenom mjera i standarda informacijske sigurnosti u svih pet područja informacijske sigurnosti: sigurnosna provjera, fizička sigurnost, sigurnost podataka, sigurnost informacijskog sustava i sigurnost poslovne suradnje.

Nadzor i kontrola - Poslovi nadzora i kontrole obuhvaćaju nadzor nad obavljanjem svih segmenata poslovanja Zavoda radi osiguranja zakonitosti rada i pravilne primjene propisa iz nadležnosti Zavoda te radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i poduzimanja mjera vezanih uz počinjene nepravilnosti, prekršaje ili kaznena djela. Postupci nadzora provode se prema nalogu ravnatelja ili zamjenika ravnatelja, na zahtjev pomoćnika ravnatelja, na traženje državnih institucija te prema izravnoj (potpisanoj ili anonimnoj) dojavi građana ili radnika Zavoda.

U rujnu 2022. godine u Zavodu je implementiran *Sustav za otkrivanje nepravilnosti* - SAS sustav, baziran na automatskim kontrolama i automatiziranom otkrivanju nepravilnosti i anomalija s prijateljskim korisničkim sučeljem i razvijenim alatima za pomoć pri trijaži prijavljenih slučajeva te s mogućnošću vođenja i upravljanja istragom na temelju automatiziranih ovlaštenja.

Tijekom 2022. osnovano je 337 novih predmeta, što je za 18,20% manje predmeta nego tijekom 2021. U 15 predmeta (4,45%) podnesena je kaznena prijava, a u 6 predmeta (1,78 %) prijedlog za utvrđivanje povrede radne obveze.

Redovito se pratilo i koordiniralo postupanje prema predstavkama pučkog pravobranitelja, kojih je u 2022. bilo 52. Od navedenog broja zaprimljeno je 38 novih, a u 14 predmeta riječ je o ponovljenim predstavkama. Kada je riječ o ponovljenim predstavkama, ne znači da Zavod nije na njih odgovorio u zakonskom roku, nego je riječ o predstavkama osiguranika/korisnika koji nisu bili zadovoljni odgovorom, odnosno postupak u predmetima za koje su se obratili Pučkom pravobranitelju nije bilo moguće završiti zbog drugih sudionika u postupku (Zavod za vještačenje, inozemni nositelj osiguranja i sl.). Od ukupnog broja zaprimljenih predstavlki, njih 33 ili 63,46% odnosi se na predstavke koje se tiču tuzemnih prava, a 19 ili 36,54% predstavlki odnosi se na predmete s INZ elementom, što se znatno razlikuje u odnosu na prethodne godine. Naime, svake godine je broj predmeta s elementima inozemnosti predstavljao većinu svih zaprimljenih predstavlki upućenih od pučke pravobraniteljice, a ove godine je veći broj predstavlki u predmetima bez elemenata inozemnosti (većina predstavlki odnosila se na problematiku vezanu uz isplatu te razloge neisplate jednokratnih novčanih primanja prema odlukama Vlade RH). Na sve predstavke upućene pučkoj pravobraniteljici odgovoreno je u zakonskom roku, odnosno u roku koji

je pučka pravobraniteljica odredila u pojedinom predmetu (u pojedinim predmetima radilo se o kraćem roku za odgovor od propisanih 30 dana).

U 2022. godini je na temelju godišnjeg programa rada i terminskog plana obavljeno devet kontrola u područnim službama / uredima iz područja imovinsko-pravnih poslova, devet kontrola iz područja ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja, doplatka za djecu i nacionalne naknade, pet kontrola iz područja provedbe uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju. Iz područja mirovinskog osiguranja obavljeno je: osam kontrola pravilnosti postupanja radnika koji obavljaju poslove kontrole staža, plaća i osnovica koji služe za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja, pravilnost zapisnika o kontroli te pravilnost unosa prikupljenih prijava o utvrđenom stažu osiguranja i plaći, pet kontrola unesenih prijava za vođenje matične evidencije i tri kontrole postupanja i instruktaza u upravnim postupcima utvrđivanja staža odnosno svojstva osiguranika i postupaka kompletiranja, odnosno pretkompletiranja. Redovito se pratilo izvršenje prihvaćenih programa rada i terminskih planova naknadnih kontrola u Zavodu te su se analizirali zaprimljeni izvještaji o provedenim kontrolama radi utvrđivanja slabosti i propusta u kontroliranim unutarnjim ustrojstvenim jedinicama i davala mišljenja i prijedlozi radi ispravljanja uočenih nepravilnosti. O kontrolama koje se provode u pojedinom poslovnom području izrađuje se godišnji izvještaj.

Upravljanje i gospodarenje nekretninama

U prosincu 2022. završena je kompletna obnova poslovne zgrade Zavoda u Osijeku, Ulica kralja Zvonimira 1, koja se odvijala u dvije faze – obnova vanjske ovojnice i ugradnja dizala te unutarnje uređenje poslovnog prostora. Završena je sanacija zgrade Doma za starije i nemoćne osobe Požega, oštećene u olujnom nevremenu, a započeti su radovi na rekonstrukciji zgrade Doma za starije i nemoćne osobe Sisak, oštećene u potresu. Tijekom 2022. završena je sanacija poslovne zgrade Doma za starije i nemoćne osobe u Petrinji, koja je također oštećena u potresu, a s obzirom na to da su tijekom izvođenja radova utvrđena dodatna oštećenja i nedostaci pri gradnji objekta (na nosivoj konstrukciji te na postojećim sustavima instalacija), ugovorena je usluga izrade projekta rekonstrukcije instalacija.

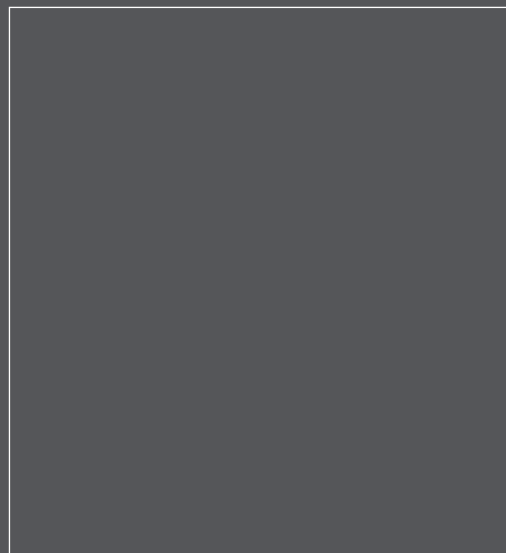
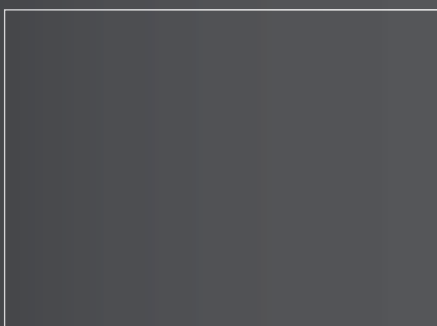
Također su završeni radovi na rekonstrukciji hidrantske mreže zajedničke poslovne zgrade Zavoda i HZZO-a u Gospiću te radovi na rekonstrukciji sustava pripreme sanitarne tople vode na poslovnoj zgradi u Krapini, Gajeva 10 – zgrada Doma za starije i nemoćne osobe Sv. Nikola. Za poslovnu zgradu Zavoda u Zagrebu, A. Mihanovića 3, izrađen je arhitektonski projekt sanacije te projekt rekonstrukcije i sanacije oštećenja nastalih u potresu. Završena je izrada glavnih projekata unutarnjeg uređenja i opremanja Centara za razvoj karijera i selekciju u Osijeku, Rijeci, Splitu, Varaždinu i Zagrebu te je ugovoreno izvođenje radova unutarnjeg uređenja na spomenutim lokacijama kao i usluga stručnog nadzora nad navedenim radovima.

Na zakupljenim poslovnim prostorima za privremeno preseljenje područnog ureda u Bjelovaru i Šibeniku izvedeni su radovi strukturnog kabliranja i uređenja kako bi se isti doveli u stanje pogodno za obavljanje djelatnosti navedenih područnih ureda.

Nastavljeno je i s prodajom nekretnina koje nisu nužne za obavljanje redovite djelatnosti Zavoda, u skladu s odredbama Pravilnika o prodaji nekretnina, Pravilnika o uvjetima i načinu prodaje stanova u vlasništvu Zavoda i Pravilnika o uvjetima i načinu prodaje stanova u vlasništvu Zavoda zaštićenim najmoprimcima te su u 2022. prodana 34 stana.

SAŽETAK

1. Uvod

Predmet ovoga Izvješća je obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i rad Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (Zavod). Zavod je i u protekloj godini poslove iz svoje mjerodavnosti obavljao u skladu s propisima i Financijskim planom Zavoda te prema Godišnjem planu rada Zavoda koje je donijelo Upravno vijeće Zavoda.

Na dan 31. prosinca 2022. u Zavodu je bio evidentiran 1 227 671 korisnik mirovine i 1 607 734 osiguranika, a omjer između te dvije skupine bio je 1 : 1,31 (u 2020. godini omjer je bio 1 : 1,24, a u 2021. bio je 1 : 1,28).

Ukupni prihodi Zavoda iznosili su 48,892 mlrd. kn, a rashodi 48,877 mlrd. kn. Rashodi za mirovine i mirovinska primanja iznosili su 46,857 mlrd. kn, a u strukturi ostvarenih ukupnih rashoda čine 95,87%. U odnosu na 2021. godinu veći su za 7,7%.

Od 1. siječnja 2022. mirovine su usklađene za 2,24%, a od 1. srpnja 2022. za 6,18% (ukupna godišnja stopa usklađivanja mirovina bila je 8,56%).

Prosječna mirovina ostvarena prema ZOMO-u za prosinac 2022., umanjena za porez, prirez i doprinos za zdravstveno osiguranje, iznosila je 2.870,42 kn, a udio te mirovine u prosječnoj netoplaći u RH za prosinac 2022. iznosio je 36,44%. Prosječna mirovina bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju iznosila je 3.235,84 kn ili 41,07% prosječne netoplaće za prosinac 2022. (7.878,00 kn).

Prosječna starosna mirovina (ostvarena prema ZOMO-u) za prosinac 2022. iznosila je 3.077,54 kn ili 39,07% prosječne netoplaće, a prosječna starosna mirovina bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju iznosila je 3.508,00 kn ili 44,54% prosječne netoplaće.

U međunarodnim publikacijama kao prosječna mirovina najčešće se navodi prosječna starosna mirovina za puni radni vijek radnika i osoba koje samostalno obavljaju profesionalnu djelatnost. Prema navedenim kriterijima, starosna mirovina (ostvarena prema ZOMO-u) određena na temelju mirovinskog staža od 40 i više godina na dan 31. prosinca 2022. iznosila je 4.426,74 kn, odnosno 56,19% prosječne netoplaće za prosinac 2022., a prosječna starosna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, iznosila je 5.279,88 kn ili 67,02% prosječne netoplaće.

Zavod je od 1. siječnja 2021. nadležan za rješavanje zahtjeva za priznanje prava na nacionalnu naknadu za starije osobe, a u 2022. godini rashodi za nacionalnu naknadu za starije osobe iznosili su 59.918.192,00 kn. U odnosu na 2021. godinu veći su za 15.106.993,00 kn ili 33,7% zbog redovitog godišnjeg usklađivanja nacionalne naknade za starije osobe od 1. siječnja 2022., koje je iznosilo 2,6%, zbog povećanog broja korisnika i zbog primjene *Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe* od 1. siječnja 2021. (prve isplate u veljači 2021.), odnosno u 2021. godini bilo je 11 redovnih isplata nacionalne naknade, a u 2022. godini bilo ih je 12. Prosječan broj korisnika kojima je isplaćena nacionalna naknada u 2022 godini bio je 6 011.

Osim mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti, Zavod provodi i postupke radi ostvarivanja prava na doplatak za djecu. Rashodi za doplatak za djecu za 2022. iznosili su 1,302 mlrd. kn. U odnosu na 2021. godinu veći su za 4% zbog isplate jednokratnih novčanih primanja korisnicima doplatka za djecu radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata prema odlukama Vlade R Hrvatske. Doplatka za djecu u 2022. koristila su prosječno 126 584 korisnika, za prosječno 248 546 djece, a doplatak za djecu iznosio je prosječno 395,90 kn po djetetu.

Tijekom 2022. Zavodu je podneseno ukupno 482 877 zahtjeva za ostvarivanje prava u prvom i drugom stupnju (tuzemno i inozemno osiguranje, matična evidencija, doplatak za djecu i nacionalna naknada za starije osobe); od toga je 474 867 zahtjeva u prvom, a 8 010 zahtjeva u drugom stupnju. Zajedno s neriješenim predmetima iz prethodnog razdoblja, u Zavodu je u 2022. na rješavanju bio ukupno 525 431 zahtjev, od kojih je riješeno 462 896 zahtjeva ili 88,10%.

2. Stanje sustava mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti

Na dan 31. prosinca 2022. u Zavodu su evidentirana 1 607 734 osiguranika. Od toga je evidentirano 687 505 (42,76%) osiguranika mlađih od 40 godina, 440 611 (27,41%) osiguranika u dobi od 40 do 49 godina, 355 521 (22,11%) osiguranik u dobi od 50 do 59 godina i 124 097 (7,72%) osiguranika u dobi od 60 i više godina.

U 2022. godini ukupno su evidentirana 50 604 korisnika koji su prvi put ostvarili pravo na mirovinu (35 758 starosnih i prijevremenih starosnih mirovina, 2 043 invalidske mirovine i 12 803 obiteljske mirovine), što je smanjenje od 1,90% u odnosu na 2021. godinu, kada su evidentirana 51 583 nova korisnika.

Prosječan mirovinski staž korisnika starosne mirovine iznosi 32 godine, korisnika prijevremene starosne mirovine 36 godina, korisnika invalidske mirovine 22 godine, a prosječan mirovinski staž na temelju kojeg je određena obiteljska mirovina iznosi 29 godina. Prosjek mirovinskog staža svih korisnika mirovina ostvarenih prema ZOMO-u iznosi 31 godinu, a u posljednjih deset godina prosječni mirovinski staž povećao se za dvije godine.

U ukupnom broju korisnika mirovina prema ZOMO-u najveći broj korisnika je u dobnoj skupini od 65 do 69 godina (278 945 korisnika odnosno 24,61%), udio korisnika u mlađim dobnim skupinama blago se smanjuje, a istodobno se povećava udio korisnika u starijim dobnim skupinama. Takav trend očekuje se i ubuduće, zbog starenja stanovništva i smanjivanja broja stanovnika u mlađim dobnim skupinama.

Od ukupno 1 227 671 korisnika mirovine na dan 31. prosinca 2022., u koji broj su uključeni i korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i Hrvatskog vijeća obrane, evidentirana su 836 273 (68,12%) korisnika starosne mirovine, u koji broj su uključena 78 923 korisnika kojima je s navršenom životnom dobi za starosnu mirovinu invalidska mirovina prevedena na starosnu mirovinu. Invalidsku mirovinu ostvario je 162 901 korisnik (13,27%), a obiteljsku mirovinu 228 497 korisnika (18,61%).

Prosječna mirovina (ostvorena prema ZOMO-u) za prosinac 2022., umanjena za porez, prirez i doprinos za zdravstveno osiguranje, iznosila je 2.870,42 kn, a njen udio u prosječnoj netoplaći u RH za prosinac 2022. iznosio je 36,44%. Prosječna mirovina bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju iznosila je 3.235,84 kn ili 41,07% prosječne netoplaće.

Od 1. siječnja 2022. mirovine su usklađene za 2,24%, a od 1. srpnja 2022. za 6,18%.

3. Ustrojstvo Zavoda, ljudski potencijali i informacijska tehnologija Zavoda

Ustrojstvo

Prema ZOMO-u, Zavodom upravlja Upravno vijeće (ima devet članova) koje imenuje Vlada Republike Hrvatske, a djelokrug, ustrojstvo, ovlaštenja, odgovornosti i tijela Zavoda utvrđeni su Statutom koji donosi Upravno vijeće, a potvrđuje Vlada Republike Hrvatske. Zavodom rukovodi ravnatelj, koji je odgovoran za zakonitost rada Zavoda. Ravnatelj ima zamjenike i šest pomoćnika (za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja, doplatka za djecu i nacionalne naknade za starije osobe u upravnom postupku, za mirovinsko osiguranje, za provedbu uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, za pravne, opće i poslove gospodarenja imovinom Zavoda, za ekonomske poslove i za informatiku) koji vode, koordiniraju, organiziraju i kontroliraju poslove sektora kojim rukovode, pružaju stručnu pomoć ravnatelju u obavljanju poslova iz svojega djelokruga i ovlašteni su davati naloge i upute za rad iz svojega područja rada predstojnicima područnih službi/ureda, načelnicima i drugim radnicima Zavoda. Ravnatelja, zamjenike ravnatelja i pomoćnike ravnatelja Zavoda imenuje Vlada Republike Hrvatske na mandat od četiri godine. Zavod obavlja poslove u jedinstvenoj stručnoj službi koja je organizirana prema teritorijalnom načelu u Središnju službu, sa sjedištem u Zagrebu, područne službe (5), područne urede (14), uglavnom sa sjedištem u gradovima – sjedištima županija, i ispostave (92), sa sjedištem u gradovima i općinama u Republici Hrvatskoj.

Ljudski potencijali

Na kraju 2022. godine u Zavodu je bilo zaposleno 2 710 radnika, 36 više nego na kraju 2021., odnosno broj zaposlenih povećan je za 1,3%. U navedenom razdoblju radni odnos prestao je za ukupno 148 radnika, i to: za 62 radnika zbog odlaska u mirovinu, za 53 radnika zbog sporazumnog prestanka ugovora o radu, za 12 radnika zbog isteka rada na određeno vrijeme, za 17 radnika zbog drugih razloga prestanka ugovora o radu, a za 4 radnika zbog smrti. Radi održavanja kontinuiteta poslovanja Zavoda u 2022., zbog prestanka radnog odnosa navedenih radnika, tijekom 2022. prema javnim natječajima iz 2021. i 2022., na temelju suglasnosti Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, zaposleno je 180 radnika, i to: na poslovima VSS 82 radnika, na poslovima VŠS 39 radnika i 59 radnika na poslovima SSS. Također, u 2022. godini 3 radnika su, zbog potrebe službe, premještena iz tijela državne uprave na rad u Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

Raspisani su javni natječaji za imenovanje predstojnika područnih ustrojstvenih jedinica, i to za područne urede u Bjelovaru, Gospiću, Virovitici i Vukovaru.

Na dan 31. prosinca 2022. u Zavodu je bilo zaposleno 70 radnika koji imaju potvrđen status osobe s invaliditetom, prema članku 4. Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom.

U Zavodu je u 2022. godini bilo 41,70% radnika s visokom stručnom spremom (uključujući doktorate i magisterije), 15,50% s višom stručnom spremom, 40,74% sa srednjom stručnom spremom te 2,07% radnika s nižim stupnjem stručne spreme.

Većina radnika Zavoda starije je životne dobi pa je tako na dan 31. prosinca 2022. od ukupnog broja radnika u dobi do 30 godina života bilo zaposleno 168 radnika (6%), između 30 i 40 godina života 593 radnika (22%), između 40 i 50 godina života 760 radnika (28%), između 50 i 60 godina života 841 radnik (31%) te u dobi od 60 i više godina života 348 radnika (13%).

Informacijska i komunikacijska tehnologija

Informacijska i komunikacijska tehnologija Zavoda bitni je i sastavni dio provedbe mirovinskog osiguranja. Poslovi provedbe mirovinskog osiguranja, nacionalne naknade za starije osobe i doplatka za djecu u informatičkom sustavu Zavoda u 2022. ostvarivali su se u uvjetima pouzdanog informacijskog sustava kao podrške svim zahtjevima ovih poslovnih procesa. Tijekom 2022. informatički su podržavani postupci zaprimanja zahtjeva, kompletiranja spisa, izračuna mirovina, automatskog donošenja rješenja, automatske naknadne doznake i redovitih doznaka preko Hrvatske pošte i banaka. Informatička projektna rješenja usklađivala su se s informacijskim sustavom REGOS-a, Porezne uprave i ostalih povezanih institucija.

Tijekom 2022. poslovi upravljanja i podrške informacijskim sustavima Zavoda odvijali su se paralelno u području podrške informacijskim sustavima Zavoda i u području razmjene podataka s drugim institucijama u Republici Hrvatskoj i u državama s kojima Zavod ima sklopljen ugovor o razmjeni podataka.

U okviru poslova izrade novih i održavanja postojećih transakcija i skupnih obrada koje su podrška informacijskim sustavima Zavoda (podrška informacijskim sustavima radi poboljšanja informatiziranih poslovnih procesa zbog promjena u zakonodavstvu i u unutarnjem ustrojstvu Zavoda), kao najvažniji u 2022. godini ističu se: provedba Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju, u sklopu koje je automatskim putem izvršeno povećanje najnižih mirovina, prevođenje i povećanje obiteljskih mirovina i pripremljeni su temelji sustava za određivanje dijela obiteljske mirovine; isplate jednokratnih novčanih primanja korisnicima mirovina na temelju odluka Vlade Republike Hrvatske radi ublažavanja posljedica porasta cijene energenata, inflacije i porasta troškova života, pri čemu je automatiziran proces prikupljanja i evidentiranja svota mirovina iz inozemstva; ustrojavanje portala e-Usluge HZMO-a radi jednostavnijeg i bržeg ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja; omogućavanje podnošenja zahtjeva za izdavanje prenosivog dokumenta A1 elektroničkim putem; uspostava elektroničke razmjene podataka o činjenici smrti s inozemnim nositeljem osiguranja u Švicarskoj; prilagodba poslovnih procesa uvođenju EUR kao službene valute u Republici Hrvatskoj; stavljanje u produkciju e-usluge e-Kontrola, putem koje poslodavci (pravne i fizičke osobe) mogu dostavljati elektroničkim putem dokumentaciju potrebnu za postupak kontrole podataka o kojima ovisi ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja te preuzimati zapisnik o kontroli u elektroničkom obliku; prilagodba sustava radi uvođenja plaćanja prema standardima SEPA; nastavak rada na implementaciji novog sustava za neupravni postupak.

Tijekom 2022. u Sektoru za informatiku zaprimljeno je 4 175 pisanih korisničkih zahtjeva vezanih uz održavanje postojećih aplikacija i nove poslove/projekte.

Prioritetni ciljevi u području systemske podrške su osiguravanje pouzdanog i neprekidnog rada te održavanje svih komponenti informacijsko-komunikacijske mreže Zavoda, koja se sastoji od središnjeg računala, poslužitelja (fizičkih i virtualnih), osobnih i prijenosnih računala, sustava za upravljanje bazama

podataka (IBM DB2, IMS, Oracle, Microsoft SQL), komunikacijskih uređaja, sustava izrade sigurnosnih kopija podataka - *backup*, antivirusne zaštite, sustava elektroničke pošte te aplikativno-kolaboracijske platforme/intraneta. Osim održavanja neprekinutog rada, neprestano se izvode aktivnosti za unaprjeđenje sustava te prilagodbe implementacija novim verzijama *softvera* i *hardvera*. Provedene su aktivnosti na području unaprjeđenja sustava informacijske sigurnosti (ISMS) Zavoda i provedbe kontrolnog audita prema ISO 27001 standardu, a dovršeni su i stavljani u produkciju sljedeći projekti: implementacija sustava za otkrivanje nepravilnosti (*SAS sustav*) koje mogu rezultirati prijevarama u vezi s podacima iz mirovinskog osiguranja. Sustav je u produkcijskom režimu rada od rujna 2022., a u tijeku izvedba druge faze implementacije; implementacija sustava za upravljanje rizicima iz područja informacijske sigurnosti (aplikacija *theRisk*); uspostavljanje pričuvne DR (*Disaster recovery*) lokacije u okviru plana oporavka od katastrofe te njeno povezivanje sa središnjim računalnim sustavom; implementacija sustava za automatizaciju skupnih obrada (*Control-M*) koji omogućuje povezivanje svih sustava na kojima se odvijaju obrade podataka te vremensko planiranje i pregled obrada iz jedinstvenog sučelja; implementacija sustava za upravljanje digitalnom arhivom (DIAR) financiranog sredstvima iz Nacionalnog programa oporavka i otpornosti. Navedeni sustav predstavlja programsko rješenje kojim je obuhvaćeno upravljanje arhivskim i srodnim katalozima i digitalnim/digitaliziranim sadržajem.

Odjel za podršku korisnicima kontinuirano pruža uslugu radnicima Zavoda u području održavanja informatičke opreme (popravci, zamjena i servis opreme), instalacije specifičnih softvera, podrške radnicima u radu s aplikacijama, preseljenje i rukovanje informatičkom opremom i druge servise. Radnici za prijavu zahtjeva koriste aplikaciju Servisni centar i tijekom 2022. godine putem te aplikacije zaprimljen je i uspješno riješen 35 551 zahtjev.

Odjel za podršku korisnicima pruža i tehničku podršku za prijave osoba na mirovinsko osiguranje i odjave osoba s mirovinskog osiguranja (e-prijave), a u 2022. godini zaprimljeno je i obrađeno 6 728 zahtjeva.

4. Upravljanje Zavodom - rad Upravnog vijeća Zavoda

U 2022. Upravno vijeće održalo je 10 e-sjednica (devet sjednica putem Skypea i jedna elektroničkim putem) i razmotrilo je ukupno 61 točku dnevnog reda.

Vezano uz *opća pitanja*, Upravno vijeće donijelo je *Godišnji plan rada Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2023. te Izvješće o radu i poslovanju Zavoda za 2021.*, koje je dostavljeno Hrvatskom saboru, nadležnom ministarstvu te umirovljeničkim udrugama.

U sklopu problematike *financijskog poslovanja Zavoda*, Upravno vijeće donijelo je *Odluku o usvajanju Izmjena i dopuna Financijskog plana Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2022.* (27. lipnja 2022. i 16. studenoga 2022.), *Odluku o usvajanju Prijedloga financijskog plana Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2023. s projekcijama za 2024. i 2025. godinu* (29. rujna 2022.) te *Odluku o usvajanju Financijskog plana Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2023. godinu i Projekcije za 2024. i 2025. godinu* (19. prosinca 2022.). Razmotrilo je i prihvatilo *Izvješće o financijskom poslovanju Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2021. godinu*. Upravno vijeće kontinuirano je nadziralo financijsko poslovanje Zavoda te je ocijenilo da se financijsko poslovanje odvijalo u skladu i u okvirima financijskog plana, planiranih mjera štednje i u skladu s mjerama smanjenja materijalnih rashoda Zavoda.

Upravno vijeće donijelo je odluke o usklađivanju mirovina od 1. siječnja 2022. i 1. srpnja 2022., odluke o najnižoj mirovini za jednu godinu mirovinskog staža od 1. siječnja 2022. i 1. srpnja 2022., odluke o osnovici za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja i o usklađivanju novčanih naknada zbog tjelesnog oštećenja od 1. siječnja 2022. i 1. srpnja 2022., *Odluku o visini najniže mirovine hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata za godinu 2022.*, *Odluku o osnovicama za utvrđivanje vrijednosnog boda prema osobnom činu, ustrojbenom mjestu i zvanju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata za godinu 2021.*, *Odluku o faktoru osnovne mirovine od 1. siječnja 2022.* te *Odluku o usklađivanju svote nacionalne naknade za starije osobe od 1. siječnja 2022.*

Također, Upravno vijeće donijelo je *Pravilnik o postupku unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje* i *Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o vođenju matične evidencije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.*

Upravno vijeće razmatralo je i donijelo odluke (29) o davanju prethodne suglasnosti ravnatelju Zavoda za sklapanje ugovora, odluku (1) o davanju prethodne suglasnosti ravnatelju Zavoda o otpisu nenaplative tražbine, odluke (5) o davanju prethodne suglasnosti ravnatelju Zavoda za prodaju nekretnina – poslovnih prostora i stanova i odluke (2) o davanju prethodne suglasnosti ravnatelju Zavoda za prijenos prava vlasništva.

Upravno vijeće donijelo je i *Odluku o uplati u rezerve kapitala Hrvatskog mirovinskog osiguravajućeg društva d.d.* (27. lipnja 2022. i 21. rujna 2022.) te primilo na znanje informaciju vezanu uz Dom za starije i nemoćne osobe Knin i usmeno izvješće o poslovanju Hrvatskog mirovinskog osiguravajućeg društva d.d. (HRMOD).

Sjednice Upravnog vijeća prezentirane su javnosti priopćenjima sredstvima javnog priopćavanja (medijima) te objavom donesenih općih akata na internetskoj stranici Zavoda.

5. Ostvarivanje prava i rad stručne službe Zavoda

Rješavanje o pravima iz mirovinskog osiguranja, o pravu na nacionalnu naknadu za starije osobe i doplatak za djecu u upravnom postupku

U izvještajnom razdoblju u tuzemnom osiguranju (u prvom i drugom stupnju) podneseno je 166 136 novih zahtjeva, što je značajno povećanje (15,51%) u odnosu na 2021. godinu (143 830), te je sa zahtjevima prenesenim iz prethodne godine na rješavanje bilo ukupno 186 816 zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja. Od toga je riješeno 146 912 zahtjeva ((2 956 više nego prethodne godine), a na kraju 2022. ostala su neriješena 39 904 zahtjeva.

U poslovima provedbe uredbi Europske unije i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju u izvještajnom razdoblju je u prvom i drugom stupnju podneseno 125 548 zahtjeva. Ukupno s prenesenim zahtjevima iz prethodne godine na rješavanje je bilo 140 346 zahtjeva, od toga je riješeno 125 918 zahtjeva ili 89,72%. Neriješenih zahtjeva na kraju 2022. godine bilo je 14 428 (358 manje zahtjeva nego što je bilo na kraju 2021. godine). U navedene podatke, osim zahtjeva za ostvarivanje prava na mirovinu, uključeni su i zahtjevi za određivanje mjerodavnog zakonodavstva primjenom pravnih propisa Europske unije, odstupanje primjenom članka 16. Uredbe 883/2004 i stavljanje izvan snage potvrde A1, poništavanjem ili ukidanjem.

Starijim osobama koje si, zbog objektivnih ili subjektivnih razloga, u radno sposobnom razdoblju nisu osigurale prihod za starost, Vlada Republike Hrvatske omogućila je odgovarajuće davanje te je u skladu sa Strategijom socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2017. do 2020. godine donesen *Zakon o nacionalnoj naknadi za starije osobe*.

Od 1. siječnja 2021., kada je navedeni Zakon stupio na snagu, Zavod je nadležan i za provedbu postupaka za rješavanje još jednog prava – nacionalne naknade za starije osobe (dalje u tekstu: nacionalna naknada). Nacionalna naknada novčano je primanje koje može ostvariti hrvatski državljanin koji je navršio 65 godina života, s prebivalištem na području Republike Hrvatske u neprekidnom trajanju od 20 godina neposredno prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava i pod uvjetima propisanim člankom 5. navedenoga Zakona.

Tijekom druge godine primjene navedenoga Zakona, u Zavodu je na rješavanju bilo ukupno 3 311 zahtjeva za priznanje prava na nacionalnu naknadu (u prvom i drugom stupnju), od kojih je riješeno 3 018 zahtjeva ili 91,15%, a na kraju 2022. neriješena su ostala 293 zahtjeva.

Tijekom 2022. u Zavodu je na rješavanju bio ukupno 525 431 zahtjev za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja (tuzemno i inozemno osiguranje, matična evidencija, doplatka za djecu i nacionalna naknada, prvi i drugi stupanj), a ukupno je riješeno 462 896 zahtjeva ili 88,10%.

Tijekom 2022. u Zavodu je vođeno ukupno 10 918 drugostupanjskih postupaka, u koje su uključeni i postupci prema zahtjevima za određivanje mjerodavnog zakonodavstva primjenom uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, a u podatke o doplatku za djecu uključeni su i podaci o žalbama na rješenja o priznanju prava na doplatku za djecu primjenom uredbi Europske unije ***i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju***. Od ukupnog broja riješeno je 8 679 predmeta ili 79,49%.

Ukupno je u 2022. podneseno 156 žalbi na prvostupanjska rješenja donesena u povodu zahtjeva za priznanje prava na nacionalnu naknadu, od kojih je riješeno 137 žalbi ili 87,82%.

Tijekom 2022., na rješavanju su bile ukupno 533 tužbe podnesene na drugostupanjska tuzemna rješenja Zavoda. Od toga je riješeno, tj. odgovoreno je na tužbu i spis je upućen na regionalne upravne sudove radi donošenja presude, odnosno Visokom upravnom sudu radi rješavanja žalbe na prvostupanjsku presudu u ukupno 483 predmeta ili 90,62%. Na kraju 2022. ostalo je svega 50 predmeta u kojima nije odgovoreno na tužbu kojom je pokrenut upravni spor.

U provedbi Zakona o doplatku za djecu u 2022. godini na rješavanju je u prvom i drugom stupnju u tuzemnom osiguranju, zajedno s neriješenim zahtjevima iz prethodne godine, bilo ukupno 182 249 zahtjeva. Od toga je ukupno riješeno 176 987 zahtjeva ili 97,11%, što pokazuje nastavak trenda visokog postotka rješavanja ove vrste zahtjeva.

Provedba uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju

U 2022. godini zaprimljeno je 41 318 novih zahtjeva za priznanje prava na mirovinu iz hrvatskog mirovinskog osiguranja primjenom pravnih propisa EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, što je 1,64% manje nego u 2021. Na rješavanju su bila ukupno 54 482 zahtjeva. Od ukupnog broja, riješena su 41 262 zahtjeva, odnosno 75,74%, a neriješeno je ostalo 13 220 zahtjeva, odnosno 0,51% više nego na kraju 2021. godine.

Tijekom 2022. godine zaprimljeno je 18 zahtjeva za prijenos mirovinskih prava iz sustava obveznog mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj u sustav mirovinskog osiguranja EU, na temelju Zakona o prijenosu mirovinskih prava. U svih 18 predmeta doneseno je rješenje o prijenosnoj vrijednosti mirovinskih prava. Riješeni su i svi zahtjevi iz 2021. godine. U 24 predmeta, u kojima su rješenja donesena u 2021. i 2022. godini, a u kojima je zaprimljena obavijest tijela EU o pristanku osiguranika na prijenos mirovinskih prava, izrađeni su nalozi REGOS-u i Ministarstvu financija i realizirana je isplata ukupne vrijednosti mirovinskih prava (ukupno I. i II. stup) u Europsku uniju. U 5 predmeta osiguranici su nakon provedenog postupka odustali od prijenosa mirovinskih prava u EU.

U 2022. godini, nakon prestanka službe u Europskoj komisiji nije bilo zaprimljenih novih zahtjeva za prihvrat mirovinskih prava stečenih u sustavu mirovinskog osiguranja EU u sustav obveznog mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj. Od 5 riješenih zahtjeva iz 2021. godine u jednom predmetu zaprimljena je uplata sredstava iz Europske unije, a u ostalim predmetima postupak je u tijeku.

Tijekom 2022. Zavod je zaprimio 82 889 zahtjeva za određivanje mjerodavnog zakonodavstva (izdavanje potvrde A1 - izaslanici radnici te čl. 13. i 16. Uredbe EU 883/2004), što je 3,48% više nego u 2021. godini (80 099). Ukupno je na rješavanju bilo 83 997 zahtjeva. Od toga su riješena 83 075 zahtjeva, odnosno 98,90%, s tim da je 81 260 (97,82%) zahtjeva riješeno u roku do dva mjeseca (u pravilu se zahtjevi za određivanje zakonodavstva koje se primjenjuje na osiguranika rješavaju u najkraćem mogućem roku, često i u roku 24 sata). Na kraju godine neriješena su ostala 922 zahtjeva.

Tijekom 2022. zaprimljeno je 9 989 zahtjeva za ostvarivanje prava na doplatku za djecu primjenom uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju u upravnom postupku, što je 8,02% više nego u prethodnoj godini. Ukupno je na rješavanju bilo 12 658 zahtjeva. Od toga su riješena 10 022 zahtjeva (79,18%), što je 8,56% više riješenih predmeta u upravnom postupku nego u 2021. godini (9 233). Na kraju 2022. godine bilo je 2 636 neriješenih zahtjeva, što znači da je unatoč povećanju broja zaprimljenih zahtjeva broj neriješenih zahtjeva zadržan na razini kraja prethodne kalendarske godine (2 667).

Uz zahtjeve za priznanje prava na doplatku za djecu u Republici Hrvatskoj (upravni postupci), u Zavodu se u skladu s uredbama EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti vode i nepravni postupci kada je zahtjev za obiteljsko davanje podnesen u nekoj drugoj državi članici EU, a članovi obitelji imaju prebivalište ili uobičajeno boravište u Republici Hrvatskoj. Nakon što je iz godine u godinu u Zavodu zabilježen porast broja takvih postupaka, u 2022. godini zaprimljeno je 10 929 zahtjeva, odnosno nešto manje nego u prethodnoj godini. Ukupno su na rješavanju bila 17 983 predmeta. Riješeno je 11 910 predmeta, te su na kraju 2022. neriješena ostala 6 073 predmeta (13,92% manje nego na kraju 2021. godine).

Neriješenih zahtjeva/predmeta doplatka za djecu prema uredbama EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju ukupno je na kraju 2022. bilo 8 709, što je 10,28% manje nego na kraju prethodne 2021. godine (9 720).

Na rješenja donesena primjenom pravnih propisa EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju (mirovine, određivanje mjerodavnog zakonodavstva i doplatku za djecu), tijekom 2022. godine, zaprimljene su ukupno 1 374 žalbe, što je 9,66% manje nego 2021. godine. Na rješavanju je u 2022. godini ukupno bilo 1 918 žalbi, od toga je riješeno 1 620, što je 84,46% od ukupnog broja žalbi na rješavanju. Neriješeno je ostalo 298 žalbi, što je gotovo za polovicu manje od broja neriješenih žalbi na kraju prethodne godine (544).

U odnosu prema ukupnom broju od 134 359 riješenih zahtjeva u prvom stupnju (41 262 za mirovine, 83 075 za mjerodavna zakonodavstva i 10 022 za doplatak za djecu – upravni postupak), relativno je mali postotak podnesenih žalbi (1 374) - svega 1,02%.

Matična evidencija osiguranika i staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem

Na dan 31. prosinca 2022. u matičnoj su evidenciji evidentirana 1 607 734 aktivna osiguranika, što je 36 062 aktivna osiguranika više nego na isti dan 2021. godine.

Sustav e-Prijava kontinuirano se unaprjeđuje te je omogućena uspostava svih prijava za vođenje matične evidencije elektroničkim putem. Tijekom 2022. godine obrađeno je ukupno 1 984 225 prijava, od toga je 1 879 297 e-prijava. Udio e-prijava u ukupnom broju prijava je 94,71%.

Zavod je svojim korisnicima omogućio i uvid u osobne podatke, podatke o radno-pravnom statusu, izdavanje ERPS potvrda, potvrda o stažu osiguranja i plaći te obavijesti o ostvarenom drugom dohotku putem sustava e-Građani.

Poslovi unaprjeđenja i proširenja e-Usluge HZMO Lana nastavljeni su te je uvedena nova digitalna usluga za poslodavce e-Kontrola, kojom je radnicima Zavoda omogućena kontrola podataka o kojima ovise prava iz mirovinskog osiguranja elektroničkim putem. E-Kontrola korisnicima osigurava jedinstven način obavještanja o provedbi kontrole obveznika elektroničkim putem, digitalno prikupljanje i obradu propisane dokumentacije za kontrolu obveznika (rekapitulacije, popis radnika kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem i popratna financijska dokumentacija) te izradu i dostavu zapisnika o kontroli obveznika u elektroničkom obliku – e-Zapisnik. Time se cjelokupan postupak kontrole u potpunosti obavlja u digitalnom okruženju. Već u prvoj godini produkcije nova e-usluga unaprijedila je suradnju Zavoda s poslodavcima, pri čemu su sastavljena ukupno 8504 e-Zapisnika.

Tijekom 2022. redovito su se i u propisanim rokovima obrađivale sve vrste prijava koje se odnose na mirovinsko osiguranje. Prosječni obuhvat prijava o utvrđenom stažu osiguranja i plaći za zaposlene radnike u odnosu na prijave na osiguranje je 98,10% za razdoblje od 1970. do 2019.

Izvedeni su podaci o stažu osiguranja i osnovicama za 2021. za 97,55% radnika zaposlenih kod pravnih i fizičkih osoba te podaci o stažu i osnovicama na temelju godišnjeg obračuna za 98,01% pomoraca za 2021. godinu.

U postupcima kontrole podataka o kojima ovise prava iz mirovinskog osiguranja, redovitom kontrolom obuhvaćen je 881 521 osiguranik zaposlen kod 16 417 obveznika (pravnih i fizičkih osoba) te je izrađeno 18 107 zapisnika o obavljenoj kontroli. Od toga je 545 zapisnika dostavljeno Poreznoj upravi na daljnju nadležnost zbog utvrđenih nepravilnosti. Za kontrolirane godine ukupno je izvedeno 823 165 prijava MPP-1, a prikupljeno je 62 300 MPP-1 prijava.

U okviru poslova matične evidencije ažurno su vođeni postupci utvrđivanja staža i svojstva osiguranika. Tijekom 2022. riješena su ukupno 21 974 zahtjeva za utvrđivanje staža i svojstva osiguranika te 1 137 zahtjeva za utvrđivanje staža osiguranja sezonskih radnika u poljoprivredi.

Također, obavljani su i poslovi kompletiranja podataka u povodu obavijesti osiguranika o namjeri podnošenja zahtjeva za priznanje prava na starosnu odnosno prijevremenu starosnu mirovinu te je tijekom 2022. zaprimljeno 22 928 novih zahtjeva (obavijesti), a na rješavanju je bilo ukupno 27 735 zahtjeva, od toga je riješeno 23 648 zahtjeva.

U nadležnosti područnih službi/ureda izdane su tijekom izvještajnog razdoblja ukupno 98 262 potvrde za potrebe ovršnog postupka, 152 692 potvrde o stažu osiguranja i plaći, od toga 151 198 potvrda u elektroničkom obliku te 16 557 obavijesti o ostvarenom drugom dohotku, od toga 15 935 u elektroničkom obliku. Također, izdano je 1 035 940 potvrda o radno-pravnom statusu osiguranika (141 993 potvrde više nego u 2021.), od toga je 581 221 potvrda izdano u elektroničkom obliku (137 774 e-potvrde više nego u 2021.).

Na dan 31. prosinca 2022. u matičnoj evidenciji bilo je zabilježeno 18 577 osiguranika poljoprivrednika, što je približno broju zabilježenom u 2021. godini, kada je u osiguranju bilo 18 697 osiguranika poljoprivrednika.

U Bazi podataka osiguranika na dan 31. prosinca 2022. evidentirana su 73 742 aktivna osiguranika obrtnika te se bilježi porast broja ovih osiguranika u odnosu na prethodnu godinu kada je bilo evidentirano 70 411 osiguranika obrtnika. Tijekom 2022. godine redovito su za ovu kategoriju osiguranika obrađivane različite prijave na osiguranje te su se vodili postupci utvrđivanja, stjecanja, odnosno prestanka svojstva osiguranika. Valja napomenuti da je u ovoj kategoriji, uspoređujući podatke iz prethodnih godina, od 2016. nadalje, kontinuirano prisutan porast broja osiguranika.

Na dan 31. prosinca 2022. evidentirana su 17 584 aktivna osiguranika samostalnih profesionalnih djelatnosti, 86 osiguranika bilo je zaposleno u međunarodnim organizacijama u inozemstvu odnosno hrvatskih državljana zaposlenih na teritoriju RH kod poslodavaca sa sjedištem u inozemstvu, i u produženom osiguranju bilo je zabilježeno 7 857 osiguranika.

U drugostupanjskom postupku u matičnoj evidenciji tijekom 2022. godine riješena je 871 žalba, a u postupku revizije predmeta o priznatom svojstvu osiguranika odnosno mirovinskom stažu, koja se obavljala u skladu s člankom 136. ZOMO-a, revidirano je ukupno 16 766 predmeta, od toga je u 151 predmetu odlučeno rješenjem.

Imovinskopravno poslovanje

Imovinskopravno poslovanje Zavoda u pretežnom dijelu obuhvaća rješavanje predmeta naknade štete i stjecanja bez osnove, u skladu s člankom 161. i člankom 166. ZOMO-a, raskide ugovora i povrat neopravdanih sredstava dodijeljenih za zapošljavanje invalida rada, sudske sporove u vezi s nekretninama Zavoda, zastupanje Zavoda u svim postupcima koji se vode protiv Zavoda (tzv. pasivni sporovi), pružanje pravne pomoći inozemnim nositeljima osiguranja, postupke u vezi sa *Zakonom o nastavku isplate dokupljenih mirovina* itd.

S obzirom na to da pravni zastupnici koji zastupaju Zavod nemaju ovlasti odnosno zakonske mogućnosti za zastupanje Zavoda pred stranim sudovima, tijekom 2022. godine nastavljen je rad na predmetima prisilne naplate tražbina u inozemstvu preko angažiranih odvjetničkih ureda u BiH i R Sloveniji.

Najznačajniji dio imovinskopravnog poslovanja i nadalje se odnosi na naknadu štete koja je nanesena Zavodu isplatom invalidske mirovine, obiteljske mirovine i naknade zbog tjelesnog oštećenja kada je invalidnost ili smrt osiguranika nastala štetnom radnjom treće osobe (npr. ozljedom na radu, prometnom nesrećom i slično). Ovu štetu Zavod potražuje na osnovi isplata mirovinskih primanja koja se

odnose na određeno razdoblje ili potražuje ukupnu odnosno kapitaliziranu štetu u mirnom postupku podnošenjem odštetnog zahtjeva, a u slučaju neuspjeha, ako se šteta ne podmiri u mirnom postupku, pokreću se sudski postupci prema odgovornima za štetu (osiguravajućim društvima, poslodavcima ili fizičkim osobama).

U predmetima naknade štete s inozemnom oznakom (INZ) rješavaju se odštetni zahtjevi uz postojanje inozemnog elementa u slučajevima kada se ozljeda dogodila u inozemstvu ili je ozljedu u Republici Hrvatskoj uzrokovao strani državljanin – osiguranik inozemnog osiguravajućeg društva. Odštetni zahtjev tada se podnosi izravno inozemnom osiguravajućem društvu ili poslodavcu, odnosno Hrvatskom uredu za osiguranje ili nekom hrvatskom osiguravajućem društvu (ovisno o *Zakonu o osiguranju*).

Pasivni sporovi su sporovi koji se vode protiv Zavoda i u kojima je Zavod tuženik ili ovršenik. To su, primjerice, radni sporovi, sporovi zbog neisplaćenih mirovina za vrijeme ratnih zbivanja na okupiranim područjima Republike Hrvatske, sporovi zbog neisplaćenih mirovina zbog prekida platnog prometa s republikama bivše SFRJ, sporovi u vezi s isplatom mirovina zbog neusklađenosti mirovina prema Odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske od 12. svibnja 1998., sporovi zbog isplate razlike mirovine hrvatskim braniteljima, sporovi zbog isplate razlike mirovine pripadnicima HVO te drugi sporovi i postupci u kojima je Zavod tužena strana.

U svim sudskim postupcima pravni zastupnici Zavoda otpremaju podneske sudu putem sustava e-Komunikacija sa sudovima.

U predmetima pružanja pravne pomoći inozemnim nositeljima socijalnog osiguranja (najčešće njemačkog i slovenskog nositelja) provodi se postupak naplate tražbina na temelju zahtjeva inozemnih nositelja socijalnog osiguranja prema uredbama EU, i to prema Uredbi (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (Osnovna uredba) i Uredbi (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (Provedbena uredba), kojima je uređen postupak provedbe ovršnih odluka upravnih tijela koje se odnose na povrat nepripadnih mirovinskih primanja, kamata i troškova. Pravna se pomoć, osim državama članicama EU, pruža i drugim državama ugovornicama na temelju sklopljenih međunarodnih ugovora.

U 2022. za Zavod je naplaćen iznos od ukupno 57.668.961,11 kn u predmetima naknade štete (32.144.799,62 kn) te nepripadnih isplata mirovinskih primanja (19.510.220,19 kn) i doplatka za djecu (6.013.941,30 kn).

Javnost rada Zavoda i odnosi s javnošću

Uređena zakonom i Statutom Zavoda, javnost rada Zavoda osigurava se obvezom izvješćivanja Hrvatskog sabora, osiguranika i korisnika prava o radu Zavoda te dostupnošću podataka sredstvima javnog priopćavanja i objavom Statuta i općih akata Zavoda u Narodnim novinama. Poslovi koji proizlaze iz javnosti rada Zavoda u 2022. godini obuhvaćali su suradnju s medijima, komunikaciju s osiguranicima i korisnicima prava putem infotelefona i elektroničke pošte, objavu općih akata u Narodnim novinama, objavu podataka i informacija u publikacijama i na internetskoj stranici Zavoda, rješavanje zahtjeva za pristup informacijama te izdavanje stručno-informativnih publikacija Zavoda (pisanih i elektroničkih). Interno obavješćivanje radnika Zavoda provodilo se objavom na oglasnim pločama i na intranetskoj mreži Zavoda.

U sklopu odnosa s *medijima*, Zavod je obavještavao javnost priopćenjima o aktualnim informacijama o radu i poslovanju, o radu tijela Zavoda te o radu stručne službe. U 2022. poslano je 60 priopćenja za medije te je odgovoreno na 236 (pisanih) upita novinara.

Godina 2022. protekla je u znaku obilježavanja **100 godina mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj i 100 godina Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje**. Promotivne aktivnosti odvijale su se tijekom cijele godine, pa je tako pripremljena i **100.mirovinsko.hr** – internetska podstranica koja prikazuje bogatu povijest mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj i HZMO-a, a na kojoj su objavljeni prigodni tekstovi, fotografije i vremenska crta s prikazom najvažnijih događaja kroz povijest. Također, u povodu obilježavanja ove velike obljetnice, Hrvatska pošta pustila je 22. travnja 2022. u optjecaj novu Komercijalnu poštansku marku s privjeskom, naklade 100 000 primjeraka i omotnica prvog dana (FDC) sa žigom, naklade od 700 primjeraka. Dvije velike obljetnice: 100 godina mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj i 100 godina Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, bile su povod i prilika osvrnuti se na protekle godine i na ono što je obilježilo mirovinski sustav, zbog čega je puno truda uloženo u pripremu prigodne **monografije Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje – 100 godina s vama**. Središnji događaj bilo je svečano obilježavanje 100 godina mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj i 100 godina Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 13. svibnja 2022. u Hotelu Esplanade, na kojem je održan panel *Razvoj i budućnost mirovinskog osiguranja u Hrvatskoj* i dodijeljena su priznanja za izniman doprinos razvoju mirovinskog sustava Republike Hrvatske i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje predstavnicima stručne i akademske zajednice. Za ovu prigodu pripremljen je i video *HZMO – 100 godina s vama* te prigodna izložba fotografija.

U drugoj polovici 2022. pojačane su bile (promotivne) aktivnosti vezane uz isplatu jednokratnog novčanog primanja (JNP) korisnicima mirovina i korisnicima doplatka za djecu, a u prosincu je započela informativna kampanja vezano uz *Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju*, s naglaskom na novi model obiteljskih mirovina, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2023.

U Područnoj službi u Osijeku u prosincu 2022. godine obilježeno je svečano otvorenje obnovljene poslovne zgrade Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, čija je obnova sufinancirana sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj.

Naglasak je i dalje na elektroničkim uslugama Zavoda, u sklopu sustava e-Građani, putem kojeg su korisnicima (fizičkim i/ili pravnim osobama) dostupne sljedeće e-Usluge: elektronički zapis o radno-pravnom statusu (ERPS), informativni izračun mirovine, e-Prijave, eMPP-1, e-Kontrola, Prijavno-odjavni podaci, izdavanje prenosivog dokumenta A1, e-Zahtjev za odstupanje od pravila koja se primjenjuju pri određivanju mjerodavnog zakonodavstva prema članku 16. Uredbe EU 883/2014 za pomorce, uvid u podatke o stažu, plaći i osnovici koje je za pojedine godine prijavio poslodavac, uvid u podatke o drugom dohotku na koji se plaća doprinos za mirovinsko osiguranje, e-Potvrde iz mirovinskog sustava (Potvrda o stažu i plaći, Obavijest o ostvarenom drugom dohotku i Potvrda o korištenju prava iz mirovinskog osiguranja), Kalkulator doplatka za djecu, e-Zahtjev za ostvarivanje prava na doplatak za djecu, e-Zahtjev za starosnu/prijevremenu starosnu mirovinu, e-Zahtjev za invalidsku mirovinu, e-Zahtjev za privremenu invalidsku mirovinu, e-Zahtjev za obiteljsku mirovinu iza osiguranika, e-Zahtjev za obiteljsku mirovinu iza korisnika i e-Zahtjev za nacionalnu naknadu za starije osobe, dostava obavijesti u Osobni korisnički pretinac te uvid u podatke o školovanju radi ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu.

Komunikacija s osiguranicima odvijala se putem redovitih komunikacijskih kanala Zavoda, tj. infotelefo- na, internetskih stranica Zavoda te pisanim i elektroničkim putem, a dinamika i intenzitet bili su vezani uz aktualnost problematike. U 2022. su putem infoteleфона (dostupni svakog radnog dana od 8 do 16 sati) preuzeta 66 634 poziva.

Na internetskoj stranici, kao jednoj od bitnih komunikacijskih kanala, putem koje se najšira javnost informira o radu Zavoda te o aktualnim događajima vezanim uz mirovinsko osiguranje, doplatka za djecu i nacionalnu naknadu za starije osobe, objavljuju se osnovne informacije i podaci o Zavodu te pružaju usluge web-servisa korisnicima koji posjeduju korisničko ime i lozinku (vjerodajnice e-Pa-ss). U sklopu sustava e-Građani, uz postojeće e-Usluge, od siječnja 2022. godine novom uslugom e-Kontrola poslodavci (pravne i fizičke osobe) mogu elektroničkim putem dostavljati dokumentaciju potrebnu za postupak kontrole podataka o kojima ovisi ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja, te preuzimati zapisnik o kontroli u elektroničkom obliku. Od studenoga 2022. godine dostupne su dvije e-Usluge: e-Zahtjev za izdavanje prenosivog dokumenta (potvrde) A1 za osobe koje rade u dvije ili više država članica EU i e-Zahtjev za odstupanje od pravila koja se primjenjuju pri određivanju mjerodavnog zakonodavstva prema članku 16. Uredbe EU 883/2014 za pomorce, koje korisnicima olakšavaju i ubrza- vaju postupak podnošenja zahtjeva i izdavanja prenosivog dokumenta A1. Također, u sustavu e-Građani kreiran je portal e-Usluga Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje putem kojeg je omogućeno pod- nošenje zahtjeva za ostvarivanje različitih prava iz mirovinskog osiguranja, doplatka za djecu i nacio- nalne naknade za starije osobe.

O radu Zavoda javnost je informirana i preko profila Zavoda na društvenim mrežama, LinkedIn (87 obja- va), Facebook (146 objava), Instagram (134 objave) i YouTube (videozapisi tijekom 2022. godine ostva- rili su 9 637 pregleda, vrijeme gledanja je 176,7 sati i 33 nova pretplatnika). U rubrici *Postavite pitanje* (web-obrazac), elektroničkim putem u 2022. odgovoreno je na 25 378 upita. Najveći broj pitanja odnosio se na ostvarivanje prava na doplatka za djecu (tuzemni i inozemni), mirovine, rad uz mirovinu, staž i prijave na osiguranje, isplatu jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovine i korisnicima do- platka za djecu, izmjene i dopune *Zakona o mirovinskom osiguranju*, a posebno novi model obiteljskih mirovina.

Pisanim putem odgovaralo se na *zahtjeve za pristup informacijama*. Zavodu je u 2022. podnesen 41 za- htjev *prema Zakonu o pravu na pristup informacijama*. Svi zahtjevi su riješeni, a odgovoreno je na način i u roku (15 dana) utvrđenim Zakonom.

U ostvarivanju javnosti rada važno mjesto i u 2022. godini imalo je *izdavanje stručno-informativnih pu- blikacija* Zavoda. Uz digitalnu publikaciju *Statističke informacije HZMO-a* (koja se objavljuje mjesečno), redovito je objavljivan i mjesečni prilog *Mirovinski vodič HZMO u Hrvatskom umirovljeničkom listu i info. HZMO u publikaciji SUH-a Glas umirovljenika*. Nadalje, izrađeno je 14 informativnih brošura/letaka iz ra- zličitih područja rada Zavoda, koji su dostupni na infošalterima u područnim službama/uredima/ispo- stavama, Središnjoj službi i MIC-evima te na internetskoj stranici Zavoda te publikacija *Mirovinski vodič za građane*, koja na sveobuhvatan način prikazuje sustav mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj.

6. Financijsko poslovanje

Financijsko poslovanje Zavoda

Ukupni prihodi i primici Zavoda za 2022. godinu ostvareni su u iznosu od **48.892.273.930** kn i namijenjeni su financiranju rashoda mirovinskog osiguranja, doplatka za djecu te nacionalne naknade za starije osobe. U odnosu na 2021. godinu veći su za 7,9%.

Prihodi od doprinosa ostvareni su u iznosu od 28.644.866.936 kn, čine 58,59% ukupnih prihoda, a u odnosu na 2021. veći su za 3.404.598.767 kn ili 13,5%. U ukupne doprinose uključeni su i kapitalizirani doprinosi u iznosu od 1.151.979.876 kn. *Prihodi iz proračuna* ostvareni su u iznosu od 20.141.930.012 kn i veći su za 88.461.375 kn ili za 0,4% u odnosu na 2021. godinu. *Vlastiti prihodi* ostvareni su u iznosu od 2.850.393 kn, u odnosu na 2021. godinu manji su za 82.165 kn ili 2,8%. *Tekuće pomoći od institucija i tijela EU* ostvarene su u iznosu od 10.680.292 kn, a *prihodi od financijske imovine* ostvareni su u iznosu od 80.037.087 kn. *Ostali prihodi za posebne namjene* ostvareni su u iznosu od 767.592 kn, a *prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i naknade s naslova osiguranja* ostvareni su u iznosu od 11.141.619 kn i veći su za 2.088.620 kn ili 23,1% od ostvarenih u 2021. godini.

Višak prihoda i primitaka iznosi 14.828.184 kn.

Ukupni rashodi i izdaci za 2022. godinu ostvareni su u iznosu od **48.877.445.746** kn i u odnosu na 2021. veći su za 7,9%.

Rashodi za mirovine i mirovinska primanja iznosili su 46.856.792.937 kn, što čini 95,87% ukupnih rashoda i u odnosu na 2021. veći su za 7,7%.

Financijski rashodi za 2022. godinu iznosili su 19.657.767 kn, od toga se 18.105.647 kn odnosi na financijske rashode za isplatu mirovina i mirovinskih primanja, a 1.552.120 kn na ostale financijske rashode Zavoda (bankarske usluge, usluge platnog prometa, zatezne kamate i kamate za primljene kredite i zajmove). U strukturi ukupnih rashoda, financijski rashodi čine 0,04%, a u odnosu na 2021. godinu manji su za 270.640 kn ili 1,4%. Financijski rashodi za isplatu mirovina i mirovinskih primanja u odnosu na 2021. godinu manji su za 978.599 kn ili 5,1% zbog smanjenog broja korisnika kojima se mirovina isplaćuje preko Hrvatske pošte.

Rashodi za doprinose na temelju individualne kapitalizirane štednje za pojedine kategorije osiguranika (II. stup) iznosili su 14.700.686 kn i čine 0,03% ukupnih rashoda. U odnosu na 2021. godinu veći su za 4.551.957 kn ili 44,9% zbog većeg broja osiguranika, povećanih osnovica te zbog stupanja na snagu *Zakona o dopunama Zakona o stažu osiguranja s povećanim trajanjem* kojim je proširen krug osiguranika kojima se može utvrditi svojstvo osiguranika – osobe s invaliditetom.

Prijenos mirovinskih prava iz RH u EU ostvaren je u iznosu od 1.351.127 kn, a *ostali rashodi* ostvareni su u iznosu od 158.000 kn i odnose se na školarine prema Planu školovanja, obrazovanja, osposobljavanja i stručnog osposobljavanja radnika Zavoda.

Rashodi za doplatku za djecu za 2022. iznosili su 1.302.517.906 kn, a u strukturi ukupnih rashoda čine 2,66%. U odnosu na 2021. godinu veći su za 50.344.071 kn ili 4,0% zbog isplate jednokratnih novčanih primanja korisnicima doplatka za djecu radi ublažavanja posljedica porasta cijena energenata, prema odlukama Vlade Republike Hrvatske, u ukupnom iznosu od 121.363.000 kn.

Rashodi za nacionalnu naknadu za starije osobe iznosili su 59.918.192 kn, a isplaćuju se prema Zakonu o nacionalnoj naknadi za starije osobe od 1. siječnja 2021. U odnosu na 2021. godinu veći su za 15.106.993 kn ili 33,7% zbog redovitog godišnjeg usklađivanja nacionalne naknade za starije osobe od 1. siječnja 2022. koje je iznosilo 2,6%, povećanog broja korisnika nacionalne naknade za starije osobe te zbog primjene Zakona od 1. siječnja 2021., odnosno prve isplate u veljači 2021., što znači da je u 2021. godini bilo jedanaest redovnih isplata nacionalne naknade, a u 2022. godini bilo je dvanaest isplata. Prosječan broj korisnika kojima je isplaćena nacionalna naknada u 2022. godini bio je 6 011.

Rashodi za zaposlene za 2022. godinu iznosili su 353.268.328 kn, čine 0,72% ukupnih rashoda Zavoda, a u odnosu na 2021. godinu veći su za 5,4% ili 18.195.106 kn. Rashodi za bruto plaće iznosili su 293.693.794 kn, veći su za 14.941.031 kn ili 5,4% u odnosu na 2021. godinu zbog povećanja osnovice za plaće za 4,04% od isplate u veljači 2021. godine, povećanja osnovice za plaće za 4% od isplate u lipnju 2022. godine i povećanja osnovice za 6% od isplate u studenom 2022. godine.

Materijalni rashodi u 2022. godini iznosili su 120.740.412 kn i u odnosu na 2021. godinu veći su za 26.109.585 kn ili 27,6%, a u strukturi ukupnih rashoda čine 0,25%. Naknade troškova zaposlenima u 2022. godini iznosile su 10.094.043 kn i u odnosu na 2021. godinu veće su za 1.266.797 kn ili 14,4%, najvećim dijelom zbog povećanih troškova naknade prijevoza radnika na posao i s posla, na temelju Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama koji se primjenjuje od 1. svibnja 2022. (naknada troškova prijevoza po prijeđenom kilometru usklađuje se s rastom cijene goriva). Rashodi za materijal i energiju u 2022. godini iznosili su 16.965.466 kn i u odnosu na 2021. godinu veći su za 5.274.123 kn ili 45,1%, najvećim dijelom zbog povećanih rashoda za energiju, što je uzrokovano povećanjem cijena energenata na tržištu, kao i rashoda za uredski materijal.

Poslovanje sredstvima za doplatku za djecu

Prema odredbama članka 31. Zakona o doplatku za djecu, sredstva za financiranje doplatka za djecu osiguravaju se u državnom proračunu. Za 2022. godinu ostvarena su u iznosu od 1.302.517.906 kn i u odnosu na prošlu godinu veća su za 4,0%.

Unutar ukupnih rashoda doplatka za djecu uključena su i sredstva za isplatu pronatalitetnog dodatka (prema članku 18. Zakona o doplatku za djecu) koja su za 2022. godinu iznosila 256.707.000 kn.

U 2022. godini smanjen je prosječan broj korisnika doplatka za djecu za 6,4% i prosječan broj djece za 6,1%, a prosječni iznos doplatka za djecu veći je za 0,5%.

7. Portfelj Zavoda

Na dan 31. prosinca 2022. ukupna nominalna vrijednost portfelja Zavoda, koji obuhvaća 28 trgovačkih društava, iznosila je 1.465.708.361,00 kuna. Iz portfelja Zavoda osam je društava uvršteno na listu Zagrebačke burze.

Vrijednost ukupnog portfelja Zavoda u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. smanjena je za 17.674.810,00 kn.

U 2022. godini od gospodarenja portfeljem naplaćeno je ukupno 52.490.885,17 kn, od toga s osnove naplate dividende 38.450.478,82 kn te od prodaje portfelja 14.040.406,35 kn.

Hrvatsko mirovinsko investicijsko društvo d.o.o. za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima (HMID) je tvrtka u 100%-tnom vlasništvu Zavoda. Osnovano je 1997., a posluje od 1998. godine. Od 1. srpnja 2013. djeluje u skladu sa *Zakonom o alternativnim investicijskim fondovima*, a od 25. srpnja 2014. ima suglasnost Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (HANFA) za osnivanje i upravljanje alternativnim investicijskim fondovima. Svrha i djelatnost Društva je osnivanje i upravljanje investicijskim, odnosno alternativnim investicijskim fondom u koji je prenesen dio portfelja Zavoda. HMID upravlja s dva alternativna investicijska fonda, a to su Kapitalni fond d. d. zatvoreni alternativni investicijski fond s privatnom ponudom i od studenoga 2018. HMID PLUS otvoreni alternativni investicijski fond s privatnom ponudom. Nadzor nad radom HMID-a kao i nad fondovima pod upravljanjem (Kapitalni fond i HMID PLUS) obavlja HANFA.

HMID PLUS je otvoreni alternativni investicijski fond s privatnom ponudom, čije je osnivanje odobrila HANFA 17. listopada 2018. Fond je s operativnim poslovanjem započeo 21. studenoga 2018. Ulagatelji u Fond mogu biti pravne osobe i/ili poslovni subjekti pod uvjetom da su kvalificirani odnosno profesionalni ulagatelji. Fond nije namijenjen malim ulagateljima.

Ukupno djelovanje HMID-a u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. može se definirati kao nastavak provedbe investicijskog cilja fondova pod upravljanjem, a to je povećanje vrijednosti imovine koja je u njegovom portfelju na dulji rok. Investicijski cilj ostvaruje se ulaganjem imovine pretežito u uvrštene vlasničke vrijednosne papire (dionice), prilagođavajući pritom strukturu ulaganja tržišnim uvjetima. Osnovni prihod HMID-a je naknada za upravljanje fondovima, koja iznosi 2% godišnje od prosječne vrijednosti imovine fondova pod upravljanjem, smanjena za financijske obveze. U 2022. HMID je ostvario neto dobit u iznosu od 22.964.857 kuna. Od početka rada HMID-a do danas, vlasniku (Zavodu) je isplaćeno sveukupno 269,7 milijuna kuna dobiti iz poslovanja HMID-a.

Kapitalni fond d. d. je zatvoreni alternativni investicijski fond, osnovan 26. ožujka 1999. prijenosom dijela dionica iz portfelja Zavoda, koji je Zavodu pripao na temelju Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća. Stoga je Zavod 100%-tni vlasnik Kapitalnog fonda. U skladu sa *Zakonom o alternativnim investicijskim fondovima*, na temelju odobrenja HANFA-e od 5. studenoga 2014., Kapitalni fond posluje kao *zatvoreni alternativni investicijski fond s javnom ponudom*, a na temelju odobrenja iste Agencije od 2. listopada 2015. kao *zatvoreni alternativni investicijski fond s privatnom ponudom*. Investicijski cilj Fonda je povećanje vrijednosti imovine koja je u njegovom portfelju na dulji rok. Investicijski cilj ostvaruje se ulaganjem imovine pretežito u uvrštene vlasničke vrijednosne papire (dionice), prilagođavajući pritom strukturu ulaganja tržišnim uvjetima.

Kapitalni fond d. d. je zatvoreni alternativni investicijski fond, osnovan 26. ožujka 1999. prijenosom dijela dionica iz portfelja Zavoda, koji je Zavodu pripao na temelju Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća. Stoga je Zavod 100%-tni vlasnik Kapitalnog fonda. U skladu sa *Zakonom o alternativnim investicijskim fondovima*, na temelju odobrenja HANFA-e od 5. studenoga 2014., Kapitalni fond posluje kao *zatvoreni alternativni investicijski fond s javnom ponudom*, a na temelju odobrenja iste Agencije od 2. listopada 2015. kao *zatvoreni alternativni investicijski fond s privatnom ponudom*. Investicijski cilj Fonda je povećanje vrijednosti imovine koja je u njegovom portfelju na dulji rok. Investicijski cilj ostvaruje se ulaganjem imovine pretežito u uvrštene vlasničke vrijednosne papire (dionice), prilagođavajući pritom

strukturu ulaganja tržišnim uvjetima. Od početka poslovanja neto imovina Kapitalnog fonda rasla je po prosječnoj godišnjoj stopi (CAGR) od 7,40%. Ukupno je od početka rada Kapitalni fond povećao svoju imovinu za 308,61% ili za 1.340,2 milijuna kuna i isplatio dioničaru 246,4 milijuna kuna dividende.

8. Osvrt na izvršenje Godišnjeg plana Zavoda za 2022.

Provedbenim programom Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike za razdoblje 2021. – 2024. kao jedan od ciljeva definiran je CILJ 1.2. ODRŽIV ZDRAVSTVENI I MIROVINSKI SUSTAV, a kao jedna od mjera usmjerenih na njegovo ostvarenje definirana je 16. Osiguranje osnovnog socijalno-zaštitnog prihoda za starije osobe.

Također, Provedbenim programom definiran je i CILJ 4.1. UČINKOVITA, TRANSPARENTNA I OTPORNA DRŽAVA, a mjere za njegovo ostvarenje, koje su u mjerodavnosti Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, su:

20. Unaprjeđenje rada Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje
21. Nove elektroničke usluge Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

OU okviru CILJA 4.1. definirane su i mjere koje se odnose na potporne procese:

23. Upravljanje promjenama i inovacijama kroz oblikovanje, razvoj i praćenje strateških i operativnih planova te učinkovitim upravljanjem procesima
24. Djelotvorno upravljanje ljudskim resursima
25. Djelotvorno upravljanje resursima te odnosima s partnerima i građanima i ostalim korisnicima usluga.

Planom rada Zavoda za 2022. razrađene su mjere i aktivnosti radi postizanja ciljeva definiranih Provedbenim programom Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike za razdoblje 2021. – 2024.

Radi ostvarenja navedenih ciljeva, Godišnjim planom rada Zavoda za 2022. planirana je provedba projekata vezanih uz zakonske izmjene i projekata za unaprjeđenje rada i poslovanja Zavoda te aktivnosti u okviru redovitog poslovanja (mirovinsko osiguranje, ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu i nacionalne naknade za starije osobe, provedba međunarodnih ugovora i propisa Europske unije koji se odnose na mirovinsko osiguranje i doplatka za djecu, pravni poslovi, uredsko poslovanje i normativna djelatnost u mjerodavnosti Zavoda, kadrovska politika i ljudski potencijali, upravljanje i gospodarenje imovinom Zavoda, ekonomsko-financijsko poslovanje Zavoda i financijsko upravljanje, nabava i investicije te održavanje i zaštita na radu, unutarnja revizija, kontrola i nadzor, informatički sustav Zavoda, javnost rada Zavoda).

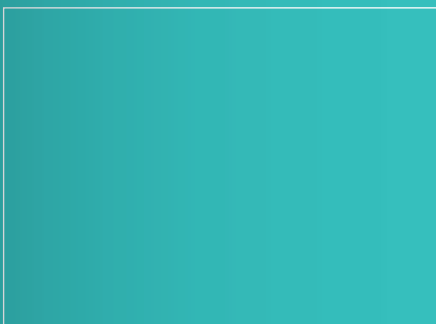
Svi ključni, planirani poslovi obavljani su planiranom dinamikom i u utvrđenim rokovima.

* * * *

10.

TABLIČNI PRILOG - POPIS TABLICA

Redni broj tablice

<i>Stanje općih podataka o Zavodu (stanje 31. prosinca 2022.)</i>	1
<i>Pregled broja osiguranika i korisnika mirovina prema godinama i vrstama osiguranja</i>	2
<i>Pregled broja korisnika i prosječnih svota mirovina (korisnici mirovina prema Zakonu o mirovinskom osiguranju)</i>	3
<i>Bruto domaći proizvod Republike Hrvatske (BDP) i izdaci za mirovinsko osiguranje prema godinama</i>	4
<i>Pregled ukupnog broja vođenih postupaka prema vrstama postupaka (prvi i drugi stupanj)</i>	5
<i>Pregled ukupnog broja vođenih postupaka u Zavodu – upravni postupak (prvi i drugi stupanj)</i>	6
<i>Pregled rješavanja o pravima iz mirovinskog osiguranja (tuzemno osiguranje)</i>	7
<i>Pregled rješavanja o pravima u drugom stupnju</i>	8
<i>Pregled rješavanja o pravima na doplatak za djecu (tuzemno osiguranje)</i>	9
<i>Pregled medicinskog vještačenja</i>	10
<i>Pregled medicinskog vještačenja (tuzemno osiguranje)</i>	11
<i>Pregled rješavanja o pravima primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora</i>	12
<i>Pregled rješavanja o pravima na doplatak za djecu primjenom uredbi EU (prvi i drugi stupanj, upravni postupak i nepravni postupak)</i>	13
<i>Pregled broja vođenih postupaka u Zavodu – upravni postupak (prvi i drugi stupanj) bez doplatka za djecu</i>	14
<i>Pregled broja vođenih postupka u Zavodu – upravni postupak (prvi i drugi stupanj) doplatka za djecu</i>	15

STANJE OPĆIH PODATAKA U ZAVODU

Tablica 1

Redni broj	Područna služba / područni ured	OSIGURANICI		KORISNICI MIROVINA				DOPLATAK ZA DJECU			
		Broj	Indeks 31.12.2022. 31.12.2021.	UKUPNO		Invalidska	Obiteljska	Broj korisnika mirovina na 1000 osiguranika	Broj djece	Broj korisnika	
				Broj	Indeks 31.12.2022. 31.12.2021.						
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	BJELOVARU	32165	101,0	31049	98,2	22027	2788	6234	965	8695	4202
2.	DUBROVNIKU	45568	103,7	31823	99,6	24111	1799	5913	698	7905	4049
3.	GOSPIĆU	15601	103,3	14405	98,8	9998	1023	3384	923	2811	1424
4.	KARLOVCU	37604	101,6	35793	98,8	26921	2198	6674	952	6281	3330
5.	KOPRIVNICI	35575	102,1	27074	98,6	19091	3055	4928	761	8640	4182
6.	OSIJEKU - PS	91376	101,0	77203	98,7	53592	6937	16674	845	20148	10680
7.	POŽEGI	92482	467,6	18583	99,1	12618	2102	3863	201	8171	4464
8.	PULI - POLI	116730	132,0	57957	99,8	44614	3851	9492	497	9447	5450
9.	RIJECI - PS	42277	37,0	91506	100,2	69848	5505	16153	2164	10524	5398
10.	SISKU	41716	98,3	48864	99,1	33690	3790	11384	1171	11551	5882
11.	SL. BRODU	20039	49,8	33933	99,5	22915	2907	8111	1693	6100	3055
12.	SPLITU - PS	157226	102,8	110724	99,9	77130	12352	21242	704	31563	16695
13.	ŠIBENIKU	32945	103,3	30784	99,1	21702	2263	6819	934	6778	3674
14.	VARAŽDINU - PS	112278	102,2	66372	99,9	47504	8472	10396	591	17675	8471
15.	VIROVITICI	21913	100,9	16219	100,9	10943	1550	3726	740	7000	3783
16.	VUKOVARU	44219	102,4	35704	99,6	25088	3205	7411	807	13696	6879
17.	ZADRU	59210	104,0	42267	99,9	31710	2840	7717	714	11468	5813
18.	ZAGREBU - PS *	608810	102,0	363145	99,5	271946	30241	60958	596	56866	28755
	UKUPNO	1607734	102,3	1133405	99,5	825448	96878	211079	705	245319	126186
19.	HRVATSKA VOJSKA	-	-	16096	101,4	6794	8068	1234	-	-	-
20.	HRVATSKI BRANITELJI	-	-	71407	100,8	4031	52263	15113	-	-	-
21.	HRVATSKO VIJEĆE OBRANE	-	-	6763	99,6	5692	1071	1071	-	-	-
	SVE UKUPNO	1607734	102,3	1227671	99,6	836273	162901	228497	764	245319	126186

NAPOMENA:

Prema Statutu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (NN br. 117/2012) status područne službe imaju: Osijek, Rijeka, Split, Varaždin i Zagreb (dodatna oznaka - PS).

Ostale ustrojstvene jedinice Zavoda imaju status područnog ureda.

* Primjena Statuta Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (NN br. 28/2014) i Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu HZMO-a od 1. rujna 2014.

PREGLED BROJA OSIGURANIKA I KORISNIKA MIROVINA PREMA GODINAMA I VRSTAMA OSIGURANJA

Tablica 2

Godine	Radnici kod pravnih i fizičkih osoba			Obrtnici			Poljoprivrednici			Ukupno		
	Broj osiguranika	Broj korisnika	Odnos	Broj osiguranika	Broj korisnika	Odnos	Broj osiguranika	Broj korisnika	Odnos	Broj osiguranika	Broj korisnika	Odnos
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2001.	1249709	929371	1,34	78783	20355	3,87	73610	82394	0,89	1402102	1032120	1,36
2002.	1274293	939214	1,36	80471	20737	3,88	67217	82241	0,82	1421981	1042192	1,36
2003.	1301994	948523	1,37	82775	21355	3,88	59226	84671	0,70	1443995	1054549	1,37
2004.	1324474	958810	1,38	83840	21958	3,82	51791	84887	0,61	1460105	1065655	1,37
2005.	1368402	973793	1,41	83749	22528	3,72	46726	84250	0,55	1498877	1080571	1,39
2006.	1412215	993460	1,42	82736	23476	3,52	43219	83150	0,52	1538170	1100086	1,40
2007.	1457676	1015766	1,44	81963	24252	3,38	39824	81522	0,49	1579463	1121540	1,41
2008.	1488922	1043262	1,43	79149	25299	3,13	36777	79729	0,46	1604848	1148290	1,40
2009.	1421376	1069059	1,33	75051	26433	2,84	33806	78322	0,43	1530233	1173814	1,30
2010.	1373044	1095354	1,25	70616	27924	2,53	31703	77108	0,41	1475363	1200386	1,23
2011.	1369757	1109336	1,23	67998	29100	2,34	30378	74685	0,41	1468133	1213121	1,21
2012.	1339933	1115867	1,20	65252	29767	2,19	27555	72058	0,38	1432740	1217692	1,18
2013.*	1314437	1091008	1,20	62399	30402	2,05	23795	69405	0,34	1400631	1190815	1,18
2014.*	1315535	1125773	1,17	59951	31170	1,92	21914	66795	0,33	1397400	1223738	1,14
2015.*	1335123	1132614	1,18	57696	31657	1,82	20818	63749	0,33	1413637	1228020	1,15
2016.*	1363997	1140004	1,20	56558	32357	1,75	19633	61014	0,32	1440188	1233375	1,17
2017.*	1398144	1141667	1,22	57412	32920	1,74	19488	58064	0,34	1475044	1232651	1,20
2018.*	1427622	1147442	1,24	59853	33481	1,79	19437	55335	0,35	1506912	1236258	1,22
2019.*	1460981	1154346	1,27	64998	34261	1,90	19213	52504	0,37	1545192	1241111	1,25
2020.*	1450123	1156885	1,25	66963	34729	1,93	19214	49471	0,39	1536300	1241085	1,24
2021.*	1482564	1151883	1,29	70411	34846	2,02	18697	45872	0,41	1571672	1232601	1,28
2022.*	1515415	1149790	1,32	73742	35138	2,10	18577	42743	0,43	1607734	1227671	1,31

* Provedba Zakona o mirovinskom osiguranju - članak 95. (NN broj 157/13)

PREGLED BROJA KORISNIKA I PROSJEČNIH SVOTA MIROVINA
(korisnici mirovina prema Zakonu o mirovinskom osiguranju)

Tablica 3

Vrste mirovina	Broj korisnika mirovina	Prosječna netomirovina u kunama (kn)	Udio prosječne netomirovine u netoplaći za prosinac 2022. (7.878 kn)
0	1	2	3
Starosna	492166	3.078,45	39,08
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35.	47912	4.041,13	51,30
Starosna mirovina prevedena iz invalidske	77273	2.724,02	34,58
Ukupno starosna	617351	3.108,81	39,46
Prijevremena starosna mirovina	207718	2.984,34	37,88
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36.	379	3.297,70	41,86
Sveukupno starosna	825448	3.077,54	39,07
Invalidska	96878	2.326,13	29,53
Obiteljska	211079	2.309,93	29,32
UKUPNO	1133405	2.870,42	36,44

BRUTO DOMAĆI PROIZVOD REPUBLIKE HRVATSKE (BDP) I IZDACI ZA MIROVINSKO OSIGURANJE PREMA GODINAMA

Tablica 4 u 000 000 kn

Redni broj		G O D I N E														
		1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1.	Bruto domaći proizvod Republike Hrvatske (BDP) tržišne cijene - tekuće (godišnji obračun*)	118.444	130.446	148.037	163.741	168.043	180.518	194.021	213.207	234.827	253.524	272.684	297.231	325.316	350.108	334.603
2.	Ukupni rashodi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje	10.667	12.343	15.448	16.536	19.047	20.225	22.967	23.723	24.691	26.011	27.298	28.919	30.519	33.515	35.072
3.	Udio rashoda Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u BDP-u (%)	9,01	9,46	10,44	10,10	11,33	11,20	11,84	11,13	10,51	10,26	10,01	9,73	9,38	9,57	10,48
4.	Rashodi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za mirovine i mirovinska primanja	7.976	9.976	13.154	15.535	18.296	19.470	22.281	23.090	24.111	25.412	26.703	28.270	29.865	32.783	34.399
5.	Udio rashoda Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za mirovine i mir. primanja u BDP u %	6,73	7,65	8,89	9,49	10,89	10,79	11,48	10,83	10,27	10,02	9,79	9,51	9,18	9,36	10,28
10.	Ukupni rashodi - doplatka-nacionalna	10.667	12.343	15.448	16.536	19.047	20.225	22.967	23.723	24.691	26.011	27.298	28.919	30.519	33.515	35.072
11.	Udio rashoda za mirovine i mirovinska primanja te administracija u BDP	9,01	9,46	10,44	10,10	11,33	11,20	11,84	11,13	10,51	10,26	10,01	9,73	9,38	9,57	10,48

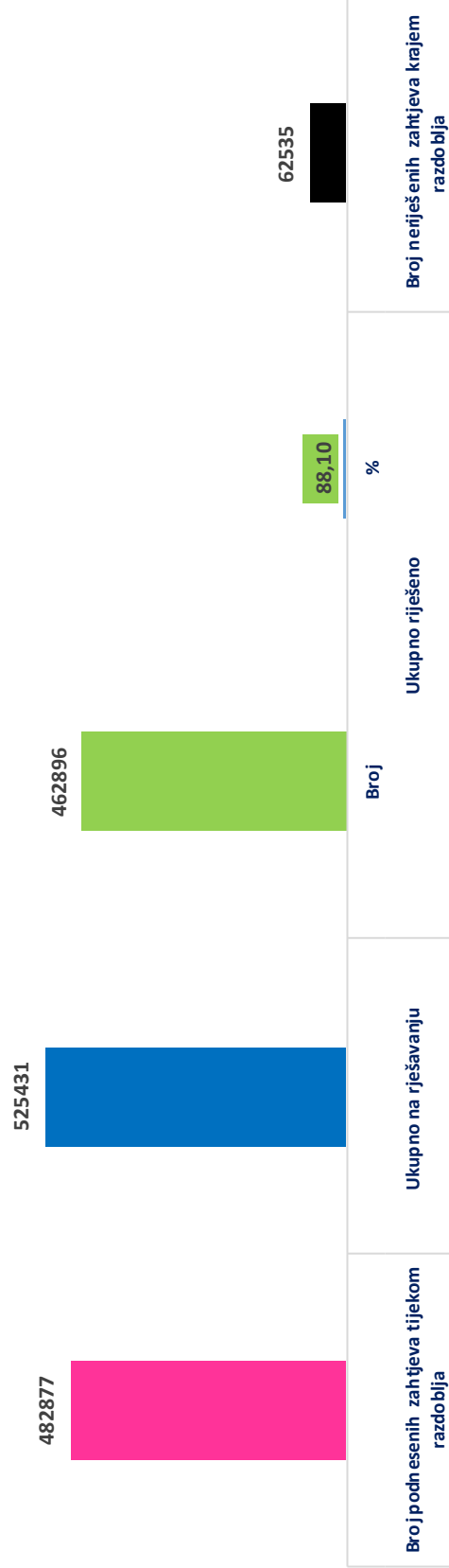
Redni broj		G O D I N E												
		2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
0	1	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
1.	Bruto domaći proizvod Republike Hrvatske (BDP) tržišne cijene - tekuće (godišnji obračun*)	333.576	338.846	335.627	336.771	335.831	344.580	356.617	373.080	391.289	412.770	380.123	438.560	507.748
2.	Ukupni rashodi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje	35.477	35.555	35.731	36.604	36.806	38.683	38.683	39.432	40.991	42.725	44.005	45.309	48.877
3.	Udio rashoda Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u BDP-u (%)	10,64	10,49	10,65	10,87	10,96	11,23	10,85	10,57	10,48	10,35	11,58	10,33	9,63
4.	Rashodi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za mirovine i mirovinska primanja	34.877	34.952	35.198	36.120	36.366	36.682	36.805	37.671	39.247	40.898	42.150	43.500	46.857
5.	Udio rashoda Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za mirovine i mir. primanja u BDP u %	10,46	10,32	10,49	10,73	10,83	10,65	10,32	10,10	10,03	9,91	11,09	9,92	9,23
6.	Rashodi doplatka za djecu						1.588	1.480	1.363	1.306	1.347	1.287	1.252	1.303
7.	Udio rashoda doplatka za djecu u BDP u %						0,46	0,42	0,37	0,33	0,33	0,34	0,29	0,26
8.	Rashodi nacionalne naknade												45	60
9.	Udio rashoda nacionalne naknade u BDP u %												0,01	0,01
10.	Ukupni rashodi - doplatka-nacionalna	35.477	35.555	35.731	36.604	36.806	37.095	37.203	38.069	39.685	41.378	42.718	44.012	47.514
11.	Udio rashoda za mirovine i mirovinska primanja te administracija u BDP	10,64	10,49	10,65	10,87	10,96	10,77	10,43	10,20	10,14	10,02	11,24	10,04	9,36

Pregled ukupnog broja vođenih postupaka prema vrstama postupaka (prvi i drugi stupanj)

Tablica 5

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
				Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Mirovinsko osiguranje - tuzemno	166.136	186.816	146.912	78,64	39.904
2.	Mirovinsko osiguranje - inozemno	125.548	140.346	125.918	89,72	14.428
3.	Doplatak za djecu	188.131	194.958	187.048	95,94	7.910
4.	Nacionalna naknada	3.062	3.311	3.018	91,15	293
	UKUPNO	482.877	525.431	462.896	88,10	62.535
	Mirovinsko TUZ+INZ	291.684	327.162	272.830	83,39	54.332

Pregled ukupnog broja vođenih postupaka prema vrstama postupaka (prvi i drugi stupanj)

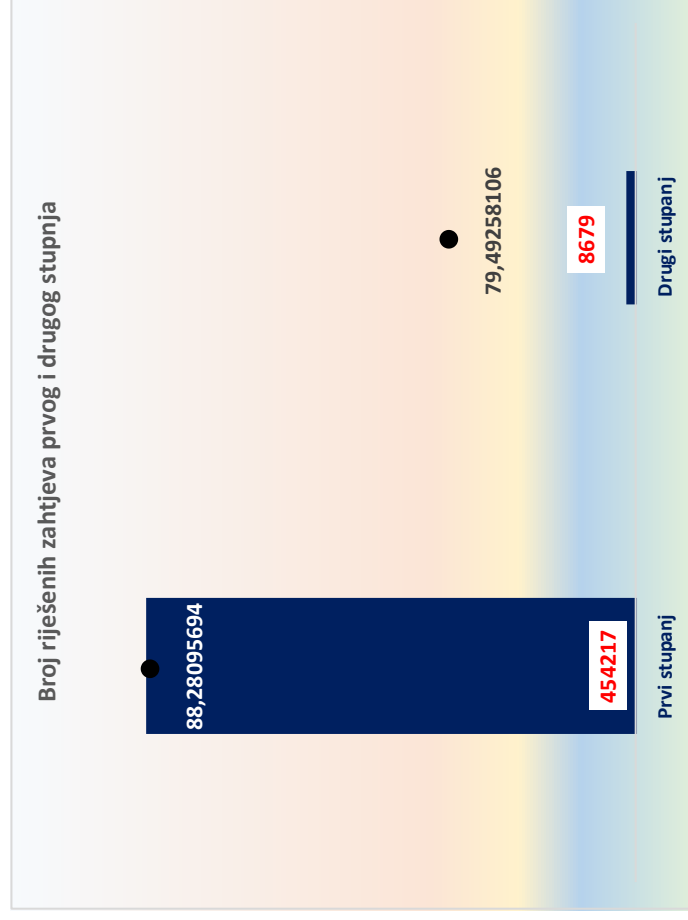

Pregled ukupnog broja vođenih postupaka u Zavodu - upravni postupak (prvi i drugi stupanj)

Tablica 6

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prvi stupanj	474.867	514.513	454.217	88,28	60.296
2.	Drugi stupanj	8.010	10.918	8.679	79,49	2.239
	UKUPNO	482.877	525.431	462.896	88,10	62.535

Napomena: uključeno tuземno i inozemno osiguranje, nacionalna naknada, doplatak za djecu i matična evidencija.

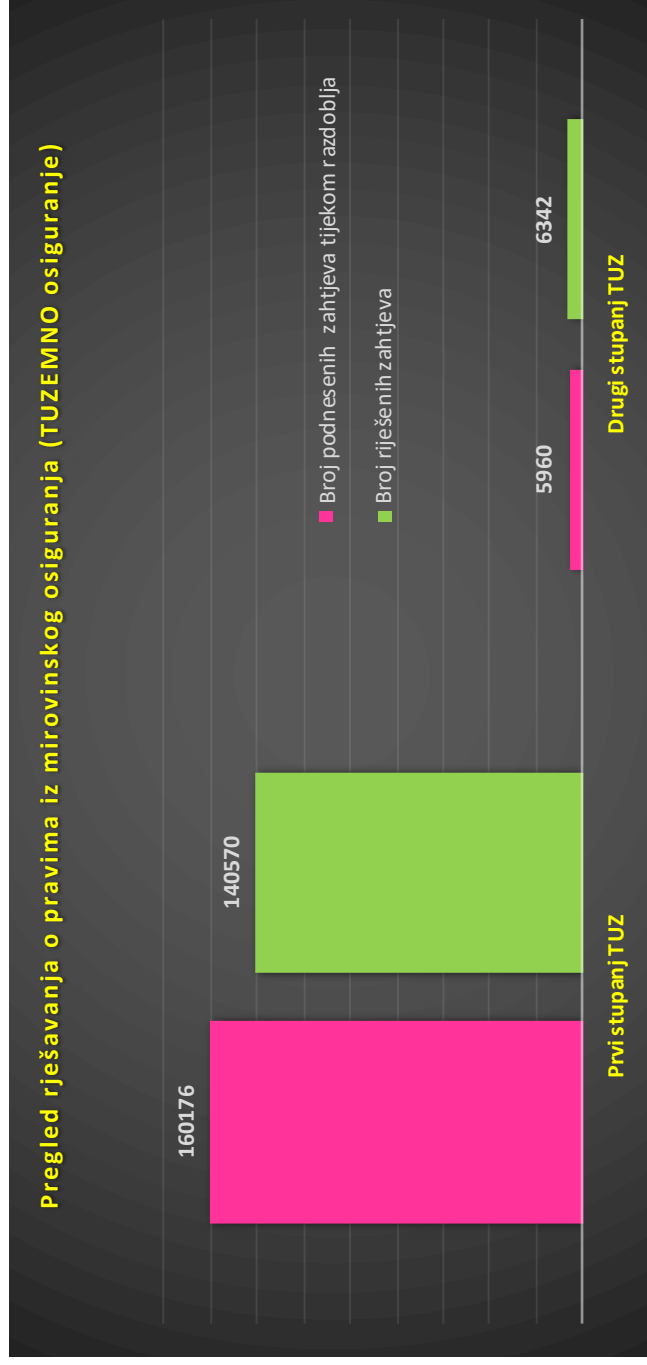

Pregled rješavanja o pravima iz mirovinskog osiguranja (tuzemno osiguranje)

Tablica 7

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prvi stupanj TUZ	160.176	178.655	140.570	78,68	38.085
2.	Drugi stupanj TUZ	5.960	8.161	6.342	77,71	1.819
	UKUPNO	166.136	186.816	146.912	78,64	39.904

Napomena: nije uključen doplatak za djecu

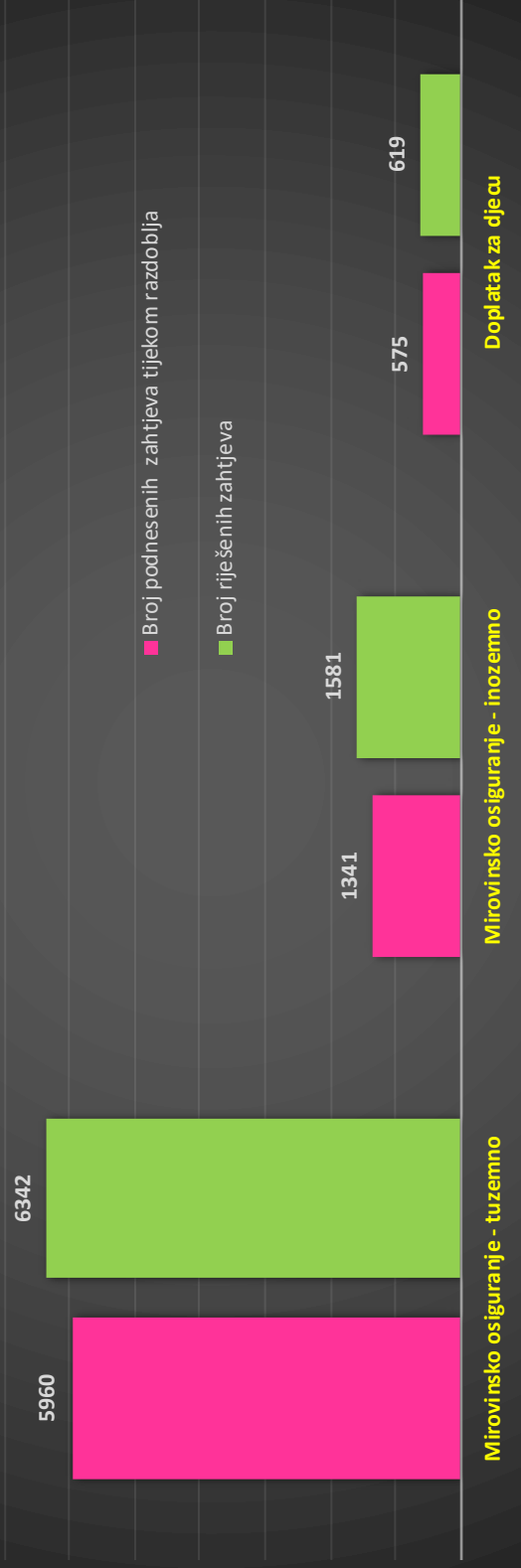

Pregled rješavanja o pravima u drugom stupnju

Tablica 8

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
0	1	2	3	4	5	6
1.	Mirovinsko osiguranje - tuzemno	5.960	8.161	6.342	77,71	1.819
2.	Mirovinsko osiguranje - inozemno	1.341	1.867	1.581	84,68	286
3.	Doplatak za djecu	575	734	619	84,33	115
4.	Nacionalna naknada	134	156	137	87,82	19
	UKUPNO	8.010	10.918	8.679	79,49	2.239

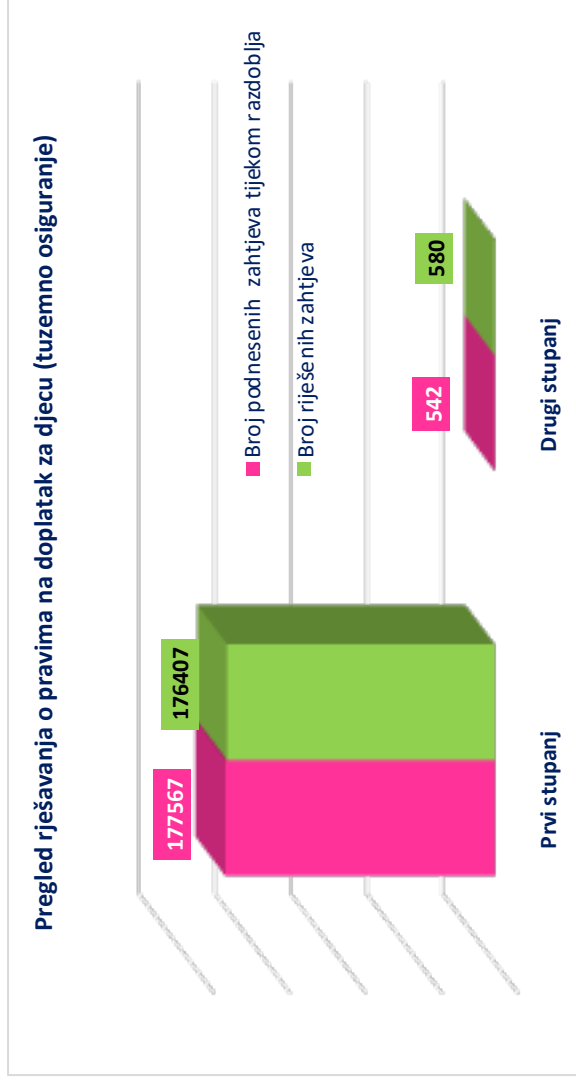
Pregled rješavanja o pravima u drugom stupnju

Pregled rješavanja o pravima na doplatak za djecu (tuzemno osiguranje)

Tablica 9

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prvi stupanj	177.567	181.566	176.407	97,16	5.159
2.	Drugi stupanj	542	683	580	84,92	103
UKUPNO		178.109	182.249	176.987	97,11	5.262

Pregled medicinskog vještačenja

Tablica 10

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prvi stupanj	46.884	58.944	40.675	69,01	18.269
2.	Drugi stupanj	3.328	4.861	3.774	77,64	1.087
	UKUPNO	50.212	63.805	44.449	69,66	19.356

Napomena: uključeno tuzemno i inozemno osiguranje te doplatak za djecu

Pregled medicinskog vještačenja (tuzemno osiguranje)

Tablica 11

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prvi stupanj	33.553	41.087	27.781	67,62	13.306
2.	Drugi stupanj	2.781	4.055	3.139	77,41	916
	UKUPNO	36.334	45.142	30.920	68,49	14.222

Napomena: nije uključen doplatak za djecu

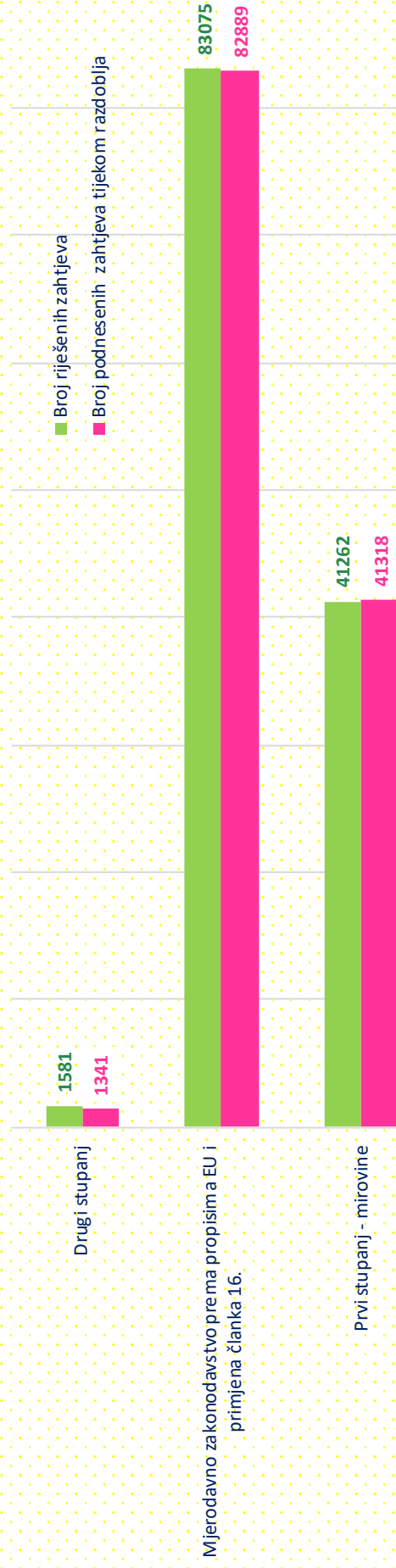
Pregled rješavanja o pravima primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora

Tablica 12

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prvi stupanj - mirovine	41.318	54.482	41.262	75,74	13.220
2.	Mjerodavno zakonodavstvo prema propisima EU i primjena članka 16.	82.889	83.997	83.075	98,90	922
3.	Drugi stupanj	1.341	1.867	1.581	84,68	286
	UKUPNO	125.548	140.346	125.918	89,72	14.428

Napomena: nije uključen doplatak za djecu

Pregled rješavanja o pravima primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora

Pregled rješavanja o pravima na doplatak za djecu primjenom uredbi EU

(prvi i drugi stupanj, upravni postupak i nepravni postupak)

Tablica 13

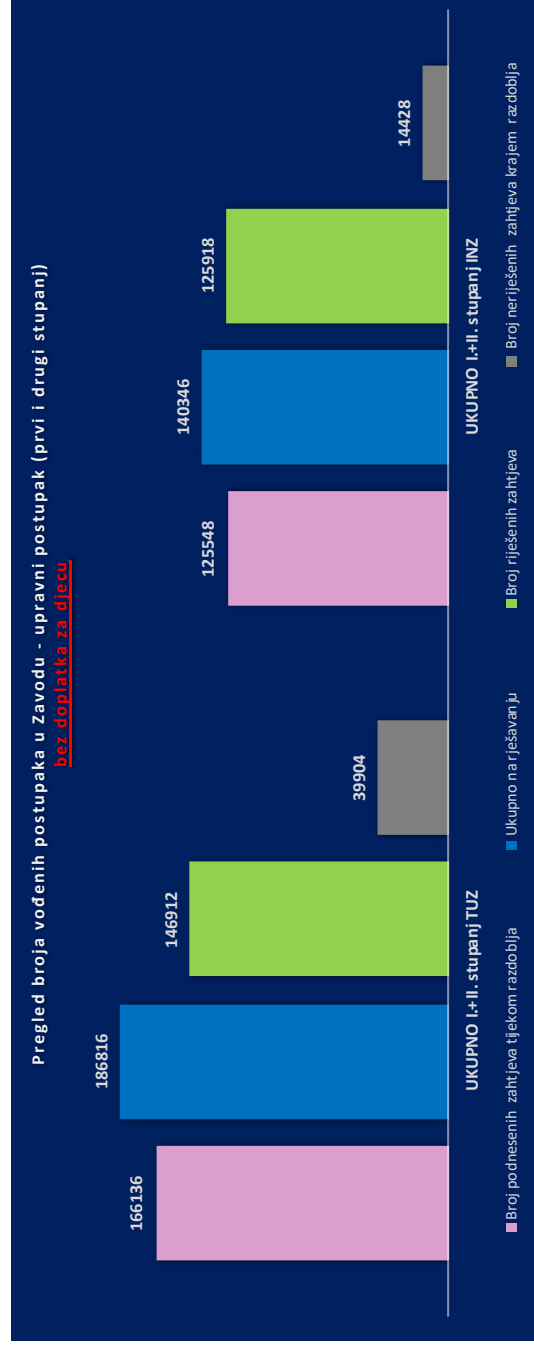
Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prvi stupanj - upravni postupak DD EU	9.989	12.658	10.022	79,18	2.636
2.	Drugi stupanj - upravni postupak DD EU	33	51	39	76,47	12
3.	Nepravni postupak DD EU	10.929	17.983	11.910	66,23	6.073
	UKUPNO	20.951	30.692	21.971	71,59	8.721

Pregled broja vođenih postupaka u Zavodu - upravni postupak (prvi i drugi stupanj) bez doplatka za djecu

Tablica 14

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prvi stupanj	284.383	317.134	264.907	83,53	52.227
	* TUZ	160.176	178.655	140.570	78,68	38.085
	* INZ	124.207	138.479	124.337	89,79	14.142
2.	Drugi stupanj	7.301	10.028	7.923	79,01	2.105
	* TUZ	5.960	8.161	6.342	77,71	1.819
	* INZ	1.341	1.867	1.581	84,68	286
	UKUPNO I.+II. stupanj (bez DD)	291.684	327.162	272.830	83,39	54.332
	UKUPNO I.+II. stupanj TUZ	166.136	186.816	146.912	78,64	39.904
	UKUPNO I.+II. stupanj INZ	125.548	140.346	125.918	89,72	14.428

Napomena: nije uključen doplatka za djecu

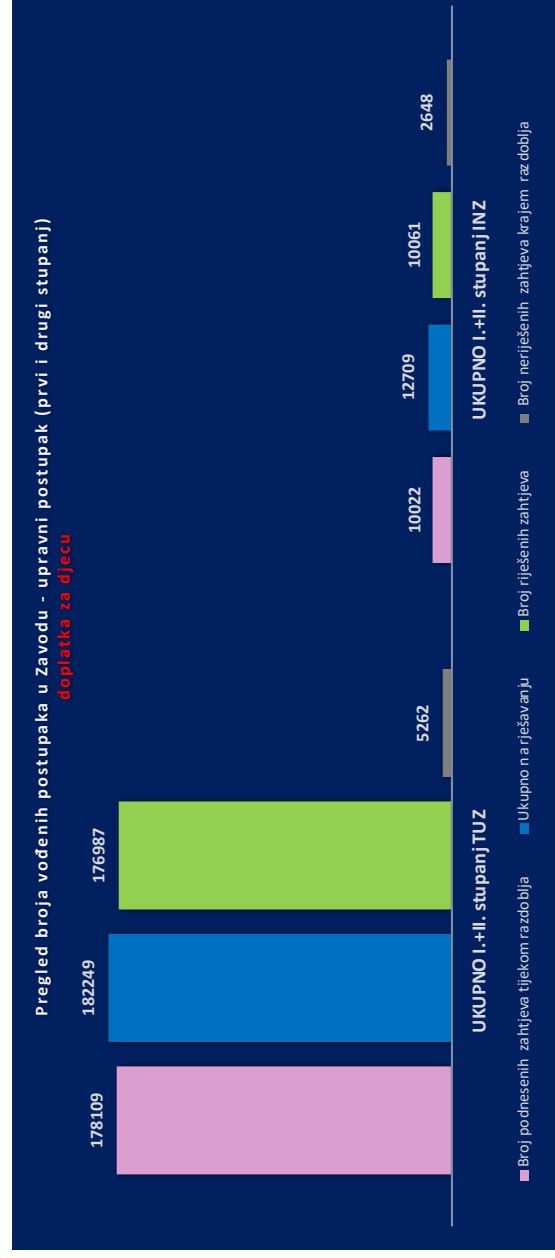

Pregled broja vođenih postupaka u Zavodu - upravni postupak (prvi i drugi stupanj) doplatka za djecu

Tablica 15

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prvi stupanj	187.556	194.224	186.429	95,99	7.795
	TUZ	177.567	181.566	176.407	97,16	5.159
	INZ	9.989	12.658	10.022	79,18	2.636
2.	Drugi stupanj	575	734	619	84,33	115
	TUZ	542	683	580	84,92	103
	INZ	33	51	39	76,47	12
	UKUPNO I.+II. stupanj doplatka za djecu	188.131	194.958	187.048	95,94	7.910
	UKUPNO I.+II. stupanj TUZ	178.109	182.249	176.987	97,11	5.262
	UKUPNO I.+II. stupanj INZ	10.022	12.709	10.061	79,16	2.648

HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

Središnja služba
A. Mihanovića 3
10000 Zagreb
Hrvatska

INFOTELEFONI

01 4595 011
01 4595 022

mirovinsko.hr

